

Yayımlayan Federal Almanya Adalet Bakanlığı

Federal Almanya Resmî İlan Gazetesi

ISSN 0720-6100

G 1 990

60. Yıl

22 Ekim 2008, Çarşamba günü basılmıştır

No.: 160a

22 Eylül 2008 tarihli

**Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları
El Kitabı**

22 Eylül 2008 tarihli

**Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları
El Kitabı**

22 Eylül 2008 tarihli

**Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları
El Kitabı**

Federal Bakanların İşbölümü Hakkında Tüzüğün 42. maddesinin 4. fıkrası uyarınca hazırlanan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları El Kitabı yayımlanmaktadır.

Berlin, 22 Eylül 2008
1200/3–8

Federal Adalet Bakanlığı
Vekâleten
S c h a d e

Güncelleştirilmiş ve genişletilmiş üçüncü baskıya önsöz

Federal Almanya'nın kuruluşundan beri Federal Adalet Bakanlığı Federal Hükümet içinde bütün bölümlerden gelen kanun ve tüzük taslaklarını hukukî ve biçimsel açıdan kontrol eden ve Federal Bakanlıklara kanun taslaklarının hazırlanmasında danışmanlık yapan merkezi bir birimdir. Federal Hükümet 21 Ekim 1949 tarihinde bu görevi Adalet Bakanlığına verdiği dönemde dönemin Federal Adalet Bakanı Dr. Thomas Dehler, halen geçerli olan hukukî denetim yetkisine ilişkin olarak Hükümete güvence verirken şöyle demiştir:

“Bu önlem ilgili organın görev ve yetkisini hiçbir biçimde ihlal etmeyecek, tam tersine Federal Kanun koyma faaliyetinin hukukî dokunulmazlığını ve aynı zamanda biçimsel olarak birliğini güvence altına alacak; bu kurallar, taslakların Hükümete sunulmasında veya hukukî düzenlemelerin ilânında kabul edilemeyecek bir gecikmeye neden olmaksızın amaca uygun olarak esaslı bir şekilde uygulanacaktır”

Federal Adalet Bakanlığının o zamandan beri bu görevi devam ettirmektedir. Adalet Bakanlığı bu görevini doğru zamanda yerine getirdiğinde, hukukî denetim, hukuk kurallarının kalitesine esaslı bir şekilde katkıda bulunacaktır. Burada her şeyden önce yeni normların mevcut hukuk düzeni ile çelişmeksizin hukuka dahil edilip edilmeyeceği sorunu söz konusudur. Düzenleme anayasaya uygun mudur? Avrupa Hukuku ve uluslararası hukuk dikkate alınmış mıdır? Hiyerarşik olarak mevcut düzenlemelere uygun mudur? Fakat söz konusu olan sadece bir hükmün hukuken doğru olup olmaması değildir. Bir düzenlemenin vatandaşlara, kurumlara ve hukuk uygulayıcılarına ulaşabilmesi için, normun açık bir şekilde düzenlenmiş ve anlaşılır bir biçimde kaleme alınmış olması gerekir.

Bütün bunların gerçekleşebilmesi için, Federal Bakanlıkların hukukî düzenlemelere ilişkin taslakları hazırlarken dayanabilecekleri ve aynı zamanda hukukî denetimin temelini oluşturacak ortak bir ölçüt gereklidir. Bu ölçütü, üçüncü kez basılan bu el kitabında bulabilirsiniz. Kitaptaki öneriler, hukukî gerekliliklere ve her şeyden önce kanun yapma pratiğindeki deneyimlere dayanmaktadır. Bu el kitabı, kanun koyma pratiği ile sürekli olarak gelişmekte ve bu üçüncü baskıda Avrupa hukuku kanun yapma tekniği ile Federal Anayasa Mahkemesinin güncel içtihadı ve federalizm reformunu dikkate almaktadır. El kitabındaki önerilerden çoğu, kanun yapma hazırlıkları ile ilgilidir. Kitap, zaman zaman ortaya çıkan özel durumları da dikkate almaktadır. Bu nedenle el kitabının bundan önceki baskılarının kabul görmüş yapısı büyük ölçüde korunmuştur.

Bu yeni el kitabının kanun yapma ve hukukî denetim alanında çalışan herkese, yardımcı olmasını ve hukuken doğru ve anlaşılır düzenlemelerin ortaya çıkarılmasına katkıda bulunmasını diliyoruz.

(Brigitte Zypries)

Yazarların açıklamaları

1999 yılındaki son baskısından beri mevzuat hazırlama usul ve esasları hakkındaki el kitabının gözden geçirilmiş yeniden basımını gerektiren nedenler vardı: El kitabında atıfta bulunulan Federal Bakanların İşbölümü Hakkında Tüzük'teki veriler esaslı biçimde gözden geçirilmiş ve yenilenmiştir. Avrupa Birliği'nin kanun yapma tekniği daha da gelişmiş ve bizim mevzuatımıza etkisi artmıştır. Federalizm reformu ve örneğin Federal Anayasa Mahkemesinin Parlamento Kanunları aracılığı ile tüzüklerin değiştirilmesi hakkındaki kararları, kanunların yapılmasına da etki etmektedir. Ayrıca yazım reformu da dikkate alınmak zorundaydı. Bu arada hukuki düzenlemelerin hazırlanmasında yararlanılabilecek yeni yardımcı malzeme ve bilgi kaynakları da ortaya çıkmıştır.

Mevzuat hazırlamadaki özellikle yazıma ilişkin sıkça yapılan hatalar ile ilgili hukuki denetimden elde ettiğimiz tecrübeleri değerlendirip, bu vesile ile, daha anlaşılır ve açık bir şekilde yapılandırma ve bazılarını da basitleştirme konusunda öneriler getirdik. Bugüne kadar geçerli biçimsel kuralların çok azı değiştirilmiştir. Bundan böyle, "fıkra" ve "numara" şeklindeki bölümlenmeler daima norm alıntılarının içinde de yer alacak ve Avrupa Birliği hükümlerinin alıntıları da Avrupa Birliği uygulamasını takip edecektir. Parlamentodaki kanun taslaklarının yazımının değiştirilmesine ilişkin kurallar, Federal Bakanlıkların çalışmalarında gittikçe artan ölçüde önem kazanmaktadır; bu nedenle, konu hakkındaki öneriler, Federal Alman Parlamentosu sekreteri ile mutabakat halinde yeniden hazırlanmıştır.

Mevzuat hazırlanmasına ilişkin kurallar, çarpıcı örneklerle zenginleştirilmiştir. Bu baskının yapısına uymayan önceki baskılardaki örnekler, bu el kitabına uyarlanmıştır.

Bu üçüncü baskı, Federal Adalet Bakanlığı Hukuki Denetim Bölümünün ortak eseridir. Öncelikle mesai arkadaşlarım Manfred Helge Frank, Martin Geipel, Astrid Habermann, Andreas Ignaczak, Wolfgang Leiner, Gudrun Schiebel ve Claudia Seitz'e teşekkür ederim. Ayrıca Alman Dil Kurumunun çalışanları Antje Baumann, Michaela Blaha, Sibylle Hallik ve Stephanie Thieme'e dil konusundaki danışmanlık hizmetleri ve bu el kitabının gelişmesine katkıları nedeniyle teşekkür ederim.

Hukuki Denetim Bölümü adına

İmza

(Elke Schade)

İçindekiler

Kısım A Hukuki denetim

1	Önsöz.....	1
2	Yetki	5
3	Hukuki Denetimin İçeriği	8
4	Hukuki Denetimin Gerçekleştirilmesi	11
5	El Kitabının Kullanımı Hakkında	
5.1	Yapı.....	15
5.2	Kavramsal Açıklamalar	18
6	Taslakların Hazırlanmasında ve Hukuki Denetimde Yardımcı Araçlar	20
6.1	İlan Organları	23
6.2	Veri Bankaları	28
6.3	Diğer Yardımcılar	40
7	Anayasaya Uygunluk Testi.....	51

Kısım B Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

1	Kanunların ve Tüzüklerin Dil Bakımından Şekillendirilmesi.....	
1.1	Hukuk Dili	53
1.2	Dil Bakımından Anlaşılabilirlik.....	62
1.3	Kanun Yapma Tekniği ve Anlaşılabilirlik.....	66
1.4	Sözcük Seçimine İlişkin Genel Açıklama.....	68
1.5	Sözcük Seçimine İlişkin Özel Açıklamalar	80
1.6	Cümle Uzunluğu ve Cümle Yapısına Ait Açıklamalar	95
1.7	Metin Yapısına İlişkin Açıklamalar	105
1.8	Dil Bakımından Kadın-Erkek Eşitliğinin Sağlanması	110
1.9	Yazım Biçimi	124
1.10	Kısaltmalar.....	139
1.11	Son Gün ve Süreler	144
2	Nitelendirmeler	
2.1	Hukuk Metinlerinde Almanya Federal Cumhuriyetinin, Federal Eyaletlerin, Diğer Devletlerin Tanımı ve İlgili Devlet Bölgelerinin Nitelendirilmesi	152
2.2	Uluslararası Organizasyonların ve Uluslararası Hukuk Sözleşmelerinin Nitelendirilmesi.....	158
3	Hukuk Kurallarından Alıntı Yapılma Usulleri	168
3.1	Tam Alıntı	169
3.1.1	Alıntı İsmi	173
3.1.2	Tamamlanma veya Son İlan Tarihi	174
3.1.3	Bulunduğu Yer Bilgisi	177
3.1.4	Değişiklik Notu – (Son) Değişikliğin Belirtilmesi	189
3.2	Hukuk Kurallarının Esaslı Unsurlarının Alınması.....	195

3.3	Sosyal Güvenlik Kanununa Atıf Usulü.....	202
3.4	İki Almanya'nın Birleşmesi Hakkında Anlaşmaya Atıf Yapılması.....	209
4	Diğer Metinlere Atıf	
4.1	Atıf Tekniğine İlişkin Genel Açıklamalar.....	218
4.2	Atıf Tekniğinin Yararları ve Sakıncaları.....	225
4.3	Atıf Türleri ve Alıntı Usulü.....	230
4.4	Yürürlükte Olmayan veya Hükümsüz (Mevcut Olmayan) Normlara Yapılan Atıflar.....	249
4.5	Teknik Kurallara Yapılan Atıflar	
4.5.1	Genel Koşullar.....	252
4.5.2	Genel Koşullara Uymada Karineler.....	258
4.5.3	Teknik Kurallara Yapılan Atıfların Sınırları.....	261
5	Avrupa Birliği Hukukuna Yönelik Özel Açıklamalar	
5.1	Avrupa Birliği'nin, Avrupa Topluluklarının, Kuruluş Sözleşmelerinin, Üyelerin, Organların, Mevzuatın ve Avrupa Ekonomik Bölgesinin Tanımı.....	265
5.2	Avrupa Birliği Hukukuna Atıf Usulleri.....	273
5.3	Federal Hukukun Avrupa Birliği Hukukuna Uyarlanması.....	284
5.3.1	Avrupa Topluluklarının Tüzüklerinin Uygulanmasına İlişkin Kurallar.....	285
5.3.2	Avrupa Toplulukları Yönergelerinin ve Avrupa Birliği Çerçeve Kararlarının Uyum.....	291
5.3.3	Avrupa Birliği Kararlarının Uyumlaştırılması (AB Sözleşmesi 34. Madde, 2. Fıkra, Harf c).....	303
5.4	Avrupa Hukukuna İlişkin Alıntı Emri.....	
5.4.1	Avrupa Topluluğu Yönergelerinin Uyumlaştırılmasında Alıntı Kuralları.....	308
5.4.2	Avrupa Birliği Çerçeve Kararlarının ve Kararlarının Uyumlaştırılmasına İlişkin Açıklama.....	315
5.4.3	Bilgilendirme Yönergesine Göre Usule Uyulmasına İlişkin Açıklama.....	316

Kısım C Temel Kanunlar

Bir Temel Kanun Örneği

1	Temel Kanunun Başlığı.....	320
1.1	Başlığın Anlamı ve Esaslı Unsurları.....	321
1.2	Tanım.....	324
1.3	Kısa İsim.....	331
1.4	Kısaltmalar.....	341
2	Tamamlanma Tarihi.....	349
3	Temel Kanunun Giriş Bölümü	
3.1	Giriş Bölümünün Önemi ve Konumu.....	350

3.2	Münferit Olarak Giriş Bölümleri	354
3.3	Federal Meclisin Onayıyla İlgili Özel Sorular.....	355
4	İçindekiler.....	358
5	Temel Kanunun Bölümlenmesi	
5.1	Kanunun Yapısı.....	361
5.2	Münferit Hükümler ve Tanımları.....	368
5.3	Üst Bölümlenmeler ve Nitelendirilmesi	377
6	Tüzük Çıkarma Yetkisi	
6.1	Yürütmeye Yetki Verilmesi.....	381
6.2	Yetki Kuralının Şekillendirilmesiyle İlgili Koşullar	386
6.3	Tüzük Çıkarma Yükümlülüğü veya Takdir Yetkisi	391
6.4	Alt Yetkilendirme.....	394
6.5	Tüzük Çıkarılmasına Katılım Hakları	399
6.6	Almanya Federal Meclisi'nin Katılımı	402
6.7	Federal Meclisin Onayı.....	405
7	Geçiş Hükümleri	412
8	Takip Eden Değişiklikler	424
9	Temel Hak Kısıtlamalarında Anayasanın 19. Maddesi	
	Uyarınca Alıntı Emri	427
10	Federal Hukuk Kurallarından Farklı Eyalet Düzenlemelerinin	
	Yasaklanması.....	434
11	Yürürlük Kuralları	
11.1	Yürürlüğe Girme Düzenlemesi.....	438
11.2	Yürürlüğe Girme Tarihinin Kesin Olarak Belirlenmesi.....	444
11.3	Koşullu Yürürlük	452
11.4	Bölünmüş Yürürlük	455
11.5	Bağlantılı Yürürlük	462
11.6	Geçmişe Etkili Yürürlük.....	465
11.7	Süre, Yürürlükten Kalkma	469
12	Sonuç Bölümü	
12.1	Sonuç Bölümünün Anlamı.....	483
12.2	Münferit Sonuç Bölümleri	486

Kısım D Değişiklik Kanunları

Bir Kanunda Yapılan Münferit Değişiklik Örneği

1	Değişiklik Kanunu Yapmaya İlişkin Genel Bilgiler	492
2	İlga Eden Kanun	504
3	Münferit Değişiklik	
3.1	Münferit Değişikliğin Ayırt Edici Özellikleri	516
3.2	Münferit Değişikliğin Başlığı.....	520
3.3	Tamamlanma Tarihi	534
3.4	Münferit Değişikliğin Giriş Bölümü	535
3.5	Münferit Değişikliğin Kanunun Yapısı.....	537

3.6	Giriş Cümlesi – Değiştirilecek Olan Kanunun Belirtilmesi	544
3.7	Değişiklik Emri.....	552
3.7.1	Değişiklik Emrinin Yapısı.....	563
3.7.2	“Kaldırmak” ve “Silmek” Biçiminde Değişiklik Emirleri	575
3.7.3	“Eklemek” Biçimindeki Değişiklik Emri	589
3.7.4	“Başa Yerleştirmek” Biçimindeki Değişiklik Emri	603
3.7.5	“Sona Eklemek” Biçimindeki Değişiklik Emri	609
3.7.6	“Yeniden Kaleme Almak” Biçimindeki Değişiklik Emri	614
3.7.7	“Yerine Geçmek” Biçimindeki Değişiklik Emri.....	620
3.7.8	Bağlı Değişiklik Emirleri.....	624
3.8	Tek Bir Hükümün Değiştirilmesi.....	629
3.9	Münferit Hükümlerin Aynı Kanunda Değişikliği	632
3.10	Takip Eden Değişikliklerin Bölümlenmesi.....	636
3.11	Diğer Değişiklik Durumları	
3.11.1	Başlık Değişikliği	641
3.11.2	İçindekilerin Değiştirilmesi	646
3.11.3	Bir Değişiklik Projesi Vesilesiyle Dilin Ayıklanması	647
3.11.4	Berlin Koşullarının Ayıklanması.....	652
3.11.5	Sosyal Güvenlik Kanununun Düzenlemeleri ile Bağlantılı Değişiklikler	654
3.11.6	Doğu ve Batı Almanya’nın Birleşmesini Öngören Anlaşmanın Düzenlemeleriyle Bağlantılı Değişiklikler	658
3.11.7	Temel Hakları Kısıtlayan Hükümlerde Değişiklik	662
3.11.8	Eklerde Değişiklik	664
3.11.9	Askıdaki Değişikliklerde Değişiklik.....	670
3.11.10	Paralel Değişiklikler	676
3.11.11	Yürürlük Kurallarında Değişiklik.....	678
3.11.12	Değişikliklerin Belirli Süreli Olması	680
3.12	Geçiş Hükümleri.....	684
3.13	Tüzüklerin Kanun Koyucu Tarafından Değiştirilmesi.....	690
3.14	İlan İzni.....	696
3.15	Münferit Değişikliklerin Yürürlüğe Girmesi	708
3.16	Sonuç Bölümü	715
4	Torba Kanun	
	<i>Bir Torba Kanun Örneği</i>	
4.1	Torba Kanunun Nitelikleri	717
4.2	Torba Kanunun Başlığı	724
4.3	Torba Kanunun Giriş Bölümü.....	730
4.4	Torba Kanunun Yapısı.....	732
4.5	Maddelerin Başlığı ve Yapısı.....	736
4.6	Geçiş Hükümleri.....	747
4.7	Yürürlük Kuralları	749
4.8	Sonuç Bölümü	755

5	Yürürlük Kanunu	756
Kısım E	Tüzükler	
	<i>Bir Temel Tüzük Örneği</i>	
1	Yazım Biçimine İlişkin Genel Açıklamalar	761
2	Temel Tüzükler	
2.1	Başlık	767
2.2	Giriş Bölümü	774
2.2.1	Tüzük Koyucu Hakkında Bilgi	776
2.2.2	Kanuni Dayanağa İlişkin Bilgi	780
2.2.3	Özel Düzenleme Koşulları	793
2.3	Alt Yetkilendirme Tüzükleri	800
2.4	Yürürlük Hükümleri	804
2.5	Sonuç Bölümü	810
3	Değişiklik Tüzükleri	812
	<i>Bir Tüzüğün Münferit Değişiklik Örneği</i>	
3.1	Başlık	815
3.2	Giriş Bölümü	817
3.3	Değişiklik Tüzüklerinin Yapısı	829
3.4	Sonuç Bölümü	833
Kısım F	Kanun Yapma Sürecinde Kanun Taslaklarının Değiştirilmesine İlişkin Yazım Araçları	
1	Genel	836
2	Karar Taslaklarının ve Değişiklik Başvurusunun Yazımı	842
3	Kanun Değişikliği Taslağının Değiştirilmesindeki Özellikler	846
4	Özet Biçimindeki Taslaklar	854
Kısım G	Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı	
	<i>Bir Yeni Düzenlemenin İlan Örneği</i>	
1	Genel	859
2	İlan Metni	
2.1	İlanın Başlığı.....	865
2.2	İlanın Şekli.....	868
2.3	Yayımlanan Son Tam Metnin ve Değişikliklerin Listelenmesi	870
2.4	İmza	878
3	Yeni Düzenleme	
3.1	İçerik	879
3.2	Askıda Olan Değişikliklerin Özellikleri, Dipnot İşaretleri	887
3.3	Bir Yeni İlanın Düzeltilmesi	892

Ekler

- 1 Söleşme Kanunları ve Söleşmeye Dayanan Tüzüklerin Yazımı İçin Yönergeler
- 2 Özellikle Zorlayıcı İdari Önlemlerle İlişkili Olarak, Para Cezası Yaptırımlarının Gerekliliğine İlişkin Kurallar
- 3 Daha İyi Bir Kanun Koyma İçin Kontrol Listesi
- 4 Avrupa Parlamentosu, Kurulun ve Komisyonun, Birlik Organlarında Hukuki Metinlerin Yazılmasına Katılan Kişilere Yönelik Ortak Kılavuz Örneği

Kısım A
Hukuki denetim

Kısım A

Hukuki Denetim

1 Önsöz

İmparatorluk Adalet Bakanlığı'nın 1. Weimar Cumhuriyetindeki zayıf konumuna ve adil olmayan nasyonal sosyalist rejimine bir tepki olarak kanun ve tüzük tasarılarının hukuki açıdan merkezi ve bağımsız bir birim tarafından denetimi gerekmıştır. Bu yetkiyi önce birleşmiş ekonomik bölgeler yönetiminin hukuk dairesi, sonra da Adalet Bakanlığı almıştır. 21 Ekim 1949 tarihinde hükümet kararında şunlar ifade edilmiştir:

„Hükümet, kanun dilinin birliğini ve hukuki yazım kurallarına uygunluğunun denetimini sağlamak üzere kanun taslaklarının ön çalışmalarına Adalet Bakanlığı'nın katılmasına karar vermiştir. Aynı husus, Federal Hükümet ve Federal Bakanlıklar tarafından çıkarılacak tüzükler için de geçerlidir.“

Federal Hükümetin 1950 yılındaki „Yeniden inşa sürecindeki Almanya“ başlıklı ilk faaliyet raporunda bu görev şu şekilde tanımlanmaktadır:

„Deneyimler, bakanlıkların, kanunla düzenlenen hususları kendi ihtiyaçları açısından değerlendirme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Demokratik bir hukuk devletinde, Bakanlıkların bütün çalışmalarında hukuka ve anayasaya bağlılık asıl olduğundan, bütün kanun taslaklarını vs. denetleyecek bir birimden vazgeçilemez. Bu görev, esas itibariyle, idari menfaatlerden bağımsız olarak hukuku gerçekleştirmekle yükümlü olan Adalet Bakanlığına düşmektedir.“

Adalet Bakanlığı tarafından yürütülecek hukuki denetimin önemi, kanunların çoğunun Federal Hükümet tarafından yapılmasından kaynaklanmaktadır. 15. Seçim dönemindeki -2005 yılında erken sona ermiştir- çıkarılan 385 kanundan 274'ü hükümet taslaklarına dayanmaktadır. Koalisyon ortaklarının taslaklarına ve hükümetin ön çalışmalarına dayanan 70 kanun da buna dahil edilecek olursa, çıkarılan kanunların yaklaşık % 89'una doğrudan Federal Hükümetin etkide bulunduğu açıkça görülür.

Federal Hukukun **kapsamı** ve **içeriği** ve **değişiklikleri** sürekli olarak eleştiri konusu olmaktadır. Eleştiriler kişisel görüş ve amaçlara göre az veya çok farklı, ancak bilimsel olarak yapılmaktadır. Buna göre, çok fazla hüküm bulunmakta ve bu hükümler çok hızlı ve sık değiştirilmektedir. Norm kalabalığı ekonomiyi boğmaktadır. Kurallar vatandaşların kendilerini geliştirme ve gerçekleştirme olanaklarını kısıtlamaktadır. Hukuki düzenlemeler çoğu zaman yerinde bulunmamaktadır. Mevzuat aşırı ölçüde ayrıntılıdır. Hukuki düzenlemelerin pratikte uygulanabilirliğine yeterince dikkat edilmemektedir. Kanun koyucu çok yavaş tepki vermektedir. Hukuki düzenlemelerin etkinliği kanun çıkarıldıktan sonra gözlemlenmemektedir v.b.

Bu eleştirilerin hepsine burada değinilmeyecektir. Hukukun işlevi ve mevcut kanun yapma usullerine yönelik bir değerlendirme bu el kitabının çerçevesini ve amacını aşmaktadır. Yine de bu eleştirilere değinilmiştir, çünkü hukuki denetimin merkezi birimi olarak Federal Adalet Bakanlığı'nın işlevi ve önerileri bu

1

2

3

Kısım A - Hukuki Denetim

eleştirilerden uzak tutulamaz. Bu el kitabı bütünüyle pratik uygulamalara yönelik olsa da, kitabın çeşitli yerlerinde, -eleştirilerde de değinilen-, kanun yapma usulü dahil hukukun temel sorunları ile ilgili konular da yer almaktadır.

- 4 Genellikle „Normlar yığı“ sloganı ile özetlenen problematik, aşağıdaki istatistiksel veriler ışığında gözlenip değerlendirilmelidir: Federal Hukukun kapsamı, yaklaşık 2 000 temel kanun ve 3 000 temel tüzükten oluşmaktadır. Hukuk metinlerinin kapsamı birbirinden farklıdır. Örneğin Medeni Kanun 2 385 maddeyi kapsamaktadır; buna karşılık birçok kanun ve tüzük beşten az madde içermektedir. Bütün temel kanunlar yaklaşık 47 000 hükümden, bütün tüzükler yaklaşık 40 000 hükümden oluşmaktadır. Kanun yapma, günümüzde ağırlıklı olarak mevcut kuralların değiştirilmesine dayanmaktadır. Örneğin gelir vergisi kanunu 15. Seçim döneminin üç yılı içinde toplam 24 kez değiştirilmiştir. Normlara ilişkin bu tablo, kanun koyucuya, bir yandan **güvenilir, belirgin ve anlaşılır** bir hukuk yaratmak, öte yandan mevcut hukuki düzenlemeleri dikkate alarak değişikliklerin **gerekli** olup olmadığını sürekli olarak kontrol etmek sorumluluğunu yüklemektedir. Hukuki denetim bu işleve önemli bir katkı sağlamaktadır.

2 Yetki

- 5 Federal Adalet Bakanlığı'nın denetim yetkisi Federal Bakanların İşbölümü Hakkında Tüzüğün (GGO)¹nun 46., 42/4., 62/1.-2., 72/3. maddelerine dayanmaktadır. Bu yetki, bir kanun ya da tüzük taslağı veya Federal Hükümet tarafından alınan bir önlemin yürürlükteki hukuk ile bağdaşmaması halinde Federal Adalet Bakanına tanınan **itiraz** olanağı ile tamamlanmaktadır (Federal Hükümet Çalışma İçtüzüğü (GOBReg² in 26/2. maddesi).
- 6 Federal Adalet Bakanlığı yürüttüğü bu hukuki denetimle münferit bakanlıkların mevzuat hazırlama faaliyetlerine eşlik eder. Federal Adalet Bakanlığı,
- ◆ Federal Hükümetin kanun tasarıları hakkındaki kararından önce (GGO'nun 46/1., 51/2. maddeleri),
  - ◆ Federal Hükümetin tüzükler hakkındaki kararından önce (GGO'nun 62/2. ve 3. maddeleri, GGO'nun 46/1. ve 51/2. maddeleri),
  - ◆ Federal Bakanlıkların tüzüklerinin çıkarılmasından önce (GGO'nun 62/2. maddesi, GGO'nun 46/1. maddesi) ve
  - ◆ Alt yetkilendirme (Kenar no.: 800 vd.) sonucunda diğer organların hazırladığı tüzüklerin çıkarılmasından önce (GGO'nun 46/1., 62/2. maddeleri uyarınca) **denetim faaliyetlerini** yerine getirir.

1 GGO'nun güncel hali Federal İçişleri Bakanlığı'nın ana sayfasında görülebilir (www.bmi.bund.de).

2 Son olarak 21 Kasım 2002 tarihli ilan ile (Bakanlıklar arası müşterek resmi gazete/GMBI, sayfa 848) değiştirilen 11 Mayıs 1951 tarihli Federal Hükümet Çalışma İçtüzüğü (Bakanlıklar arası müşterek resmi gazete/GMBI, Sayfa 130)

Parlamento çalışmaları sırasında başka denetimler de gerekli olabilir

- ◆ Federal Meclisin yetkili komisyonunda ele alınması için, hükümetin görüşünün veya karşı görüşün hazırlanmasında veya yazım araçlarının (kenar no.: 836 vd.) denetimi çerçevesinde Temsilciler Meclisi'nin önerilerinin denetimi bakımından yetkili uzmanlar tarafından (GGO'nun 52 / 2., 56 / 3. maddeleri) ve
- ◆ Karar önerileri veya değişiklik istemlerinin incelenmesi için hükümet partileri tarafından.

7

3 Hukuki Denetimin İçeriği

Federal Adalet Bakanlığı tarafından yapılan inceleme hukuki bir denetimdir. Burada bir bütün olarak hukuk düzeni dikkate alınır ve her şeyden önce amaçlanan **düzenlemenin biçim** ve **sistematik** olarak incelemesi yapılır. Öncelikle, planlanan düzenlemenin, belirtilen düzenleme amacına ulaşmak için öngörülen kapsamda gerekli olup olmadığı araştırılır. Hukuki denetimin merkezinde, getirilmek istenen düzenlemenin **normlar** hiyerarşisi ile bağdaşıp bağdaşmadığı yer alır (dikey hukuki denetim). İlgili dayanaklar açık ve belirgin ise ve düzenleme önerisini getiren merci tarafından sorunlar ortaya konulmuşsa denetim şu noktalarda toplanır:

- ◆ Anayasaya uygunluk,
- ◆ Avrupa Birliği hukukuna uygunluk ve
- ◆ Uluslararası hukuka uygunluk; özellikle Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uygunluk.

Hukuki düzenlemenin dayanağına ilişkin hareket noktası özellikle taslağın gerekçesinden de anlaşılır.

Ayrıca, öngörülen düzenlemenin **yürürlükteki hukuka uygun biçimde eklenip eklenmeyeceği** de kontrol edilir (yatay hukuki denetim), örneğin:

- ◆ Diğer hükümler ile ilişkisi nedir?
- ◆ Taslak içindeki sistematik doğru mudur?
- ◆ Kural ve istisna ilişkisi uygun mudur?
- ◆ Mükerrer ve çelişkili düzenlemelerden kaçınılmış mıdır?
- ◆ Amaç ifade edilebilmiş midir?
- ◆ Diğer hükümlere yapılan atıflar açık mıdır (bu atıflar sabit mi yoksa esnek midir)?
- ◆ Hukuki alanda gereksiz düzenlemeler kaldırılabilir mi?
- ◆ Düzenlemenin içeriği açık mıdır?
- ◆ Hükümler sorunsuz biçimde uygulanabilir mi?

Aynı zamanda biçim ve düzenlemenin bütün gerekliliklerine de (**hukuki biçimsellik**) uyulmalıdır; örneğin, başlıklar, giriş bölümleri, alıntılar, değişiklik emirleri veya yürürlüğe girme kuralları. Ayrıca düzenlemelerin **dil bilgisi bakımından doğruluğu ve anlaşılabilirliği** da incelenir.

8

9

10

17

4 Hukuki Denetimin Gerçekleştirilmesi

- 11 Hukuki denetim, Federal Adalet Bakanlığı bünyesindeki, belirli hukuk alanlarında uzmanlaşmış ve kontrol işlerinde deneyimli çeşitli bölüm ve birimler tarafından yürütülür (**Ortak denetim**). Hukuki denetimin ilkesel sorunları için özel bir şube yetkilidir. Bu şube Federal Adalet Bakanlığı'nın taslaklarını da kontrol eder. Genel (üst) konularda bakanlığın özel birimleri de kontrol sürecine katılır (örneğin; genel yönetim hukuku, veri koruma, harçlar, usul kanunları ve diğer kanunlarda yer alan ceza ve para cezaları). Önemi nedeniyle anayasa hukuku her zaman hukuki denetimin ölçütlerinden biridir ve özellikle temel haklar birimi olmak üzere anayasa hukuku birimine tabidir.
- 12 GGO'nun 42/1. maddesi uyarınca Kanun tasarıları en azından kanun metninin taslağı, gerekçesi (GGO'nun 43. maddesi) ve bir kapaktan (GGO'nun 42/1.'e ek 5. maddeleri) oluşur. **Hukuki denetimin** konusu sadece kanun taslağıdır (GGO'nun 42/1./4. ve 46/1. maddeleri); kapak ve gerekçe, kanun metninin anlaşılması için gerekli iseler veya diğer hükümler ile ilgili ise denetim sürecine dahil edilir. Aynı kurallar GGO'nun 62/2. maddesi uyarınca Federal Hükümet veya Bakanlıkların tüzük taslakları için de geçerlidir.
- 13 Yetkili bakanlığın uzman birimleri, Adalet Bakanlığını daha **hazırlık aşamasında devreyesokmak zorundadır** (GGO'nun 46/3. maddesi). Taslakların hazırlanmasının daha başlangıcında ortaya çıkan sorunların çözümünü, hükümet kararından önceki son kontrol sürecinde kolaylaştırmak ve hızlandırmak ancak bu şekilde mümkündür. Kural olarak kanun ve tüzük taslakları ön çalışmaların bitiminden sonra Federal Adalet Bakanlığına **hukuki denetim** için gönderilir. Kontrol birimi gerekli olduğu takdirde Federal Adalet Bakanlığı'nın diğer birimlerini (örneğin anayasa hukuku birimi) çalışmalara dahil eder ve bütün tarafların görüşlerini bir araya toplar. Yetkili merci itirazları dikkate aldıktan ve kontrol işlemi sona erdikten sonra ortak denetim birimi, hukuk sistematigi ve hukuki biçimsellik açısından bir kuşkunun kalmadığını onaylar (**denetim raporu**). Bunun üzerine yetkili bakanlık GGO'nun 51. maddesi uyarınca Başbakanlığa havale edilen hükümet taslağına eklediği bir yazıda Federal Adalet Bakanlığı'nın taslağı kontrol ettiğini ve onayladığını bildirir. Bu yazıyla, Federal Adalet Bakanlığı, taslağı incelediğini, hukuk sistematigi ve hukuki biçimsellik açısından bir sakıncanın bulunmadığını onaylamış olur.
- 14 Bu şekildeki bir hukuki denetim, özellikle diğer çalışma birimleri de katılmak zorunda ise, zaman gerektirir. Bu nedenle GGO'nun 46/2. maddesi Federal Adalet Bakanlığına **hukuki denetim ve sorunları inceleme için yeterli zaman** verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Taslakların hukuki açıdan dikkatli biçimde kontrol edilmesi ve buna uygun danışmanlık hizmeti verilmesi taslakla ilgili mercilerin çıkarıdır. GGO'nun 50. maddesine göre bir kanun taslağıının incelenmesi için öngörülen süre kural olarak dört haftadır. Denetime katılanların kabulü halinde bu süre kısaltılabilir.

5 El Kitabının Kullanımı Hakkında

5.1 Yapı

Kanun taslaklarının yapısı ve düzenlenmesi için GGO'nun 42/4. maddesine göre **Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları El Kitabı** esas teşkil eder. Ayrıca Federal Adalet Bakanlığı bazı münferit durumlarda **öneride** bulunabilir. Bu el kitabı hukuk kurallarının hazırlanmasında ve denetiminde bir yardımcı araçtır. 15

Bu el kitabı, anayasal çerçeve ve Federal Bakanlıkların İşbölümü Hakkında Tüzük de dahil olmak üzere **ölçü olabilecek bütün hukuki düzenlemeleri** dikkate almaktadır. Ayrıca kanun yapma uygulamalarından elde edilen deneyimler de kitaba alınmıştır. 16

El kitabı, dil ve düzenleme, tanımlama, alıntı yöntemi ve atıflara ilişkin genel önerilerle başlamaktadır. Daha sonra tek tek hukuki düzenlemeler ele alınmakta ve bunların tipik yapı ve düzenlemesine geçilmektedir, yani başlıkların oluşturulmasından başlanmakta ve yürürlük zamanı ile bitirilmektedir. Tüzüklerde sadece kanunlardan farklılık gösteren hususlar vurgulanıp belirtilmektedir. Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları El Kitabı **içindekiler** ile başlamakta **dizinle** bitmektedir. El kitabına elektronik ortamda Federal Adalet Bakanlığı'nın internet sayfasından ulaşılabilir (www.bmj.de/rechtsfoermlichkeit/index.htm). Orada içindekiler, dizin ve tek tek kenar numaralarının atıfları metnin ilgili elektronik bağlantıları ile (linkler) ilişkilendirilmiştir. 17

5.2 Kavramsal Açıklamalar

El Kitabının anlaşılması için bazı kavramların açıklığa kavuşturulması gereklidir. Bu açıklamalar mümkün olduğu kadar basit tutulmuş ve temel ilkelerle sınırlandırılmış olup, kanun yapma teorisindeki farklılıklara ve kurallara geçen kavramlara değinilmemiştir. Öncelikle **kanun yapma ile kanun yapma işlemi** birbirinden ayrılmalıdır. „Kanun yapma” genel bağlayıcılığı olan hukuk kuralları oluşturulması sürecini ifade eder; „Kanun yapma işlemi“ ise, kanun yapmanın somut olarak konusunu, yani, kanun yapma organlarının ilgilendiği kanun yapma tekniğine ilişkin birliği belirtir. Kanun yapma işlemine yeni düzenlemeler, değişiklikler ve yürürlükten kaldırmalar dahil edilebilir. 18

Hukuk kuralları için tipik olan; tanımlanan olay/olgu ortaya çıktığında hangi hukuki sonuçların ortaya çıkacağı hususunda soyut-genel düzenlemeler getirmesidir. Kanun yapma organının hangisi olacağı kanunlara ve tüzüklere göre ayırt edilir. **Kanunlar**; anayasada öngörülen kanun koyucu organlar tarafından, anayasada öngörülen usullere göre çıkarılan, bir üst başlık altında toplanmış hukuk kurallarıdır. **Tüzükler** ise, anayasada belirlenen yürütme organları (Federal Hükümet, Federal Bakanlıklar, Eyalet Hükümetleri vb.) tarafından, anayasada belirtilen koşulların bulunması halinde çıkarılan, bir üst başlık altında toplanmış hukuk kurallarıdır. Aşağıda „Hüküm“ veya “norm” kavramı kullanıldığında, bununla **münferit düzenlemeler**, yani tek tek madde veya paragraflar ifade edilmektedir. 19

Kısım A - Hukuki Denetim

- 20 „**Temel kanun**“ (Kn. 320 vd.) veya „**Temel tüzük**“ (Kn. 761 vd.) kavramları ile, az ya da çok karmaşık bir olguyu/durumu bağımsız olarak düzenleyen hukuk kuralları ifade edilir. Hukuk kuralları bir üst başlık altında toplanır ve kural olarak süresiz geçerlilikle “yeni” bir kanun veya “yeni” bir tüzük olarak yürürlüğe girer.
- 21 Buna karşılık **değişiklik kanunları** (Kn. 492 vd.) ve **değişiklik tüzükleri** (Kn. 812 vd.) mevcut hukuk kurallarının değişikliği ile ilgilidir. Bunlarda da hukuk kuralları bir üst başlık altında toplanır. Değişiklik kanunlarının ve değişiklik tüzüklerinin kendilerine ait birer **geçerlilik süreleri yoktur**: Bunların yürürlüğe girmesi ile temel kanunun ve temel tüzüğün tam ve ayrıntılı olarak belirtilen yerlerindeki metinler yeni metinlerle değiştirilir, tamamlanır ve yürürlükten kaldırılır. Değişiklik kanunları ve değişiklik tüzükleri yürürlüğe girdikten sonra artık kanun yapma sürecinin konusu olmaktan çıkarlar, hukuki etkisi bulunmayan „içeriksiz kılıflar“ olurlar. Bunlar kanun yapma işleminin sayısını artırır, ancak temel kanun ve temel yönetmelik sayısını artırmazlar.
- 22 **Kanunda Münferit Değişiklikler** (Kn. 516 vd.) veya **torba kanunlar** (Kn. 717 vd.) biçimindeki değişiklik kanunları ve uluslararası hukuka ilişkin **sözleşme kanunları** (Ek 1) **madde kanunu** olarak da anılır. Bu kanunlardaki münferit düzenlemeler „§“ olarak değil „Madde“ olarak nitelendirilir. Buna uygun olarak **madde tüzükleri** de vardır.

6 Taslakların Hazırlanmasında ve Hukuki Denetimde Yardımcı Araçlar

6.1 İlan Organları

- 23 Yeni hukuk kurallarının hazırlanmasında ve hukuki denetimde özgün resmi metin belirleyicidir. Burada **federal ilan organları**, yani Federal Resmî İlan Gazetesi, Federal Almanya Resmi Gazetesi, Federal Almanya Elektronik Resmi Gazetesi ve Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığı Resmî Gazetesi vazgeçilmez yardımcı organlardır. Ortaya çıkan hukuki mevzuatın hangi ilan organında yayımlanacağı ayrıntılı olarak Anayasanın 82/1. maddesinde, Tüzüklerin Yayımlanmasına ait Kanun³ maddeleri ve GGO'nun 76. maddesi veya özel kanuni düzenlemelerle belirtilmiştir. Resmi Gazete, Federal Almanya Resmi Gazetesi ve Federal Almanya Elektronik Resmi Gazetesindeki ilanlar Federal Adalet Bakanlığı'nın sorumluluğundadır. İlan organlarının yazı işlerinin bulunduğu Federal Adalet Dairesi bu bakanlığa bağlıdır. Bu yazı işleri birimleri yayımlanacak metinlerin asıllarını basım için hazırlarlar. Yayım ve dağıtımdan Federal Almanya Resmi Gazetesi Basım Şirketi mbH sorumludur.
- 24 Resmi Gazete ilan edilecek metnin kapsamına göre iki ayrı bölüm halinde yayımlanır. **Resmi Gazete Bölüm I** Federal kanun ve tüzükleri, Federal Anayasa Mahkemesinin kararlarını ve ayrıca hukuki düzenlemeler tarafından Federal Resmi Gazete'de yayımlanması öngörülen düzenlemeleri ve ilanları içerir. **Resmi Gazete Bölüm II** ise uluslararası hukuka ilişkin sözleşmeleri, bu sözleşmelerin yürürlüğü girmesine

3 Resmi Gazete Bölüm III'te yayımlanacak hukuki mevzuat hakkındaki kanun, no: 114-1, son olarak 31 Ekim 2006 tarihli kararnamenin 6. maddesi ile değiştirilmiş hali (Resmi Gazete I, Sayfa 2407)

ilişkin hukuki düzenlemeleri ve bunlarla bağlantılı ilanları kapsar. Resmi Gazetenin güncel sayılarına Internet’te serbestçe ulaşılabilir⁴.

Resmi Gazete Bölüm III’te –istisnalar hariç- 31 Aralık 1963’te yürürlükte olan federal hukukun tam metni konularına göre sistematik olarak basılmaktadır. Bu derlemenin sistematığı, bugün de yürürlükte olan federal hukuk dokümantasyonunun temelini oluşturmaktadır. Metinlerin tespitine ve metin tespiti sürecinde sözcüklerin ayıklanmasına, 10 Haziran 1958⁵ tarihli federal hukukun derlenmesine ilişkin kanun ile 28 Aralık 1968⁶ tarihli federal hukuk derlemesinin bitirilmesine ilişkin kanun esas oluşturmuştur. 31 Aralık 1963 tarihinden sonra yapılan değişiklikler, basılı federal hukuk derlemesi metnine dayanmaktadır.

Resmi Gazetenin eki olarak her yıl Federal Adalet Bakanlığı tarafından metinlere ilişkin buldukları yer bilgileri yayımlanmaktadır. **Bulduğu yer bilgisi A’da** (Resmi gazetenin açık mavi eki) federal devletin yürürlükte olan bütün kanun ve tüzükleri, başlıkları, tamamlanma tarihleri ve ilk metnin bulunduğu yer bilgileri ile birlikte gösterilmektedir. Ayrıca, bütün metinlerin resmi yayımlarından itibaren yapılan değişiklikler de bulunduğu yer bilgisinde yer almaktadır. Her temel kanun ve her temel tüzük federal hukuk sistematığı içinde alanlarına göre ayrılmakta ve bölümlenme numarası ile –**FNA numarası**– (Kn: 25) kolaylıkla bulunabilmektedir. **Bulduğu yer bilgisi B** (Resmi gazetenin pembe eki) uluslararası sözleşmeleri ve Almanya’nın birliğinin inşası ve hazırlanmasına yönelik sözleşmeleri içermektedir. Bulduğu yer bilgileri, Resmi Gazetenin online aboneleri tarafından Federal Almanya Resmi Gazetesi Basım Şirketi mbH’nin⁷ ana sayfasından bulunabilir.

Avrupa Birliğinin ilan organı **Avrupa Birliği Resmi Gazetesidir**. Bu gazete birbirine bağlı L ve C serileri ile bir S serisi (Ek) halinde her resmi iş gününde Avrupa Birliği’ndeki her resmi dilde yayımlanmaktadır. L serisinde tüzükler, yönergeler ve diğer hukuki düzenlemeler yayımlanmaktadır. C serisi bildirim ve ilanları içermektedir. C serisi ayrıca, sadece elektronik ortamda bulunan kısmı, CE resmi gazetesini içermektedir. Burada hazırlığı süren hukuk belgeleri yayımlanmaktadır. S serisinde resmi konulara ilişkin ilanlar yayımlanmaktadır. Avrupa Birliği Resmi Gazetesi ekinde her altı ayda iki cilt halinde yürürlükteki Avrupa Birliği hukukunun bulunduğu yer bilgileri yayımlanmaktadır. Birinci cilt sistematik dizini, ikinci cilt ise kronolojik ve alfabetik listeyi içermektedir. Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nin nüshaları Avrupa Birliği Portalı⁸ üzerinden Internet’te bulunabilmektedir. Bulduğu yer bilgilerine de aynı adresten ulaşılabilir.

6.2 Veri Bankaları

Kanun koyma işlemi günümüzde **elektronik araçlar yardımı** olmadan hazırlanamaz ve denetlenemez. Her türlü hukuki düzenleme – ister konu hakkında yapılan ilk düzenleme olsun ister değişiklik olsun – mevcut hukuk düzenine uygun olarak

4 www.bundesanzeiger.de

5 10 Haziran 1958 tarihli federal hukukun derlenmesine ilişkin kanun (Resmi gazete I Sayfa 437)

6 28 Aralık 1968 tarihli federal hukuk derlemesinin bitirilmesine ilişkin kanun 1968 (Resmi gazete I Sayfa 1451)

7 www.bundesanzeiger.de

8 [http://Avro \(Euro\) pa.eu.int/eur-lex/lex](http://Avro (Euro) pa.eu.int/eur-lex/lex)

25

26

27

28

Kısım A - Hukuki Denetim

gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle yürürlükteki Federal Hukukun bir bütün olarak bilinmesi gerekir. Ancak bu şekilde mükerrer düzenlemelerden, belirsizliklerden ve tutarsız ifadelerden kaçınılabılır. Bu şekilde değişikliklerin de açıkça kaleme alınması sağlanır.

- 29 Hukuk kurallarının hazırlanmasında –ister konu hakkında yapılan ilk düzenleme olsun ister değişiklik olsun– en önemli yardımcı araç juris GmbH'nın **hukuki bilgi sistemidir**. **Juris**, her türlü hukuki alanla ilgili Almanya'daki en geniş bilgi derlemesine sahiptir ve bunu sürekli olarak genişletmektedir. Bu bilgilerin kalitesi, Federal Anayasa Mahkemesinin dokümantasyon birimi, beş büyük üst mahkeme, Federal Adalet Bakanlığı ve Eyaletler Adalet Bakanlıklarının yakın işbirliği ile sağlanmaktadır. **Juris**'de bulunan bu bilgilere ilgili herkes ücret karşılığı ulaşabilir. Hukuk kuralları alanında çalışan kişilere **Juris** özellikle şu başlıklarda çok yönlü arama olanağı sunmaktadır.

- ◆ İçtihat
- ◆ Kanunlar/tüzükler
- ◆ İdari düzenlemeler.

Ayrıca bibliyografya, dergiler, sözlükler, toplu iş sözleşmeleri, yardımcı araçlar, ilanlar ve basına ilişkin başlıklar da vardır.

- 30 **Kanunlar/tüzükler** başlığı, bulunduğu yer bilgisi A'da yer alan federal hukukun bütün hukuk kurallarını, eyaletlerin hukuk kurallarını, Avrupa Birliği hukukunu ve Almanya'nın diğer devletlerle akdetmiş olduğu çifte vergilendirme anlaşmalarını içermektedir.

- 31 **Federal kanun ve federal tüzük** hakkındaki en önemli verileri, özellikle başlık, yayım tarihi, ilk kez yayımlandığı yer ve yeni biçimi, FNA numarası (Kn. 26), hükmün geçirdiği değişiklikler hakkındaki bilgiler ve bu anlamda Avrupa Birliği Hukuku bakımından yapılan değişiklikler, çerçeve bir belge içinde bulunabilir. Federal temel kanun ve temel tüzükler **yürürlükteki haliyle** ve –tercihe göre– tek başına veya diğer düzenlemelerle bağlantılı olarak gösterilir ve araştırılabilir. **Her hükmün eski metnine** de ulaşılabilir. Dipnotlarda kaynakla birlikte ilgili değişiklikler ve yürürlüğe girme tarihi bulunur. Ayrıca diğer hukuk normları ile olan ilişkilere, eyalet hukukuna göre olan farklılıklara, önemli içtihatlarla ve literatüre atıflar vardır. Bu veri ve açıklamalara elektronik linkler üzerinden ulaşılabilir. Mevcut oldukları takdirde kanun ve tüzüklere ait ekler de belgelenir. Bu belgeleme **Federal Adalet Dairesi**⁹ tarafından yapılır. Değişiklikler, hukuki düzenlemeler yayımlandıktan kısa süre sonra işlenir.

- 32 Veri bankasının olanakları hukuk kurallarının düzenlenmesinde çok yönlü öneme sahiptir. Bir kanundan veya tüzükten yapılacak **alıntılara ait** gerekli veriler (Kn. 169 vd.) hızla elde edilebilir. Değişiklikler düşünüldüğünde **değişiklik emirlerinin** (Kn. 552 vd.) değiştirilecek mevzuat metninde doğru yerlerde bulunup bulunmadığı kontrol edilebilir. Hangi hükümlerin belirli bir alanda önemli olduğuna yönelik kapsamlı tespitler yapılabilir. Ayrıca hukuk kurallarının yayım tarihi veya yürürlüğe girme

9 2008 itibariyle: Mercı I 3, Federal Adalet Dairesi, Adenauerallee 99 - 103, 53113 Bonn, Internet: www.bundesjustizamt.de

- tarihi bulunabilir, aynı zamanda „yürürlükten kalkma“, „tüketici“ veya „girişimci“ gibi **anlam yüklü sözcüklerle** Federal Hukuk içinde içerik açısından arama yapılabilir. Hukuk kurallarında diğer kurallara sıkça atıf yapılır. Dayanak normun veya ilgili normun değişikliğinde istenen hukuki bağlantıların karışmaması için, **atıf (gönderi) problemine** de dikkat edilmelidir (Kn. 218 vd.). Veri bankasında, bir madde, -en fazla fıkralar bazında- gösterilir ve **dayanak norma** atıfta bulunan bütün diğer hükümler sorgulanabilir. 33
- Ayrıca Federal Hukuk veri bankasındaki bilgiler yardımı ile, hangi hükümlerin **tüzük** çıkarma yetkisi verdiği veya hangi tüzüklerin hangi yetkilendirici hükümlere dayandığını tespit etmek mümkündür. 34
- Özetlerin (karşılaştırmaların) düzenlenmesinde de veri bankası metninden yararlanılabilir. Özetler hukuki değişikliklerde anlamlıdır ve çoğu zaman vazgeçilemez nitelik taşırlar. Bir sütunda tek bir hüküm, kanun veya tüzüğün yürürlükteki hali, ikinci sütunda taslak metin, üçüncü sütunda ise gerekli değişiklikler gösterilir. 35
- „**İnternette kanunlar**“ bir diğer veri bankası olup, bu veri bankasından hemen hemen bütün yürürlükteki federal kanun ve tüzükler ücretsiz olarak ulaşılabilir¹⁰. Bu veri bankası Juris GmbH'nın hukuki bilgi sisteminin işbirliği ile hazırlanır. 36
- Yürürlükteki hukuka ilişkin diğer bilgiler, Avrupa Yayım Dairesi tarafından hazırlanan **Avrupa Birliği Hukuku-Kanunlarında** bulunabilir¹¹. Avrupa Birliği Hukuku-Kanunları, diğer birçok bilginin yanında, Avrupa Birliği Hukukunu, üye devletlerin ulusal hukuklarındaki uygulama hükümlerinin bulunduğu yer bilgisini, kanun çıkarma hazırlıklarına ilişkin dokümanları, parlamentodaki görüşmeleri ve Avrupa Birliği Mahkemesi ile ilk merci mahkemelerinin içtihatlarını içerir¹². Araştırma esnasında paralel araştırmalar yapabilmek için mevcut dili değiştirmek de mümkündür. Avrupa Birliği Hukuku-Kanunları 1998 yılından beri Avrupa Birliği Resmi Gazetesinin L ve C serilerine de ulaşma olanağı sunar. Bu dokümanların Almancasına Juris üzerinden ulaşmak mümkündür. 37
- Ayrıca „Kanunlar için portal (genel ağ sayfası)“ veri bankası, kanun çıkarma çalışmaları, **Federal Almanya Resmî Gazetesi Bölüm I ve Bölüm II**'den yeni kanunlar ve kanun değişiklikleri, parlamento belgeleri ve genel protokoller ile kanun metinlerinin güncel ve eski hakkında bilgi verir. „Kanunlar için portal“ Juris GmbH ve Resmi Gazete Yayımevinin işbirliği ile hazırlanır ve bu ağa Juris GmbH'nın bir linki üzerinden ulaşılabilir. 38
- Ayrıca bütün Federal Mahkemelerin kararları Internet'te yayımlanır¹³. 39

10 www.gesetze-im-internet.de

11 [http://eur-lex.Avro \(Euro\) pa.eu/de/index.htm](http://eur-lex.Avro (Euro) pa.eu/de/index.htm)

12 Lizbon sözleşmesi: Avrupa Birliği mahkemesi üst mahkeme, mahkeme ve uzman mahkemelerden oluşur

13 www.bundesverfassungsgericht.de; www.bundesgerichtshof.de; www.bverwg.de; www.bundesarbeitsgericht.de; www.bundessozialgericht.de; www.bundesfinanzhof.de; www.bundespatentgericht.de

6.3 Diğer Yardımcılar

- 40 Federal Resmî Gazete’de kanun ve tüzük başlıkları altında başka bilgiler de bulunmaktadır. FNA açıklaması, bulunduğu yer bilgisi A’ya ilişkindir (Kn. 26). Orada belirtilen bölümlenme numarası üzerinden örneğin bir kanun değişikliğinin bulunduğu yer tespit edilebilir. Endeks numaralı **GESTA** (Federal Kanun koyma faaliyetinin bulunduğu aşama) açıklaması, esas alınan kanun malzemesinin tespitine olanak sağlar.
- 41 Bilgi sistemi „**GESTA** (Federal Kanun koyma faaliyetinin bulunduğu aşama) 2007 yasama yılına kadar Federal Parlamento’ya ve Eyalet Temsilciler Meclisi’ne getirilen bütün kanun tasarılarını ve bunlara ilişkin parlamentodaki görüşmeleri içermektedir. **GESTA**, veri bankası „**DIP**“’in (Parlamento için bilgi ve belge sistemi) bir parçası olarak sürdürülmektedir. Resmi Gazetede belirtilen **GESTA** numarası yardımı ile **DIP**’teki her kanunla ilgili kanun koyma malzemesi basit ve hızlı biçimde araştırabilir. **DIP**, Federal Parlamento ve Eyalet Temsilciler Meclisinin ortak bilgi sistemidir. Bu veri bankası bir kanuna ilişkin bütün parlamento görüşmelerini tam olarak belgeler –basılı malzeme ve genel protokollerde tespit edildiği gibi – ve elektronik olarak ulaşılabilen bütün belgelere kapsamlı bir erişim sunar (kanun taslakları, genel kurul tartışmaları vb.). **DIP**’e internette <http://dip21.bundestag.de/dip21.web/bt> adresinden ulaşılabılır.
- 42 Uluslararası sözleşmeler ile bağlantılı tüzüklerin ve sözleşme kanunlarının yapılmasına ilişkin olarak Federal Adalet Bakanlığı, bir yönerge çıkarmıştır (GGO’nun 73/3. maddesine göre yönerge - RiVeVo). Bunlar Dışişleri Bakanlığı’nın yayımladığı „**Uluslararası Hukuk Sözleşmeleri Hakkında Yönerge**“ adlı broşürde mevcuttur ve ayrıca bu el kitabının **Ek 1**’inde basılmıştır.
- 43 Para cezalarının gerekli olup olmadığı ve hangi **ceza ve para cezası hükümlerinin** yan ceza hukukunda ele alınacağına ilişkin yardımcı araçlar da vardır. Eyalet adli yönetimlerinin ve Federal Adalet Bakanlığı’nın bir çalışma grubu **temel ilkeler** geliştirmiş olup, bu ilkeler 2 Mart 1983 tarihli kararından beri Eyalet Temsilciler Meclisi hukuk komisyonu ve Federal Adalet Bakanlığı tarafından denetim ölçütü olarak esas alınmaktadır. Bunların bir kısmı „özellikle idari zorlama bakımından para cezası yaptırımının gerekliliğine ilişkin ilkeler“dir. Bunlar **Ek 2**’de basılmıştır. Diğer kısım „yan ceza hukukundaki ceza ve para cezası hükümlerinin oluşturulmasına yönelik ilkelerdir“. Bu ilkelere öneri ve örnekler eklenmiş olup, „yan ceza hukukundaki ceza ve para cezası hükümlerinin oluşturulmasına yönelik öneriler“¹⁴ başlığı altında **yardımcı araçlar** ile geliştirilmiştir.
- 44 Hukukun basitleştirilmesi, gereksiz bürokratik işlemlerin ortadan kaldırılması ve **Norm sayısındaki aşırı artıştan** kaçınılması federal kanun koymadaki temel hedeflerdir. Bu nedenle, federal bakanlıklar taslakları oluştururken, bu taslakların, gereklilik ve işlevsellik açısından hem hukuk sisteminin bütününe, hem de münferit düzenlemelere uygun olmasını sağlamak zorundadır. **GGO’nun 42. maddesi vd. kanun koyma faaliyeti** için büyük önem taşır. Bu bakımdan GGO’nun 42.

14 16 Temmuz 1999 tarihli gözden geçirilmiş ikinci basım 22 Eylül 1999 tarihli Resmi Gazetenin 17a numaralı eki olarak yayımlanmıştır.

maddesi, kanun taslağının hazırlanmasında kanun metninin hukuki biçime uygunluğunu ve anlaşılabilirliğini hedeflemektedir. GGO'nun 43. ve 44. maddeleri, gerekçede, hedef ve düzenleme ihtiyacı hakkında açıklamalara ve aynı şekilde gündeme gelebilecek alternatif düzenlemeler ve kanunun ortaya çıkaracağı sonuçlar hakkındaki tartışmalara da yer verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. GGO'nun 45. vd. maddelerinde ise, hükümet tasarısına kadar taslağa mümkün olduğunca en iyi uzmanlık bilgisinin katılması ve kabul sorunlarının ortadan kaldırılmasını önleyecek oylama ve bilgi verme yükümlülüğü hakkında usule ilişkin talimatlar yer almaktadır. GGO'daki bu talimatın yerine getirilmesi, daha iyi kanun yapma (Ek 3) hakkındaki bir **test listesi** ile desteklenmektedir.

Kanun ve tüzük taslaklarının hazırlanmasında Federal İçişleri Bakanlığı Kamu Yönetimi Federal Akademisinin internetteki "**Kanun koyma sürecinde yardımcı araçlar**" (şifre korumalı) sitesi büyük yardım ve destek sağlamaktadır¹⁵. Bu site, bir kanun çıkarılırken, kanunun çıkarılması çalışmalarından Resmi Gazete'de yayımlanmaya kadar geçecek **usul aşamalarını** göstermektedir. Burada ayrıca mevzuat çıkarmaya ilgili hükümleri ve geniş literatür açıklamalarını bulunmaktadır. **e-Norm yazılımı**, kanun taslaklarının hazırlanma sürecinde hukuki biçimsellik ve redaksiyon kurallarına uyulmasına yardımcı olur. Bu norm metin işlem programı „Microsoft Word“a dayanır. E-Norm ile bağlantı, bütün dokümanların kanunlaşma süreçlerinden yayımlanmalarına kadar herkes tarafından kullanım ve incelenmesine olanak sağlar. Bu program hukuk kurallarına ilişkin standart bir doküman örneği ile çalışır ve çeşitli yardım ve kontrol işlevlerini sunar. Bu program sayesinde biçime ilişkin kurallara aykırı davranıldığında hata bildirimleri alınır.

Hukuk kurallarının alıntıları doğrudan Juris veri bankası yardımı ile kontrol edilip güncellenebilir. Ayrıca veriler yapılandırılmış biçimde (XML) çıkartılabilir ve bu yolla metinlerin daha sonra yayımlanması ve standartlaştırılması kolaylaştırılır¹⁶.

1 Ağustos 2006 tarihinden beri kanunlar bakımından da yeni **yazım kuralları** geçerlidir. Federal İçişleri ve Federal Adalet Bakanlığı, en yüksek federal makamlar olarak müşterek genelgelerle yeniliklerin güncel durumlarını belirlemektedir. Federal Resmî İlan Gazetesi ekinde bir kılavuz eser ve sözcük dizini yayımlanmıştır¹⁷.

Alman Parlamentosu'nda Almanca dilbilgisi hizmeti sunan birim¹⁸ kanun taslaklarının diline ilişkin danışmanlık konusunda uzmanlaşmıştır. Bu birim, sözcük seçimine, sözcük anlamına, metinlerin oluşturulmasına, yazım biçimine, cümle işaretlerine ve yeni yazım kurallarına ilişkin bütün sorunlarda bilgi vermekte ve önerilerde bulunmaktadır. **GGO'nun 42. maddesi 5. fıkrası 3. cümlesi** uyarınca ilke olarak bütün kanun taslakları dil bakımından doğruluğu ve anlaşılabilirliğinin denetimi için bu birime gönderilmek zorundadır. Bu denetim mümkün olduğunca erken bir dönemde ve en geç karar verilmesi için hükümete sunulmasından önce

15 <http://gesetzgebung.bakoev.ivbb.bund.de/gesetzgebung>

16 Diğer bilgiler için www.enorm.bund.de

17 BAnz. Nr. 206a / 3 Kasım 2006 / Sözcük dizini ve diğer bilgiler için www.rechtschreibrat.com

18 Platz der Republik 1, Marie-Elisabeth-Lüders-Haus, 11011 Berlin, Tel. 030-22 73 30 66,
E-Mail: redaktionsstab@gfds.de

Kısım A - Hukuki Denetim

gerçekleşmelidir. Söz konusu birim dil bakımından hatalara işaret etmekte ve kaleme alma alternatifleri sunmaktadır.

- 49 „**Resmi Dil ve Kanun Dili**“, 11. Basım 1998, Alman Dil Kurumu, Federal İçişleri Bakanlığı ve Federal Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanmıştır. Bu kitap, resmi metinlerin ve kanunların anlaşılabilirliği için uygulama örnekleri sunmaktadır.
- 50 Diğer yardımcı araç, **Federal Yönetim Dairesi** – Büro organizasyonu ve büro tekniği merci (BBB)¹⁹ – tarafından yayımlanan „Vatandaşlar İçin Yönetim Dili“ el kitabı, „Kadın ve erkelerin dil bakımından eşitliği – açıklamalar, uygulama olanakları ve örnekler“ bülteni (M 19) gibi yayımlardır.

7 Anayasaya Uygunluk Testi

- 51 Anayasaya uygunluk testi hukuki denetimin merkezi noktasıdır. Aşağıdaki DENETİM sorularının amacı, anayasa hukukuna ait sorunları zamanında fark etmek, sorunları açıkça ifade etmek ve olguları uygun biçimde düzenlemeye katkıda bulunmaktır. Anayasa uygunluk konusunda kuşku ve belirsizliğin bulunduğu somut olaylarda, Anayasaya uygunluk sorununu açıklığa kavuşturmak bakımından zamanında ve amaca uygun biçimde yönetim ile ilgili konularda **Federal İçişleri Bakanlığına**, mali konularda **Federal Maliye Bakanlığına** ve temel haklar ve hukuki denetim konusunda **Federal Adalet Bakanlığına** başvurulması önem taşır (GGO'nun 45. maddesi 1. fıkrası 3.cümlesi).

52 Denetim Soruları

- 1 Federal devlet bu düzenlemeye yetkili midir?
  - 1.1 Federal devletin somut olaydaki **kanun yapma yetkisi** anayasanın hangi hükmünden veya yazılı olmayan başka hangi yetkiden kaynaklanmaktadır? Anayasanın 72/2. maddesinde anılan kanun yapma yetkisinin yarışması durumlarında: Bir federal düzenleme Federal Almanya'da eşit yaşam koşullarının sağlanmasına hizmet ediyor mu veya hukuki ve ekonomik birliğin korunması için bir hukuki düzenleme getirilmesinde kamu yararı açısından gereklilik var mıdır?
  - 1.2 Federal devlet, kanunu kendi resmi makamları aracılığıyla çıkarmak istiyorsa: Anayasanın hangi hükmü bu **idari yetkiyi** federal devlete vermektedir?
  - 1.3 Eyaletlerde uygulanması gereken ancak federal devlet tarafından çıkarılan ve eyaletlerin idari usulünden farklı olan bir kanun söz konusu olduğunda federal devletin Anayasanın 84. maddesi, 1. fıkrası, 5. cümlesi uyarınca **idari düzenleme yetkisi** var mıdır?
  - 1.4 Eyaletler tarafından uygulanacak bir kanunda Anayasanın 104a maddesinin 1. fıkrasından farklı olarak giderlerin federal devlet tarafından üstlenilmesi öngörüldüğünde: Federal devletin finansmanı bütünüyle veya kısmen üstlenebilme yetkisi anayasanın hangi hükmünden kaynaklanmaktadır (**finansman yetkisi**)?
  - 1.5 Bir kanun üçüncü kişilerin giderlerinin (örneğin harç, prim veya özel vergi) finansmanını içeriyorsa: Federal devletin bu resmi giderleri üstlenebilme yetkisi anayasanın hangi hükmünden kaynaklanmaktadır (**finansmana ilişkin düzenleme yetkisi**)?

- 2 **Eyalet Temsilciler Meclisinin onayı** gerekli midir? Bu onay zorunluluğu anayasanın hangi hükmünden kaynaklanmaktadır? Sık rastlanılan durumlar: Anayasanın 84. maddesinin 1. fıkrası 5ve 6. cümleleri, 104a maddesinin 4. fıkrası ve 105. maddenin 3. fıkrası. Yönetim ile ilgili konularda Federal İçişleri Bakanlığının (anayasanın 84. maddesinin 1. fıkrası 5. ve 6. cümleleri), mali konularda Federal Maliye Bakanlığının (Anayasanın 104a/4. maddesi) ve bunlara ek olarak Federal Adalet Bakanlığı'nın da **zamanında katılımı** gerektiğinden, durum oldukça karmaşıktır. Çıkarılması düşünülen düzenlemenin hangi hükmü bu onay zorunluluğunu gerektirmektedir?
- 3 Bir kanuna **tüzük çıkarma yetkisi** konmak istendiğinde (kanun koyma yetkisinin yürütmeye devri): Tüzük çıkarma yetkisi Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası, 1. ve 2. cümlesi uyarınca mümkün müdür? Verilen bu yetki içerik, amaç ve kapsam bakımından yeterli ölçüde belirlenmiş midir? Bu tüzük Anayasanın 80/2. maddesi uyarınca Eyalet Temsilciler Meclisi'nin onayını gerektirmekte midir? Tüzüğe ilişkin onay zorunluluğu yetki kanunu tarafından kaldırılmakta mıdır?
- 4 Bir **tüzük çıkarılacaksa**: Bu tüzük hangi somut federal hukuka ilişkin yetkiye dayanmaktadır? Kanunda tüzük çıkarma yetkisinin içeriği, amacı ve kapsamı nasıl belirlenmiştir? Tüzük bu çerçeve içinde midir? Tüzüğün giriş bölümünde hangi yetki normları belirtilmek zorundadır (Anayasanın 80/1./3. maddesindeki alıntı zorunluluğu)? Eyalet Temsilciler Meclisi'nin onayı gerekli midir?
- 5 Çıkarılması düşünülen hukuki düzenleme **temel haklara** veya Anayasanın 93/1./4a maddesinde anılan **temel haklara eşdeğer haklara** aykırı bir düzenleme getirmekte midir? Getirilmesi düşünülen hukuki düzenleme kurumsal garantileri ihlâl etmekte midir?
- 5.1 **Temel hak ve özgürlüklere** dokunulmakta mıdır?
- ◆ Özel olarak temel hak ve özgürlük ihlâli midir? Veya yükümlülük getiren düzenlemelerde olduğu gibi – Anayasanın 2/1. maddesindeki **temel hak ve özgürlüklere** (genel eylem ve işlem özgürlüğü) dokunulmakta mıdır? Temel hak ve özgürlükleri koruma alanı nedir ve bu alana müdahale edilmekte midir?
  - ◆ **Müdahale caiz midir?** Anayasa hükümlerine göre kanun veya kanuna dayanılarak temel hak ve özgürlüklerin koruma alanına müdahale mümkün müdür (basit kanun çekincesi)? Müdahale koşullar altında veya belirli amaçlar için uygun mudur (nitelikli kanun çekincesi?). Temel haklardaki kayıtsız şartsız düzenleme başkalarının temel hakları veya diğer anayasal haklar tarafından çizilen sınırlara riayet etmekte midir (anayasal temel hak sınırlamaları)?
  - ◆ **Somut olaya özgü kanun yapma yasağına** (Anayasanın 19/1/1. maddesi) riayet edilmekte midir?
  - ◆ **Ölçülülük ilkesi** sağlanmış mıdır? Bu düzenleme hangi amaca hizmet etmektedir? Anayasa bu amaca genel olarak veya belirli bir durum için mi izin vermektedir? Düzenleme bu amaca ulaşmaya uygun mudur? Düzenleme bu amaç için gerekli

Kısım A - Hukuki Denetim

midir veya daha yumuşak ancak uygun bir yol var mıdır? Amaç açısından bakıldığında, düzenleme uygun mudur ve ilgililer için kabul edilebilir midir?

- ◆ Temel hakkın **özüne** dokunulmayacağı hususu dikkate alınmış mıdır (Anayasanın 19/2. maddesi)?
- ◆ Anayasanın 19/1./2. maddesindeki **alıntı kuralına** uyulmuş mudur (Kn. 427 vd.)?

5.2 **Eşitlik haklarına** dokunulmakta mıdır?

- ◆ **Özel eşitlik hakları dikkate alınmakta mıdır** (mutlak ayrımcılık yasağı)?
- ◆ **Genel eşitlik ilkesine** uyulmakta mıdır? Hangi karşılaştırmalar mevcuttur? Eşit olana eşit, eşit olmaya kendi eşitsizliğine uygun olarak davranılmakta mıdır? Ayrımcılık yapmak için objektif, akılcı veya işin doğasından kaynaklanan nedenler var mıdır? Keyfilik yasağı geçerli midir veya eşitsiz davranma (örneğin kişi gruplarına eşitsiz davranma) için zorlayıcı nedenler var mıdır? Mevcut farklar (eşitsiz davranmada) veya ortak yönler (eşit davranmada) eşitsiz veya eşit davranma için yeterli gerekçe oluşturmaktadır mı?

5.3 Hangi **kurum garantilerine** (örneğin eş, aile, mülkiyet, miras hakkı) veya **kurumsal garantiye** (örneğin özerk yerel yönetim, meslek memurluğu) dokunulmaktadır? Kurum garantilerinin ve kurumsal garantilerin özüne dokunulmakta mıdır?

6 Temel haklarda ifade edilen **objektif değerlendirmelere**, devlet ve yurttaşlar arasındaki ilişkileri doğrudan düzenlemeyen (örneğin özel hukuk ve uluslararası hukuktaki sözleşmeler) düzenlemelerde uyulmakta mıdır? Devletin yurttaşlarını koruma yükümlülüğü yeterli ölçüde yerine getirilmekte midir?

7 Getirilmesi düşünülen hukukî düzenleme **Anayasanın 20. maddesinde belirtilen ilkelere** (demokrasi, sosyal devlet, hukuk devleti, güçler ayrılığı, federalizm) ve **diğer genel anayasal ilkelere** uygun mudur?

Özellikle:

7.1 **Hukukî açıklığa** ve **hukukî güvenliğe** uyulmakta mıdır? Yurttaşlar hangi yükümlülük altına gireceklerini önceden görüp hesaba katabilecekler midir? (hukukî kuralların dil bakımından anlaşılabilirliği için bakınız: Kn. 53 vd.)

7.2 Güvenin korunması ilkesine uyulmakta mıdır?

- ◆ **İlke olarak kabul edilmeyen gerçek bir geriye yürüme** veya **hukuk kurallarının etkilerini geriye yürütmesi** söz konusu mudur, yani geçmişe ait bir olaya müdahale mi söz konusudur?
- ◆ **Gerçek olmayan bir geriye yürüme mi** söz konusudur, yani henüz sonuçlandırılmamış güncel olaylara mı müdahale edilmektedir? Düzenlemenin amacı, güvenin korunması ilkesinden daha önemli olduğu için bu tür geriye yürüme caiz midir?
- ◆ Ceza kanunlarında ve disiplin cezalarını öngören hükümlerde, para cezalarında, haysiyet divanı tarafından verilen cezalarında ve disiplin cezalarında, Anayasanın cezayı müstelzim ve cezayı artıran hükümlerine yönelik 103/2. maddesinde yer

7.3 Kanun koyucunun bütün önemli kararları kendisinin alması gerektiği ve bunları yürütmeye bırakmaması gerektiği ilkesine (**asli görev teorisi**) uyulmakta mıdır?

Son olarak: Kanun veya tüzük taslaklarının **gerekçesinde** düzenleme için önem taşıyan bütün görüş açıları ve değerlendirmeler ikna edici biçimde ortaya konmakta mıdır?

Kısım B
Hukuk Kurallarının
Yazımına İlişkin
Genel Öneriler

Kısım B

Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin

Genel Öneriler

1. Kanunların ve Tüzüklerin Dil Bakımından Şekillendirilmesi

1.1 Hukuk Dili

- ◆ Sadece ne söyleyeceğini tam olarak bilenler kendilerini kısa ve anlaşılır biçimde ifade edebilirler!
- ◆ Açık içerik ve iyi dil birbirini tamamlayan ayrılmaz bir bütündür!

Dilbilimi, metinlerin anlaşılabilirliğini **basitlik**, **kısalık** ve **özlülük** ile **düzenleme** ve **bölümlemelere** göre değerlendirir. Bu özellikler kanunların ve tüzüklerin dili için de geçerlidir. Metinleri anlaşılır biçimde kaleme alabilmek veya dil bakımından iyileştirebilmek için üç aşamaya dikkat edilmelidir: **Sözcük seçimi**, **cümle yapısı** ve **metin yapısı**.

53

Hukuk metinleri **dilsel açıdan doğru ve herkes için anlaşılır biçimde kaleme alınmış** olmak zorundadır (GGO'nun - Federal Bakanların İşbölümü Hakkında Tüzüğü'nün 42. maddesi, 5. fıkrası, 1. cümlesi). Hukuk kuralının, mümkün olduğu ölçüde düzenleme yapılacak konunun özelliğine ve normun amacını da dikkate alarak dil bakımından tam olarak kaleme alınması gerekir. İlgililer, hukukî danışmanlığa ihtiyaç duymadan hukukî çerçeveyi anlayabilmeli ve davranışlarını ona göre düzenleyebilmelidir. Mahkemeler, bu düzenlemelere dayanarak karar verebilmelidir. İdari işlemlerin sınırları içerik, amaç ve boyutları bakımından görülüp algılanabilir olmalıdır. Bu konunun (içerik açısından) anayasal belirlilik ilkesiyle sıkı bir ilişkisi vardır (anayasaya uygunluk testi, Kn. 52/7.1); norm açıklığını ancak açık ve net bir kanun dili sağlar. Sadece „titiz uzmanlık bilgisini, olağan dışı metodik yetenekleri ve düşünsel sorunları çözmek²⁰ için belirli bir isteği içeren“ kanunlar bu gereklilikleri yerine getiremezler.

54

Kimin „**herkes**“ olarak nitelendirileceği, kanunla hangi kişi çevresinin yükümlülük altına alınacağına veya hak sahibi yapılacağına bağlıdır. **Sınırsız muhatap çevresine** ve dolayısıyla gerçekten „herkese“ yönelik kanunlar, örneğin ceza kanunu, ortalama kavrayış yeteneğine sahip bir kişi tarafından içerik bakımından anlaşılıp algılanabilir olmalıdır.

55

Öte yandan **sınırlı bir muhatap çevresine** yönelik kanunlarda ise „herkes“, öncelikle özel bir hukuk alanına giren kişilerdir (örneğin sanatkarlar yönetmeliğine göre sanatkar, şarap kanununa göre bağcı, Alman hakimler kanununa göre hakim). Kanun koyucu, bu gibi kuralların muhataplarının gereken uzmanlık bilgisine sahip

20 Avusturya Anayasa Mahkemesi 6 Eylül 2006 tarihli tasarı kararında, dosya no. XI R 26/04, alıntı yapmıştır.

- olduklarını varsayabilir. Konunun uzmanı olmayanlar ise en azından genel bir bakışla kanunun hangi amaca hangi araçlarla ulaşmak istediğini anlayabilmelidir.
- 56 Kanun dili, **hukuk dilinin bir parçasıdır**. Her alanın dilinin kendine özgü biçimselliği ve ortak bir kullanım tarzı vardır. Meslek dili (bir meslek ya da bilim dalına ait terminoloji) mesleki düşüncenin ifadesidir ve bu nedenle de o konudaki uzmanların kendi aralarında kullandığı dildir. Bu dil uzman olmayan kişiler tarafından kullanılırsa, mevzuat dili o alana özgü hukuki düşünce ve sistematikte ilişkisini kaybeder. Kavram ve ifadeler uzman olmayanlar tarafından anlaşılabilir.
- 57 Kanun dilinin bir özelliği de, biçimsel açıdan genel olarak kullanılan dile uygun olan, ancak anlam olarak genel dilden farklılık gösterebilen ifadelerin kullanılmasında yatar. „Mülkiyet“ ve „zilyetlik“, „ödünç“ ve „ariyet“, „cinayet“ ve „kasten adam öldürme“, „borç“ ve „bağış“ gibi sözcükler ve benzerlerinde kanun dili genel olarak kullanılan dilden önemli ölçüde farklılık gösterir – bunlar **hukukî** kullanımdır.
- 58 Belirli bir uzmanlık alanındaki olguların düzenlenmesinde bazı durumlarda **uzmanlık alanına özgü kavramlara** dikkat edilmesi ve uyulması gerekir. Bu hukukî kavramlar ancak, genel dilde anlaşılır tanım hükümleri bulunmadığı veya düzenlemenin genel dilde anlaşılması için aşırı ölçüde genişletilme zorunluluğu olduğu durumlarda kullanılabilir. Örneğin gıda maddeleri veya üretim yöntemlerine yönelik düzenlemeler, bu düzenlemelere uymak zorunda olan gıda maddesi üreticilerinin mesleki diline uyarlanmak zorundadır.
- 59 Uzman olmayanlar tarafından yanlış anlaşılabilir veya hiç anlaşılamayacak hukuk metinlerinin ortaya çıkmaması için, kanun metinleri ve tüzükler kaleme alınırken, uzmanlık dili özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Dilin genel kullanımındaki anlamdan farklı anlam taşıyan veya kanun koyucu tarafından yeni eklenen sözcükler için **kavram belirlenmesi veya açıklamalar öngörülebilir**. Öte yandan daha önce kullanılan bir kavram (bir başka hukuk kuralında kullanılmış olan bir kavram), yeniden açıklamaya gerek duyulmadan alınabilir. Bu yolla gereksiz ve kafa karıştırıcı tekrarlardan kaçınılır.
- Örnek:**
Kabahatler Kanununun 1. maddesinin 1. fıkrası:
Kabahat, kanunda tanımlanan ve para cezasını gerektiren, hukuka aykırı ve kınanabilir bir davranıştır.
Kanun koyucu başka bir kanunda açıkça başka türlü düzenleme getirmemişse, bu tanım bütün hukuk düzeni için geçerlidir.
- 60 Sözcüklerin buldukları düzenlemeye göre farklı anlamlara geldiği durumlar da çok görülür (Medeni Kanunun 355. maddesine veya İdare Usulü Kanununun 49. maddesine göre „iptal“, Medeni kanunun 184. maddesine veya Federal Emisyon Koruma Kanununun 4. maddesine göre „İzin“). Kavramlar **anlam farklılıkları** ve **doğru kullanımları** açısından esaslı biçimde kontrol edilmelidir. Sözcüğün kendisi kolay anlaşılır bir sözcük olsa bile, kavramlar farklı yerlerde kullanıldıklarında anlaşılması zorlaşır.

Örnekler:

Anonim Şirketler Kanununun 76. maddesi 1. fıkrası:

Yönetim kurulu kendi sorumluluğu altında şirketi yönetir.

„Kendi sorumluluğu altında“ kavramı bu bağlamda yönetim kurulunun kendi işlemleri için sorumluluğu üzerine alması ve bunun sonuçlarını kabul etmesi anlamına gelir.

Sosyal Güvenlik Kanununun beşinci kitabının 2. maddesi, birinci fıkrası birinci cümlesi:

Sigorta Kurumu, sigortalılara ..... ödemelerini, ekonomiye uygun olma gereğini (§ 12) gözeterek, bu ödemeler sigortalının kendi sorumluluk alanına girmediği takdirde sunarlar.

Burada „kendi sorumluluğu“ kavramı, sigortalıların sigorta şirketinden ödeme alamayacakları durumu ifade etmektedir.

Hukukta kullanılmakta olan bir kavrama, eğer bir neden yoksa başka bir anlam yüklenmemelidir. Yeni bir kavram oluşturmak daha doğrudur.

Juris'teki Federal Hukuk Veri Bankası (Kn. 29 vd.) yardımı ile hangi münferit hukuki düzenlemede aynı kavramın kullanılabileceği tespit edilebilir. Bu sözcük kontrolü, kavramların oluşturulmasını ve kullanımını kolaylaştırır.

Hukuki kavramların kullanımı özenli planlanmalıdır: Önce hangi hukuki kavramların diğer hukuk metinlerinden alınacağı veya yeniden oluşturulacağı ve bunların neyi ifade etmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu ifadeler arasındaki içsel bağlantı –muhtemelen ifadelerin birbiri ile ilişkisini gösteren basit bir taslakla-belirlenmelidir. Daha sonra bu temel üzerinde nitelendirmeler tespit edilmelidir. Kavramlar açık, net ve standart biçimde kullanılmalıdır.

61

1.2 Dil Bakımından Anlaşılabilirlik

62

Hukuk metinlerinde kesinlik ve açıklık büyük önem taşır. Herkesin anlayabileceği kesin ve açık bir ifadeyi kaleme almak zaman ve çaba gerektiren zor bir iştir.

Bu çalışmada söz konusu olan

- ◆ Sözcüklerin doğru seçimi,
- ◆ Cümlelerin doğru kurulması,
- ◆ Kesinlik ve anlaşılabilirlik arasındaki denge ve uyumdur.

63

Anlaşılır metinleri kaleme alırken şu genel kurallar yardımcı olur:

- ◆ Ne söylemek istiyorsunuz?
- ◆ Anahtar sözcüklerde ve taslaklarda, hangi düzenleme bağlantılarının açıklığa kavuşturulması gerektiğini veya unsurlara ilişkin hangi koşulların hangi hukukî sonuçları ortaya çıkarması gerektiğini tespit ediyor musunuz? Ancak bundan sonra ilk taslağı hazırlayabilir ve şu soruyu sorabilirsiniz:
- ◆ Bunu daha iyi nasıl söylersiniz?

Sözcük seçimini ve cümle yapısını kontrol edin!

- ◆ Kısa cümleler kullanın! Bir düşünce – bir cümle!
- ◆ Temel ifade başlangıçta!

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- ◆ Mümkün olduğu kadar bir ana cümle olmalı ve birden fazla yan cümle olmamalı!
- ◆ Temel düşünce ana cümlede olmalı!
- ◆ Fiilleri tercih edin! İsimlerden kaçının!
- ◆ Özellikle kapsamlı ortaç yapılar olmak üzere zincirleme sıfat tamlamalarından kaçının! Bunların yerine ilgi cümleleri kullanın!
- ◆ Edilgen cümlelerden kaçının, etken cümleler kullanın!

Söyleyeceğinizi daha kısa söyleyin!

- ◆ Fazlalık yapan sözcükleri çizin!
- ◆ Kısa sözcükler kullanın!

64 Özellikle yeni hukuk kuralının yazımı çok özen gerektirir. Mevcut hükümler açık değilse ve uygulamada sorunlar yaşıyorsa gözden geçirilmeleri gerekir. Geçmişte sadece yüksek soyutlama yeteneği olan hukukçular için kaleme alınmış karmaşık hukuk metinleri vardır.

Örnek:

Medeni Kanun'un 164. maddesi, 2.fıkrası:

Başkası adına hareket etme iradesi anlaşılmıyorsa, kendi adına hareket etme iradesi yok denemez.

Bu kuralı, herkesin anlayabileceği biçimde ifade etme denemesi, sadece hükmü gereksiz yere uzatmakla kalmaz, aynı zamanda kanunun dil bakımından ve sistematik bütünlüğüne de zarar verir.

65 Ancak genel olarak anlaşılabilirlik ve kesinlik çabaları için geçerli olan şudur: Hukuk kuralının içerik bakımından ve hukukî bakımdan kesinliği, anlaşılabilirliğe feda edilmemelidir. Anlaşılabilirlikteki eksiklik, „**Açıklayıcı metinlerle**“ kısmen giderilebilir. Bunlar, kanun gerekçelerinin yanında, Federal Bakanlıkların internet sitelerindeki açıklayıcı notları veya açıklamalı ve uygulama örnekli broşürlerdir. Bu metinlerde kesinliğe oranla genel anlaşılabilirliğe öncelik verilmelidir. Kanunlar idari merciler tarafından icra edildiklerinde, bu merciler kanun ile ilgili kişi arasında „arabuluculuk“ yapma göreviyle de yükümlüdürler. Resmi mercilerin yurttaşlara danışmanlık yapması ve onları desteklemesi muhtemel anlaşmazlık sorunlarını ortadan kaldırabilir.

1.3 Kanun Yapma Tekniği Araçları ve Anlaşılabilirlik

66 Çoğu zaman hukuk kuralları zor anlaşılır, çünkü özel teknikler kullanılır (örneğin varsayım, kural-istisna ilişkisi, atıf). Sadece bir hüküm göz önüne alınırsa, kural olarak, mevcut somut soruya tam olarak cevap verilemez. Benzer hükümler veya başka bir kanundaki hükümlerden yararlanmak gerekir. Ancak kanun yapma tekniğine ilişkin araçların kullanılması kaçınılmazdır. Bunlar hukuku **ana hatlarıyla görünür** kılar ve farklı olgularda **kullanılabilir** hale getirir. Bu teknikler etkin ve özellikle de eşit uygulama sağlarlar.

İç içe girmiş düzenlemeler için **yorum kuralları** veya açık ve kesin **tespitler** vardır. Örneğin bir alıntının sözcük seçiminden sabit bir atıf mı yoksa esnek bir atıf mı istendiği anlaşılır (Kn. 225 vd.). Anayasal zorunluluklar ve hukukî sistematik (örneğin norm hiyerarşisi, gerçek ve tüzel kişiler) önceden biliniyor varsayılır ve yeni kuralda tekrarlanmaz veya açıklanmaz. Kanun ve tüzük taslaklarının yazımında, resmî makamlar tarafından ve -uyuşmazlık konusu olayda- mahkemeler tarafından dikkate alınan bilinen yorum kuralları uygulanır.

1.4 Sözcük Seçimine İlişkin Genel Açıklama

Hukuk dili **Almancadır**; aynı şekilde resmi dil (Federal İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 23. maddesi, 1. fıkrası) mahkeme dili de Almancadır (Mahkeme Teşkilâtına İlişkin Kanun'un 184. maddesi, 1. fıkrası). Kanun metinlerinde yabancı sözcük kullanmak veya yabancı dildeki bir metne atıf yapmak isteyen kimse her şeyden önce buna dikkat etmelidir (Kn. 78 vd.). Burada geçerli olan Alman Yazım Kılavuzudur (Kn. 47). Ancak kanun yapmada bir istisna vardır: Yazım reformundan sonra da eski biçimi kullanılmaya devam ediyorsa, eski hali korunabilecektir. Amaç kanun dilinin birliğini mümkün olduğu ölçüde korumaktır (Örnek: „aufgrund“ yerine „auf Grund“ ; „selbstständig“ yerine „selbständig“).

Sözcükler isabetli ve **mantıksal açıdan doğru** kullanılmalıdır.

Bu da öncelikle seçilen sözcüğün **ifade edilmek isteneni** mümkün olduğu ölçüde verebilmesi demektir.

68

69

70

Örnek:

Uydu Verilerinin Korunması Kanun'un 17. maddesi, 2. fıkrası:

.... takdirde, başvuru duyarlıdır.

„Duyarlı“; „çok hassas“, „kolay incinir“, „narin“ demektir ve bu nedenle genellikle algılama yeteneği ile bağlantılı olarak kullanılır. Ayrıca, „Duyarlı“ olan başvuru değil, ancak cevap, yani istenilen verilerin iletilmesi olabilir. Ayrıca „duyarlı“ yabancı ve moda sözcüktür. Metnin şu şekilde yazımı daha doğru olurdu:

.... takdirde başvuru güvenlik açısından önem taşır. Veya: ... takdirde başvuru güvenlik açısından sakınca taşıyan verilere ilişkindir.

Aynı şekilde **sözcüklerin birbiri ile olan ilişkisine** ve anlam bütünlüğüne de dikkat edilmelidir. Mantıksız ifadeler karışıklığa neden olur, hükmün ifade etmek istediğini belirsiz hale getirir ve düzenlemeyi özünden uzaklaştırır.

71

Örnek:

“ ... komşuluk yardımı dahil kendi edimine ilişkin saikler de buraya girer” yerine;

“: ... komşuluk yardımına ilişkin talepler gibi kendi edimine yönelik saikler de buraya girer”.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- 72 Hukuk dili doğru olmak zorundadır. Başka bir deyişle, konu **güvenilir olmalıdır**, yani olguları ne gizlemeli ne de olduğundan güzel göstermelidir. Örneğin tavuk üretim çiftliklerine ait bir hükümde, dar tel kümes için „küçük kuş kafesi“ sözcüğü kullanılırsa, bu güzelleştirme olur. „Kuş kafesi“ sözcüğünden genel dil kullanımında kapalı, en azından üç tarafı telle çevrili, çatısı olan ve kuşların gelip gidebildiği bir yer anlaşılır. Bir hayvan için dar bir yer en iyi biçimde „kafes“ sözcüğü ile anlatılır. Bir şeyi olduğundan daha iyi veya güzel göstermek siyaset veya reklam dilinde kullanılan bir yöntemdir. Örneğin hizmetlerdeki bir değişiklik „dinamikleştirme“ olarak tanımlanırsa, bu hizmetlerin yükseleceği izlenimini güçlendirir. Yine aynı şekilde hizmetlerin azaltılması için „uyum“ sözcüğü kullanılacak olursa, bu da gerçek olguyu gizler.
- 73 **Sözcükler çağa uygun olarak seçilmelidir.** Eskimiş olan veya kullanılmayan ifadelerden kaçınılmalıdır. Örneğin „vom Hundert“ (yüzde) yerine „Prozent“(yüzde) tercih edilmelidir.

Diğer örnekler:

“Gözetim ve muhafaza faaliyeti” yerine “bekçilik”

„Hayata veda etme“ yerine „ölme“.

„Uygulama bulur“ yerine „uygulanmalıdır“.

- 74 Dilsel zenginlik ve çeşitlilik, hukuk metinlerinde genelde arka planda kalır, Çünkü aynı içerikler için sözcükler ve deyimler **bir örnek** kullanıldığında hukuk kuralları daha da anlaşılır olur. Bu hem kanun metnindeki sözcüklerin seçiminde hem de kanunları aşan konularda geçerlidir. Örneğin bir değişiklik tasarısında çağa uygun ifadeler kullanılmak istendiğinde, kanunun birçok yerinde eskimiş kavramlar bulunsa da, bu eski kavramları içeren diğer hükümler de değiştirilmelidir, özellikle de değişiklik yapan kanunlarda buna dikkat edilmelidir.
- 75 Bununla birlikte metinlerde -belirli ölçülerde- **sözcük seçiminde değişim** sağlanmalıdır. Hukuki kavram ve ifade biçimleri söz konusu olduğunda zengin ve çeşitlilik gösteren sözcük seçimi yapılabilir. Örneğin sözcükler çok sık tekrarlanmamalı ve birbirine benzer ifadeler bir araya gelmemelidir.

Örnekler:

“Federal Parlamento üyeleri mevcut bir sigorta yükümlülüğüne halel getirmeden, yükümlüdürler...”

yerine;

“Federal Parlamento üyeleri yükümlüdürler... mevcut sigorta yükümlülüğüne halel getirmeden ...”

“İşveren haktan vazgeçmeye yetkilidir”

yerine;

“İşveren haktan vazgeçebilir”.

- 76 Hukuk metnlerinin çağa uygun bir dille kaleme alınması asıl olmakla birlikte, **moda sözcükler kullanılmamalıdır.** Örneğin „optimizasyon“, „aktive etmek“, “tarz“, „çok fonksiyonlu“, „zaman vizyonu“, „tümel“ ve „dönüştürme“ gibi sözcükler belirli bir süre günlük dilde kullanılır ancak halk tarafından daha çok benimsenen başka sözcükler veya deyimler ortaya çıkınca yok olurlar.

Diğer örnekler:

“Teknik bunun yapılmasına olanak verirse“ yerine; “Bu, teknik olarak mümkünse“.

„global“ yerine; “dünya çapında“.

Almancada temel sözcükler istenen uzunlukta birbirine bağlanabilir. Buna rağmen **birleşik sözcüklerde** temkinli davranılmalıdır. „Güzellik onarım maliyeti götürü tutarı“ veya „büyük kredi üst sınır aşımaları“ gibi şekilsiz sözcük oluşumlarından kaçınılmalıdır. Bu, kanun ve tüzükler için kısaltma oluşturma çabalarında da geçerlidir (Kn. 334).

77

Birleşik isimlerin açılımı çoğu zaman kolaylıkla yapılabilir.

Örnek:

“gelir elde etme amacı“

yerine;

“amaç, gelir elde etme“.

Ancak akılcı ve dikkatli kullanıldıklarında sözcük birleştirmeleri, kavramsal farklılıklara ve dilin ekonomik kullanımına yardımcı olabilir. Aşağıdaki sorular sözcük seçiminde yardımcı olur:

- ◆ Bu birleştirme olağan mıdır?
- ◆ Kesin ve belirgin bir anlam taşıyor mu?
- ◆ Birleşik sözcük metin içinde hangi işlevi yerine getiriyor; örneğin anahtar kavram olarak sık sık ortaya çıkıyor ve metnin kavranmasına yardımcı oluyor mu?

Örnek:

“Bir çalışma yılının sonuçlandırılması için tespit edilen bilanço“ yerine;

“Yıl sonu bilançosu“.

Yabancı sözcükler kullanılmamalıdır; moda uymak, bazı şeyleri olduğundan güzel göstermek veya gizlemek için hiç kullanılmamalıdır (Kn. 72, 76), yani : „Job-Center“, „Management Programme“ gibi sözcükler kullanılmamalıdır. Sadece uygun Almanca sözcük yoksa, sık kullanılan yabancı sözcükler seçilebilir. Bu özellikle, İngilizce kökenli olan ve Almancaya girmiş olan sözcükler için geçerlidir, örneğin bilişim teknolojisi alanından gelen ve bütün toplumsal alanda kullanılan sözcükler (örneğin „internet“, „Homepage“, „Server“) veya yeknesak hale gelmiş mesleki kavramlar (örneğin Controller).

78

Eğer yabancı sözcük kullanılması gerekli ise ve bunlar tam olarak bilinmiyorsa, tanımlayıcı hükümler veya “açıklayıcı metinler“ kullanılabilir (Kn. 59, 65).

Yabancı dildeki metinlere atıfta bulunulmamalıdır; ilgili olan kişiler olağan olarak yabancı metni kullanıyor olsalar bile (örneğin hava trafiği hukuku alanında) bu yapılmamalıdır. Sadece yayımlanmış Almanca tercümelere atıf yapılabilir (Kn. 221 vd.); ayrıca metnin bulunduğu kaynak da mutlaka belirtilmek zorundadır.

79

1.5 Sözcük Seçimine İlişkin Özel Açıklamalar

Bir kanun veya tüzük metninden, düzenlemenin **muhatapları, unsurları ve hukukî sonuçları** hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde çıkartılabilmelidir.

80

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

Özellikle de, belirli bir davranışın ne ölçüde istendiği veya yasak olduğu açıkça ifade edilmelidir. Örneğin bir düzenlemenin emredici mi, yoksa tamamlayıcı mı olduğu açıkça anlaşılmalıdır. Ayrıca, idarenin bağlı yetkiye mi veya takdir yetkisine mi sahip olduğu açıkça ortaya konulmalıdır.

- 81 Ceza veya para cezası getiren yasaklar bakımında **ceza hukukunda geçerli olan kanunilik ilkesine** (Anayasa'nın 103. maddesi, 2. fıkrası) dikkat edilmelidir. Cezaların uygulanma alanı ve kapsamı kanun metninden çıkartılabilmelidir. Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu dışındaki düzenlemeler için „Yan ceza hukukunda ceza ve para cezası hükümlerinin oluşturulması“ ilkeleri geliştirilmiştir (Kn. 43).
- 82 „**Yapabilmek (muktedir olmak)**“ sözcüğü kullanılırken dikkatli olunmalıdır, çünkü bu sözcük çeşitli anlamlar taşıyabilir. Günlük dilde ve mesleki kullanımda farklı anlamlar görülür. Günlük dilde „yapabilmek (muktedir olmak)“ sözcüğü ile ilgili kişilere -mesleki dildeki “takdir yetkisi” sözcüğünde olduğu gibi– bir **davranış olanağını** ifade edilir. İdare hukukunda ilgili hükümlerde „yapabilmek(muktedir olmak)“ sözcüğü ile idareye bir **takdir yetkisi** verilir. Ancak genel kullanımdaki „yapabilmek (muktedir olmak)“ sözcüğü „bir şeyi yapabilecek durumda olmak” veya “bir şeye hakim olmak” anlamında kullanılır.

Örnekler:

Medeni Kanununun 437. maddesi:

Mal ayıplı ise, satın alan kişi ...

1. ... Gecikmiş ifayı talep edebilir,
2. ... Sözleşmeden vazgeçebilir veya ... bedel indirimi talep edebilir ve
3. ... Tazminat veya boşa giden harcamalar için tazminat talep edebilir.

Burada satın alan kişiye „yapabilmek (muktedir olmak)“ sözcüğü ile çeşitli davranış olanakları sunulmaktadır.

“Sigorta Gözetim Kanununun 121. maddesi, 2. fıkrası , 1. cümlesi:

Reasürans şirketi üzerinde etkili bir gözetimin zarar vereceği olgulardan anlaşılıyorsa ruhsat talebi reddedilebilir.

82. Burada „muktedir olmak“, takdir yetkisi anlamında kullanılmıştır.

Mültecilik Usulü Hakkında Kanununun 17. maddesi, 1. fıkrası:

Yabancı kişi, yeterli Almanca bilgisine sahip değilse, o kişi dinlenirken bilgisine güvenilen ve yabancı ile anlaşma sağlayabilecek, yabancıнын anadiline veya başka bir dile çeviri yapacak bir tercüman veya çevirmen resen atanır veya benzeri bir iletişim aracı kullanılır.

Bu bağlamda „yapabilmek“, „hakim olmak“ veya „durumda olmak“ anlamında kullanılmaktadır.

- 83 Resmi merci, karar vermek zorundaysa veya **yasaklar ve emirler** söz konusu ise “yapabilmek (muktedir olmak)” sözcüğü kullanılamaz. Bu gibi durumlarda „zorunlu olmak“ veya „yapamaz/edemez“ gibi **emir kiplerinin** seçilmesi gerekir. Bir resmi organın bu yükümlülüğü **geniş zaman emir kipi** ile de ifade edilebilir („Yetkili merci verir....., yollar...“).

Örnekler:

İkamet Kanununun 53 maddesi 1. numarası:

Bir yabancı

1. Taammüden işlediği bir veya daha fazla suç nedeniyle en az üç yıl hapis veya gençlik cezaevinde infaz olunan cezaya çarptırılmışsa sınır dışı edilir

...

Gen Teknolojisi Kanununun 17. maddesi, 4. fıkrası, 1. cümlesi:

Çok sayıda başvuru sahibi aynı içeriği taşıyan belgeleri bir merciye ibraz etmek zorundaysa, yetkili merci başvuru sahiplerine, hangi belgelerin kendisine birlikte ibraz edileceğini bildirir ...

„**Gerekli olmak**“ sözcüğü de ihtiyatlı kullanılmalıdır. **Gereklilik hükümleri** yapılabirlik ve zorunluluk hükümlerinden farklılık gösterir. Bunlar farklı anlamlara gelebilir: Örneğin bir merci bir konuda faaliyet gösterecekse, „gerekli olmak“ sözcüğü ile o merci yükümlü hale getirilir. Ancak bu merci tipik olmayan hallerde bu işlemi yerine getirmeyebilir. „Gerekli olmak“ sözcüğü, bir ihlalin hukuki sonucunun çok ağır olmadığı durumlarda da kullanılabilir. Örneğin bir vasiyetçinin ne zaman ve nerede vasiyetnamesini hazırlayıp imzaladığını bildirmesi „gerekir“. Bu beyan eksik olsa bile, gerekli tespitler başka yolla yapılabiliyorsa, vasiyetname aynı şekilde geçerlidir (Medeni Kanununun 2247 maddesi, 2. ve 5. fıkraları).

84

„**Yürürlüğe girme**“ sözcüğü de hukuk kurallarında çeşitli anlamlarda kullanılır. **Kanuni bir varsayım, aksi iddia edilebilen veya çürütülebilen bir karine** veya bir **atf** söz konusu olabilir. Bu nedenle sözcük seçiminin ve düzenlemenin açık olmasına özen gösterilmelidir. Çoğu zaman alternatif bir yazım daha fazla açıklık sağlar.

85

Bir atıfta:

Başkanın atanmasında 35. madde geçerlidir.

Alternatif: Başkan atanmasında 35. madde uygulanmalıdır.

Bir varsayımda:

Federal Parlamentoda yarım yıldan daha fazla üyelik 2. cümleye göre hesaplama yapılırken tam bir yıl olarak alınır.

Alternatif: 2. cümleye göre hesaplama yapılırken Federal Parlamentodaki yarım yıldan daha fazla üyelik bir yıllık üyelikle eşdeğerdir.

Kesin karinede:

İlgili kişi süresi içinde itiraz etmezse, onay verilmiş sayılır.

Alternatif: İlgili kişi süresi içinde itiraz etmezse, çürütülemez bir şekilde onay verdiği kabul edilir.

- 86 Kuralın yazım biçiminden **somutlaştırma ve ispat yükünün** kimde olduğu anlaşılabilir. „**eğer değilse**“, „**olmadığı takdirde**“ ve „**olmadığı sürece**“ gibi kavramlarla başlayan bir koşullu cümle, bir **istisnai düzenlemeyi** içerir.

Örnek:

Medeni Kanunun 473. maddesi, 1. fıkrası:

Önalım hakkı devredilemez ve başka türlü belirlenmediği takdirde hak sahibinin mirasçılara geçmez.

Burada aynı zamanda bir somutlaştırma ve ispat yüküne ilişkin bir düzenleme bulunmaktadır. Ancak somutlaştırma ve ispat yükü daha açık olarak belirlenebilir.

Örnek:

Medeni Kanun 363. maddesi:

Alacaklı kendisine ifa olarak teklif edilen bir edimi ifa olarak kabul ederse, söz konusu edimin borçlanılan edimden başka bir edim veya kötü ifa olduğu için ifa olarak kabul edilemeyeceği konusunda ispat yükü ifayı kabul eden alacaklıya düşer.

- 87 **Birden fazla aynı konudaki düzenlemenin birbiri ile ilişkisi** de açıkça ifade edilmelidir. Örneğin, masraf düzenlemesi hakkında başka hükümler de varsa, mevcut düzenleme tali duruma (talilik) geçebilir. Bu durum, „...**diğer kanunlarda** masrafa ilişkin düzenleme **bulunmuyorsa**” veya daha açık bir şekilde “diğer kanunların masrafa ilişkin düzenlemeleri **öncelikle** uygulanır” biçiminde ifade edilebilir. Daha açık ve somut olaya özgü bir şekilde ise, „...diğer kanunlara göre masraf alınması gerekmiyorsa” da denilebilir. Bu gibi atıflar yeterli kesinlikte olmalıdır.

İlgili hükmün yanında uygulanması gereken başka normlar da varsa şu şekilde yazılabilir: “**Üçüncü kişilerin hakları ihlal edilmemek üzere**” veya “**diğer hükümler saklı kalmak üzere**”.

Örnek:

Bu ruhsat üçüncü kişilerin hakları saklı kalmak koşuluyla verilir.

Bu, idari makamlar tarafından verilen iznin üçüncü kişilerin haklarını ortadan kaldırmayacağı anlamına gelir.

„Başka kanunların düzenlemeleri saklıdır“ şeklindeki ifade çeşitli anlamlara gelebilir: Her iki düzenlemenin geçerlilik alanı birbiri ile kesişmediğinde diğer hukuk kurallarına açıklayıcı atıfta bulunmak söz konusu olabilir. Bu şekilde ayrıca her iki düzenlemenin yan yana uygulanabileceği ifade edilebilir. Bazen kullanılan deyimle bir öncelik ilişkisi dile getirilir.

Örnek:

Açıklama:

Ceza Kanununun 16 maddesi, 1. fıkrası:

İşlediği fiil esnasında kanuni olguya giren durumu bilmeyen birisi, kasıtlı hareket etmiş sayılmaz. Taksirli suçlara verilen ceza saklıdır.

Bunun anlamı şudur: Kanunun tanımladığı olguda yanılığa düşen birisi, kasıt olmadığı için kasıtlı suç işleme gerekçesiyle cezalandırılmaz. Ancak taksirli suçlara verilen ceza saklıdır.

Paralel uygulanabilirlik:

Genel Eşitlik Kanunu 13. maddesi:

Çalışanlar işletmenin, şirketin veya işyerinin yetkili mercilerine şikâyet etme hakkına sahiptirler, ...

İşçi temsilciliklerinin hakları saklıdır.

Çalışanlar, Genel Eşitlik Kanununun 13. maddesi 1. fıkrasındaki hakları yanında Temel İşletme Kanununun 84. ve 85. maddeleri uyarınca da haklarını arayabilirler.

Öncelik ilişkisi:

Federal Hobi Bahçesi Kanununun 38. maddesi, 2. fıkrası 1. cümlesi:

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çardağını ikamet amacıyla kullanma hakkına sahip bir hobi bahçesi sahibinin bu hakkı saklıdır, ...

Federal Hobi Bahçesi Kanununun 3. maddesi 2. fıkrası 2. cümlesine göre çardaklar kural olarak ikamet amacıyla kullanılamaz. Ancak 1 Nisan 1983 tarihinden önce çardakta ikamet etme hakkına sahip olanlar bu haklarını korurlar, konuya ilişkin olan yasak bu durumda geçerli değildir.

Bir hükmün münferit bölümlerini açıklamak veya somutlaştırmak için, „**özellikle**“, „**örnek olarak**“, „**örneğin**“ veya „**kural olarak**“ sözcükleri ile başlayan eklentiler yapılabilir. Bu açıklamalar, hükme açıklamanın içinde anılan eşdeğer durumlar da dahil edilecekse yapılır.

88

Örnek:

Malvarlığı Kanununun 1. maddesi, 3. fıkrası:

Bu kanun; satın alan, resmi merci veya üçüncü kişilerin iktidarı kötüye kullanması, rüşvet vermesi, şiddet kullanması veya dolandırıcılık yapmasıyla edinilmiş bulunan malvarlığı değerleri ve intifa hakları ile de ilgilidir.

Küçük ve Orta Ölçekli Yakma Tesisleri Tüzüğü'nün 3. maddesi, 1. fıkrası:

Yakma tesislerinde..... sadece aşağıdaki yakıtlar kullanılabilir:

...

5. Örneğin testere talaşı, talaşlar, taşlama/zımparalama tozu ve kabuklar gibi doğal ahşap malzeme, ...

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- 89 „Olduğunda“, „eğer“, „kadar“ ve „şayet“ bağlaçları **şart cümleleri** başlatırlar ancak şu farkla: „**olduğunda**“ ve „**eğer**“ sınırsız veya mutlak bir koşulu ifade ederler; hukukî sonucu ya bütünüyle hariç bırakırlar ya da onu bütünüyle kabul ederler.

Örnek:

Ceza Kanununun 56. maddesi vd., 1. fıkrası, 1. cümlesi, 1. numarası:

Eğer hükümlü

1. tecil süresi içinde bir suç işler ve tecile esas oluşturan beklentinin yerine gelmediğini gösterirse mahkeme tecili kaldırır...

Bu, hükümlünün tecil süresi içinde suç işlemesi durumunda tecilin kaldırılacağı anlamına gelir.

Ancak „**kadar**“, „**şayet**“ ve „**sürece**“ gibi sınırlayıcı bağlaçlar kullanılırsa, bir **hareket alanı** yaratılır. Hukukî sonuç sadece düzenlemede tespit edilen kapsamda olur. „kadar/ölçüde“ ve „şayet“ daima „şu ölçüde..“ deyimi ile karşılanabilmelidir.

Örnek:

Haberleşme Özgürlüğü Kanununun 6. maddesi, 1. fıkrası:

Fikri hakların korunması söz konusu ise, bilgiye ulaşma hakkı gündeme gelmez.

Bu, fikri hakların korunduğu ölçüde bilgi edinme hakkının olmadığı anlamına gelir.

- 90 „ve“ sözcüğü ancak şu durumlarda kullanılmalıdır

- ◆ Bir hukuk kuralında kümülatif koşullar tespit edilecekse veya
- ◆ Bir olguya çeşitli hukukî sonuçlar bağlanacaksa.

Münferit öğeler arka arkaya sayılırken virgül de kullanılabilir. Çok miktarda saymayı belirgin hale getirmek için virgül kullanımında son öğeden önce „ve“ veya „ve de“ kullanılmalıdır. Çok öğeli saymalarda „ve“ sözcüğünün kullanılması gerektiğinde son öğeye „ve de“ sözcüğü ile bağlanmalıdır.

Örnek:

Pastacılık Sanatı için Pratik ve Teorik Meslek Edinme ve Sınav Tüzüğü'nün 1. maddesi, 2. fıkrası:

Pastacılık sanatına şu bilgi ve beceriler dahildir:

...

48. Tesislerin, makine ve cihazların ve de aletlerin bakımı.

„veya“ sözcüğü şu durumlarda kullanılmalıdır:

91

- ◆ Bir hukuk kuralında alternatif olgular belirlenecekse veya
- ◆ Bir olguya sadece bir hukukî sonucun bağlanması söz konusu ise.

Örnek:

Medeni Kanununun 439. maddesi, 1. fıkrası:

Alicı, seçimine göre gecikmiş ifa olarak ayıbın ortadan kaldırılmasını veya ayıpsız malın teslimini talep edebilir.

Münferit koşullar veya hukukî sonuçlar virgül ile birbirinden ayrıldığında „veya“ sözcüğü son koşul veya hukukî sonucun önüne konmalıdır.

Sayma ya da sıralamaların açıkça görülebilmelerini sağlamak üzere bunları numaralandırarak listelemek yararlı olur (Kn. 107). Bu gibi sıralamalarda eğer saymanın karakteri daha giriş cümlesinde belli ise „ve“ sözcüğü son ögenin önünden kaldırılabilir. Saymanın alternatifli bir karakteri varsa son koşul veya hukukî sonucun önüne „veya“ sözcüğü konmalıdır.

92

Örnekler:

Artan karakterlerde:

Borçlular Sicili Tüzüğü'nün 10. maddesi, 3. fıkrası:

Kendisine izin verilen kişi, gönderilen veya sunulan yazılı belgenin

1. Ayır olarak saklanması,
2. İmha edilmelerine kadar her zaman ulaşılabilir biçimde saklanması ve
3. Yetkisiz kişilerin eline geçmemesi için gerekli özeni göstermekle yükümlüdür.

Alternatifli karakterde:

Mavi Dil hastalığına Karşı Korunma Tüzüğü'nün 8. maddesi, 2. fıkrası:

Kasıtlı olarak veya ihmâl nedeniyle

1. 2. Maddesi , 1. fıkrasına aykırı olarak aşı yapanlar,
2. 3. Maddesi, 3. fıkrasına aykırı olarak dispoze bir hayvanı ahırda tutmayan veya tecrit etmeyenler,
3. 6. Maddesi, 1. fıkrası, 1. cümlesine aykırı olarak dispoze bir hayvanı tecrit etmeyenler veya
4. 6. Maddesi , 2. fıkrasına aykırı olarak bildirim yapmayan, doğru bildirim yapmayanlar veya zamanında bildirim yapmayanlar

Hayvanları Salgın Hastalıktan Koruma Kanununun 76. maddesi, 2. fıkrası, 2. cümlesine göre kanuna aykırı davranmış sayılırlar.

93

„ve/veya“ ve „daha doğrusu/yani“ bağlantıları belirsiz olduğundan kullanılmamalıdır.

- ◆ Olgusal koşulların ortak veya münferit olarak mevcut olmaları veya
- ◆ Hukukî sonucun münferit veya ortak olarak ortaya çıkması söz konusu değilse anlaşılır biçimde ifade edilmelidir.

Örnek:

Hava Trafığı Yönetmeliğinin 3. maddesi, 1. fıkrası, 21. maddeye 2. ek:

Aşağıdaki durumda ortak veya tek tek verilen sinyaller, bir hava aracının iniş yapmak zorunda olduğu ancak hemen acil yardım talep etmediği zor bir durumda olduğu anlamına gelir:

1. İniş farlarının tekrar tekrar açılıp kapanması;
2. Pozisyon ışıklarının tekrar tekrar açılıp kapanması ...

- 94 **Çok ögeli bir olgunun** negatif tanımlamasında öğelerin alternatif mi yoksa kümülatif biçimde mi bağlandığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Örnek:

“Tarife yükselmesi indirimli olur.... merkezi ısıtmalı ve banyolu olmayan konutlarda”

yerine;

“Tarife indirimli olur... merkezi ısıtması veya banyosu olmayan veya her ikisi de olmayan konutlarda”.

İkinci tür yazım tercih edilmelidir, çünkü birincisinde şu sorular açıkta kalmaktadır:

Burada söz konusu olan merkezi ısıtması olmayan bir konut mu yoksa banyosu olmayan bir konut mu? Veya ne merkezi ısıtması ne de banyosu olan bir konut mu?

1.6 Cümle Uzunluğu ve Cümle Yapısına Ait Açıklamalar

- 95 Kısa cümleler uzun cümlelere göre daha kolay anlaşılır. Ortalama kısa süreli hafıza yediden çok nesne veya 22 sözcüklü cümleleri kavrayacak durumda değildir. Eğer uzun cümle kurulması gerekiyorsa, bunların özellikle açık ve net biçimde yapılandırılmaları gerekir. Aşağıdaki açıklamalar bu konuda yol göstermektedir.
- 96 **Önemli ifadeler** bir cümlenin dilbilgisi açısından önemli yerlerine konmalıdır (örneğin özne veya nesne). Bu, çoğu zaman yüklem başlangıçtan uzağa konulmasıyla sağlanır. Yan cümleler mümkün olduğu kadar ana cümle yüklemine arkasına konmalıdır.

Örnek:

“Yetkili merci sertifika veren makamlara karşı bu kanun ve tüzük hükümlerine uyulmasını sağlayacak önlemler getirebilir”

yerine;

“Yetkili merci bu kanuna ve tüzüğe uyulmasını güvenceye almak için sertifika veren makamlara karşı **önlemler getirebilir**”.

- 97 **Bir cümle** mümkünse sadece **bir ifade** içermelidir. Bir ana cümle ve çok sayıda yan cümleden oluşan karmaşık cümleler, çok sayıda ana cümleye veya daha kısa cümle yapılarına dönüştürülmelidir.

Örnek:

“Bir memurun görevden alınması halinde verilecek para, en az altı ay ve en fazla üç yıl için ödenir”

yerine,

“Memur görevden alındıktan sonra, memurun son görevi için para ödenir. Bu ödeme, en az altı ay, en fazla üç yıl için yapılır”.

Cümleler çok fazla cümle ögesiyle yüklenmemelidir. Bu gibi cümleler çoğunlukla ismin **-in hali isim tamlamasının kullanılmasıyla** veya **zincirleme isim tamlaması** ile kurulur. Bunlar başka türlü formüle edilmelidir.

98

Örnekler:

“..., Sigortalılık durumunun başlangıç olanağının olmaması”

yerine ,

“ ..., Sigortalılık durumunun artık başlamaması”.

“Bakım servisleri bakıma muhtaç kişinin rızası ile yetkili bakım kasasına bakım sürecinde bakım durumunun kalitesi ve iyileşmenin gerekliliği konusunda elde edilen bilgileri bildirmekle yükümlüdür”

yerine,

“Bakım servisleri yetkili bakım kasasına bakım hizmetinden sonra evdeki bakımın kalitesi ve gerekli iyileşme hakkında bilgi vermekle yükümlüdür. Bakıma muhtaç kişilerin buna rıza göstermesi gerekir”.

Cümle içinde birbirine ait çok fazla öge bulunursa anlama zorlaşır. Bir yüklem çok parçalı ise, parçalar arasına bir çerçeve veya parantez konur (**cümle parantezleri/ yüklemle ilgili parantezler**).

99

Örnekler:

zorunda ... kanıtlayabilir ...

talep edilir ...

sağlanır ...

söz konusu olmaz ...

kapsar.

Bu elemanlarla oluşturulacak çerçeve içine istenen sayıda cümle ögesi yerleştirilebilir. Ancak – özellikle mesleki dilde – çerçevenin aşırı büyütülme tehlikesi vardır. Bunun iki çaresi vardır: Parantez içine alma veya ekleme yapma.

Örnek:

“Tıbbi servis rehabilitasyon, bakım hizmetlerinin türü ve kapsamına yönelik önlemleri ve kişiye özgü bakım planını tavsiye eder”

yerine;

“Tıbbi servis rehabilitasyona ait önlemleri tavsiye eder ...”

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- 100 **İsim parantezlerine** de çok rastlanır. Eğer tanımlık (der, die, das) ile isim arasında çok sayıda niteleme sıfatı varsa, anlama güçlükleri doğar. İlgi cümlesi kurularak bundan kaçınılabilir.

Örnek:

“ ... ve tanınma veya görevlerden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmeyeceği”,

yerine,

“... ve yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmeyeceği, ki bu yükümlülükler tanınma ve görevlerden kaynaklanır”.

- 101 „Bu“, „o“, „bunlardır ki“, „ki o“ veya „yanında“, „bu suretle“ kavramlarının kullanılmasıyla **isimlerin tekrarıdan kaçınılabilir**. Ancak bu sözcüklerin cümlede doğru yere yerleştirilmeleri gerekir.

Örnekler:

Ticaret Kanununun 267. maddesi, 1. fıkrası:

Küçük sermaye şirketleri şunlardır ki, aşağıdaki üç özellikten en azından ikisini aşmayan: ...

Gençlik Mahkemesi Kanununun 10. maddesi, 1. fıkrası 1. ve 2. cümlesi:

Talimatlar, emir ve yasaklar, ki bunlar gençlerin yaşamını sürdürmelerini düzenler ve böylelikle onların yetişmesini destekler ve güvenceye alır. Bu çerçevede gençten kendisinden beklenemeyecek taleplerde bulunulamaz.

- 102 „Örneğin“, „özellikle“, „öncelikle“ ve „örnek olarak“ gibi **açıklayıcı ekler** (Kn. 88) belirli bir uzunluğu aşıyorlarsa kendi cümlelerinde kullanılmalıdır.

Örnek:

“Bakım kasaları sigortalıya ve onun aile bireylerine bakım ihtiyacı ile ilgili sorunlarda, ki, bunlar özellikle bakım kasalarının ödemeleri ve de diğer kurumların ödemeleri ve yardımlarıdır, bilgi vermek ve danışmanlık yapmakla yükümlüdür”

yerine;

“ Bakım kasaları sigortalıya ve onun aile bireylerine şu sorular konusunda bilgi vermek ve danışmanlık yapmakla yükümlüdür, ki bunlar bakım ihtiyacı ile ilgilidir. Bunlar özellikle bakım kasalarının ödemeleri ile diğer kurumların ödemeleri ve yardımlarıdır.

- 103 **Mastar hali** kullanılırken **doğru ilgiye** dikkat edilmelidir. Aksi takdirde norm yanlış anlaşılabilir. Çoğu zaman mastar yapıları yerine „ki bu“ ve „ki bu yolla“ gibi yan cümlelerin kullanılmasında yarar vardır.

Örnek:

“ Kurumlar katkıda bulunmalıdır, ki, bu katkı bakım ihtiyacını ortadan kaldırmalıdır”

yerine,

“ ..., ki bu yolla bakım ihtiyacı ortadan kalksın”.

- 104 **Yüklem**in etken veya edilgen olmasına göre „eylem konusu“ öne çıkarılır.

Cümlelerin mümkün olduğu kadar **etken** kurulması gerekir, hukukî güvenlik açısından gerekli ise kimin bir eylem yapmasının gerektiği veya eylemin kime yöneldiği açıkça gösterilmelidir. Keza eylem yapana „den/dan“, „aracılığı ile“ veya „tarafından“ gibi bağlaçlarla atıfta bulunulması gerektiğinde ve karmaşık, çok anlamlı cümlelerin ortaya çıkma olasılığı varsa etken cümle kurulmalıdır.

Örnek:

“Federal Dairenin yapısı Federal Bakanlık tarafından düzenlenir”
yerine,
“Federal Bakanlık Federal Dairenin yapısını düzenler”.

Öte yandan **edilgen** cümleler genellikle daha kısadır, çünkü eylemi yapan dışarıda bırakılabilir; eylemler ön plandadır ve anonim bir olgunun karakterini alırlar.

Örnek:

Genel Demiryolu Kanununun 7a maddesi, 1.fıkrası 2. cümlesi:
Bu kanun ve bu kanuna dayanan tüzüklerin öngördüğü gereklilikler yerine getirildiğinde ruhsat verilir.

1.7 Metin Yapısına İlişkin Açıklamalar

Bir metnin **tutarlı yapısı** ve **bölümlemesi** daha iyi anlaşılmasında önemli rol oynar. Bu nedenle daha başından itibaren içerik bakımından bütünlük gösteren ifadelerin bir arada olmasına ve düzenlemenin asıl konudan tali konuya, genelden özel olana doğru ilerlemesi gerekir. İçeriği biçimsel olarak da yapılandırmak için mevcut bölümleme olanaklarından yararlanılmalıdır. Bu hem metnin bütünü (örneğin bölüm, kısım, ayırım, Kn. 377 vd.) hem de münferit hükümler (Kn. 368 vd.) için geçerlidir. En doğrusu yeni içerik taşıyan bir ifade için yeni bir madde veya fıkra açmaktır. Eğer mümkünse bir madde en fazla beş fıkradan, bir fıkra da en fazla üç cümleden oluşmalıdır.

105

Fazlalıkların atılması gerekir.

106

Örnek:

“10. ve 11. Maddesi hükümleri benzer biçimde uygulanmalıdır”
yerine,
“10. ve 11. Maddesi benzer biçimde uygulanmalıdır”.
“... Hayatın olağan akışında ortaya çıkan işler ...”
yerine,
“... Hayatın olağan akışı ...”

Saymalar, örneğin hak ve yükümlülükler, koşullar ve hukukî sonuçlar, ilgili kişi ve olaylar kanun metinlerinde mutlaka yer almalıdır. Bunların kaleme alınması **listeleme** ve numaralama ile kolaylaşır (Kn. 92). Bu yöntem özellikle arka arkaya uzun saymalar gerektiğinde yararlıdır.

107

Burada özellikle önemli olan, sayma başlamadan cümle veya cümlecüğün bitirilmesidir.

Örnek:

Dilekçe şunları içermelidir:

1. İlgililerin, kanuni temsilcilerinin ve vekillerinin adları;
2. Dilekçenin verildiği mahkeme;
3. Çocuğun doğum tarihi;
4. ...
- ...
13. Yargılamanın basit usulde madde...’e göre yapılmasının yasak olmadığı beyanı.

- 108 **Metindeki saymalar** bakımından, tanımlık (der, die, das) ve bağlaçların her ögenin önünde tekrarlanması halinde anlaşılabilirliklerini korumaları mümkün olur.

Örnek:

“Federal Bakanlık... bakım sigortasının gelişimi, Federal Almanya’daki bakım sürecinin gelişimi, bakım sigortası komisyonunun tavsiye ve önerilerinin yaşama geçirilmesi hakkında bilgi verir”

yerine,

“Federal Bakanlık... bakım sigortasının gelişimi hakkında, Federal Almanya’daki bakım sürecinin gelişimi hakkında, bakım sigortası komisyonunun tavsiye ve önerilerinin yaşama geçirilmesi hakkında bilgi verir”.

- 109 Bir **sayma** içinde artan veya azalan sayma öğelerinin uygun düzenlenmesi yoluyla bir **ağırlık merkezi** (yükselen kerteleme ve azalan kerteleme) oluşturulabilir. İçerik bakımından ortak olan hususlar aynı cümle veya cümlecikler içinde (paralel yapı) daha belirgin olurlar.

Örnekler:

Yükselen Kerteleme:

Kim kasıt veya ihmal ile başkasının hayatını, bedenini, sağlığını, özgürlüğünü, mülkiyetini veya başka bir hakkını hukuka aykırı olarak ihlal ederse, ...

Paralel yapı:

Kim

1. bir hırsızlık yapar ve bu fiili işlerken kendisi veya bir başkası
  - a) yanında silah veya benzeri bir alet bulundurursa,
  - b) yanında başkalarının direncini kırmak için bir alet veya araç yanında bulundurursa, ... hapis cezasına çarptırılır.

1.8 Dil Bakımından Kadın-Erkek Eşitliğinin Sağlanması

Kanun tasarıları, kadın-erkek eşitliğini dil bakımından da ifade etmelidir (Eşitliğin Sağlanmasına İlişkin Federal Kanununun 1. maddesi, 2. fıkrası; GGO'nun 42. maddesi, 5. fıkrası, 2. cümlesi). Hukuk kurallarında kişiler kaleme alınırken seçilen kişiye ilişkin dilbilgisi açısından cinsiyet, her zaman kişinin gerçek cinsiyeti ile uyuşmaz. Geleneksel olarak genelleştirilmiş eril biçim kullanılır. Cinsiyetin belli olmadığı veya ilgili bağlamda önemsiz olduğu durumlarda, bu hukuken haklı görülebilir. Örneğin „mal sahibi“, „satıcı“, „kiracı“ sözcükleri ile eril, dişil ve tüzel kişiler ifade edilebilir.

110

Örnek:

Medeni Kanununun 535. maddesi:

- 1 Kira kontratı ile mal sahibi kiracıya kiralanan malın kullanımını kiralama sürecince tahsis eder. Mal sahibi kiralanan malı kiracıya sözleşmede belirtilen kullanıma uygun bir durumda vermek ve onu kira sürecince bu durumda tutmakla yükümlüdür. Mal sahibi kiralanan mala ait masrafları karşılamak zorundadır.
- 2 Kiracı üzerinde anlaşılan kirayı mal sahibine ödemekle yükümlüdür.

Sadece dişil olan kişi tanımlamaları çok enderdir (örneğin yetim, rehine, kişi).

Kadın ve erkeklerin eşit hakka sahip oldukları temel ilkesinden (Anayasanın 3. maddesi 2. paragrafı), hukuk kurallarının da kadın ve erkeklere eşit biçimde yönelmesi gerektiği sonucu çıkar. Ancak genelleştirilmiş eril sözcük tanımlamalarının çokluğu nedeniyle kadınların görmezden geldiği veya sadece „arada anıldığı“ izlenimi oluşabilir. Hukuk kurallarında dil bakımından eşit muamelenin amacı, **kadınlara doğrudan hitap etmek** ve onları ilgili kişi olarak görünür hale getirmektedir.

111

Ancak hukuk kurallarında **dil bakımından eşitliğin sağlanması** uğruna kuralların **anlaşılabilirliği** ve açıklığına zarar verilmemelidir. Bu nedenle hukuk kuralları bakımından şu ilkeler geçerlidir:

112

- ◆ Kişi nitelendirmesi açık ve net olmalıdır (şöyle olmamalıdır: kadın veya erkek müşteri).
- ◆ Metin, birisine okunduğunda da anlaşılır olmalıdır.
- ◆ Metin açık seçik ve belirgin olmalıdır.
- ◆ Yazım biçimi genel dil kullanımından çok fazla ayrılmamalıdır.

Kadın ve erkeklere dil bakımından eşit muamele önerisi kişi nitelendirmeleri için sınırlı ölçüde geçerlidir. **Tüzel kişiler**, onların organları ve benzerleri kanuni bakımdan farklı kişileri içerebilirler. Çünkü gerçek kişilerden farklı olarak bunların sadece genelleştirilmiş eril sözcükleri vardır. Aynı zamanda gerçek kişilere de hitap edilmesi gerekiyorsa, anlaşılır olmak açısından bunlar özellikle öne çıkarılmamalıdır

113

Örnekler:

Sadece gerçek kişi olanlar:

Kadın ve erkek yurttaşlar, kadın ve erkek askerler

Tüzel kişiler için:

Mal sahibi, kiracı, işveren

- 114 Kadın ve erkeklere dil bakımından eşit davranmak için farklı **araçlar** bulunmaktadır. Özellikle:
- ◆ Tarafsız (cinsiyet çağrışımı olmayan) nitelendirme („öğretim görevlisi“, „güvenilir kişi“, „üye“, „mülteci“),
  - ◆ Yaratıcı nitelendirmelerden kaçınmaya olanak sağlar („oturumu yöneten, ...“, „temsilci olarak atanmıştır ...“),
  - ◆ İkili biçimler („Kadın ve erkek memurlar“).
- 115 Hukuk kurallarında ikili biçim kullanılırken **yazımda tasarruf yapılmaz**. Bir sözcüğün ortasındaki büyük „I“, eğik çizgi veya parantez birisine okunduğunda aktarılamaz. Tekil şahıslarda çift tanımlık („der/die KäuferIn“) metni muğlaklaştırır. Bu sorun özellikle çekim yapıldığında ortaya çıkar („des/der Käufer/s/In“, „den Käufern/Innen“).
- 116 Tanımlanan kişi veya kişilerin doğal cinsiyeti hakkında bir şey söylemeyen **tarafsız (cinsiyet çağrışımı olmayan) nitelendirme** kullanımı kadın ve erkeklerin dil bakımından eşit muamelesini **en iyi** gerçekleştiren yöntemdir. Eril tanımlamalar yerine bunların tercih edilmesi gerekir.
- Şu tanımlama olanakları vardır:
- ◆ **Nötr cinsiyetli sözcüklerle** birleştirme ve kaleme almalar; „kişi“, „üye“, „yardım“, „güç“, „taraf“, „kısım“, „halk“ (“bir başkası“ yerine „bir başka kişi“, „güvenilir adam“ yerine „güvenilir kişi“, „Temizlikçi kadın,“ yerine „ev yardımcısı“, „yarım günlük çalışmada yardımcı“ yerine „yarım gün yardımcısı“),
  - ◆ Kendilerinden dışıl biçim çıkarılamayan **nötr cinsiyetli isimler**; „insan“, „kurban“, „veli“ ve „-ling“li bileşik sözcükler („Prüfling“, „Flüchtling“),
  - ◆ **Zamirlerin** nötr cinsiyetli biçimleri („herkes“, „bunlar“, „kimse“),
  - ◆ „-lık“, „-personel“ veya „Dekanlık“, „Müdüriyet“, „Başkanlık“, „Temsilcilik“ gibi ifadeleri içeren **grup, konu ve olay tanımlamaları**,
  - ◆ Bir kişi grubunun tanımlanması gerektiğinde isimleştirilmiş sıfatların **çoğulu** („yakınlar“, „bilirkişi“, „Alman“, „reşit olmayan“) ve ortaçlar („yeni yetişenler“, „hizmetliler“, „çalışanlar“, „sigortalılar“) kullanılır. İsimleştirilmiş sıfatların ve ortaçların tekil ifadelerinde de çoğulunda olduğu gibi, eril ve dışıl ifadeler aynı kalıpla kullanılmakla beraber, sadece tanımlığın, ifade edilecek kişiye göre farklı kullanılması zorunluluğu bulunmaktadır („der oder die Sachverständige“, „der oder die Angestellte“).
- 117 **Yaratıcı nitelendirmede** cinsiyete özgü ifadeler nötr olarak yazılır. Burada tarafsız ve çeşitli (cinsiyet çağrışımı olmayan) nitelendirme olanakları vardır:
- ◆ **Zarflar** („temsilci olarak hareket etmek“ yerine „başkasının adına hareket etmek“),

- ◆ **Niteleme sıfatlarıyla** yazımlar („bir doktorun önerisi“ yerine „doktor önerisi“),
- ◆ Kural olarak isim tümcesi gereken durumlarda zaten **eylem tümcelerinin** tercih edilmesi („halef” yerine „hukukî konuma giren“),
- ◆ Kimin bir işlem yapacağı veya işlemin kime karşı yapılacağı, kalacağı belli ise **edilgen ifadeler** („dilekçe sahibi aşağıdaki belgeleri eklemek zorundadır: ...“, yerine „Dilekçeye şu belgeler eklenmelidir: ...“; (Kn. 104),
- ◆ **„kim“** zamir bağlaçlı ilgi cümleleri. Ancak burada „kim“ sözcüğü eril olarak kullanılır („kim ... ,hakkını kaybeder“). Ancak bunların çok olmamasına, kaçınılmaz olup olmadıklarına dikkat edilmeli ayrıca „gerçeğinin” kullanılıp kullanılmayacağı kontrol edilmelidir.

Örnekler:

“Alana girenin kendi görev kimliğini göstermesi gerekir”

yerine,

“Alana giren görev kimliğini göstermelidir”.

“Kim evini kilitlemezse, ...”,

yerine,

“Kim kendi evini kilitlemezse, ...”

İkili biçimin genel kullanımı, kanun metinlerini belirsizleştirebilir ve dikkati düzenlemenin içeriğinden başka yere çekebilir. Bu sakıncadan, ikili biçimlerin sadece **zaman zaman** kullanımı ve **aynı zamanda** nötr cinsiyetli yazım (Kn. 116) olanaklarından yararlanma yoluyla kaçınılabilir. Her iki cinsin de ifade edildiği hükümler vardır. İkili biçimler öncelikle hüküm metninin merkezinde olmalıdır. Bunlar, tek tek kişilerin fonksiyonu, hakları ve yükümlülüklerinin söz konusu olduğu yerler olup, hem kadınlar hem de erkeklerle ilgili olduklarının gösterilmesi açısından önem taşırlar. İkili biçimler, kadınları uygun yerlerde görünür hale getirmek veya cinsiyet çağrışımı olmayan nitelendirmenin mümkün olmadığı yerde bir çözüm bulmak için kullanılabilirler, örneğin münferit kişileri tanımlarken („kadın başkan veya erkek başkan“, „kadın bakan veya erkek bakan“).

118

Bir **hukuk kuralı değiştirilirken**, fırsattan yararlanılarak, aynı metinde ikili biçimler yanında kullanılan genelleştirilmiş eril sözcük nitelemeleri kural olarak nötr cinsiyetli kişi nitelemeleri veya başka bir yazım biçimiyle değiştirilmelidir.

119

İstisnai olarak **sadece erkeklerin** ifade edilmesi gerekiyorsa, bunun belirtilmesi gerekir; örneğin „eril“, „sadece“ veya „münhasıran“. Sadece erkekleri ilgilendiren hukuk kurallarında bu durum kaçınılmazdır (örneğin askerlik veya sivil hizmet konusunda).

120

Örnekler:

Askerlik Kanununun 80. maddesi:

59. Maddede anılan kişiler askerlik hizmetine tâbi ise (Zorunlu Askerlik Hizmeti Kanununun 1. ve 3. maddesi), burada geçerli olan hükümler öncelikli olarak uygulanır.

Zorunlu Askerlik Hizmeti Kanununun 1. maddesi, 1. fıkrası:

Anayasaya göre Alman kabul edilen ve 18 yaşını dolduran bütün erkekler zorunlu askerlik hizmeti ile yükümlüdür ...

- 121 **Meslek, resmi makam ve görev nitelendirmeleri** söz konusu olduğunda, kanun ve tüzüklerde kadın ve erkekleri ilgilendiren nitelendirmeler açık ve kesin biçimde belirlenmelidir. Bu özelliğe tamamen veya kısmen sahip olmayan hükümler bir değişiklik halinde uyarlanmalıdır.

Örnekler:

Hekimlik mesleğinin icrası, tababetin „erkek hekim“ veya „kadın hekim“ meslek tanımını altında icrasındır.

İzne sahip veya bu izne muadil resmi bir tanıma sahip „hemşireler“, „hasta bakıcılar“, „çocuk hemşireleri“, „çocuk hasta bakıcıları“, bu mesleklere ilişkin isimleri kullanmaya devam edebilirler.

„Ebe“ veya „doğumevi hemşiresi“ nitelendirmesini kullanmak isteyenler izin almak zorundadırlar.

Eğitim gerektiren meslek „defin uzmanlığı“ devlet tarafından tanınır.

“**man “eki- (eril mesleki ifade)”**“ ile biten meslek, resmi görev ve fonksiyon tanımları, örneğin „mutemet/güvenilir adam“ veya „kahya“ somut kullanımlarında kadınlar için pek düşünülmez. Bu nedenle kanun değişikliklerinde bunların yerine nötr cinsiyetli ifadeler („güvenilir kişi“) konmalı veya kadınları ifade edecek biçime getirilmelidir („kadın kahya“).

- 122 **Matbu belgelerin**, yazım araçlarının (örneğin dilekçelerin) **ve kişisel belgelerin** (örneğin nüfus cüzdanları, pasaportlar, belgeler) düzenlenmesi ve **sözcük seçimi** hukuk kuralları tarafından tespit edilmişse, kullanılan sözcüklerin kadınlara da uygun olmasına dikkat edilmelidir. Bu nötr cinsiyetli yazım biçimiyle („sahibinin imzası“ yerine „imza“) veya – bu mümkün değilse – kadın ve erkeklere ait ikili biçimlerle sağlanabilir. Somut olayda ikili nitelendirmenin mümkün olmadığı durumlarda (örneğin belgelerde) bunların kadın ve erkekler için özel olarak düzenlenmesi gerekir.
- 123 Mesleki bakış ve dilbilgisi açısından hangi yazım biçiminin seçileceğine, düzenleme konusu somut örneğe göre karar verilmelidir. En doğru yol, nötr cinsiyetli düzenleme olanağının olmadığı durumlarda ikili biçimleri kullanarak mesleki ve dilbilgisi bakımından en uygun yazımı bulmaktır.

1.9 Yazım Biçimi

Hukuk kurallarının yeknesak bir görünüme sahip olabilmesi için aşağıdaki önerilere dikkatle uyulmalıdır. Bu önerilerden ayrılmak, ancak münferit kanun veya tüzüğün **bütünlüğünün** sağlanması için mümkün olabilir. Bunlar örneğin „eski“ hukuk kurallarına eklenecek değişikliklerde gerekli olabilir. 124

Sayıların yazım biçiminde şunlara dikkat edilmelidir: Bir **rakam** bir **sayının** işaretidir. 125
Arap rakamları (0 – 9) ve Roma rakamları (I, V, X, L, C, D, M) vardır. Buna göre 15 sayısı Arap rakamı 1 ve 5'ten, IX sayısı ise Romen rakamı I ve X'ten oluşur.

Temel ve düzenleme sayıları olarak kullanıldıklarında sayılar onikiye kadar **sözcüklerle**, 13'ten itibaren de **rakamlarla** ifade edilir. 126

Örnek:

Kural olarak işçilerin üçünün seçim hakkına sahip olduğu en azından beş kişinin çalıştığı bütün işyerlerinde bir işyeri temsilcisi seçilir. Haftada en az 18 saat çalışmayanlar seçilme hakkına sahip değildirler.

Belirsiz tanımlık „ein“ dan ayırt edilmesi gerektiğinde 1 sayısı rakamla yazılabilir.

Saat, yüzdeler, ölçü, ağırlık gibi ölçü birimleri, diğer ölçü birimleri ve şematik sayılar **daima rakamla** ifade edilir. Tek haneli rakamların önüne sıfır konmaz. 127

Örnek:

Zaman Kanununun 1. maddesi, 3.fıkrası:

Zaman aşağıdaki özellikleri taşıyan bir zaman cetveli ile belirlenir:

1. Zaman 1 Ocak 1972'de, 0 saattir, 31 Aralık 1971 anı, 23 saat 59 dakika 59,96 saniye, sıfır meridyenin orta güneş saatine denktir.
2. ...

Ölçü, ağırlık ve diğer kurala bağlanmış **birimlerin** tanımları metinlerinde tam olarak yazılır. Tablolar, genel görünüşler ve benzerlerinde olağan kısaltmalarla yazılabilirler (Kn. 139 vd.). 128

Kesirler metinlerde kullanıldıklarında sözcüklerle yazılırlar. 129

Örnekler:

Böyle bir kanun Federal Parlamento üyelerinin üçte ikisinin oyunu gerektirir.

Genel Kurul kararı nitelikli bir çoğunluk gerektiriyorsa (üçte iki veya dörtte üçlük çoğunluk), ...

Bir aydan daha kısa bir zamana ait değer hesaplanmasında her gün için... değer otuzda biri esas alınır.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- 130 **İki büyüklük arasındaki ilişki** şu şekilde belirtilebilir: „Vitamin B 12’nin Mannit (E 421)’e 1:1 000’den küçük olmamalıdır.“
- 131 **Karma metinlerden** oluşan sözcükler birleşik yazılır („sekiz kat“, „sekiz kez“). Bu, sayı rakam olarak yazıldığında da geçerlidir („27 kat“).

Örnekler:

Filmciliği Teşvik Kanununun 56. maddesi, 2. fıkrası 3. cümlesi:

“Cümle 2’nin koşullarını yerine getiren sinema salonlarında seyirci sayısı dört katı olarak sayılır”.

Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun 8. maddesi:

“Bir kira veya hasılat kirasının süresi veya mevcudiyeti tartışmalı ise, bu süreye ait kira veya hasılat kirasının bir yıllık karşılığının 25 katından daha azsa, bu bedel hesaplamada esas alınır”.

- 132 **Üç haneden fazla** hanesi olan sayılar, ondalık rakamlar sisteminden hareketle, üçer üçer gruplara ayrılır. Burada istisna sayfa sayılarıdır. Gruplar arasına **nokta konmaz**.

Örnek:

Yargılama Giderleri ve Bilirkişi Ücreti Hakkında Kanununun 23. maddesi, 3. fıkrası, 2. cümlesi:

Ödeme şu şekilde hesaplanır

1. 10 000 ila 25 000 Avro (Euro) arasındaki yatırım miktarında kullanımın her saati için 5 Avro (Euro) ; ...

- 133 **Tarih** yazım usulünde tek haneli gün sayıları önüne sıfır konmadan yazılır. Ay isimleri her zaman tam olarak yazılır. Yıl sayısı dört haneli olarak belirtilmelidir.

Örnek:

Bu kanun 1 Ocak 2009’da yürürlüğe girer.

Düzenlemeleri açısından gerekli ise, başlıklarda, tablolarda, matbu yazılarda ve benzerlerinde farklı yazım usulü kabul edilebilir. Ancak bunlarda da yeknesak davranmak gereklidir.

- 134 **Parasal tutarlar** rakamlarla ifade edilir. Düzenlemelerde tutarlar belirtilirken „milyon“ ve „milyar“lar tam olarak yazılmalıdır. Milyon veya milyarların sayısı rakamlarla ifade edilir.

Örnek:

Avukatlık Ücretleri Kanununun 22. maddesi,2. fıkrası, 1. cümlesi:

Aynı davadaki ücret en fazla 30 milyon Avro [Avro (Euro)] ’dur, ...

Ancak burada **istisnalar** vardır (bakınız: Kn. 135 vd.). Hukuk kurallarının değiştirilmesinde mevcut metinler dikkate alınarak bir standart oluşturulmalıdır. İstisnai hallerde parasal tutarlar sözcüklerle ifade edildiğinde sayı sözcüğü „bir“ (ein) belirsiz tanımlığı gibi çekilmelidir.

Örnek:

Bir tahvilin minimum nominal değeri **bir** Avro [Avro (Euro)] olmalıdır.

Bütçe kanunlarında ve tablolarda milyon veya milyar yüksekliğindeki tutarlar rakamlarla ifade edilir. 135

Örnek:

2007 yılı Bütçe Kanununun 1. maddesi:

Bu kanunda ek olarak konulmuş olan 2007 yılı Federal Bütçesinde gelir ve giderler 270 500 000 000 Avro [Avro (Euro)] olarak tespit edilmiştir.

Para cezası miktarlarının yazım usulünde, para cezası miktarı daima sözcüklerle ifade edilir (karşılaştırınız: Kn. 68; „Yan ceza hukukunda ceza ve para cezası hükümlerinin oluşturulmasına ilişkin öneriler“, Kn. 43). Ancak disiplin ve para cezalarında temel kural muhafaza edilir (Kn. 134). 136

Parasal tutarlar belirtilirken **para birimi** rakamın arkasına konur. Para birimleri kural olarak açık yazılır, ancak başlık, tablo ve matbu belgelerde kısaltılabilir (örnek: „EUR“, „SFR“) veya bilinen genel bir sembolle gösterilebilir (örnek: „€“, „\$“). Parasal tutar içinde para birimi tanımlamaları 1’den büyük toplamı ifade etseler bile tekil olarak yazılır („10 Cent“, „50 Avro [Avro (Euro)]. Küsüratı olmayan Avro [Avro (Euro)] meblağlarında boş ondalık rakamlar belirtilmez [„Ağır engelliler ayda 68 Avro [Avro (Euro)] ek ücret alırlar“]; başlık, tablo ve matbu belgelerde farklı yazım biçimleri mümkündür. 137

Sayıların **yuvarlanması** gerektiğinde, hangi birim ve kurala göre tamamlanma yapıldığı belirtilmelidir. 138

Örnek:

Trafik Kanununun 30b maddesi:

Motor hacmi şu şekilde hesaplanır:

1. ...
3. Motor hacmi küsuratsız santimetre küpe tamamlanır.
4. Tamamlanacak haneyi 0 – 4 rakamlarından biri izliyorsa indirerek tamamlanma yapılır, 5 – 9 izliyorsa yükseltilerek tamamlanma yapılır.

1.10 Kısaltmalar

- 139 **Hukuk kurallarında kural olarak kısaltma kullanılmaz.** Bu nedenle „örneğin“, „ile bağlantı içinde“, „halinde“ ve „özellikle“ sözcükleri tam olarak yazılır.
- 140 Kısaltmaların kullanılabilirdiği az sayıda **istisna vardır.** Örneğin, yayım organları için bulunduğu yer bilgilerinde tespit edilmiş kısaltmalar kullanılır (Kn. 178 vd.). Kısaltma içeren özel isimler veya diğer resmi tanımlar da hukuk metinlerine oldukları gibi alınır. Kısaltmalar çoğu zaman **tablolarda, başlıklarda, formüllerde** daha iyi görünüm sağlamak üzere kullanılır.
- 141 Kısaltmalar kullanılırken mümkün olduğu kadar resmi ve **genel kullanımdaki** kısaltmalara uyulmalıdır. Örneğin **ölçü birimleri tüzüğünde**²¹, ölçü ve ağırlığa ait birim tanımları ve diğer norma bağlanmış birimler (Kn. 178) alınmalıdır. Bu tüzük, ondalık katlar ve birim kesirlerine ait ön takılar ve ön semboller hakkında da bilgi verir (örneğin Kilo, Dezi, Milli, Mikro). Anayasal organlar, en yüksek federal makamlar, federal devletin en yüksek yargı organları, federal merciler, federal mahkemeler ve diğer kuruluşların kısaltmaları Federal Yönetim Dairesinin²² **Kısaltmalar Dizininde** belirtilmiştir.
- 142 **Genel olarak bilinmeyen** kısaltmalar dipnot verilerek veya parantez içinde açıklanmalıdır. Ancak kısaltma, mevzuatın muhatabı olan çevre tarafından biliniyorsa bu açıklamalara gerek yoktur.
- 143 Hukuk kurallarının özel kullanımı için kısaltmalar ve diğer yazım türleri oluşturmak gerektiğinde (ekler, tablolar, formüller), kısaltma, özgün halinin esaslı unsurları seçilerek oluşturulmalıdır. Bu gibi kısaltmalar büyük harfle bitiyorsa (örneğin adli yardım için „AD“) noktasız olarak yazılırlar.

1.11 Son Gün ve Süreler

- 144 Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü ve süreler büyük önem taşır. Bunlar hakların kazanılması veya ortadan kalkması, bir kişinin eyleminin hukuki açıdan önem taşıması veya taşınamaması, düzenlemelerin geçerli ya da geçersiz olmaları hakkındaki kararlara esas oluşturur. Son günler ve süreler hukukî açıklığı ve güvenliği sağlamalıdır. Bu nedenle, **geçiş hükümlerinde** ve **yürürlüğe girme ve yürürlükten kalkma hükümlerinde** dil bakımından tam ve belirgin biçimde kullanılmalrı önemlidir.
- 145 **Son gün düzenlemesi** çoğu zaman bir kesiti, yani eski hukuktan yeni hukuka geçiş ve dolayısıyla yeni bir dönemin veya sürenin (Kn. 149 vd.) başlangıcına işaret eder. Bu tür sürelerin yazımı, **anılan günün dahil olup olmadığını belli edecek biçimde** olmalıdır.

---

21 13 Aralık 1985 tarihli Birimler Yönetmeliği (Federal Almanya Resmi Gazetesi I S. 2272), son olarak 3 Temmuz 2008 tarihli kanunla (Federal Almanya Resmi Gazetesi I S. 1185)

22 Federal İdare Dairesinin 15 Ağustos 2005 tarihli ilanlarda (GMBI S. 1061)

Son günlere ilişkin sürelerin yazımında dikkatli olunmalıdır. „Dilekçe 12 Aralık 2008 tarihine **kadar** verilebilir“ yazımı yanlış anlaşılabilir. Çünkü bu ifadeden 12 Aralık 2008 gününün vadeye dahil olup olmadığı tam olarak anlaşılabilir. Bu gibi durumlarda başka biçimlerle açıklık sağlanabilir:

146

Örnekler:

Eğer 12 Aralık 2008 günü sayılmayacaksa ve vadenin **bitişi** 11 Aralık 2008, saat 24 ise:

- ◆ Dilekçe 11 Aralık 2008 gününün bitimine kadar verilebilir.
- ◆ Dilekçe 11 Aralık 2008 günü de dahil olmak üzere verilebilir.
- ◆ Dilekçe sadece 12 Aralık 2008 tarihinden önce verilebilir.

Düzenlemenin amacına göre negatif sınırlamalar da yardımcı olabilir:

Örnekler:

- ◆ 11 Aralık 2008'den sonra dilekçe verilemez.
- ◆ 11 Aralık 2008 gününden sonra verilen dilekçeler dikkate alınmaz.
- ◆ 12 Aralık 2008 tarihinden itibaren verilen dilekçeler dikkate alınmaz.

Son gün, bir zaman kesitinin başlangıcına işaret ediyorsa, şu şekilde formüle edilebilir:

Örnekler:

Sürenin başlangıcı 12 Aralık 2008, saat 0 ise:

- ◆ Dilekçe 12 Aralık 2008'den itibaren verilebilir.
- ◆ Dilekçe en erken 12 Aralık 2008 tarihinde verilebilir.
- ◆ Dilekçe 12 Aralık 2008 gününün başlamasıyla birlikte verilebilir.
- ◆ Dilekçe 11 Aralık 2008 tarihinden sonra verilebilir.
- ◆ Dilekçe 11 Aralık 2008 gününün bitiminden sonra verilebilir.

„**günü**“ sözcüğü kullanıldığında gelecekteki bir zaman diliminin başlamasının mı yoksa geçmişteki bir zaman diliminin bittiğinin mi ifade edildiği açıkça belirtilmelidir. Anılan gün her zaman tam olarak başlayan veya biten süre içine dahil edilmelidir. Örneğin „... 13 Nisan 2008 günü yürürlüğe girer cümlesi, düzenlemenin anılan gün saat 0'dan başlayarak gelecek bir zaman diliminde geçerli olacağını ifade eder. Öte yandan „... 12 Nisan 2008 günü yürürlükten kalkar biçimindeki yazım, ilgili hükmün anılan gün saat 24'te geçerliliğini yitireceğini ifade eder.

147

Hukuk kurallarında son gün olarak **bir ayın veya yılın ilk** veya **son günü** anılıyorsa, genel kural olarak ay veya yılın değiştiği an ifade edilir; yani ayın veya yılın son günü saat 24 veya ayın veya yılın ilk günü saat 0 ifade edilir. Bu, kanun koyma faaliyetinde farklı yazım biçimlerine neden olmuştur. Örneğin 31 Aralık 2008 saat 24'te biten zaman dilimi „31 Aralık 2008'e kadar“ veya „1 Ocak 2009'a kadar“ şeklinde formüle edilebilmektedir.

148

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

Genel dil kullanımı dikkate alındığında ve hukuk kurallarının açıklığı istendiğinde, zaman, Kn. 145 vd.'na uygun olarak **yanlış anlamaya fırsat vermeyecek biçimde** ifade edilmelidir.

- 149 **Süre** sınırlı, yani belirli veya belirlenebilir bir zaman dilimidir. Süreler kural olarak günlere göre hesaplanır. **Süre başlangıcı** bir takvim gününün başlangıcı olan saat 0'dır, **süre bitimi** ise bir takvim gününün bitimi saat 24'tür.
- 150 **Haftalara, aylara veya yıllara** göre hesaplanan sürelerde, bitiş tarihinin nasıl belirleneceği çoğu durumda belirsizdir. Bu nedenle her zaman, neyin kast edildiğinin açıklığa kavuşturulması gerekir. Atıf, hafta, ay veya yıl olarak yapılabilir. Bir hafta her zaman yedi gündür; ancak süre hafta olarak belirlenirse süre ilk pazartesi günü, saat 0 ile başlar ve onu izleyen Pazar günü saat 24'te biter. Önemli olan süre başlangıcı ve bitimi için yukarıdaki önerilere uyulmasıdır.

Örnekler:

1 Ocak 1995'ten 10 Haziran 1995'in bitimine kadar kira birinci ve ikinci temel kira tüzüğü göre belirlenir.

11 Haziran 1995'ten 31 Ağustos 2001'e kadar mal sahibi kiranın artırılmasını talep edebilir.

- 151 İlana bağlı süreler aracılığıyla yürürlük zamanına ilişkin düzenlemeler için bakınız Kn. 447 vd.

2 Nitelendirmeler

2.1 Hukuk Metinlerinde Almanya Federal Cumhuriyetinin, Federal Eyaletlerin, Diğer Devletlerin Tanımı ve İlgili Devlet Bölgelerinin Nitelendirilmesi

- 152 Anayasanın 20. maddesinin 1. fıkrası, Alman devletini „**Almanya Federal Cumhuriyeti**“ olarak nitelendirmiştir. Bu nitelendirme hukuk kurallarında da kullanılmalıdır. Bu tanım metinlerde tam olarak yazılmalıdır.
- 153 Almanya Federal Cumhuriyeti'nin 16 eyaletinin tümü hukuk kurallarında ifade edilmek istendiğinde “Eyaletler” sözcüğü yeterlidir. Tek tek eyaletlerin veya eyalet hükümetlerinin nitelendirilmesi gerektiğinde bunlar isim olarak sayılabilir (örneğin Berlin, Brandenburg .... Eyaletlerinin hükümetleri ....yetkilidir... ..“).
- 154 Hukuk kurallarında „**Demokratik Almanya Cumhuriyeti**“ **nitelemesi** ile yapılan alıntılar, sadece geçmişle ilgili olgularda söz konusudur (örneğin „Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin sözleşmeleri“). „Eski“ eki gereksizdir.
- 155 Hukuk kurallarında **Almanya Federal Cumhuriyeti'nin Egemenlik Alanı** tanımlanmak istendiğinde, çok sayıda yazım olanağı bulunmaktadır. „Almanya Federal Cumhuriyeti Bölgesi“ veya „Federal Bölge“ yanında „Yurt içi“ veya „Almanya“ da kullanılabilir.

Bir hukuk kuralı veya bir hukuk alanında aynı olgular için aynı kavramların seçilmesi gerekir.

Hukuk kuralının uygulama alanı federal bölgenin tamamını kapsamıyorsa „**bu kanunun uygulama alanı**“ ifadesinin yazılması gereklidir. 156

Almanya Federal Cumhuriyeti dışındaki bölge genel olarak “yurtdışı” olarak tanımlanabilir. Diğer devletlerin hukukunun, kurumlarının ve olgularının tanımlanması için „harici/yabancı/ecnebi“ sıfatı kullanılabilir. **Diğer devletlerin tam tanımı** için „Almanya Federal Cumhuriyeti’nde diğer devletlerin resmi adları listesi”²³ esastır. 157

2.2 UluslararasıOrganizasyonlarınveUluslararasıHukukSözleşmelerinin Nitelendirilmesi

Uluslararası organizasyonlar için federal kanun ve tüzüklerde üye devletlerin temel sözleşmelerinde belirlenmiş nitelendirmelerin Almancası kullanılmalıdır. Almanca tanım, Almanca sözleşme metninden veya sözleşme metninin resmi çevirisinden alınabilir. Anlaşmalar Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmışsa Almanca metin, ilgili sözleşme metni ile birlikte Resmi Gazete Kısım II’de bulunur. Aynıısı uluslararası organizasyonların **organlarının** tanımı için de geçerlidir. Kuruluş sözleşmelerinde organlar için özel tanım belirlenmemişse, uluslararası organizasyonlar tarafından tespit edilen tanımlar kullanılmalıdır. Bu tanımlamalar da Alman kanun ve tüzüklerinde sadece Almanca olarak kullanılmalıdır. 158

Uluslararası hukuk sözleşmelerinin sözleşme kanunlarında ve sözleşmeyle ilgili tüzüklerdeki nitelendirmelerinde Federal Adalet Bakanlığı’nın **sözleşme kanunlarının ve sözleşme ile ilgili tüzüklerin hazırlanması hakkında yönerge** (Ek 1) hükümlerine uyulmalıdır. 159

Bir uluslararası hukuk sözleşmesi **Almanca** olarak yayımlanmışsa (sözleşme dili veya resmi Almanca) ve yayımın **bulunduğu yere ulaşılabiliriyorsa**, yalnızca bu durumda federal bir hukuk kuralında sözleşmeye atıf yapılabilir. Anlaşma metninin görülebileceği kaynak veya kurum hukuk kuralında tam olarak belirtilmelidir (Kn. 79, 221 vd.). 160

Almanya Federal Cumhuriyeti’nin **imzaladığı** uluslararası hukuk sözleşmelerine diğer hukuk kurallarıyla **atıfta** bulunulurken, bunların **tam tarihleri**, tam veya kısaltılmamış **nitelendirmeleri** ve Resmi Gazete Kısım II’deki **ilgili sözleşme kanununun bulunduğu yer** belirtilmelidir. 161

Örnek:

..... ilgili anlaşma [Resmi Gazete (Yıl) II S. ..., ...]

Sözleşme tarafları bir **kısaltma** belirlemişse, atıfta bu kısaltma kullanılmalıdır.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- 162 Resmi Gazete Kısım II veya İmparatorluk Resmi Gazetesi'nde basılmış olan bir **uluslararası hukuk sözleşmesinin bulunduğu yer** belirtilirken şunlara dikkat edilmelidir: Uluslararası hukuk sözleşmesinin bulunduğu yer olarak sözleşme kanunu veya sözleşmeyle ilgili tüzüğün bulunduğu yer belirtilmelidir. Bulduğu yer belirtilirken hangi sayfada sözleşme kanunu veya sözleşmeyle ilgili tüzüğün başladığı sayfa belirtilmelidir. Ayrıca, anlaşma metninin başladığı sayfa da belirtilmelidir. Resmi Gazetenin yılı da not olarak düşülmelidir. Bu yıl sayısı daima Resmi Gazetenin Kısım II'sini gösteren „II“den önce gelmelidir.

Örnekler:

23 Mayıs 1997 tarihli Uluslararası Deniz Mahkemesinin İmtiyaz Ve Muafiyetlerine Ait Anlaşma (Resmi Gazete 2007 II S. 143, 145)

14 Aralık 2004 tarihli Mahkemenin Yeri Hakkında Almanya Federal Cumhuriyeti İle Uluslararası Deniz Mahkemesi Arasındaki Anlaşma (Resmi Gazete 2007 II S. 143, 159)

Aynı husus, İmparatorluk Resmi Gazetesi'nde basılmış uluslararası hukuk sözleşmeleri için de geçerlidir. Ancak burada İmparatorluk Resmi Gazetesinin 1922 yılında iki kısım halinde yayımlandığına dikkat edilmelidir.

Örnekler:

(İmparatorluk Resmi Gazetesi 1911 S. ...)

(İmparatorluk Resmi Gazetesi 1922 II S. ...)

- 163 Uluslararası hukuk sözleşmesinin son yayımlanan resmi metni düzeltilmişse, düzeltmenin **bulduğu yer** de belirtilmelidir. Bu amaçla sözleşme kanununun veya sözleşmeye bağlı tüzüğün yayımlandığı sayfa sayısı da (düzeltmenin başladığı) ifade edilmelidir. Düzeltme, Resmi Gazetenin daha sonraki bir yılına ait sayısında basılmışsa, bu yayım yılı da belirtilmelidir.
- 164 Uluslararası hukuka ilişkin sözleşmeler değiştirilmişse, bu **değişikliğe** atıfta bulunulmalıdır. Değiştiren anlaşmanın ismi ile birlikte belirtilmesi gerekmez. Yazım şu şekilde olmalıdır:

...tarihli....hakkında sözleşme/anlaşma (Resmi Gazete [Yıl] II S. ..., ...), (son olarak)....tarihli sözleşme/protokol (ve benzerleri) ile değiştirilmiştir (Resmi Gazete [Yıl] II S. ..., ...)

- 165 **Genel olarak bilinen** uluslararası hukuka ilişkin sözleşmelerin sadece atıf isimleri ile belirtilmesi yeterlidir. Bu sadece temel uluslararası hukuk sözleşmelerinde gündeme gelebilir. Örneğin, Avrupa Birliği Sözleşmesi, Avrupa ortaklığı kurulması hakkında sözleşmeler, Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması Hakkında Sözleşme, İki Almanya'nın Birleşmesi Hakkında Sözleşme.
- 166 Bir kanun veya tüzükte bir uluslararası hukuk sözleşmesine **birden çok** atıfta bulunulurken, bu sözleşme ilk olarak yazılan tam isminden sonra diğer atıflarda **sadece atıf ismi** ile belirtilebilir.

- 167
- Sözleşme kanunlarında** veya sözleşmeye ilişkin tüzüklerde tam atıf olarak belirlenen atıf usulü kullanılır (karşılaştırınız Kn. 168 vd.).
- 3 Hukuk Kurallarından Alıntı Yapılma Usulleri** 168
- Hukuk kurallarının metnini tespit etmek ve bulunduğu yer bilgisi yardımıyla ulaşabilmek için kesin veriler gereklidir. Şu durumlarda **alıntı kuralları** özellikle önemlidir:
- ◆ Bir kuralda bir başka metne atıfta bulunuluyorsa (Kn. 218 vd.),
  - ◆ Değişiklik kanunu veya değişiklik tüzüğünün giriş cümlesinde değişiklik yapan hukuk kuralına atıfta bulunuluyorsa (Kn. 544 vd., 829) veya
  - ◆ Bir tüzüğün giriş bölümünde yetki veren norma atıfta bulunuluyorsa (Kn. 780).
- 3.1 Tam Alıntı** 169
- Kural olarak** kanunlar ve tüzükler **tam alıntı** ile zikredilmelidir. Tam alıntıda yer alacak bilgiler:
- ◆ Atıf ismi (isim veya kısa isim, karşılaştırınız Kn. 173),
  - ◆ Metnin (son) ilan veya tamamlanma tarihi (Kn. 174 vd.),
  - ◆ Bulduğu yer (Kn. 177 vd.) ve
  - ◆ Gerekiyorsa son değişikliğe ait not (Kn. 189 vd.).
- Örnek:**
- Son olarak 5 Eylül 2006 tarihli kanunun 8. maddesi ile değiştirilen (Resmi Gazete I.S. 2098); 13 Eylül 2001 tarihinde yayımlanan haliyle Konut Sektöründe Hatalı Yatırımların Azaltılması Hakkında Kanun.
- Değişiklik kanunlarının ve değişiklik tüzüklerinin **giriş cümlesinde** (Kn. 544 vd., 829) Kn. 544 vd., 829) **daima** alıntının tam olarak kullanılması zorunludur.
- Örneğin bir temel kanun veya temel tüzük metninde, kanun veya tüzük **mükerrer** olarak **belirtiliyorsa**, **tam alıntı yapılmayabilir**. Bu durumda tam alıntı, metindeki ilk anmada olur, tekrarlarda kısaltılmış hali yeterlidir (Kn. 173). Tüzüklerin giriş bölümünde de tüzük yapma konusunda yetki veren kanun çoğunlukla tam olarak verilmez (Kn. 787 vd.).
- Genel olarak bilinen** kanunlarda ve tüzüklerde sadece kısa ismin belirtilmesi yeterlidir (Kn. 173). Genel olarak bilinen kanunlara anayasa, medeni kanun ve ceza kanunu örnek olarak verilebilir. Özel kişi gruplarına yönelik kanun veya tüzüklerde tam alıntı yerine kısaltma kullanılabilir (örneğin aynı hukuk dalındaki atıflarda). Sadece kısaltma kullanıldığında esnek bir atıf söz konusudur (Kn. 243); eğer bu istenmiyorsa başka yazım araçlarına başvurulabilir.
- 170
- 171
- 172

3.1.1 Alıntı İsmi

- 173 Kanun ve tüzüklerin **alıntı ismi** kısaltma olmaksızın başlığa ilişkin bir nitelendirmedir (Kn. 324 vd.). **Kısa** bir **nitelendirme** tespit edilmişse (Kn. 331 vd.) alıntı ismi bu nitelendirmedir (GGO'nun 42. maddesi, 2. fıkrasına ek 6). Tam alıntıda ve hukuk kurallarının metninde kısaltma (Kn. 341 vd.) hiçbir zaman kullanılmaz („GG madde 3“ şeklinde değil, „Anayasanın 3. maddesi“ şeklinde yazılır).

Kanunun ismi veya kısaltılmış biçimi **değiştirilmişse**, kanun veya tüzük yeni ismi veya kısaltmasıyla belirtilir. Bulunduğu yer bilgisi veya tamamlanma yahut ilan tarihi için alıntı adının değişimi önemli değildir. Bu bilgiler değişmeden kalır.

Atıf yapılması gereken **torba kanunun** veya torba tüzüğün (Kn. 720, 813 vd.) ilk düzenlemeyi getiren veya iptal eden **kısmı** ise, sadece temel kanuna veya temel tüzüğe atıf yapılması gerekir, torba kanuna değil.

Bir **sözleşme kanununa** veya sözleşme ile ilgili tüzüğün alıntı ismi örneklerden çıkarılır (karşılaştırınız: „Sözleşme kanunlarının ve sözleşme ile ilgili tüzüklerin kaleme alınmasına ilişkin yönerge“, Ek 1). Burada daima uluslararası hukuka giren sözleşmenin tanımı ve “Sözleşme” sözcüğünden sonra da akdedilme tarihi bulunur.

3.1.2 Tamamlanma veya Son İlan Tarihi

- 174 Tam belirtmede adların hemen yanına bir tarih konur. Genel olarak bu tarih kanunun veya tüzüğün **tamamlanma** tarihidir. Bu tarih, yayımlanan metinde başlığın hemen altındadır. Bir torba kanunun veya torba tüzüğün parçası olarak çıkarılan temel kanun veya tüzükte (Kn. 720) „torba“ kanun veya tüzüğün tarihi geçerlidir. Tam alıntıda tamamlanma tarihi belirlenen biçimde ile yazılır.

Örnek:

23 Kasım 2007 tarihli sigorta sözleşme kanunu ...

- 175 Kanun veya tüzüğün birçok değişiklikten sonra yeniden yayımlanırken, tamamlanma tarihi yerine son yayımlanan metnin **ilan** tarihi belirtilir (Kn. 867). Bu tarih, ilanlarda başlığının hemen altında bulunur. Bu tarih tamamlanma tarihi olmayıp, ilan tarihi olduğunun anlaşılması için belirlenen biçim kullanılır.

Örnekler:

27 Mart 2007 tarihinde ilan edilen Bakım Tasarruf Kanunu (Resmi Gazete I S. 482)

27 Şubat 2007 tarihinde ilan edilen Suni Gübre Tüzüğü (Resmi Gazete I S. 221)

- 176 31 Aralık 1963 tarihine kadar çıkarılmış ve **Federal Resmi Gazete Kısım III'te** Federal Hukuk Derlemesine alınmış kanun ve tüzüklerde **tarih belirtilmez**.

3.1.3 Bulunduğu Yer Bilgisi

177

Tam alıntıda diğer gerekli veriler yanında daima kanun veya tüzük metninin **son resmi ilanının** bulunduğu yer bilgisi de belirtilmelidir. Burada **üç olanak** vardır:

- ◆ Tamamlanma tarihiyle birlikte ilanın bulunduğu yer bilgisi;
- ◆ İlan tarihi ile birlikte ilanın bulunduğu yer bilgisinin belirtilmesi;
- ◆ Tarih belirtilmeden Resmi Gazete Kısım III'deki bulunduğu yer.

178

Resmi **ilan organları** tam alıntıda şu şekilde ifade edilir:

- ◆ **Federal Resmî İlan Gazetesinde** ilanlarda
Kısım I'de: (BGBl. I S. ...),
Kısım II'de: (BGBl. ... [Yıl] II S. ...);
- ◆ **Federal Resmî İlan Gazetesindeki** ilanlarda: (BAnz. S. ...) Federal Resmî İlan Gazetesine ekler: (BAnz. No. ... tarih ...);
- ◆ **Elektronik Federal Resmî İlan Gazetesinde** ilanlarda: (eBAnz²⁴ AT... [Yıl içindeki resmi ilanların Arap rakamları ile gösterilen sayısı] ... [Yıl] V... [Çıkarılan tüzüklerin Arap rakamları ile gösterilen sayısı], örneğin, (eBAnz AT46 2006 V1);
- ◆ **Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığı Resmî Gazetesindeki** ilanlarda: (VkB. S. ...);
- ◆ **Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'ndeki** ilanlarda:
L serisinde: (ABl. L ... [L serisi içindeki gazete numarası] tarih... [T.M.JJJJ biçiminde çıkarılan gazetenin tarihi], S. ...),
C serisinde: (ABl. C ... [C serisindeki gazete numarası] tarih ... [T.M.JJJJ biçiminde çıkarılan gazetenin tarihi], S. ...).

İlan organlarına ait veriler zaman içinde kısmen değişmiştir. Örneğin Federal Resmî İlan Gazetesinde 1982 yılı da dahil olmak üzere (BAnz. Nr. ... tarih ...) biçiminde belirtilmiş ve Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığı Resmî Gazetesi kaynakta kısaltılmamıştır. Avrupa Birliği Resmi Gazetesi 1 Temmuz 1967 tarihinden önce (ABl. EG S. ...) biçiminde belirtilmiş, daha sonra (ABl. EG Nr. ... S. ...) biçiminde ve Şubat 2003'ten itibaren de Avrupa Birliği Resmi Gazetesi olarak (ABl. EU Nr. ... S. ...) biçiminde belirtilmiştir. Yürürlükteki hukuk kurallarında bu veriler değişmeden kalabilir; ancak münferit durumlarda yeknesaklık üzere yukarıdaki kurallara uyarlama yapılmalıdır.

179

31 Aralık 1963 tarihine kadar çıkarılan ancak Resmi Gazete III'ün derlemesinde basılmayan mevzuatın bulunduğu yer belirtilirken (Kn. 182) **istisna olarak** önceki **ilan organları** şu şekilde belirtilmelidir:

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- ◆ 1950 yılı da dahil olmak üzere Resmi Gazetede ki yayımlarda: (BGBl. S. ...), 1951'den itibaren: Kn. 178'deki gibi;
- ◆ 1921 yılı da dahil olmak üzere İmparatorluk Resmi Gazetesi'ndeki yayımlarda 1921: (RGBl. S. ...), 1922'den itibaren İmparatorluk Resmi Gazetesi Kısım I'de: (RGBl. I S. ...), İmparatorluk Resmi Gazetesi Kısım II'de: (RGBl. ...[Yıl] II S. ...).

180 **Demokratik Almanya Cumhuriyeti Resmî Gazetesi** ilanlara atıfta bulunulurken bulunduğu „(GBl. I Nr. ... S. ...)“, ayrı baskılarda „(GBl. Özel baskı No. ...)“ ile ifade edilir; „Özel baskı“ sözcüğü „SDr.“ şeklinde kısaltılabilir. **Bakanlıkların Ortak Resmî Gazetesindeki** ilanların bulunduğu yerler „(GMBI ... S. ...)“ ile ifade edilir. Eyaletlerin Resmi Gazetesi, Alman İmparatorluğunun diğer resmi ilan gazeteleri ve federal ve eyalet mercilerinin resmi gazeteleri tam adlarıyla yazılır.

181 İlan gazetesinin **yılı**, tamamlanma tarihi ile ilan tarihi farklı ise belirtilir.

Örnek:

18 Aralık 2001 tarihli podologların eğitim ve sınav tüzüğü (BGBl. 2002 I S. 12)

Anayasanın 59. maddesi, ikinci fıkrası birinci cümlesine göre **sözleşme kanunlarında** yıl her zaman belirtilir.

Örnek:

13 Nisan 2007 tarihli zararlı madde çıkarma listesi protokolüne ait 21 Mayıs 2003 tarihli kanun (BGBl. 2007 II S. 546)

182 Federal Resmî Gazete Bölüm III'teki **federal hukuk derlemesine** alınan (Kn. 25) ve 31 Aralık 1963 tarihinden beri yeniden ilan edilmemiş olan hukuk kurallarında bazı **farlılıklar** söz konusudur. Burada bulunduğu yer bilgisi şu şekildedir:

... Resmi Gazete Kısım III'te, bölüm numarası....., düzeltilerek yayımlanmış hali

Örnek:

Resmi Gazete Kısım III'te yayımlanan tüzüklerin ilanı hakkında kanununun 3. maddesi, bölümlenme numarası 114-1, düzeltilerek yayımlanmış hali, son olarak .....tarihli kanunun (BGBl.) ....maddesi ile değiştirilmiştir

Bölümlenme numarası (FNA numarası; Kn. 26) yıllık olarak yayımlanan bulunduğu yer bilgisi A'dan alınabilir. Burada tarih belirtmeye gerek yoktur, çünkü Resmi Gazete Kısım III'e yapılan atıfta, 31 Aralık 1963 tarihindeki halin söz konusu olduğu bellidir.

Kanunlar veya tüzükler, Derleme Kısım III'e tam metin olarak değil de sadece başlık, tarih ve kaynakla alınmış ise, bunlar geçerli federal hukuk hükümleri olarak kalırlar, ancak federal hukuk derlemesi metinlerin tamamı hakkında yeterli kaynağa sahip değildir.

Bu nedenle öncelikle metnin tarihle birlikte bulunduğu orijinal yer ve daha sonra ise Resmi Gazete Kısım III'teki bölümlenme numarası bulunduğu yer olarak belirtilir:

Örnek:

28 Ağustos 1939 tarihli Ganimet Yönetmeliği (RGBl. I S. 1585; BGBl. III 56-1)

İlanın bulunduğu yer bilgisinde, kanun veya tüzüğün alıntı ismi bulunan **sayfa numarası** belirtilir. 183

Şu durumlarda **ek sayfa bilgileri** gerekli olabilir: 184

- ◆ Bir **torba kanun** veya torba tüzük ile getirilen veya iptal edilen bir hükme atıf yapılacaksa (Kn. 185);
- ◆ Bir kanun veya tüzüğün yürürlüğe girmesi bir **koşula** bağlanmış ise ve bu nedenle ilanda özel bir şekil söz konusu ise (Kn. 186);
- ◆ Kanunun veya tüzüğün metni **düzeltilmişse** (Kn. 187).

Bir **torba kanun** veya torba tüzük ile getirilen veya iptal edilen bir hükme atıf yapılacaksa (Kn. 720, 813), torba kanun veya torba tüzüğün ilanın başladığı sayfa belirtilmelidir ve ek olarak – eğer farklılık varsa – belirtilecek kanun veya tüzüğün başladığı sayfa da belirtilmelidir. 185

Örnek:

7 Aralık 2006 tarihli Avrupa Birliğinin oluşumuna yönelik ek vergi önlemleri ve diğer vergi mevzuatının değişikliğine ait Kanunun 6. maddesine dayanılarak (BGBl. I S. 2782) uyum kanunu çıkarılmıştır. 6. madde 2782. sayfadan itibaren basılmıştır. Bu nedenle yeni kanun şu şekilde belirtilir:

7 Aralık 2006 tarihli Vergi Uyum Kanunu (BGBl. I S. 2782, 2791)

Bir kanun veya tüzüğün yürürlüğe girmesi bir **koşula** bağlı ise ve bu nedenle ilan özel bir şekilde yayımlanmışsa (Kn. 186), ilanın bulunduğu yer sayfa sayısı ile birlikte belirtilmelidir. Genellikle ilgili kanun ve tüzüğün yürürlüğe girmesi aynı yayım organında ilan edilir; bu nedenle ek olarak bir sayfa beyanında bulunmak yeterlidir. 186

Örnek:

15 Temmuz 2006 tarihli 2007 Yatırım Katkı Kanunu (BGBl. I S. 1614, 3404)

Kanun veya tüzük ve yürürlüğe girmenin ilanı, aynı yıla ilişkin ilanlarda basılmamışsa, ilanın basıldığı yayım organının basım yılı da belirtilmelidir.

Örnek:

9 Aralık 2006 tarihli Tüketici Vergisi Kanunu değişikliğine ait üçüncü kanun (BGBl. I S. 2830; 2007 I S. 498)

- 187 **Düzeltilmeler** de ek sayfa sayısı ile belli edilir. Düzeltme belirtilirken tam metin yayımı sayfa sayısından sonra düzeltmenin bulunacağı sayfa sayısı eklenir. Düzeltme Resmi Gazetenin daha sonraki yıllarında basılmışsa, ek olarak yıl da belirtilmelidir. Bir düzeltmenin söz konusu olduğuna ilişkin özel bir açıklamaya gerek yoktur.

Örnekler:

21 Haziran 2006 tarihli Patent Haklarından Doğan Uyuşmazlıklar ve Patent Giderleri Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun (BGBl. I S. 1318, 2737)

9 Aralık 2006 tarihli Kamu Katılım Kanunu (BGBl. I S. 2819; 2007 I S. 195)

Torba kanun veya tüzükler (Kn. 720, 813) aracılığıyla gerçekleştirilen kanun veya tüzüklerde sadece ilgili kanun veya tüzüğe ilişkin **torba kanun** veya tüzüğün **düzeltilmeleri** dikkate alınmalıdır.

- 188 Düzeltme, koşullu yürürlüğe girme gibi, bulunduğu yer bilgisine ait **çok sayıda açıklama** bir araya gelirse, zaman sıralamasına uyulmalıdır.

Örnek:

25 Ekim 1994 tarihli Markalar Kanunu (BGBl. I S. 3082; 1995 I S. 156; 1996 I S. 682)

3.1.4 Değişiklik Notu – (Son) Değişikliğin Belirtilmesi

- 189 Bir kanun veya tüzük, resmi metnin yayımlanmasından sonra değiştirilmişse, tam alıntıda dikkate alınmalıdır. Mevcut ek veya ekler de dahil **ilanın** bütün değişiklikleri eksiksiz biçimde takip edilebilmelidir; yürürlüğe girme burada bir rol oynamaz. Sadece norm koyucunun kanun veya tüzük metninde yaptığı değişiklikler belirtilir. Bir kanun maddesinin anayasaya veya diğer federal hukuka aykırılığını bildiren Federal Anayasa Mahkemesi'nin kararları değişiklik notunda **belirtilmez**.

- 190 Bir kanun veya tüzüğün tam alıntısında değişiklik notu şu şekilde olmalıdır: „..., **ile değiştirilen**“. Kanun veya tüzük yayımlandıktan sonra birçok kez değiştirilmişse, sadece son değişiklik belirtilir. Değişiklik notu şu şekilde olmalıdır: „..., **son olarak..... ile değiştirilen**“.

Şimdiye kadarki kanun koyma faaliyetinde sıklıkla „son olarak ...ile değiştirilen“ ifadesine rastlanır. **İlgi cümlesi** sadece, değişikliğin kanun veya tüzük metninin tamamı veya münferit bir hükmü ile ilgili olup olmadığının belirtilmesi için kullanılır. İlgi cümlesi açıklığı sağladığı için bundan sonra bu fark gündeme gelmez.

İki değişik Resmi Gazetede aynı gün yayımlanmışsa ve birbiri ile ilgili değilse, her iki değişiklik de belirtilir, çünkü değişikliğin bulunduğu yere yapılan atıflarda boşluk olmamalıdır. Ayrıca, son değişiklikte unutulmuşsa **bir önceki değişikliğe** atıfta bulunulmalıdır. Bu gibi durumlarda önce son değişiklik, sonra da unutilan değişiklik belirtilir. 191

Örnek:

..., son olarak ...tarihli kanunun ....(BGBl.)...inci maddesi ve ...tarihli kanunun ...(BGBl....) maddesi ile değiştirilen....

Değişen kanun veya tüzük yürürlüğe girmeden değiştirilmişse, her iki bilgi de ilgili temel kanun veya temel tüzüğün değişiklik notunda almalıdır. Değişiklik kanunlarını veya değişiklik tüzüklerini değiştiren kanun veya tüzükler, doğrudan temel kanunun veya temel tüzüğün değişikliği olarak belirtilemez. Bu durumda **kademeli** ve **iki bölümden oluşan değişiklik notu** yayımlanır (örneğin ...kanun....son olarak ....kanunu ile değiştirilen). Ancak bu gibi karmaşık değişiklik notlarından, gerekli değişiklikler daima temel kanun veya temel tüzükle ilişkilendirilmesi halinde kaçınılmazdır (Kn. 670 vd.). 192

Değişen kanun veya tüzükler **atıf adları** ile birlikte belirtilmez (örneğin şöyle değil: „..., ...tarihli.....kanuni hastalık sigortası rekabetini güçlendirme kanunu ile değiştirilen....“ Şöyle olması gerekir: „.... tarihli kanunla değiştirilen....“). 193

Bir kanunda birçok kanunla değiştirilen değişiklik varsa, **değişen madde** veya **diğer alt bölümler** belirtilmelidir. 194

Örnek:

20 Aralık 2001 tarihli Yurtdışı Masraf Tüzüğü (BGBl. I S. 4161; 2002 I S. 750), 21 Aralık 2007 tarihli kanunun 3. maddesinin birinci fıkrası ile (BGBl. I S. 3189) değiştirilen....., ...

3.2 Hukuk Kurallarının Esaslı Unsurlarının Alınması

Hukuk kurallarında sık sık kanun veya tüzüklerin esaslı unsurlarına atıfta bulunulur. Buradaki amaç şudur: 195

- ◆ İlgili bölümün içeriğini atıf yoluyla tam veya kısmen almak için (karşılaştırınız: Kn.218),
- ◆ Değişiklik emirlerinde değiştirilecek yeri tam olarak belirtmek için (karşılaştırınız: Kn. 554, 564 vd.) veya
- ◆ Bir tüzüğün giriş bölümünde dayanak kanunu belirtmek için (karşılaştırınız: Kn. 780 vd.).

Alıntılarda bölümlerlerin veya bunların alt bölümlerinin adları paragraf işareti hariç **daima tam olarak yazılmalıdır** (bölüm, kısım, ayırım, alt ayırım, madde, fıkra, cümle, yarım cümle, cümle kısmı, numara, harf, çift harf). 196

Örnekler:

Madde 1, fıkra 2, numara 1, harf a'ya göre;

Fıkra 2, numara 1, harf a uyarınca;

Numara 1, harf a içinde ... Madde 2, fıkra 3, cümle 1'in ilk kısmı.

Bugüne kadar „fıkra“ ve „numara“, sadece alıntılarının başlangıcında tam olarak yazılmış, ancak bir alıntı içinde „f.“ ve „No.“ olarak kısaltılmışlardır. Yeknesaklık sağlanması amacıyla bu farklılaştırmanın yapılmaması gerekmektedir. Yeni yazım kurallarının içeriğe yönelik bir önemi olmadığı için mevcut mevzuattaki kısaltmalar norm koyucu tarafından değiştirilmemelidir. Bir uyarılama (intibak) ancak yeni maddeler nedeniyle yapılabilir (Kn. 879).

- 197 Münferit bölümlemelerin belirtilmesinde „**kadar**“ sözcüğü her zaman tam olarak yazılır.

Örnek:

Madde 8'den 12'ye kadar uygulanmalıdır.

- 198 En üst bölümlenme başlığı tekil olarak belirtilmiş ve **çok sayıda alt başlık** bulunmaktaysa **fiil de tekil** olur.

Örnekler:

Madde 14, fıkra 5'ten 7'ye kadar aynı şekilde geçerlidir.

Fıkra 2 cümle 1'den 3'e ve 6'ya kadar aynı şekilde uygulanır.

Cümle 1 numara 8 ve 9 aynı şekilde geçerlidir.

- 199 **Bir alıntının başlangıcında çok sayıdaki** aynı bölümlenme tanımlık kullanılarak ifade edilir. Paragraflarda (madde), paragraf işareti ikili olarak kullanılır. Fiil çoğul olur.

Örnekler:

§§ 3 ve 5 cümle 1 ve § 6 fıkra 1 uygulanır.

Fıkra 1 ve 2'de anılan koşullar .... için de geçerlidir

..., numara 3 ve 4'te anılan hukukî sonuçlara açıkça atıfta bulunulmuşsa.

- 200 Alt bölümlere ilişkin saymalarda, sıralama, **bölümlemelerin tekrarlanması** biçiminde gerçekleştirilir. Bu kural özellikle bağlı değişiklik emirlerinde (Kn. 624 vd.) önem taşır.

Örnek:

§ (madde) 1, fıkra 1, numara 4; § (madde) 2, fıkra 5, cümle 2 ve fıkra 6; § (madde) 3, numara 13, harf b ve numara 15 ve § (madde) 15'teki „Bu kanunun geçerlilik alanı“ sözcükleri „Yurtiçi“ sözcüğü ile değiştirilir.

Bir alıntıda bölüm birimleri „veya“ bağlacı ile birbirine bağlandığında, bağlaçtan sonra bölüm birimi tanımının tekrarlanması anlaşılabilirliğe katkıda bulunur. 201

Örnekler:

Devir § (madde) 929a veya § (madde) 930'a göre yapılırsa veya § (madde) 931'e göre devredilen eşya, devreden doğrudan zilyetliğinde ise, ...

Evlilik eşlerden birinin ölümünden önce biterse veya § (madde) 2077, fıkra 1 cümle 2 veya cümle 3'te anılan koşullar mevcutsa, ...

Bir alıntı içindeki “veya” bağlacı ile birbirine bağlanan münferit bölümlemeler cümlelerin öznesini oluşturuyorsa, yüklem de tekil olur.

Örnek:

§ (madde) 3 veya § (madde) 6 geçerlidir.

3.3 Sosyal Güvenlik Kanuna Atıf Usulü

Sosyal Güvenlik Kanununun oluşması uzun bir tarihsel dönem içinde kademeli olarak gerçekleşmiştir. Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitapları, torba kanunlarla yapılmış ve halen bütünlük arz eden bir metin haline kavuşmamıştır. Bu nedenle Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitaplarının değiştirilmesi ve bunlara yapılacak atıf genel kurallardan farklılık göstermektedir. Bu arada Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitapları bağımsız temel kanunlar gibi ele alınmakta olup, bu kitaplar özel olarak yeniden yayımlanmıştır. 202

Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitapları **tam alıntıda** şu şekilde ifade edilmelidir: 203

SGB I: Sosyal Güvenlik Kanununun birinci kitabı – Genel kısım – (11 Aralık 1974 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 3015), son olarak .....ile değiştirilmiştir, ...

SGB II: Sosyal Güvenlik Kanununun ikinci kitabı – İş arayanların temel güvencesi – (24 Aralık 2004 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 2954, 2955), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...

SGB III: Sosyal Güvenlik Kanununun üçüncü kitabı – İş teşviki – (24 Mart 1997 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 594, 595), son olarak....ile değiştirilmiştir, ...

SGB IV: Sosyal Güvenlik Kanununun dördüncü kitabı – Sosyal sigortalar ortak hükümleri – 23 Ocak 2006 tarihindeki yayımlanan hali (BGBl. I S. 86, 466), son olarak.....ile değiştirilmiştir, ...

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- SGB V:** Sosyal Güvenlik Kanununun beşinci kitabı – Kanuni hastalık sigortası – (20 Aralık 1988 tarihli kanunun 1. fıkrası, BGBl. I S. 2477, 2482), son olarak..... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB VI:** Sosyal Güvenlik Kanununun altıncı kitabı– Kanuni yaşlılık sigortası – 19 Şubat 2002 tarihindeki yayımlanmış hali (BGBl. I S. 754, 1404, 3384), son olarak .... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB VII:** Sosyal Güvenlik Kanununun yedinci kitabı – Kanuni kaza sigortası – (7 Ağustos 1996 tarihli kanunun 1. fıkrası, BGBl. I S. 1254), son olarak .... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB VIII:** Sosyal Güvenlik Kanununun sekizinci kitabı – Çocuk ve gençlere verilen sosyal yardım – 14 Aralık 2006 tarihindeki yayımlanmış hali (BGBl. I S. 3134), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB IX:** Sosyal Güvenlik Kanununun dokuzuncu kitabı – Engellilerin rehabilitasyonu ve katılımı – (19 Haziran 2001 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 1046, 1047), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB X:** Sosyal Güvenlik Kanununun onuncu kitabı – Sosyal idare usulü ve sosyal veri koruma – 18 Ocak 2001 tarihindeki yayımlanmış hali (BGBl. I S. 130), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB XI:** Sosyal Güvenlik Kanununun onbirinci kitabı – Sosyal bakım sigortası – (26 Mayıs 1994 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 1014, 1015), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...
- SGB XII:** Sosyal Güvenlik Kanununun onikinci kitabı – Sosyal yardım – (27 Aralık 2003 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I S. 3022, 3023), son olarak ..... ile değiştirilmiştir, ...

- 204 Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitaplarının yaratıldığı eski torba kanunlarda halen **geçiş hükümleri** (Kn. 747) mevcuttur. Kanuni bakım sigortası hukuku SGB XI ve ek olarak torba kanunun 40. vd. maddesinden oluşur. Bu torba kanunlar, içerdikleri esasa ilişkin düzenlemeler nedeniyle, birer yan temel kanuna dönüşmüşlerdir. Bunların alıntı usulü, genel kurallara tâbidir.

Örnek:

Bakım Sigortası Kanununun 40. maddesi

- 205 Sosyal Güvenlik Kanununun münferit kitapları, **hukuk kurallarında** diğer kanunlarda olduğu gibi sadece kısa adlarıyla anılır.

Örnek:

Sosyal Güvenlik Kanununun sekizinci kitabının § (maddesi) ... uygulanır.

Münferit kitapların numaralandırılmasında kullanılan rakamlar tanımlanmanın birer parçasıdır ve bu nedenle daima büyük yazılırlar.

- 206 **Sosyal Güvenlik Kanununun bir kitabından diğer bir kitabına atıf** aşağıdaki şekilde yapılır.

..... kitabın § (maddesi)... uygulanır.

Sosyal Güvenlik Kanununun **aynı kitabındaki atıflar** iç atıflar gibi kısa ismi zikredilmeden yapılır. 207

Sadece bir kitap için geçerli olan tanımlar veya benzer düzenlemeler şu şekilde formüle edilmelidir: „... bu kitap anlamında ...“. 208

Örnek:

Sosyal Güvenlik Kanununun üçüncü kitabı § (madde) 13 :

Bu kitap anlamındaki işçiler aynı zamanda evde çalışan işçilerdir ...

Bütün Sosyal Güvenlik Kanunu için yer alacak tanımlarda ise şu geçerlidir: „... Bu Sosyal Güvenlik Kanunu anlamında ...“.

3.4 İki Almanya'nın Birleşmesi Hakkında Anlaşmaya Atıf Yapılması

Doğu ve Batı Almanya'nın Birliğini sağlayan 31 Ağustos 1990 tarihli anlaşma–genel olarak **birleşme anlaşması** olarak bilinir – biçimsel olarak uluslararası hukuk sözleşmesidir; aynı şekilde Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın 31 Ağustos 1990 tarihinde imzalanan birleşme anlaşmasının uygulanma ve yorumuna ait 18 Eylül 1990 tarihli **anlaşma** da uluslararası hukuk sözleşmesidir. 209

Birleşme anlaşması ve uygulama anlaşmasına ilişkin 23 Eylül 1990 tarihli **Sözleşme Kanunu** (BGBl. 1990 II S. 885) sadece içerik açısından değil biçim açısından da farklılık taşır. Bu farklılıklar **anlaşma metninin** çok sayıdaki **bölümü** ile ilgilidir. Bu bölümlerden her biri geçerli federal hukuku belirli ölçüde etkilemiştir ve bu nedenle de kendi başlarına veya federal hukuk hükümleriyle bağlantı içinde **mümkün olduğu kadar açık ve net belirtilmelidir**. Sözleşme kanununun ilgili bölümünün başladığı sayfa sayısı, bulunduğu yer bilgisinde ek olarak gösterilir; bazen de bu sayfa yerine atıfta bulunulan yerin basıldığı sayfayı belirtmek yararlı olur. 210

Sözleşme Kanunu, alışılmışın dışında federal hukuku değiştirmeye yönelik tüzük yetkilendirmeleri içermektedir. Bu yetkiler bugün bir rol oynamamaktadır, çünkü gerekli tüzükler çıkarılmış; yapılan değişiklikler yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle yeni hukuk kurallarında sözleşme kanununa atıfta bulunmaya kural olarak ihtiyaç kalmamıştır. Bugünkü alıntılar anlaşma metninin sadece münferit esaslı unsurlarıyla ilgilidir. 211

Birleşme Anlaşması (BGBl. 1990 II S. 885, 889) Alman birliğinin oluşturulmasına yönelik bütün temel düzenlemeleri içermektedir. Birleşme Anlaşması genel olarak bilindiğinden tam alıntıya gerek yoktur. 212

Örnek:

... Birleşme Anlaşmasının 3. maddesinde anılan bölge ...

Protokol (BGBl. 1990 II S. 885, 905), anlaşmanın imzalanması dolayısıyla anlaşmanın veya II ve III numaralı eklerinin münferit düzenlemelerine ait açıklamaları içermektedir. Bunlar gerektiğinde birlikte belirtilir. Alıntı şu şekilde olmalıdır: 213

Örnek:

Protokolün (BGBl. 1990 II S. 885, 905) Numara 14 rakam 1'i ile bağlantı içinde 31 Ağustos 1990 tarihli Birleşme Anlaşmasının (BGBl. 1990 II S. 885, 889) 35. maddesi

- 214 Birleşme anlaşmasının 1. Eki (BGBl. 1990 II S. 885, 907), Anlaşmanın 8 ve 11. maddelerine göre Federal Hukukun aktarılmasına ilişkin özel düzenlemeleri içerir. Bu Ek, bakanlıklar hakkındaki o zaman geçerli olan işbölümüne uygun olarak bölümler halinde düzenlenmiştir. Bölüm içinde örneğin adli hizmet, medenî hukuk gibi alanlara göre kısmen alt bölümler oluşturulmuştur.

Bölüm veya alanlar içinde hukukî bakımından önemine göre I, II ve III. Ayırımalar bulunmaktadır:

- ◆ **I. Ayırımında** Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde (DDR) yürürlük dışı kalan kanunlar ve tüzükler bulunmaktadır. Düzenleme alanına ilişkin bu istisnalar alıntıda bir rol oynamaz.
- ◆ **II. Ayırımında** katılım nedeniyle bütün federal alanı etkileyen ve kanunları ve tüzükleri ortadan kaldıran, değiştiren veya tamamlayan kanunlar ve tüzükler bulunmaktadır. Burada söz konusu olan bu kanun ve tüzüklerin **metinlerinin değiştirilmesidir**. Bunlara yapılacak atıfta sadece kanun veya tüzükteki son değişiklik olup olmadığı önem taşırlar.

Örnek:

Resmi Gazete III'teki Federal Konyak Tekeli Kuruluşu üzerine kanun, bölüm numarası 602-1, düzeltilerek basılmış hali, son olarak 23 Eylül 1990 tarihli kanunun 1. maddesi ile bağlantılı olarak değiştirilen 31 Ağustos 1990 tarihli Birleşme Anlaşmasının Ek 1, Bölüm IV, çalışma alanı B, fıkra II, numara 12 (BGBl. 1990 II S. 885, 972), şu şekilde değiştirilmektedir....

Burada aşağıdaki örneğe göre belirtilecek olan **yeni kanunlar** da – yeniden yayımları koşulu ile - yapılmıştır (karşılaştırınız: BGBl. 1990 II S. 885, 991, 992, 993, 1159, 1169):

Örnek:

23 Eylül 1990 tarihli “Kredilendirme” fonunun kuruluşuna ilişkin kanun (BGBl. 1990 II S. 885, 993), 11 Aralık 2001 tarihli kanunun (BGBl. I S. 3519) §(madde) 14/2 ile değiştirilmiştir, ...

Ayrıca çok sayıda paragraflar halinde düzenlenmiş özel hükümler de bulunmaktadır (karşılaştırınız: BGBl. 1990 II S. 885, 951, 961, 1042, 1059, 1138, 1144). Burada söz konusu olan yeni temel kanunlar değildir; bu başlığın eksikliğinden anlaşılır. Bununla birlikte burada mevcut federal kanun ve tüzüklerin yanında uyulması gereken düzenlemeler yapılmıştır (**yan temel hukuk**). Bu gibi düzenlemelerin bulunduğu yer mümkün olduğu kadar açık ve net belirtilir:

Örnek:

31 Ağustos 1990 tarihli Birleşme Anlaşmasının (BGBl. 1990 II S. 885, 961) Ek I bölüm III çalışma alanı E fıkra II numara 1 § (madde) 8 uyarınca...

- ◆ **III. Ayırım**da anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte DDR bölgesinde yürürlüğe giren federal kanun ve tüzükler bulunmaktadır. Bu değişiklikler, hukuk kurallarının **esasına** ilişkin olmayıp, temel kanun ve tüzükler yanında mevcut olan **uygulama ve geçiş hükmü düzenlemesidir** (Kn. 412 vd., 684 vd.). Bir hüküm metninde böyle bir düzenlemeye atıfta bulunulduğunda kaynak mümkün olduğu kadar açık ve kesin biçimde belirtilmelidir.

Örnek:

31 Ağustos 1990 tarihli Birleşme Anlaşmasının (BGBl. 1990 II S. 885, 1110) Ek I bölüm XI çalışma alanı E fıkra III numara 2’de anılan esas saklıdır.

Doğu ve Batı Almanya’nın birleşmesini öngören anlaşmanın **II. Eki** (BGBl. 1990 II S. 885, 1148) **Demokratik Almanya Cumhuriyeti Hukuku**’nun hangi hükümlerinin **uygulanmaya devam edeceğine** ilişkin özel hükümler içerir. Bunlar Ek I’e göre düzenlenmiştir. Burada **Ayırım I, II ve III** arasında farklar bulunmaktadır. Alıntılar buna uygun yapılmalıdır. Burada söz konusu olanın Demokratik Alman Cumhuriyeti’ne (DDR) ait bir kanun veya tüzüğün olup olmadığı kural olarak belirtilmek zorunda değildir. Bu husus, bulunduğu yer bilgilerinden anlaşılır „GBL. I Nr. ... S. ...“ veya „GBL. SDr. Nr. ...“.

Birleşme Anlaşması **Ek III** (BGBl. 1990 II S. 885, 1237) “Almanya Federal Cumhuriyeti ile Demokratik Alman Cumhuriyeti hükümetlerinin malvarlığı sorunlarına ilişkin mutabakatları”dır. Bu ek, münferit düzenlemeler değil, hukuk kurallarında belirtilmeleri gerekmeyen ortalama değerleri içermektedir.

18 Eylül 1990 tarihli **Anlaşmanın** (BGBl. 1990 II S. 885, 1239) 3. maddesinde Demokratik Alman Cumhuriyeti (DDR)’nin uygulanmaya devam eden hukuku belirtilmektedir. Anlaşmanın 4 ve 5. maddelerinde Birleşme Anlaşmasının eklerinin değiştirilmesi ve düzeltilmesi halinde ek olarak belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Örnek:

31 Ağustos 1990 tarihli Birleşme Anlaşması (BGBl. 1990 II S. 885, 1110) Ek I bölüm XI çalışma alanı B fıkra III numara 8’in, 18 Eylül 1990 tarihli Anlaşmanın (BGBl. 1990 II S. 885, 1243) madde 4 numara 7 ile değiştirilmiş esası, ...

4 Diğer Metinlere Atf

4.1 Atf Tekniğine İlişkin Genel Açıklamalar

Kanunlarda ve tüzüklerde, unsurlar ve hukukî sonuçlar her zaman tanımlanmak zorunda değildir. Kanun ve tüzük koyucusu mevcut metinlere atıfta bulunabilirler.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

Atıflar diğer hukuk kurallarının tamamına veya kısmına yapılabilir.

Atıf sayesinde atıf yapılan metinler (**ilgi normu** veya diğer ilgili metinler) atıf yapan düzenlemenin esaslı bir unsuru olurlar (**başlangıç normu**).

219 Şu atıf türleri vardır:

- ◆ Bildirici atıflar; sadece diğer metinlerin dikkate alınması gerektiğine işaret ederler (Kn. 230),
- ◆ Kurucu atıflar; bu atıflarla, kendisine yollama yapılan metin, başlangıç normunun bir parçası olur (Kn. 231),
- ◆ Kıyasen uygulanma; bunlar kendisine yollama yapılan metni sözcük değil, anlamına uygun olarak alırlar (Kn. 232),
- ◆ İç atıflar; bunlar aynı kanun veya tüzük içindeki hükümlere atıfta bulunurlar (Kn. 233 vd.),
- ◆ Dış atıflar; diğer metinleri, çoğunlukla da diğer hukuk kurallarını düzenlemeye dahil ederler (Kn. 235 vd.),
- ◆ Norm atıfları; ilgili bir norma atıfta bulunurlar (Kn. 237),
- ◆ İçeriği ilgilendiren atıflar; kavramsal bir içerik altında bir araya getirilmiş normlara atıfta bulunurlar (Kn. 238),
- ◆ Sabit atıflar; kendisine yollama yapılan metnin tam olarak belirli biçimine atıfta bulunurlar (Kn. 239 vd.), ve
- ◆ Esnek atıflar; kendisine yollama yapılan metni ilerideki olası değişikliklere göre ele alırlar (Kn. 243 vd.).

220 Bir atfın karakterini tam olarak anlayabilmek için bir kanun veya tüzük içindeki aynı tür atıfların yeknesak olarak kullanılması gerekir.

221 Atıfta, kendisine yollama yapılan metnin, başlangıç normunun düzenleme konusunun açıklanması için uygun olması önemlidir (**atıf yapılabilirlik**). Bir hukuk kuralını kaleme alan ve başka metinleri atıf olarak alanlar, ortaya çıkan bağlamdan ve oluşturulan düzenleme içeriğinden sorumludur.

222 Atıflar açık ve net olmalıdır – hangi hükme hangi ölçüde atıfta bulunulduğu hususunda hiçbir kuşku olmamalıdır (**belirlilik ilkesi**). Bu nedenle başlangıç normundaki dayanaklar mümkün olduğu kadar somut kaleme alınmalıdır.

Örnek:

Bir kanunun 5. maddesinin 2. fıkrası (dayanak norm) 1. cümlede idarî yargılama usulüne ilişkin düzenlemeler, 2. cümlede yetki düzenlemeleri içeriyorsa ve başlangıç normunda yetki düzenlemesine atıfta bulunulması gerekiyorsa, 5. madde, 2. fıkraya atıfta bulunmak yeterli değildir, tam olarak 5. maddenin 2. fıkrasının 2. cümlesine atıf yapılmalıdır.

Belirlilik ilkesi, diğer yandan, başlangıç normunda gösterilebilmesi için kendisine yollama yapılan metnin olabildiğince belirlenebilir olmasını gerektirmektedir.

Örneğin ilk bakışta anlaşılmayan, çok sayıdaki hukuk kuralına atıfta bulunmak uygun değildir.

Atıfa uygunluğa ilişkin diğer temel koşul, kendisine yollama yapılan metnin **yayımlanmış** ve **genel olarak bilinir** olmasıdır. Kendisine yollama yapılan metin, başlangıç normunun bir parçası olacağından ve hukuk kuralları ancak Almanca olarak çıkarılacağından, sadece **Almanca** metinlere atıfta bulunulabilir. Atıfta bulunulabilmeleri için yabancı dildeki metinler Almancaya tercüme edilmiş, yayımlanmış ve her zaman herkes tarafından ulaşılabilir olmalıdır.

223

224 Yeni kuralların yapılmasında ve mevcut hukuk kurallarının değiştirilmesinde en önemli adım, bu kuralların diğer hukuk kurallarıyla ilişkisinde açıklığı sağlamaktır. Bu nedenle her hukuk kuralının değişikliği, atıfta bulunulan hükümlere etki edip etmediği açısından kontrole tâbi olmalıdır (**atıf kontrolü**). Bir hukuk kuralı esnek atıflar içeriyorsa (Kn. 243 vd.) ilgili hukukî gelişmenin başlangıç normu, kendisine yollama yapılan norma uygun olmalıdır. Başlangıç normunu kaleme alanlar, sadece kendisine yollama yapılan kanun değişikliklerinden sorumlu olan kişilerin atıf kontrolü ile yetinmemeli, kendisine yollama yapılan metnin başlangıç normunda bir değişiklik yapmasının gerekli olup olmadığına dikkat etmelidir.

224

4.2 Atıf Tekniğinin Yararları ve Sakıncaları

Atıf tekniğinin sağladığı **yararlar** vardır. Metinlerin tekrarlamalarını gereksiz kıldıklarından atıflar, metinlerin kısa ve basit biçimde kaleme alınmasına uygundur. Bu yolla münferit hukuk kurallarında çelişkilerden kaçınılabilir. Ayrıca birbirine benzer konularda aynı unsurların geçerli olması veya aynı hukukî sonuçların ortaya çıkması güvenceye alınır. Atıflar, farklı hukuk kuralları arasındaki bağlantıları göstermek suretiyle bir sistem oluşumuna katkıda bulunabilirler.

225

Bazı durumlarda ise atıf yapmak zorunludur. Belirli düzenlemeler uygulamada ancak atıflar yoluyla hukuk kuralına dahil edilebilir. Bu konuda, metin halinde gösterilmeleri mümkün olmayan haritalar, tablolar ve örnekler örnek olarak verilebilir.

226

Ancak bu yararları yanında bazı **sakıncaları** da bulunmaktadır. Atıflar metnin bağlamını ayırır ve okuma akışını zorlaştırırlar. Düzenlemenin bütün içeriği sadece başlangıç normundan anlaşılır, ancak kendisine yollama yapılan normla anlaşılır hale gelir. Başlangıç normu kendisine yollama yapılan normunun içeriğine atıfta bulunursa bu sakıncalar azaltılabilir.

227

Örnek:

İdare Mahkemeleri Yönetmeliği § (madde) 55:

Aleniyet, oturma polisi, yargılama dili, danışmanlık ve oy verme konusunda Yargılama Usulü Kanunu §§ (madde) 169, 171a – 198 uygulanır.

İç atıflarda (Kn. 233 vd.) atıf tekniğinin sakıncaları çok önemli değildir, çünkü başlangıç normundaki eksik olan bilgi nispeten kolay bir biçimde aynı kanun veya tüzükteki kendisine yollama yapılan normdan alınabilir. Ancak dış atıflarda (Kn. 235 vd.) düzenlemenin anlaşılabilirliği zorlaşabilir, çünkü başlangıç normundan ve onun bağlamından düzenlemenin bütün içeriği hemen anlaşılabilir.

- 228 Atıfların yararları ve sakıncaları her zaman dikkatle değerlendirilmelidir.
- 229 Kendisine yollama yapılan norm, içerisinde atıf bulunduruyorsa, düzenlemenin gerçekte nasıl olduğunu anlayabilmek için başlangıç ve ilgi normlarının yanında diğer hükümler de belirtilmelidir. Bu nedenle kendi açılardan başka hükümlere atıfta bulunan hükümlerde atıflar olmamalıdır (**atıf zincirinin olmaması**).

Eksik örnek:

Sosyal Güvenlik Kanununun beşinci kitabı § (madde) 98, fıkra 1, cümle 1 – Kanuni Hastalık Sigortası –:

İzin tüzükleri sözleşmeli hekim bakımına katılım konusundaki ayrıntıları düzenler.... ve izinlere ilişkin kısıtlamaları.

Sağlık Kurumu Hekimleri İzin Tüzüğü § (madde) 33, fıkra 2, cümle 4:

İzin talebi, ancak, **eyalet hukukuna göre** hekimlik mesleği icrasına bir engel varsa, reddedilir.

Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Tedavi Mesleği Kanunu § (madde) 31, fıkra 1, cümle 1 ve fıkra 2:

Daha ayrıntılı ...**mesleki yönetmelik** düzenler. Mesleki yönetmelik yetkili odalar tarafından çıkarılır ...

4.3 Atıf Türleri ve Alıntı Usulü

- 230 **Bildirici atıflar**, mevcut hukukî duruma göre dikkate alınması gereken hükümlere işaret ederler. Bunlar geçerli hukuka bir şey katmazlar, sadece mevcut hükümler hakkında bilgi verirler ve bunların bulunmasını kolaylaştırırlar.

Bildirici atıfların kullanılması, kural olarak **zorunlu değildir**. Hukuk kuralları işlevlerine uygun olarak kendi gerçek düzenlemeleri ile sınırlı olmalıdır. Ek açıklamalar ders kitaplarına, broşürlere ve yorumlara kalmalıdır.

Münferit bir durumda bildirici atfı kanunen uygun ve gerekli ise, metin kaleme alınırken söz konusu olanın geçerlilik düzenlemesi değil, ek bir bilgi olduğu açıkça belirtilmelidir; “geçerlidir” sözcüğünü içeren ifadelerden kaçınılmalıdır (karşılaştırınız: Kn. 85).

- 231 **Kurucu atıflar**, bildirici atıfların aksine başlangıç normunun, kendisine yollama yapılan metin olmaksızın eksik olacağını bildirir. Başlangıç normunun düzenleme içeriği ancak kendisine yollama yapılan norm okununca, yani ilgi normu başlangıç normunun bir parçası olursa anlaşılır. Kurucu atıflar, farklı şekilde kaleme alınarak **farklı işlevleri** yerine getirirler.

- ◆ Normun unsurlarına atıfta bulunulurken örneğin şu ifade kullanılabilir:

Örnek:

Bilimsel Zaman Sözleşmesi Kanunu § (madde) 2, fıkra 2 :
.... **Cümle 1’e giren koşullarda** bilimsel ve sanatsal çalışma yapmayan kişilerle de iş akdi yapılabilir.

- ◆ Başka hukuk kurallarının hukukî sonuçlarına atıfta bulunulurken, örneğin şu ifade kullanılabilir:

Medeni Kanun § (madde) 1301, cümle 1 :

Evlilik olmazsa, nişanlılardan her biri, karşı taraftan ona nişanlılık için hediye ettiği veya verdiği eşyaları **sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre iadesini** talep edebilir.

- ◆ Bir kez belirlenmiş kavramları tekrarlamamak için, şu şekilde atıf yapılabilir:

„... § (madde) göre...“, „... § (madde) uyarınca...“, „... § (madde) anlamında...“, „... § (madde) ... ‘ta anılan ...“

Ancak hukuk kuralı tanım ile başlıyorsa bu teknik gereksizdir.

- ◆ Atıf yapma tekniğinden, çeşitli hukuk kuralları arasındaki ilişkiyi tanımlamak için de yararlanılabilir.

Örnek:

Limitet Şirketler Kanunu § (madde) 34, fıkra 3 :
§ (madde) 30, fıkra 1 hükümleri saklıdır.

Kıyasen uygulamaya ilişkin atıf, kendisine yollama yapılan metin, lafız olarak uygun olmadığı zaman yapılır. Kendisine yollama yapılan norm, başlangıç normunda sözcük okunamıyorsa, “uygun” veya “anlamsal olarak” kavramları kullanılabilir (“... geçerlidir”), “... bu anlamda kullanılmalıdır”). Karışıklıkların ortaya çıkmaması için bunun başlangıç normunda ifade edilmesi gerekir.

Başlangıç normunun düzenleme içeriğini anlaşılır hale getirmek için, farklı hususların açıkça bildirilmeleri gerekli olabilir.

Örnek:

Medeni Kanun § (madde) 2249, fıkra 1, cümle 4 (Belediye başkanı huzurunda vasiyet):

Belgeleme Kanunu §§(madde) 2, 4, ... hükümleri geçerlidir; **Belediye başkanı noter yerine geçer.**

İç atıflar aynı kanun veya tüzüğün kısımlarına yöneliktir. Kendilerine atıfta bulunulan münferit hükümler sadece metindeki yerleri ile belirtilebilir,

Örnek:

Ceza Kanunu § (madde) 163, fıkra 1:

§§ (madde) 154 – 156’ta tanımlanan fiiller taksirli işlenmişse, bir yıla kadar hapis veya para cezasına hükmedilir.

- 234 **Bir hüküm içindeki** iç atıflarda da paragraf işareti (madde nitelemesi) kullanılmaz. Aynısı fıkra ve cümle gibi alt kategoriler için de geçerlidir.

Örnekler:

Paragraflar (maddelerdeki) içindeki atıflar:

Bulaşıcı Hastalıklardan Korunma Kanunu § (madde) 34, fıkra 5, cümle 1:

1, 2 veya 3. fıkrada anılan olgular 1. fıkrada ismi geçen kişiler ile ilişkili ise, bu kişiler veya 4. fıkraya giren olaylarda kurumun yetkili temsilcisi zaman geçirmeden bilgilendirilmelidir.

Fıkra içinde atıf:

Federal Bakım Kanunu § (madde) 35, fıkra 2, cümle 5 :

Eşler, hayat arkadaşları veya ebeveynden biri bakıma katkıda bulunmuyorsa 2. ve 3. cümleler uygulanmaz ...

Cümle içinde atıf:

Yapı Kanunu § (madde) 127, fıkra 2, numara 4 :

..., bunlar 1 – 3 numaralarda anılan trafik tesislerinin parçaları iseler veya şehircilik ilkeleri açısından gerekli iseler;.....

- 235 Hukuk kuralı dışındaki bir metne atıfta bulunulduğunda **dış atıflardan** söz edilir. Burada başka kanunlara veya aynı norm koyucunun diğer normlarına atıflar söz konusu olabilir (örneğin Federal Hukukta Avrupa Hukukuna yapılan atıf). Son olarak, hukuk kurallarına dahil olmayan metinlere de atıfta bulunulabilir (Kn. 241).

Başka bir hukuk kuralına atıfta bulunulurken, bunlar prensip olarak **tam alıntı olarak yapılmalıdır** (karşılaştırınız: Kn. 168 vd.).

Örnek:

Kıyı Gemiciliği Tüzüğü § (madde) 2, fıkra 1:

Kıyı Gemiciliği ancak aşağıdakilerle yapılabilir

1. Son olarak 15 Aralık 2001 tarihli Kanunun (BGBl. I S. 3762) 25. maddesi ile değiştirilen, 26 Ekim 1994 tarihli Bandıra Koruma Kanununa (BGBl. I S. 3140) göre Federal bandıra taşıyan deniz gemileri ile....;

3. Üye devletlerdeki serbest hizmet trafiği ilkesinin – deniz kabotajı - (ABl. L 364 / 12.12.1992, S. 7) uygulanmasına ilişkin Avrupa Konseyinin 7 Aralık 1992 tarihli tüzüğü (EWG) No.: 3577/92 esaslarına uygun olarak Avrupa Topluluğuna üye bir devlete kayıtlı ve böyle bir devletin bandırasını taşıyan gemilerle .

Bir kanunun uygulanması için tüzük çıkarıldığında, tüzük metninde kanunun hükümlerine atıf yapılırken tam alıntı yerine kısa ismi veya “kanunun” eki kullanılabilir. 236

Tam alıntı konusundaki diğer istisnalar için karşılaştırınız: Kn. 171 vd.

Kendilerine atıf yapılan hükümler, çok sayıda hüküm belirtilmek zorunda olsa bile genel kural olarak mümkün olduğu kadar tam yazılmalıdır (**norma uygun atıf**). Bu gibi atıflar atıf kontrol işlemleri esnasında (Kn. 224) Federal Hukuk veri bankasındaki (Kn. 33) elektronik arama yardımı ile hızla bulunabilirler. Bu gibi atıfların kaleme alınması hakkında Kn. 168 vd.’da önerilen atıf kurallarına uyulmalıdır. 237

Diğer hükümlere atıflar **içeriği ilgilendiren atıf** olarak da oluşturulabilir. Örneğin “Lukata hakkında medeni kanun hükümleri” uygulanabilir deniyorsa, “Medeni Kanun” alıntısı ve ilgili hükümler kesin biçimde anılmaksızın Medeni Kanunun §§ (madde) 965 - 984 metinlerine atıfta bulunulur. Bu gibi atıflar tam alıntılara oranla daha ender uygulanmalıdır. Ancak bunlar mevzuat değişikliklerine ilişkin atıf kontrollerinde (Kn. 224) norma uygun atıflar kadar kolay bulunamazlar. İçeriğe ilişkin atıflar başlangıç normunun anlaşılabilirliği ve kesinliği açısından ancak, ilgili norm genel olarak bilinen bir kanunda kolayca bulunabiliyorsa veya anılan çok sayıda referans norm anlaşılabilirliği engellemiyorsa kullanılmalıdır. 238

Sabit (statik) atıf belirli bir andaki veya belirli bir zaman dilimindeki metinlere yöneliktir. Genel kural olarak bu metin başlangıç normunun yürürlüğe girdiğindeki metin olmalıdır. 239

Hukuk kurallarına yapılan sabit dış bir atıf kural olarak herhangi bir eklentiye gerek duyulmaksızın **tam alıntı** ile gösterilir (Kn. 169 vd.). Genel olarak bilinen kanun veya tüzüklere yapılan atıflarda da sabit atıf tam alıntı biçiminde olabilir. Kanun sadece kısa adla belirtilebiliyorsa (Kn. 173) sabit atıf bir eklenti ile, örneğin “...**tarihindeki** geçerli halinde”, gösterilebilir. Aynı husus, tekrarlanan kanun veya tüzükler sadece kısa adıyla ifade ediliyorsa da geçerlidir. Avrupa Birliği belgelerinde sabit atıf, eğer önceden tam alıntı kullanılmamış ise (Kn. 281), kısa alıntıyı belirgin hale getirir 240

Sabit bir atıfla, **atfa uygun her türlü metne** (Kn. 221 vd.) - diğer norm koyucularının normlarına da - atıfta bulunulabilir. Norm koyucu dayanak normun içeriğini bilir ve bu yüzden onu almak isteyip istemediği hakkında karar verebilir. Kendisine atıfta bulunulan metin, geçerli atıf kuralları dikkate alınarak şu şekilde belirtilebilir: 241

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- ◆ Tam ismi ile,
- ◆ Yayın tarihi ile ve
- ◆ Yayın kaynağı ile.

242 **Özel kurallara da sabit atıf** yapılabilir. Ancak bu atıflar, uyumun mümkün olduğu olaylarla sınırlıdır. Örneğin uluslararası tanınmış norm ve standartlara yapılacak sabit bir atıf, düzenlemenin basım yerini veya tarihini tam olarak vermemelidir.

Örnek:

Ölçü Birimleri Tüzüğü § (madde) 1, fıkra 2:

Ek 1'deki birimler için Aralık 1993 tarihli DIN (Alman Standartları Enstitüsü) Normları 1301 Kısım 1'de anılan tanım ve ilişkiler geçerlidir.

Özel kurallara, haritalara ve diğer listelere atıf yapılırken, yayımlandıkları yer, muhafaza edildikleri ve buldukları yer, temin edilebileceği veya görülebilecekleri yer de belirtilmelidir. Bu, kanun veya tüzüğün özel bir hükmünde, resmi bir dipnotta veya bir ekte olabilir.

Örnek:

Elektro Manyetik Alanlar Tüzüğü § (madde) 5, fıkra 2:

Kullanılabilir oldukları sürece, Mayıs 1995'te yayımlanan ve her ikisi de Berlin'de kain VDE-Verlag GmbH veya Beuth Verlag GmbH'dan temin edilebilen ve Alman Patent Dairesi tarafından arşivlenerek saklanan DIN VDE 0848 Kısım 1'deki ölçme ve hesaplama yöntemleri dikkate alınmalıdır.

§ (madde)...göre belirlenen gürültü emisyonu koruma alanı 1:50 000 ölçekli topografik bir harita ve 1:5 000 ölçekli haritalarda gösterilmektedir. Topografik harita bu Tüzüğe Ek 2 olarak eklenmiştir. 1: 5 000 ölçekli haritalar .....’de (saklayan mercinin ismi ve adresi) saklanmaktadır.

243 Norm koyucunun, başlangıç normunda referans normun gelecekteki gelişmesini dikkate alarak güncel bir metne atıfta yapması halinde **esnek** veya **dinamik atıftan** söz edilir.

Esnek atıfta, atıf kural olarak metnin “**yürürlükte olan haline**” ifadesi kullanılmak suretiyle yapılır. Bu, özellikle, alıntı kurallarına göre tam alıntı yapılmışsa, yani genel olarak bilinmeyen kanun veya tüzüklerin veya Avrupa Birliği belgelerinin ilk kez anılmasında geçerlidir. İlgili metne bağlı olarak alıntı, başka uygun bir ifade ile de tamamlanabilir; örneğin “esas olan ..... de yayımlanan halidir”. Esnek atıf yapıldığı bir kez açık olarak belirtildikten sonra, tekrarlamalarda atıfta bulunulan kanun veya tüzüğün herhangi bir eklenti kullanılmadan sadece kısa adının (Kn. 173) ifade edilmesi yeterlidir; Avrupa Birliği belgelerinde ise kısa alıntı yapılır (Kn. 281). Buradan kendisine atıf yapılan normun güncel halinin esas alınacağı anlaşılır.

Dikkat, esnek atıflar sabit atıflar kadar yaygın kullanılamaz! Atıf yapılabilmesi için kendisine yollama yapılan normların bazı **koşulları** taşımaları gerekir. 244

- ◆ Başlangıç normu ile ilgi normu arasında yeterli bir amaç birliği olmalıdır.
- ◆ Kendisine yollama yapılan normdaki gelişmenin başlangıç normunda esaslı bir değişikliğe yol açmamasına dikkat edilmelidir.

245 Norm koyucu referans normun gelecekteki değişikliğini hesaba kattığı için **esnek iç atıflar** (Kn. 233 vd.) tereddüt etmeden kullanılabilir. 245

Başka norm koyucuların normlarına atıfta bulunulurken son derece dikkatli olunmalıdır. 246

- ◆ Bu tür atıflarda başlangıç normu koyucusu kendisine yollama yapılan normun gelecekteki gelişimini belirleyemez. Kendisine yollama yapılan normun koyucusu, kanun yapma faaliyetinin başlangıç normu üzerindeki etkilerini dikkate almak zorunda değildir; bu nedenle esnek atıf, kanun koyma yetkisinin gizlice el değişimine neden olabilir.
- ◆ **Temel hak ve özgürlüklere ilişkin kanuni çekinceler veya esasın (özün) korunması kuralı**, kanun koyucunun kendi sorumluluğunda karar vermesini gerektiriyorsa, başka norm koyucuların düzenlemelerine hiçbir biçimde esnek atıf yapılmamalıdır.

Bu nedenle **özel düzenleme kurallarında** [örneğin DIN (Alman Standartları Enstitüsü Normları)], Anayasal gerekçelerle esnek atıf yapılmasına **izin verilmez**. Norm koyucu kanun koyma yetkisini dolaylı olarak özel kişi veya kurumlara devredemez. Değişiklikler norm koyucu tarafından önceden görülemez ve kontrol edilemez. 247

Avrupa Birliği Hukuku, özellikle de Avrupa Topluluğu Yönergeleri, ancak yeterli ölçüde belirli ve kesin oldukları takdirde atıf yapmaya uygundur. Kural olarak, Avrupa Birliği hukukuna, özellikle de üye devletlere uygulamada belirli serbesti tanıyan yönergelere sabit atıf yöntemiyle atıfta bulunulmalıdır (Kn. 240). İstisnai olarak, değiştirilmeden alınmaları gereken teknik düzenlemeler içerdikleri takdirde, yönergelere ve eklerine esnek atıfta bulunmak mümkündür (Kn. 243). Yönergeler sık sık değiştikleri takdirde bu uygulama, uyum çalışmaları tasarruf sağlar. 248

Örnek:

Kimyasal Madde Kanunu § (madde) 3b, fıkra1, numara 1, harf a:

Bu kanun anlamındaki bioksit ürünler: Bir veya daha çok bioksit etkin madde içeren bioksit etkin maddeler ve bunlarla hazırlanan preparatlar ve geçerli haliyle, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından bioksit ürünlerinin piyasaya sürülmesine ilişkin (ABl. L 123 / 24.4.1998, S. 1) 16 Şubat 1998 tarihli 98/8/EG Yönergesinin Ek V'inde anılan ürün türüne giren ürünler, ...

4.4 Yürürlükte Olmayan veya Hükümsüz (Mevcut Olmayan) Normlara Yapılan Atıflar

- 249 **Yürürlükten kalkan** ve yakın bir tarihte yürürlükten kalkacak hukuk kurallarına da atıfta bulunulabilir. Bunun nedeni norm koyucunun ilgili referans normun metnini başlangıç normuna yazabilmesidir. Atıf için kendisine yollama yapılan normun yayımlanmış ve herkesçe ulaşabilir olması yeterlidir. Bu tür bir atıf, doğası gereği sabit bir atıftır, çünkü ilgili referans metnin artık değişme olasılığı yoktur.
- 250 Belirli bazı koşullarda hükümsüz bir norma da atıfta bulunmanın sakıncası yoktur. Bir bütün olarak bakılarak referans ve başlangıç normunun Anayasaya uygun olup olmadığı belirlenmelidir.

Örnek:

Kendisine yollama yapılan norm, kanun koyma yetkisinin olmaması nedeniyle hükümsüzdür; ancak başlangıç normu uygun yetkiye dayanılarak çıkarılmıştır. Referans normun hükümsüz olması başlangıç normu için önemsizdir.

- 251 Ayrıca **henüz yürürlüğe girmemiş** bir norma da atıfta bulunulabilir. Bunun için, kendisine yollama yapılan norm yayımlanmış ve herkesçe ulaşabilir olmalıdır. Ancak henüz ilan edilmemiş bir hukuk kuralına atıfta bulunulamaz.

4.5 Teknik Kurallara Yapılan Atıflar

4.5.1 Genel Koşullar

- 252 Özel norm koyucuların teknik kurallarına, ilke olarak **genel koşullar** yardımı ile atıf yapılabilir. Çünkü özel norm koyucularının teknik kurallarına yapılan atıflar, bir yandan Anayasal gerekçelerle mümkün olmayacağı gibi, öte yandan fikri hakların korunması ilişkin mevzuat nedeniyle sorun yaratacaktır. Metin içindeki teknik kurallar, hukuk kuralını birçok teknik ayrıntı ile boğabilir. Ayrıca, bilimsel ve teknik gelişmeye ayak uydurabilmek için sürekli bir kanunlaştırma ihtiyacı ortaya çıkabilir.
- 253 Hükümlerin anlaşılabilirliği ve yeknesak hukuk uygulamasının sağlanabilmesi için teknik kurallar hakkında sadece aşağıdaki genel koşulların kullanılması gerekir:
- ◆ Tekniğin genel kabul görmüş kuralları
  - ◆ Tekniğin güncel durumu ve
  - ◆ Teknik ve bilimin güncel durumu.
- Bu üç temel biçimden hangisinin seçileceği, düzenlenecek konunun risk potansiyeline ve bu risk potansiyelinin teknik açıdan aşılabilmesine bağlıdır.

- 254 „**Güvenlik tekniğinin genel olarak kabul görmüş kuralları**“ gibi sınırlamalar ancak açıklama için gerekli iseler kullanılabilirler.

- 255 „**Tekniğin genel olarak kabul edilmiş kuralları**“ genel koşulu, risk potansiyelinin nispeten düşük olduğu veya deneyimler nedeniyle teknik olarak üstesinden gelinebilecek durumlarda kullanılır. Tekniğin genel olarak kabul gören kuralları;

mevcut anlayışa göre teknik çevrelere (uzmanlar, kullanıcılar, tüketiciler ve resmi merciler) uygun, pratikte kendisini kanıtlamış ve genel anlayışa göre yakın gelecekte geçerliliklerini koruyacak yöntemlere, donanımlara ve işletme usullerine ilişkin yazılı metinler veya sözlü olarak aktarılan teknik tespitlerdir.

“**Tekniğin güncel durumu**” koşulu, “Tekniğin genel olarak tanınan kuralları” genel koşulu ile “Teknik ve bilimin güncel durumu” genel koşulu arasındadır. Tekniğin güncel durumu; genel anlayışa göre önde gelen uzmanların öngörülen kanuni hedeflere ulaşabilecekleri yöntem, donanım ve işletme usullerinin gelişmiş halidir. Yöntem, donanım ve işletme usullerinin kendilerini pratikte kanıtlamış olmaları gerekir – eğer böyle değilse – en azından işletmede başarıyla denenmiş olmaları gerekir.

Avrupa Hukukunda “kullanılabilen en iyi teknikler” biçiminde bir ifade de kullanılır. Bu, büyük ölçüde “Tekniğin günümüzdeki durumu” genel koşuluna paraleldir.

„**Bilim ve teknolojinin günümüzdeki durumu**“ genel koşulu, en yüksek düzeyi tanımlar ve bu nedenle yüksek risk potansiyeli olan durumlarda kullanılır. Bilim ve teknolojinin günümüzdeki durumu, bilim ve teknolojinin günümüzde ulaştığı en son durum ve düzeyi gösterir. Bilim ve teknolojinin günümüzdeki durumu, genel anlayışa göre, önde gelen bilim ve teknik uzmanlarının en yeni bilimsel bilgi temeli bakımından kanuni olarak öngörülen amaç için gerekli olan ve bu amaca ulaşmayı sağlayan yöntem, donanım ve işletme usullerinin gelişmiş halidir.

4.5.2 Genel Koşullara Uymada Karineler

258 Genel koşulların bir sakıncası, kullanıcı, ilgili ve idarelerin, söz konusu kuralları çok çeşitli merciye ait kurallar içinden seçmek zorunda olmalarıdır. Bu belirsizliğin önüne kanun veya tüzükte karineler yoluyla uygun önlemlerin alınmasıyla geçilebilir. Böylece, her durumda uygulanabilecek kurallar belirlenebilir,

Hukuk kuralları da, teknik kuralları aksi ispat edilebilen karineler olarak düzenleyebilir, böylece gene koşullara uygunluk sağlanır (**tek dereceli karine**).

Örnek:

Gaz Şebekesine Ulaşma Tüzüğü § (madde) 35, fıkra 1:

Taşıyıcı müşteri, besleme için mevcut gazın teknolojinin genel kurallarına göre uygun olduğunu güvenceye almakla yükümlüdür ... Alman Gaz ve Su Birliğinin koyduğu kurallara uyulması halinde teknolojinin genel olarak bilinen kurallarına uyulduğu kabul edilir.

Ancak tek dereceli karinenin sakıncası, kuralı koyan merciye önemli bir düzenleme alanı bırakmasıdır. Özel kural koyucuların kuralları için tek dereceli karineler ancak, bu kuralları koyanların DIN (Alman Standartlar Enstitüsü Normları) 820 – Norm

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

çalışmalarının esaslarına -²⁵ uymaları ve yeterli resmi denetim bulunması durumunda yapılabilir.

- 260 Teknik kuralların belirli bir usul içinde tespit edildiği ve adlandırıldığı ve bu işlemlerin tek bir kurum tarafından yapıldığı durum tercih edilmelidir (**iki dereceli karine**).

Örnek:

Tehlikeli Maddeler Tüzüğü § (madde) 21, fıkra 3'e göre; tüzüğün 8. maddesi, 1. fıkrasında anılan kural ve bilgileri belirlemek, tehlikeli madde kurulunun görev alanına girer. Bu nedenle kurulun kural ve bilgileri tespit ettiği kararları, 8. maddenin esas teşkil ettiğini belirttiği durumlarda bağlayıcıdır. **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Tehlikeli Maddeler Tüzüğü'nün 21. maddesi, 4. fıkrası uyarınca tespit edilen kural ve bilgileri yayımlamasıyla, 8. maddenin 1. fıkrası anlamında genel olarak bilinen kural veya bilimsel bilgiler için aksi ispat edilebilir bir karine ortaya çıkar.** Aynı sonuç, kurulun tekniğin günümüzdeki durumu üzerine yaptığı tespitlerin yayımı için de geçerlidir.

İki dereceli karinenin sakıncası, teknik kuralların yurttaşlar ve idari merciler için ancak karine kurallarının birlikte olması ve yayımlanmasıyla anlaşılır hale gelmesidir. Bir dereceli karineye göre, iki dereceli karinenin yararı, teknik kural ve bilgilerin ancak resmi karar ve yayımdan sonra bağlayıcı hale gelmesidir.

4.5.3 Teknik Kurallara Yapılan Atıfların Sınırları

- 261 Bir genel koşul üzerinden teknik kurallara uyulması öngörüldüğünde ve belirli kurallar için karineler konulduğunda, bu karine, **diğer kuralların uygulanmasını** ortadan kaldırmaz. Bu nedenle diğer kuralların uygulanmasına izin veren özel bir düzenlemeye gerek yoktur. Ancak başka kuralları uygulayanlar, tartışmalı durumlarda bu kuralların da genel sınırlar kapsamında olduğunu kanıtlamak zorundadırlar.
- 262 Başka yöntemlerle aynı güvence sağlandığında başka **istisnalar** da görülebilir. Bazı durumlarda istisna düzenlemesi önceden belirlenmiş koşullara bağlanabilir (örneğin bilirkişi raporları, resmi merci kararları).

Örnekler:

Sınırlaması olmayan istisna düzenlemesi:

Yüksek Basınçlı Gaz Hatları Tüzüğü § (madde) 3, fıkra 3 :

Yetkili merci bu tüzük ekindeki hükümlere istisna getirebilir. Ayrıca, başka yöntemlerle güvence sağlanabiliyorsa tekniğin günümüzdeki durumundan sapma olabilir.

²⁵ Berlin'deki Beuth Verlag GmbH'dan elde edilebilir.

Sınırlaması olan istisna düzenlemesi:

Manyetik Havai Hat İnşası ve İşletmesi Tüzüğü § (Madde)3, fıkra 2:

Başka yöntemlerle aynı güvence sağlanabiliyorsa tekniğin genel olarak tanınan düzenlemelerinden farklı uygulama yapılabilir. Girişimci, Federal Demiryolu Dairesine aynı güvenceyi vermelidir.

Teknik düzenlemelere uyulması belirli bir düzeyi öngörüyorsa **yeni gelişmelere açık kapı** bırakılması gerekir. Yeni gelişmeler için doğal olarak tekniğin genel tanınmış düzenlemeleri olamaz. Yeni bir gelişmeye izin verilmeden önce teknik düzenleme yapma zorunluluğu çok uzun bir yoldur. Ayrıca rekabet sorunları da ortaya çıkabilir. Bu nedenle buna uygun bir istisna koşulu, yeni gelişmelere genel koşulda öngörülen güvenlik düzeyine erişildiği takdirde izin verileceğini öngörmelidir.

263

Örnek:

Teknik ilerlemelere uygun oldukları ve başka yöntemlerle güvence sağladıkları takdirde yetkili merci ... başvuru üzerine ... istisnalara izin verebilir.

Öte yandan hukukî değerlere zarar verilmesini önlemek için tekniğin genel kabul görmüş kuralları yeterli olmayabilir. Somut olayda yetkili makamlar **ek koşullar** getirebilirler.

264

Örnek:

Tesisler ayrıca, resmi merciin çalışanları veya üçüncü kişileri özel risklere karşı korumak için getireceği, §(madde) ...'ı aşan koşulları da karşılamaya yeterli olmalıdır.

5 Avrupa Birliği Hukukuna Yönelik Özel Açıklamalar

5.1 Avrupa Birliği'nin, Avrupa Topluluklarının, Kuruluş Sözleşmelerinin, Üyelerin, Organların, Mevzuatın ve Avrupa Ekonomik Bölgesinin Tanımı

Avrupa Birliği, tarihsel süreç içinde gelişmiş, kapsamlı bir **sözleşme** ile 27 Avrupa devletini²⁶ birleştirmektedir. Bu sözleşme ile üye devletlerin ilişkilerini düzenleyen ve biçimlendiren yapılar, organlar ve usuller oluşturulmuştur. Zamanla çok sayıda ve yeknesak olarak kullanılmayan kavram ve tanımlar ortaya çıkmıştır. Bu kavram ve tanımlar Federal Hukuk kuralları bakımından aşağıdaki öneriler doğrultusunda yeknesak olarak kullanılmalıdır.

265

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

13 Aralık 2007 tarihli **Lizbon Sözleşmesi'nin** 1 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe girmesinden sonra gerçekleştirilmesi düşünülen önemli yapısal değişikliklere karar verilmiştir. En önemli değişiklikler ilgili kenar numarası sonunda italik olarak veya yerinde dipnotlarla gösterilmiştir. Bir kenar numarası Lizbon Sözleşmesi'ne ilişkin özel bir açıklama içermiyorsa, önerinin değişmeden kalacağı anlaşılmalıdır.

266 Avrupa'nın Bütünleşmesi şu **temel sözleşmelere** dayanmaktadır:

- ◆ „AB Sözleşmesi“ veya „Avrupa Birliği Sözleşmesi“;
- ◆ „AT Sözleşmesi” veya „Avrupa Topluluğu Kuruluş Sözleşmesi“;
- ◆ „EAG Sözleşmesi“ veya „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Kuruluş Sözleşmesi“.

Her sözleşmenin **tam olarak belirtilmesi** gerekli değildir.

Avrupa Topluluğu Kuruluş Sözleşmesi ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Kuruluş Sözleşmesinde anılan **topluluklar** mevzuatta şu şekilde tanımlanmaktadır

- ◆ „Avrupa Topluluğu“,
- ◆ „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu“.

Genel ve yaygın olarak topluluklar için kullanılan **kısaltmaların** hukuk kurallarında kullanılmasına sadece istisnai hallerde (Kn. 139 vd.) izin verilmiştir: EG ve EAG veya Euratom.

Bu iki topluluk Avrupa Birliğini ilk sütununu oluşturmaktadır.

Lizbon Sözleşmesi:

*Birliğin temeli „Avrupa Birliği Sözleşmesi“ (AB Sözleşmesi) ve „Avrupa Birliği Çalışma Usulü Sözleşmesi“ dir (AEU Sözleşmesi). „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Kuruluş Sözleşmesi“ (EAG Sözleşmesi) değiştirilmiş haliyle devam etmektedir. Şimdiye kadar geçerli olan AT Sözleşmesinin yerine AEU Sözleşmesi geçmiştir. AB Sözleşmesinin 6. maddesinin yeni haliyle, **Temel Haklar Şartı** üye devletler için Birliğin hukukunun yürütülmesinde hukukî açıdan bağlayıcı ve dolayısıyla hukukî denetimde de dikkat edilmesi gereken bir belge haline gelmiştir. Münferit sözleşmelerin **tam olarak belirtilmesi** gerekli değildir. Genel olarak kullanılan **AB kısaltması** hukuk kurallarında sadece istisnai hallerde kullanılabilir (Kn. 139 vd.).*

267 „Avrupa Birliği“ tanımı, özet olarak Avrupa Topluluklarını, ortak dış politika ve savunma politikalarını ve ceza işlerinde emniyetin ve adliyenin işbirliğini ifade etmektedir. Ortak dış politika ve savunma politikası ile ceza işlerinde emniyet ve adliye işbirliğinin münferit alanlarındaki faaliyetler söz konusu olduğunda da bu tanım kullanılmaktadır. Bu alanlar Avrupa Birliğinin ikinci ve üçüncü sütunu olarak da anılmaktadır.

Lizbon Sözleşmesi:

Üç sütunlu yapı feshedilmiştir. Avrupa Birliği, Avrupa Topluluğu'nun yerini almaktadır. Avrupa Birliği Avrupa Topluluğu'nun hukukî bakımdan halefidir ve tüzel kişiliğe sahiptir. „Avrupa Topluluğu” kavramı yerine „Avrupa Birliği” veya „Birlik” kavramı geçmiştir.

268 Mevzuatta Avrupa Topluluğuna veya Birliğin üye devletlerine atıf yapılırken sadece **“Avrupa Birliği Üye Devletleri”** kavramı kullanılmalıdır.

Avrupa Birliğinin üye devletlerinin vatandaşları için “**Birlik vatandaşı**” kavramı kullanılır.

269

Avrupa Topluluğunun Organları şu şekilde tanımlanmalıdır:

270

- ◆ „**Avrupa Parlamentosu**“;
- ◆ „**Konsey**“ veya „Avrupa Konseyi“; üye devletlerin bakanlık seviyesindeki temsilcilerinden oluşan konsey için Avrupa Birliği belgelerinde ve tüzüklerin, yönergelerin ve kararların giriş cümlelerinde, “Avrupa Konseyi” kullanılır. Sözleşme gibi Avrupa Birliği belgelerinin başlıklarında ise sadece “Konsey” kavramı kullanılır;
- ◆ „**Komisyon**“ veya „Avrupa Toplulukları Komisyonu“ kavramının hukuk metinlerde kullanılması gerekmektedir, ancak Komisyon kendisini resmen “Avrupa Komisyonu” olarak adlandırmaktadır;
- ◆ „**Avrupa Topluluğu Adalet Divanı**“; Adalet Divanı yanında ilk derece mahkemesi ve Avrupa Birliği Kamu Hizmeti mahkemesi bulunmaktadır;
- ◆ „**Sayıştay**” veya „Avrupa Birliği Sayıştayı“.

Avrupa Konseyi, Konseyden farklı olarak Avrupa Birliğinin bir kurumudur. Bu kurum Avrupa Topluluğunun kurulması hakkında sözleşmesinin 4. maddesine göre üye devletlerin devlet ve hükümet başkanları ile komisyonun başkanlarının düzenli olarak toplanması için kurulmuş olup, bu kurumda Avrupa Birliğinin siyasi ilkeleri tespit edilmektedir.

Lizbon Sözleşmesi:

Birlik organları şu şekilde tanımlanmalıdır:

- ◆ „**Avrupa Parlamentosu**“;
- ◆ „**Avrupa Konseyi**“, *üye devletlerin devlet ve hükümet başkanları, komisyon başkanı ve Avrupa Konseyi başkanından oluşur. Avrupa Konseyi başkanı genel siyasi hedefleri ve öncelikleri tespit eder;*
- ◆ „**Konsey**“, *her üye devletin bakanlar seviyesindeki bir temsilcisinden oluşur;*
- ◆ „**Komisyon**“ veya „Avrupa Komisyonu“;
- ◆ „**Avrupa Birliği Adalet Divanı**“, „*Adalet divanı*“, „*Mahkeme*“ (şimdiye kadar kullanılan ilk derece mahkemesi eklentisi kaldırılmıştır) ve „*Uzmanlık mahkemelerinden*“ oluşur;
- ◆ „**Sayıştay**“.

Hukuk kurallarında **Avrupa Toplulukları Organlarının hukukî belgelerine** veya kuruluş sözleşmelerine (Kn. 266) genelleşmiş biçimde atıfta bulunulurken, ilgili düzenlemenin anlama ve amacına uygun ifade kullanılır:

271

- ◆ „Avrupa Topluluğu Hukuku“ veya „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Hukuku“;
- ◆ „Avrupa Topluluğu tarafından çıkarılan hukuk kuralları“ veya „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu tarafından çıkarılan hukuk kuralları“; veya
- ◆ „Avrupa Topluluğu Hukukî Belgeleri“ veya „Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu Hukukî Belgeleri“.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

Her iki topluluğun hukuki belgelerinden genel olarak söz edilmek istendiğinde “Avrupa Toplulukları” kavramı kullanılabilir.

Sadece **ikinci ve üçüncü sütunun hukuki belgelerinden** söz edilmesi gerektiğinde, bu, “Avrupa Birliğinin ortak dış politika ve güvenlik politikası alanındaki hukukî belgeleri” veya “Avrupa Birliğinin emniyet ve adliye işbirliği alanındaki hukukî belgeleri” olarak ifade edilebilir. „**Avrupa Birliği Hukuku**“ veya „**Avrupa Birliği Hukukî Belgeleri**“ tanımları, hem ortak dış politika ve güvenlik politikası hem de ceza işlerindeki emniyet ve adliye işbirliği ifade edilmek istendiğinde kullanılabilir. Bu tanımlar özetle Avrupa **Topluluk Hukuku** ve Avrupa Birliğinin ikinci ve üçüncü sütunundaki hukuk için kullanılabilir.

Lizbon Sözleşmesi:

Lizbon Sözleşmesinin yürürlüğe girmesinden itibaren „Avrupa Birliği Hukuku“ ve/veya „Avrupa Birliği Hukukî Belgeleri“ nitelendirmeleri kullanılmaktadır. Bugüne kadar üç sütunlu yapıdan kaynaklanan farklılıklar ortadan kaldırılmıştır.

- 272 2 Mayıs 1992 tarihli anlaşma (BGBl. 1993 II S. 266) ile ayrıca yeknesak bir Avrupa Ekonomik Alanı yaratılmış olup, bu genel olarak „EWR-anlaşması“ olarak anılmaktadır. Hukukî metinlerde de „**Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması**“ olarak tanımlanmaktadır. Avrupa Birliği’ne üye devletler yanında EWR Anlaşması’na dahil diğer sözleşme devletleri de ifade edilmek istendiğinde „**Avrupa Birliğine üye devletler ve Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşmasına dahil diğer sözleşme devletleri**“ tanımı kullanılmalıdır.

5.2 Avrupa Birliği Hukukuna Atıf Usulleri

- 273 Avrupa Birliği Hukukuna atıf usulü kural olarak Avrupa platformundaki teamüllere göre şekillenmektedir. Bu sözleşmeler, Avrupa Topluluğu hukuki belgeleri ve Avrupa Birliği üçüncü sütunundaki belgeler için geçerlidir. Bu çerçevede **Topluluk Mevzuatının redaksiyonel kalitesine ilişkin ortak kılavuzlara**²⁷ dikkat edilmelidir. Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği Konseyi ve Avrupa Toplulukları Komisyonu bu kılavuz üzerinde anlaşmışlardır. Avrupa Parlamentosu, Konsey, Komisyon ve topluluk organlarında çalışanlar tarafından ortak olarak geliştirilen kılavuza da dikkat edilmelidir²⁸ (özet Ek 4’te).
- 274 Uygulamada, Avrupa Sözleşmeleri yanında Avrupa Toplulukları **tüzükleri ve yönergeleri** ve Avrupa Birliğinin üçüncü sütununda oluşturulan **çerçeve kararlar ve kararlar** da belirtilmektedir. Bu hukukî belgelerin tanımı için kurallar getirilmiştir.

27 22 Aralık 1998 tarihli Avrupa Parlamentosu, Konseyi ve Komisyonunun kurumlar arası anlaşması (ABl. C 73 / 17.3.1999, S. 1)

28 [http://www.eur-lex.Avro \(Euro\) pa.eu/de/techleg/index.htm](http://www.eur-lex.Avro (Euro) pa.eu/de/techleg/index.htm)

Lizbon Sözleşmesi:

Birliğin düzenleme araçları yenidir (AEU sözleşmesi madde 288, fıkra 1). Birliğin hukukî belgeleri şu şekilde tanımlanır:

- ◆ Tüzük;
- ◆ Yönerge;
- ◆ Karar;
- ◆ Öneri;
- ◆ Görüş.

Avrupa Birliği tarafından atıf usulü tespit edilmediği sürece bugüne kadarki örneklere uyulur.

Bir kanun veya tüzükte Avrupa Topluluklarının veya Avrupa Birliğinin hukukî belgelerine atıf yapıldığında, **tam alıntı** yapılmalıdır. 275

Avrupa Topluluklarının²⁹ **bir tüzüğünün tanımı** aşığıdaki sırayı içerir: 276

- ◆ “Tüzük” nitelemesi,
- ◆ Çıkaran topluluğun kısaltılmış ismi- EG, EAG³⁰,
- ◆ “Nr.” Kısaltmasıyla ilgi numarası, düzenlemenin çıkarıldığı tarih (yıl) ve sayısı,
- ◆ Çıkaran organ,
- ◆ Kabul tarihi,
- ◆ Tüzüğün konusu ve
- ◆ Resmi Gazetede bulunduğu yeri (Kn. 177).

Örnek³¹:

3 Mayıs 2007 tarih ve 490/2007 sayılı meyve ve sebze sektöründe geçerli ithal fiyatlarının belirlenmesine yönelik götürü ithal değeri tespiti hakkında komisyon tüzüğü (ABl. L 116 / 4.5.2007, S. 1)

Avrupa Topluluklarının³² **bir yönergesi** aşığıdaki sırayı içerir: 277

- ◆ „Yönerge“ nitelemesi,
- ◆ Düzenlemenin çıkarıldığı tarih (yıl) ve sayısı ve çıkarılan ortaklığın kısaltmasından oluşan ilgi numarası: EG, EAG³³,
- ◆ Çıkaran organ,
- ◆ Kabul tarihi,
- ◆ Yönergenin konusu ve
- ◆ Resmi Gazetede bulunduğu yeri (Kn. 177).

29 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergesi

30 Lizbon Sözleşmesi: AB

31 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği tüzüklerinin alıntı usulleri henüz mevcut değil.

32 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergesi.

33 Lizbon Sözleşmesi: AB

Örnek³⁴:

29 Nisan 2004 tarih ve 2004/81/EG sayılı, insan ticareti kurbanları veya kanun dışı göç edenlere resmi makamlarla işbirliği yaparak yardım eden üçüncü dünya vatandaşlarına verilecek ikamet hakkındaki Konsey Yönergesi (ABl. L 261 / 6.8.2004, S. 19)

278 Avrupa Birliği'nin³⁵ **bir çerçeve kararı** veya **bir kararının nitelendirilmesi** aşağıdaki sırayı içerir: :

- ◆ „Çerçeve karar“ veya „Karar“ nitelemesi,
- ◆ Çıkaran organın kısaltması, çıkarıldığı yıl ve sayıdan oluşan ilgi numarası,
- ◆ Çıkaran organ,
- ◆ Kabul tarihi,
- ◆ Çerçeve kararın veya kararın konusu ve
- ◆ Resmi Gazetede yeri (Kn. 177).

Örnek³⁶:

18 Aralık 2006 tarih ve 2006/960/JI sayılı Avrupa Birliği'ne Üye Devletlerin Ceza Takibi Yapan Mercileri Arasındaki Bilgi ve Bulguların Değişiminin Basitleştirilmesine Yönelik Konsey çerçeve kararı (ABl. L 386 / 29.12.2006, S. 89)

279 Bir tüzük, bir yönerge, bir çerçeve karar veya bir kararın son resmi metni düzeltilmişse (Kn. 187), Federal Hukukun alıntı kurallarına uygun olarak bulunduğu yer bilgisinde ek verilerin sunulması zorunludur. Bu çerçevede **düzeltilme açıklaması** sadece Avrupa Birliği Resmi Gazetesi numarası ve sayfa sayısı ile belirtilir. Düzeltilme, Resmi Gazetenin başka bir yılında yayımlanmışsa, bunun da belirtilmesi gerekir.

Örnek³⁷:

24 Ekim 2006 tarih ve 2006/88/EG sayılı, Su Kültürü İçindeki Hayvanlar ve Su Kültürü Ürünleri ve Belirli Su Hayvanı Hastalıklarının Önlenmesine ve Bunlarla Savaşılması Hakkında Sağlık ve Hijyen Hükümlerine İlişkin Konsey Yönergesi (ABl. L 328 / 24.11.2006, S. 14, L 140 / 1.6.2007, S. 59)

280 Avrupa Birliği hukuki belgelerinin alıntısına Federal Hukukta olduğu gibi **değişiklikler** de dahildir. Bir hukukî metin birçok kez değiştirilmişse, son değişiklik belirtilmelidir. Değişiklik notu sadece değiştirilen belge, ilgi numarası ve bulunduğu yeri belirtir.

34 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği yönergelerine ilişkin alıntı örnekleri mevcut değildir.

35 Lizbon Sözleşmesi: AEU Sözleşmesi 288. madde, 1. fıkra anlamında Avrupa Birliği kararı

36 Lizbon Sözleşmesi: AEU Sözleşmesi 288. madde, 1. fıkra anlamında kararlar için örnekler mevcut değildir.

37 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği'nin gelecekteki hukuki belgelerine ilişkin düzeltme açıklama örnekleri mevcut değildir.

Örnekler³⁸:

12 Ekim 1992 tarih ve 2913/92 sayılı, Toplulukların Gümrük Mevzuatının Belirlenmesine İlişkin Tüzük (EWG) (ABl. L 302 / 19.10.1992, S. 1); son olarak (EG) 1791/2006 sayılı Tüzük ile değiştirilmiştir (ABl. L 363 / 20.12.2006, S. 1).

Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 7 Eylül 2005 tarih ve 2005/36/EG sayılı, Mesleki Kalifikasyonların Tanınmasına İlişkin Yönerge (ABl. L 255 / 30.9.2005, S. 22, L 271 / 16.10.2007, S. 18), son olarak 1430/2007 sayılı Tüzük ile değiştirilmiştir (EG) (ABl. L 320 / 6.12.2007, S. 3).

Avrupa Birliğinin bir hukukî belgesine birçok kez atıfta bulunulduğunda, tam alıntı bakımından hüküm içindeki ilk belirtme yeterlidir. Bundan sonra **tam alıntı yerine** hukukî belgenin ve ilgi numarasının anılması yeterlidir (Kn. 240, 243, 248).

281

Örnekler³⁹:

Kn. 276'dan: Tüzük (EG) Nr. 490/2007

Kn. 277'den: Yönerge 2004/81/EG

Kn. 278'den: Çerçeve karar 2006/960/JI

Avrupa Birliği hukukunun **münferit hükümlerini** belirtirken, hükmün Alman Hukukundakinden farklı bölümlenmesi nedeniyle bazı özellikler ortaya çıkar. Bu farklı bölümlerler değiştirilmeden alınmalıdır.

282

Avrupa Birliği Hukukunda fıkra, numara ve harf şeklindeki alt bölümlenmeler yanında, alt fıkra, rakam ve tireler (-) de bulunur (Ek 4).

283

Örnekler⁴⁰:

1774/2002 Nr. Tüzüğün (EG) 23. maddesinin 2. fıkrasının c harfinin i numarası ...

1774/2002 Nr. Tüzüğün (EG) 23. maddesinin 2. fıkrasının, c harfinin ii numarası ...

2580/2001 Nr. Tüzüğün (EG) 4. maddesinin, 1. fıkrasının ilk tiresi (çizgisi) ...

5.3 Federal Hukukun Avrupa Birliği Hukukuna Uyarlanması

284

Avrupa Birliği belgeleri, büyük ölçüde federal devletin kanun koyma faaliyetlerini artırmaktadır. Avrupa Birliği Hukuku nedeniyle her kanunlaştırma faaliyeti, Avrupa Hukukunun ilgili belgesini ve aynı zamanda Avrupa Birliği Hukukunun diğer kurallarını da ölçü almak zorundadır. Bu nedenle yerel hukukun Avrupa Hukuku kapsamında boşluk ve çelişkiler açısından denetlenmesi ve gerekiyor uyumlaştırılması söz konudur.

- 38 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliğinin gelecekteki hukukî belgelerine ilişkin değişiklik açıklamaları hakkında örnekler mevcut değildir.
- 39 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği hukuki belgelerinin gelecekteki kısa alıntısı için örnekler mevcut değildir.
- 40 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliğinin hukuki belgelerine ilişkin gelecekteki alt bölümlerinin alıntısına ilişkin örnekler mevcut değildir.

GGO § (madde) 43, fıkra 1, numara 8'e göre, bir kanun tasarısının gerekçesinde, **Avrupa Birliği Hukukuyla bir ilişkinin** olup olmadığının, varsa ne ölçüde olduğunun ve bu gibi ilişkileri içeren tasarının Avrupa Hukukuyla uyumlu olup olmadığının belirtilmesi istenmektedir.

Lizbon Sözleşmesi:

Kanun tasarısı Temel Haklar Şartı ile uyumlu olmalıdır. Bir ilişki varsa, bu gerekçede belirtilmelidir.

5.3.1 Avrupa Topluluklarının Tüzüklerinin Uygulanmasına İlişkin Kurallar⁴¹

- 285 Tüzükler **doğrudan doğruya uygulanır**, yani ülke için uyum belgesi veya ülke hukuku bakımından özel bir ilan gerektirmez.
- 286 Ancak bir tüzüğün uygulanmasını sağlamak bakımından **açıklayıcı (tamamlayıcı) düzenlemeler** gerekli olabilir. Üye devletler, Tüzüğün herhangi bir sınırlama söz konusu olmaksızın uygulanmasını sağlamak için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Bazı tüzüklerde üye devletler, uygulama için tamamlayıcı hükümler koymaya açıkça yetkilendirilir.
- 287 Taslağın düzenleme amacı bir tüzüğün uygulanması ise, bu husus, hukuk kuralının başlığında açıkça belirtilmelidir: Söz konusu tüzük, genellikle çok uzun bir isim içerdiğinden içerik ile ilgili bir kısa isim oluşturulmalıdır.

Örnek:

İsmi: Avrupa Toplulukları Konseyi'nin (EWG) 1349/82 sayılı Evlerdeki Kümeslerde Üretilen Kuluçka Yumurtaları ve Cıvıclara İlişkin Tüzüğün Uygulanmasına İlişkin Tüzüğü

Kısa ismi: Kuluçka Yumurtası - İşaretleme Tüzüğü

- 288 Uygulama hükümleri, tüzüklerin doğrudan uygulanma etkisini sınırlamamalıdır. Bu nedenle uygulama hükümleri, **tüzüğün amacını veya etkisini değiştirmeyecek** biçimde düzenlenmelidir.
- 289 Üye devlette yapılan düzenlemede **tüzüğün doğrudan doğruya geçerli olan hükümlerinin tekrar belirtilmesi caiz değildir**. Aksi takdirde hukuk kuralını yapanın kim olduğu ve kurallar hiyerarşisindeki yeri konusunda belirsizlik ortaya çıkabilir.
- 290 Uygulama hükümlerinde tüzükle ilgili olarak sık sık **ceza veya para cezası** yer alır. Tüzüklerde öngörülen yükümlülüklerin ihlali halinde verilecek ceza ve para cezası hükümlerinin oluşturulmasına yönelik öneriler bulunmaktadır (Kn. 43).

41 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Tüzükleri

5.3.2 Avrupa Toplulukları⁴² Yönergelerinin ve Avrupa Birliđi⁴³ Çerçeve Kararlarının Uyumu

Avrupa Birliği'ne üye devletlerde doğrudan uygulanan tüzüklerin aksine yönergeler kural olarak **üye devletler tarafından gerçekleştirilecek** bir uyumlaştırmaya ihtiyaç duyarlar. Bu tüzükler, ilgili oldukları üye devletler için ulaşılmaması düşünülen amaç açısından bağlayıcıdır, ancak üye devletler düzenleme yaparken belli ölçülerde biçim ve araç seçme serbestisine sahiptirler.

Üye devletin yetkili bakanlığı Avrupa Birliği'nin hukukî belgelerini ve üye devletler için bağlayıcı olan diğer kararlarını **zamanında uyumlaştırılmasından** sorumludur (GGO § (madde) 75, fıkra 1). Uyumlaştırma işinde kanun ve tüzüklerin hazırlanması hakkındaki genel kurallar geçerlidir (GGO § (madde) 75, fıkra 2).

Federal hukuka uyum sağlanmasında şunlara dikkat edilmelidir:

- ◆ Federal ve eyalet kanun koyucunu **yetki dağılımı** dikkate alınmalıdır;
- ◆ Yönerge ile **genel bağlayıcılığı olan hukuk kurallarının** uyumlu hale getirilmesi söz konusu olacağından sadece kanun ve tüzükler değiştirilmelidir (düzenleyici işlemlerle uyum ancak tamamlayıcı biçimde sağlanabilir);
- ◆ Norm koyucu, kendisini gerçekten gerekli düzenlemelerle sınırlamalıdır.

Uyumlaştırma gerekliliğinin kontrolünde, içerik olarak, yönergelerin genellikle Federal hukuka yabancı terminoloji kullandığına dikkat edilmelidir. Bu nedenle yönergelere uygun düzenleme yapılmasında, yönerge hükümlerini sadece sözcük sözcük almak yeterli değildir. İşin en önemli yanı, Alman hukuk düzenine **en iyi şekilde uyum sağlayan** hukuk kurallarının yaratılmasıdır.

Uyumlaştırma gerekliliğini belirlemek için, Federal Hukuk kapsamındaki mevcut hükümler yönergelerle **karşılaştırılmalıdır**. Düzenleme ihtiyacı, yönerge kapsamında bulunan bir alanda Federal Hukukun bir düzenlemesinin olmadığı durumlarda ortaya çıkar.

Bir yönergenin uyumlaştırılması gerekliliği aşağıdaki **temel örnekten** tespit edilebilir:

- ◆ Yönergenin hangi somut uygulama alanı vardır? Değerlendirme nedenleri birlikte düşünülmelidir!
- ◆ Hangi hükümler düzenleme gerektiriyor, hangileri uyuma ihtiyaç göstermiyor?
- ◆ Hangi yerel hukuk alanı bundan etkilenmektedir?
- ◆ Bu hukuk alanında yönergenin konusu ile ilgili Federal hukuka ilişkin hükümler mevcut mudur?
  - o Hangi hükümler tam olarak yönergeye uygun?
  - o Hangi hükümler yönerge hükümlerinden daha geniş?
  - o Hangi hükümler yönerge hükümlerinden daha dar?

42 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergesi.

43 Lizbon Sözleşmesi: Çerçeve karar, henüz Avrupa Birliği belgesi olarak öngörülmemektedir.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- ◆ Yönergeye uygun bir değişiklik zorunlu mu?
    - o Düzenlemelerin kaldırılması gerekiyor mu?
    - o Mevcut düzenlemede yapılacak bir değişiklik yeterli mi?
    - o Yeni düzenlemeler getirmek zorunlu mu?
  - ◆ Yeni düzenlemeler gerekli ise:
    - o Uyumlaştırma yeni bir temel kanun veya yeni bir temel tüzük ile mi yapılmalıdır?
    - o Mevcut hukuk kurallarının tamamlanması gerekiyor mu?
  - ◆ Değişikliklerin başka düzenlemelere etkisi var mı?
- 297 Uyumlaştırma ihtiyacının denetimi çerçevesinde yönergenin metninin **yorumuna ilişkin bir kuşku** ortaya çıktığında norm koyucunun iradesini anlayabilmek için Resmi Gazetede yayımlanan diğer dildeki metinlere başvurulması önerilir. Aynı husus, Alman hukuk düzeninde alışılmışın dışında kaleme alınan ve hukukî açıdan önemli yönergelerin Almanca metinleri bakımından da geçerlidir.
- 298 Yönergenin uyumlaştırılması bakımından özel düzenlemeler gerektiğinde kural olarak aşağıdaki **hukuk tekniğine ilişkin biçimler** kullanılabilir:
- ◆ Özgün Federal Hukuk düzenlemeleri (Kn. 299) veya
  - ◆ Yönerge hükümlerinin aynen alınması (Kn. 300) veya
  - ◆ Yönergeye atıflar (Kn. 301).
- Hangi biçimin amaca daha uygun olduğu sadece somut olarak yönergeye bakarak anlaşılabilir. Seçilen biçim, yönergede öngörülen amaca ulaşmaya uygun ve normların açıklığı ve belirliliği ilkesine yeterli ölçüde uygun olmalıdır.
- 299 **Münhasır düzenleme** ile uyumlaştırma yapılırken yönergenin tam olarak dönüştürülmesine ve mevcut hukuk düzenine aykırı olmayan, sadece gerekli ve mümkün olduğunca anlaşılabilir düzenlemelerin yapılmasına titizlikle dikkat edilmelidir.
- 300 Yönergenin ilgili düzenlemesi yeterince açık ve anlaşılır ise, **sözcük sözcük aynen alma** şeklinde bir uyumlaştırma gündeme gelir. Yönergelerin hükümleri ve hukukî kavramları değiştirilmeksizin alınırken, bunların yürürlükteki Alman hukukuna uygun olup olmadıkları veya ne ölçüde uygun oldukları özenle incelenmelidir:
- ◆ Yönerge, Alman hukukunda da mevcut olan kavramları içeriyorsa, bunların alınması kavramların içeriklerini tam karşılıyorsa mümkündür.
  - ◆ Avrupa hukukundaki geniş anlamlı bir kavram, dar anlamlı bir Almanca kavrama dönüştürülemez.
- 301 **Atıf** aracılığıyla uyumlaştırma, sadece Alman hukuku tarafından henüz düzenlenmemiş bir konuya ilişkin yönerge söz konusu ise ve yönerge yeterince açık ve anlaşılır ise mümkündür. Genellikle sadece münferit yönerge hükümlerine atıfta bulunulur. Yönerge hükümlerine atıf yapılırken atıf tekniğinin yararları ve sakıncaları (Kn. 225 vd.) özenle tartışılması ve kendisine atıf yapılan yönerge hükümlerinin kendi başlarına veya hukuk normlarının muhatapları için yeterli anlaşılabilirlikte olup olmadıkları kontrol edilmelidir.

Yukarıdaki açıklamalar **Avrupa Birliği'nin** üçüncü sütuna ait **çerçeve kararları** için de geçerlidir. Bunlar doğrudan doğruya etkili değildir ve üye devletler için amaçları açısından bağlayıcıdır. Bunlara ülke içi hukuki ve idari hükümler mümkün olduğu kadar etkin biçimde uyarlanmalı; biçim ve araçların seçimi üye devletlere bırakılmadır.

Lizbon Sözleşmesi:

„Çerçeve karar“ biçiminde bir düzenlemeye artık başvurulmamaktadır. Üç sütunlu yapının ortadan kalkması nedeniyle, sadece hedefleri açısından bağlayıcı olmaları gereken Birlik hukukî belgeleri yeknesak olarak **Yönerge** biçiminde yapılacaktır. Bundan ayrı olanlar bütün parçaları ile bağlayıcı olan ancak uyumlaştırılması gereken (Kn. 303 vd.) AEU Sözleşmesinin 288. maddesi, 4. fıkrasına giren Avrupa Birliği “**Kararlarıdır**”

5.3.3 Avrupa Birliği Kararlarının Uyumlaştırılması (AB Sözleşmesi 34. madde , 2. fıkra, Harf c)⁴⁴

Avrupa Birliği kararları bütün olarak **bağlayıcıdır**. Bu kararlar üye devletlere yönelik olduklarında düzenli bir biçimde iç hukuka **aktarılmalıdır**. Burada esas olan ilgili kararın somut içeriğidir. Kararlar, yönergelerden farklı olarak sadece bir amaç içermezler ve mevzuat uyumunda kural olarak bir hareket alanı bırakmazlar.

İlgili Bakanlık, Avrupa Birliği'nin üye devletler için bağlayıcı bütün kararlarını **zamanında iç hukuka aktarmakla** yükümlüdür[GGO § (madde) 75, fıkra 1)]. Uyumlaştırmada kanun ve tüzüklerin hazırlanmasına ilişkin genel kurallar geçerlidir [GGO (madde) § 75, fıkra 2]. Federal ve eyalet kanun koyucusunun yetki dağılımı dikkate alınmalıdır.

Düzenleme ihtiyacı, karardaki hükümler henüz Alman hukukunda bir düzenleme yapılmamışsa ortaya çıkar.

Uyumlaştırma ihtiyacının denetimi çerçevesinde yönerge metninin **yorumuna ilişkin bir kuşku** ortaya çıktığında norm koyucusunun iradesini anlayabilmek için Resmi Gazetede yayımlanan diğer dildeki metinlere başvurulması önerilir. Aynı husus, Alman hukuk düzeninde alışılmışın dışında kaleme alınan ve hukukî açıdan önemli yönergelerin Almanca metinleri bakımından da geçerlidir.

Gerçekleştirilen düzenlemeler, Avrupa Birliği kararının içeriğine uygun ve aynı zamanda belirli ve açık olmalıdır. Somut karar belirli hükümler içermiyorsa, Avrupa Birliği kararını iç hukuka yansıtarken aşağıdaki **hukukî biçimler** kullanılmalıdır:

- ◆ Özgün federal hukuk düzenlemeleri (Kn. 299) veya
- ◆ Kararın aynen, olduğu gibi alınması (Kn. 300) veya
- ◆ Kararlara atıf (Kn. 301).

Kararlardaki hükümlerin ve hukukî kavramların değiştirilmeksizin alınması sırasında yürürlükteki Alman hukukuyla uyumlu olup olmadıkları ve ne ölçüde uyumlu olduklarına özen gösterilmelidir. Bu işlemden şunlara dikkat edilmelidir:

44 Lizbon Sözleşmesi: AEU Sözleşmesi, madde288, fıkra 4 anlamında kararlar.

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

- ◆ Karar Alman Hukukunda da olan kavramları içeriyorsa, bunların alınması, kavramların içeriklerini tam karşılıyorsa mümkündür.
- ◆ Avrupa hukukunda daha geniş bir anlama sahip olan kavram, dar anlamlı bir Almanca kavrama dönüştürülemez.

5.4 Avrupa Hukukuna İlişkin Alıntı Emri

5.4.1 Avrupa Topluluğu Yönergelerinin Uyumlaştırılmasında Alıntı Kuralları⁴⁵

- 308 Komisyon ve Konseyin genel mutabakatına göre üye devletler yönergeleri iç hukuka aktarırken ilgili yönergeye atıfta bulunmak zorundadırlar. Bu nedenle her yönergenin son hükmünde **alıntı emri** bulunmaktadır. Uyumlaştırılacak yönergeye ilişkin bu açıklama büyük bir bilgilendirme değerine sahiptir. Bir yandan, ek olarak hangi topluluk hukukuna başvurulacağı öğrenilmekte, öte yandan bu açıklama yerel hükümleri belirtmekte ve bu yolla Federal hukukun Avrupa Birliği yönergelerinden ne ölçüde etkilendiği anlaşılmaktadır. Açıklamanın her iki amaca da ulaşılabilmesi için bazı kurallara uyulması gerekmektedir.
- 309 İç hukuka aktarılabilecek yönergeye daima **tam alıntı** ile, yani resmi olarak bulunduğu yer ve son değişiklik de belirtilerek atıfta bulunulmalıdır. Alıntı emri, yönergenin iç hukuka aktarılması esnasında çeşitli usullerle ve çeşitli yerlerde yerine getirilebilir. En sık kullanılan biçim, bir kanun veya tüzüğün başlığı hakkında bir **dipnotta** aşağıdaki şekilde açıklama yapmaktır:
- 310 Bu kanun/Bu tüzük Konseyin .... tarih ve .... sayılı yönergelerinin uyumlaştırılmasına ilişkindir (ABl. L ... .., S. ...)⁴⁶
- Bir kanun veya tüzüğün **sınırlı münferit bir bölümü**, örneğin, bir torba kanunun bir maddesi veya tüzüğün bir paragrafı yönergeyle ilişkilendirildiğinde, dipnot açık bir biçimde ilgili paragraf veya bölüme bağlanmalıdır:
- Bu tüzük/Bu kanunun ....inci § (maddesi)'ı konseyin .... tarih ve .... sayılı yönergelerinin uyumlaştırılmasına ilişkindir (ABl. L ... .., S. ...)⁴⁷
- Çok sayıda yönerge iç** hukuka aktarılırken, dipnotunda mümkün olduğu kadar açık bir şekilde şu açıklama yapılmalıdır:
- Bu kanun .... X maddesinde .... yönergelerinin uyumlaştırılmasına ve Y maddesinde .... yönergelerinin uyumlaştırılmasına ilişkindir⁴⁸.
- Kanun veya tüzüğün uygun yerlerine münferit dipnotlar düşülebilir.
- 311 **Dipnot açıklamaları kanun metnine dahil değildir.** Onlar sadece ilan sırasında yapılan bir açıklamadır. Bununla birlikte açıklamalar, esas oluşturulan yönerge ile ilişkileri

45 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergeleri.

46 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliğinin gelecekteki hukukî belgelerine ilişkin uyumlaştırılacak hukuk kurallarının başlığına ilişkin dipnottaki açıklama örnekleri mevcut değildir.

47 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliğinin gelecekteki hukukî belgelerine ilişkin uyumlaştırılacak hukuk kurallarının münferit hükümlerinin başlığına ilişkin dipnottaki açıklama örnekleri mevcut değildir.

48 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliğinin gelecekteki hukukî belgelerine ilişkin uyumlaştırılacak hukuk kurallarının başlığına ilişkin dipnottaki açıklama örnekleri mevcut değildir.

belirgin hale getirmek için başlangıçta kanun taslağına alınmalıdır. Açıklamalar ilanın hazırlık aşamasında yetkili merci tarafından değiştirilebilir veya tamamlanabilir.

Bir yönergeye ilişkin açıklama hatalı veya eksik yayımlanırsa, GGO'nun, 61. maddesi, 3. fıkrası, 2. cümlesine göre **düzeltilme** yoluyla düzeltilebilir veya tamamlanmalıdır; unutulmuş bir açıklama da bu yolla telafi edilebilir.

Alıntı emrinin yerine getirilmesinde diğer bir olanak, kanun veya tüzüğün **başlığında** yönergenin adının belirtilmesidir. Temel kanun veya temel tüzüğün içeriğini, aktarılabilecek yönerge oluşturuyorsa bu yöntem uygulanmalıdır. Bulunduğu yer bilgilerini de içeren tam alıntı, başlığın anlaşılabilirliğini olumsuz yönde etkileyebileceğinden, tamamlayıcı bir dipnotta yönergenin Avrupa Birliği Resmi Gazetesindeki yerine açıklama yapılmalıdır. Ancak yönerge, kanun ve tüzüğün metninde tam olarak yer alıyorsa buna gerek yoktur.

312

Örnek:

Konseyin 17 Aralık 1979 tarih ve 80/68/EWG sayılı, Yeraltı Sularının Tehlikeli Madde ile Kirletilmesinin Önlenmesine İlişkin Yönergenin Uyumlaştırılması Hakkında Tüzük (Yeraltı Suları Tüzüğü)*

* (ABİ. L 20 / 26.1.1980, S. 43)

Bir kanun veya tüzük ile **çok sayıda yönerge aktarılmak** zorunda ise açıklama için başlık **söz konusu olmaz**. Çok sayıda yönerge belirtilirken tam alıntıda başlık çok uzun ve belirsiz olur. Bu durumda çok sayıda yönergenin toplu halde aktarılması da mümkün değildir, çünkü böyle yapıldığı takdirde alıntı emri yerine getirilmiş olmaz. Yönergenin aktarılmasında bir başka olanak da, **düzenleme metninde** münferit hükümlere atıfta bulunmaktır. Böyle bir atıfta, en azından ilk anmada yönergenin tam alıntısı Kn. 277'ye göre yapılmalıdır.

313

Alıntı emrine bir kanun veya tüzüğün **yeni şeklinin** ilânında da uyulmalıdır (Kn. 882). Alıntı emri, bir kanun veya tüzüğün ilanı sırasında dipnotla yerine getirilmişse, yönergenin aktarılmasında, kanun veya tüzüğün yeni hali de dipnot açıklaması ile yayımlanmalıdır. Kanun veya tüzük, ileride sadece ilan bulunuğu yerle belirtileceğinden, açıklama, aktarılabilecek bütün yönergelerde bulunabilmelidir.

314

Aynı husus, üye devletlerin hukukundaki kuralların daha sonra yapılacak yönergeyle uyumlu olması halinde de geçerlidir. Bu hallerde kanun koyma yoluyla yönergenin uyumlaştırılması gerekli olmadığı için, alıntı emri ancak, kanun veya tüzüğün yeni ilanı sırasında dikkate alınabilir. Açıklama, ilandaki biçimiyle kaleme alınmalıdır (Kn. 309 vd.).

5.4.2 Avrupa Birliği Çerçeve Kararlarının ve Kararlarının Uyumlaştırılmasına İlişkin Açıklama

Avrupa Birliğinin çerçeve kararları ve kararları da, kural olarak iç hukuka aktarılmalıdır. Ancak bunlara ilişkin alıntı emri yoktur. Buna rağmen yönergelerde olduğu gibi **bilgilendirme ve tanımlama ihtiyacı** vardır.

315

Kısım B - Hukuk Kurallarının Yazımına İlişkin Genel Öneriler

Avrupa Birliği Hukukuna yapılan atıfları açıklamak üzere, çerçeve kararların veya kararların iç hukuka aktarılmasında mevzuata ilişkin Kn. 310 vd.'na uygun açıklamalar kullanılmalıdır.

Dipnot açıklaması burada da tercih edilmesi gereken bir seçenektir, çünkü Avrupa Birliği belgelerinde, belgelerin ve Avrupa Birliğinin üçüncü sütündeki hukukî belgelerinin tanımı genellikle çok uzundur ve **başlık** için pek uygun değildir. Bu nedenle kanun veya tüzük için konuyla bağlantılı bir tanım seçilmeli ve bu temelde bir kısa isim oluşturulmalıdır. Ancak burada, dipnot, dönüştürülecek karara atıfta bulunuyorsa, kısa ismin genel kural olarak Avrupa Birliği Hukukuna yapılan atfı tam olarak yansıtmayacağı da dikkate alınmalıdır.

Lizbon Sözleşmesi:

„Çerçeve karar“ biçimindeki düzenleme artık yapılmamaktadır. Üç sütunlu yapının ortadan kalkması nedeniyle, sadece hedefleri açısından bağlayıcı olmaları gereken Birlik hukukî belgeleri yeknesak olarak **Yönerge** biçiminde yapılmalıdır. Bundan ayrı olanlar bütünüyle bağlayıcı olan ancak uyumlaştırılması gereken (Kn. 303 vd.) AEU Sözleşmesinin 288. maddesinin 4.fıkrasına giren **Avrupa Birliği Kararlarıdır**.

5.4.3 Bilgilendirme Yönergesine Göre Usule Uyulmasına İlişkin Açıklama

316 Bir kanun veya tüzük taslağı, **teknik hükümler ve bilgi toplumuna yönelik hizmetlere ilişkin hükümler** içeriyorsa, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 22 Haziran 1998 tarih ve 98/34/EG sayılı Normlar ve Teknik Hükümler ve bilgi teknolojisi hükümleri hakkında son olarak 20 Kasım 2006 tarih ve 2006/96/EG sayılı Yönerge (ABl. L 363 / 20.12.2006, S. 81) ile değiştirilen bilgilendirme usullerine ilişkin Yönerge (ABl. L 204 / 21.7.1998, S. 37) hükümlerine – Bilgilendirme Yönergesi olarak anılan - uyulmalıdır. Avrupa Birliğine üye devletler 98/34/EG Yönergesinin 8. maddesi uyarınca, komisyona teknik hükümler ve bilgi teknolojisiyle ilgili taslakları göndermekle yükümlüdür⁴⁹. Üye devletler, bu düzenlemeleri ancak, kural olarak 98/34/EG sayılı yönergenin 9. maddesinde belirtilen sürenin dolmasından sonra çıkarabilirler. 98/34/EG sayılı yönergenin 8. ve 9. maddelerinde belirlenen bildirim yükümlülüğünü ihlal, **ilgili hükümlerin uygulanamamasına** neden olur.

317 Teknik hükümler çıkarılırken 98/34/EG sayılı Yönergenin gereklerinin yerine getirildiği, bir atıfla açıklanmalıdır. Bu **açıklama** resmi yayımda aşağıdaki **dipnotu** ile yapılır:

Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 22 Haziran 1998 tarih ve 98/34/EG sayılı Normlar ve Teknik Hükümler ve bilgi teknolojisi hükümleri hakkında son olarak 20 Kasım 2006 tarih ve 2006/96/EG sayılı yönerge (ABl. L 363 / 20.12.2006, S. 81) ile değiştirilen bilgilendirme usullerine ilişkin yönerge (ABl. L 204 / 21.7.1998, S. 37) hükümlerine uyulmuştur.

49 Usul için bakınız: Federal Maliye Bakanlığı'nın AB El Kitabı.

Yönergelerin iç hukuka aktarılmasında, dipnot açıklamasından farklı olarak bu dipnotun kaleme alınmasında Bilgilendirme Yönergesinin önceki değişlikleri aynen kalır.

Dipnotların **yeri** ve tespit usulleri için genel alıntı emri (bakınız: Kn. 308 vd.) uyarınca yapılan aktarmalardaki dipnot önerileri geçerlidir. 98/34/EG sayılı yönergeye yapılan açıklama kanun veya tüzük **taslaklarına** alınmalıdır. Bu açıklama, taslak hazırlık çalışmalarında yönergeden kaynaklanan yükümlülöklere dikkat çeker ve özellikle teknik hükümlerin kabulünden önce komisyona öngörölen kontrol olanaklarının sağlanması gerektiğini hatırlatır. Bu süreler, yürürlöğe girme düzenlemesinin yazımında da dikkate alınmalıdır.

318

Bilgilendirme Yönergesine ne kanun veya tüzüğün başlığında ne de münferit hükümlerde atıfta bulunulur, çünkü bu açıklama kanun veya tüzüğün anlaşılabilirliğine katkıda bulunmaz. Açıklama, sadece hükümlerin Bilgilendirme Yönergesinde öngörölen usule uyularak hazırlandığını ifade etmeli ve üye devlet kuralının Avrupa Birliği ile özel ilişki içinde olan bir hüküm olduğunu belirtmelidir.

Bir hukuk kuralında Bilgilendirme Yönergesine yapılan atıf, Bilgilendirme Yönergesinin daha sonraki değişliklerine **uyarlanmak zorunda değildir**. Yayımlanan açıklamalar 9/34/EG sayılı yönergenin önceki halinde kalır, yani 83/189/EWG yönergesi değişmemiştir. Bu durum, söz konusu hükümler yeniden ilan edilince de geçerlidir. Ancak hükümler 98/34/EG yönergenin veya onun değişikliklerinin yürürlöğe girmesinden sonra değiştirilirse, değişikliklerde Bilgilendirme Yönergesinin güncel haline atıfta bulunulmalıdır.

319

Kısım C

Temel Kanunlar

İlan tarihi

Alman Etik Kurulu'nun Oluşturulması Hakkında Kanun (Etik Kurulu Kanunu – (EthRG))

Tarih: 16 Temmuz 2007

Almanya Federal Meclisi, aşağıdaki kanunu kararlaştırmıştır:

1. Madde

Alman Etik Kurulunun Oluşturulması

“Alman Etik Kurulu” adını taşıyan bağımsız bir uzman kurulu oluşturulmaktadır.

2. Madde

Görevler

(1) Alman etik kurulu, özellikle yaşam bilimleri alanındaki araştırma ve geliştirmeler ve bunların insanlara uygulanmasıyla bağlantılı olarak, bunların ortaya çıkardığı ahlaki, toplumsal, bilimsel ve hukuki soruların yanı sıra birey ve toplum üzerindeki muhtemel etkilerini takip eder. Görevleri arasında özellikle şunlar vardır:

1. Kamunun bilgilendirilmesi ve çeşitli toplumsal grupların katılımıyla toplum içindeki tartışmanın teşvik edilmesi;

...

11. Madde

Yürürlük

Bu kanun 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Federal Meclisin anayasal hakları saklıdır.

Yukarıda anılan kanun işbu suretle düzenlenmiştir. Federal Resmi Gazetede ilan edilecektir.

Berlin, 16 Temmuz 2007

Federal Cumhurbaşkanı
Horst Köhler

Federal Başbakan
Dr. Angela Merkel

Federal Eğitim ve Araştırma Bakanı
Annette Schavan

Federal Adalet Bakanı
Brigitte Zypries

Federal Sağlık Bakanı
Ulla Schmidt

Başlık = Tanım
(kısa tanım –
kısaltma)

Tanzim tarihi

Giriş

Özel hüküm

Maddenin Başlığı

Geçerlilik süresi
kuralı (burada:
yürürlüğe giriş)

Sonuç

Düzenlenme tarihi

İmzalayanlar

Kısım C

Temel Kanunlar

Karmaşık hukuk kuralları sistemimiz, mevcut düzenlemeler değiştirilerek, yeniden düzenlenerek ya da tamamen yeni düzenlemeler yapılarak yeni gelişmelere uyumlu hale getirilmek zorundadır. Bazı konuların ne zaman ayrı bir hukukî düzenlemeye dönüştürüleceği sorusu, çoğu zaman kolayca cevaplandırılmaz. Temel kural şudur: Bir konunun yeni bir temel kanun ile düzenlenmesi, planlanan hükümler birbiriyle bağlantılıysa, anlamlı bir şekilde, mevcut düzenlemelerden ayrılabiliriyorsa veya özel bir kamu yararı varsa mümkün ve mantıklıdır. Daha önce yapılan mevcut düzenlemeler yeni temel kanuna dâhil edilmeyecekse, bunların temel kanunla uyumlu hale getirilmesi mi yoksa kaldırılması mı gerektiği denetlenmelidir.

1 Temel Kanunun Başlığı

1.1 Başlığın Anlamı ve Esaslı Unsurları

Her temel kanunun bir başlığı olmalıdır. Bu, kanunun resmi metnine dahildir. Başlığın belirlenmesi, genelde taslaktaki son çalışma adımıdır, çünkü başlık **içeriğe** bağlıdır. Buraya kadar yalnızca bir çalışma başlığı söz konusudur. İçerikteki değişiklikler çalışma başlığının kontrol edilmesini gerektirir. Almanya Federal Meclisinde de başlık (ve giriş) bir kanun taslağının ikinci okumasında son olarak tartışılır ve ancak kanun metni belirlendikten sonra kararlaştırılır (Almanya Federal Meclisi İç Tüzüğü'nün 81. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi – GOBT⁵⁰).

Başlık, **tanım**, **kısa nitelendirme** ve **kısaltmadan** meydana gelir. Bir tanımın belirlenmesi zorunludur, kısa nitelendirme ve kısaltma aşağıdaki önerilere uygun olarak eklenmelidir.

Başlıktan önce bir kanunun **alıntı ismi** ayırt edilmelidir. Bu adın, kanunun konusunun anlaşılmasını sağlaması gerekir. Ayrıca, kanundan alıntı yapılan bir normun anlaşılmasını olumsuz etkilemeyecek kadar kısa olmalıdır. Bu tür bir tanım oluşturulabilirse, kısa tanım oluşturulmasına gerek kalmaz ve tanım da alıntı ismi olur.

1.2 Tanım

Tanım, kanunun, kanunlar hiyerarşisi içindeki yeri ve içeriği hakkında bilgi verir. Özellikle kanunun bulunmasına, diğer kanunlardan bir sınır çekilerek ayrılmasına ve alıntı yapılmasına hizmet eder (Kn. 173).

Tanım, söz konusu olanın bir kanun olduğunun anlaşılmasını sağlamalıdır. Bu, kanunu açıkça kanun olarak tanımlayan **hiyerarşik bilgi** sayesinde olur. Bu hiyerarşi, kanunu alt düzeydeki mevzuattan örneğin tüzüklerden ayırmak için gereklidir.

50 2 Temmuz 1980 (BGBl. I s. 1237) tarihinde yayımlanan haliyle Almanya Federal Meclisi'nin İç Tüzüğü, son olarak 26 Eylül 2006 tarihinde (BGBl. I s. 2210) değiştirilmiştir. İç tüzüğün son hali Almanya Federal Meclisi'nin ana sayfasında (www.bundestag.de) görülebilir.

Kısım C - Temel Kanunlar

- 326 Hiyerarşi, içerik bilgisinin bir bölümü ile genişletilebilir. Kuruluş, uygulama ve yürürlük kanunlarında bu tür hiyerarşi normaldir. Kuruluş ve uygulama kanunları, uluslararası hukuk sözleşmeleri ve Avrupa Birliği'nin hukuki belgeleri ile ilgili olarak çıkarılabilir.

Örnek:

14 Kasım 1970 tarihli, Kültürel Varlıkların İthal, İhraç ve Transfer Edilmesinin Yasaklanması ve Önlenmesi hakkındaki UNESCO Anlaşmasının uygulanması hakkında kanun ...

Yürürlük kanunları (Kn. 756 vd.) öncelikle büyük kodifikasyonlarda (örneğin medeni kanun, ceza kanunu, mahkeme teşkilatı kanunu) çıkarılır ve geçiş hükmü düzenlemesi (geçiş hükümleri) içerir (Kn. 412 vd.).

- 327 Hiyerarşik olarak "kanun" ya da genişletilmiş hiyerarşi, kural olarak nitelendirmenin başında bulunur. Eğer tek başına kanunun içeriğini tarif edecek kadar özlü bir kavram bulunursa, hiyerarşik bilgi tanımın sonunda bulunabilir.

Örnekler:

Uçak Gürültüsüne Karşı Koruma Kanunu
Federal Memuriyet Kanunu

- 328 Hiyerarşik bilginin ardından, kanun içeriğinin kısa bir tanımını içeren **içerik bilgisi** gelir. Burada "ilgili" sözcüğünden kaçınılmalıdır. Düzenlenen konuya bağlı olarak örneğin "hakkında", "için", "karşı" gibi sözcükler kullanılabilir. İçerik bilgisi olarak, düzenlemenin konusunun anlaşılmasını ve temel kanunun bulunabilmesini sağlayan anlamlı kavramlar kullanılmalıdır. Konuyu hatırlatıcı not şeklinde vermek yeterlidir.

Örnekler:

Deterjanların Çevreye Uygunluğu Hakkında Kanun
Mahkeme Teşkilatı Kanununun Yürürlüğü hakkında Kanun
Bütünsel İşletme Priminin Uygulanması Hakkında Kanun

Yeni hukuki durumlar düzenleniyorsa, biraz ayrıntılı bir tanım kullanmak yararlı olabilir, özellikle henüz bir kısa tanım (Kn. 33 vd.) yeni oluşturuluyorsa.

Örnek:

Almanya Federal Meclisi'nin 21 Temmuz 1991 tarihli, Almanya'nın birliğinin Tamamlanması Kararının Uygulanması Hakkında Kanun.

Ancak tanım içerisinde kanunun başlıca düzenleme içeriği tekrarlanmamalıdır. Çünkü aksi halde kanundan alıntı yapmak çok zor olacaktır.

Olumsuz örnek:

Gümrük işleri için bir dosya belgeleme sistemi kurulmasıyla ilgili olarak bilgi teknolojilerinin gümrük alanında kullanılması hakkında anlaşmanın değiştirilmesi hakkında Avrupa Birliği'nin 8 Mayıs 2003 tarihli sözleşmesinin 34. maddesine uygun tutanak ve Kurulun 515/97 sayılı ve 13 Mart 1997 tarihli, üye ülkelerin idari makamları arasında karşılıklı resmi yardımlaşması ve bu makamların gümrük ve tarım düzenlemesinin kurallara uygun olarak uygulanması konusunda bu makamların komisyonla işbirliği yapması tüzüğü ile bağlantılı olarak Avrupa Birliği'nin 26 Temmuz 1995 tarihli, bilgi teknolojilerinin gümrük alanında kullanılması sözleşmesinin K3 maddesi temelinde yapılan anlaşmanın uygulanması hakkında kanun.

Temel kanunun tanımında, açıklamalar içeren ya da anahtar kavram olarak bir hukuk alanını ifade eden, parantez içindeki eklerden kaçınılmalıdır. Bu tür **kısa nitelendirmeler** alıntı yapılabilirliği olumsuz etkilemektedir. Başlıkta bulunan parantez içindeki ekler kısa tanımlara ve kısaltmalara hasredilmelidir. 329

Olumsuz örnek:

Federal Anayasa Mahkemesi'nin 3 Mart 2004 tarihli kararının uygulanması hakkında kanun (akustik konut izlemesi).

Temel kanunun Avrupa Birliği hukuku ile bir bağlantısı varsa, bu durum başlıkta açıklanabilir (Kn. 312). 330

1.3 Kısa İsim

Bir tanım sıkça alıntı ismi olamayacak kadar uzun olmaktadır. Bu durumda alıntı yapmayı kolaylaştıran bir kısa isim belirlenmelidir. Kısa isim, tanıma **parantez içindeki ek** olarak eklenir. 331

Örnek:

Katılım Bölgesinde Hukuk Devletine Aykırı Cezai Takip Önlemlerinin Kurbanlarının Rehabilitasyonu ve Tazmini Hakkında Kanun (Ceza Hukuku Rehabilitasyon Kanunu - ...)

Bir kısa isim belirlenmişse, yalnızca bunun alıntı ismi olarak kullanılması gerekir (GGO'nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. ekinin 1 numarasının 3. cümlesi). 332

Kısa isim, bir ya da zaman zaman birkaç anahtar kavramdan ve hiyerarşik bilgiden oluşan bileşik bir isimdir. 333

Sözcük seçimi açısından kısa tanım olarak **bileşik bir sözcük** kullanılmasında (Kn. 77) sakınca yoktur. Çünkü anlamsız bir sözcük söz konusu olmadığı sürece, uzun bir bileşik sözcük de burada okuma akıcılığını engellemez: Alıntı ismi olarak kullanıldığında (Kn. 332), kanun için bir işaret olarak algılanır ve bu nedenle hızla kavranır. 334

Örnek:

Ekonomik İstatistik Amacıyla İdari Verilerin Kullanımı Hakkında Kanun (idari veri kullanım kanunu - ...)

Kısım C - Temel Kanunlar

- 335 Kısa isimde kullanılan **anahtar kavramlar**, tanımdan alınmış olmalıdır. Anahtar kavramlar titizlikle seçilmelidir. Bunun için örneğin tanımdaki sözcükler ya da takılar çıkarılıyorsa, belirsizlikler ve kısaltmalar ortaya çıkabilir. Ancak bu, başka bileşik sözcüklere göre kabul edilebilirdir (Kn. 77).

Örnek:

Demiryolu ve Cadde Kavşakları Hakkında Kanun (Demiryolu Kavşağı Kanunu)

- 336 İstisna olarak, tanımın anahtar kavramlarını kullanmayıp kanunun içeriğini başka bir **anahtar sözcük** ile özetleyen bir kısa isim oluşturulabilir, özellikle yeni hukuki durumların düzenlenmesinde ayrıntılı bir tanım seçildiğinde. Ancak bu hareket tarzının sakıncası, tanım ile kısa isim arasındaki bağlantının kendiliğinden anlaşılabilmesidir.

Örnek:

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin Güvenliğinin Nitelikli **Uydu Keşif Verilerinin** Yayılması Yoluyla Tehlikeye Girmesine Karşı Koruma Kanunu (**Uydu Verileri** Güvenliği Kanunu – SatDSiG)

Olumsuz örnek:

Borsada Kote Payı Olan Alman Gayrimenkul Anonim Şirketleri Hakkında Kanun (**REIT** Kanunu)

- 337 **Hiyerarşik bilgi** kısa isimde **her zaman sonda** bulunur.

Örnekler:

Bilginin Tekrar Kullanımı Kanunu

Hakim Seçimi Kanunu

Hiyerarşik bilgi olarak “kanun” sözcüğü kullanılır. “Kanun kitabı” şeklindeki hiyerarşik bilgi, ticaret kanunu, inşaat kanunu veya bir çevre kanunu gibi daha büyük kodifikasyonlar için saklı tutulmalıdır.

- 338 Yeni kanunlarda “**Ordnung**” (düzenleme) sözcüğü artık hiyerarşik bilgi olarak kullanılmamalıdır, çünkü bununla bir kanunun mu yoksa bir tüzüğün mü kastedildiği açıkça anlaşılmamaktadır.

- 339 Eyalet kanunlarıyla arasında bir ayırım yapılması için gerekliyse “**federal kanun**” ifadesi kullanılmalıdır. Bunun önkoşulu, en az bir eyalette, bu ifade dışında tamamen aynı alıntı ismine sahip olan bir temel kanun bulunmasıdır. Ancak eyaletler büyük ölçüde kendi kanunlarını eyalet kanunları olarak tanımlamıştır.

Örnek:

Federal Emisyon Koruma Kanunu

“Federal” takısına, bir eyalet kurumuyla karıştırılabilecek olan bir federal

kurumun görevlerinin, yapısının, işlemlerinin vs. düzenlendiği yerlerde de izin verilir.

Ancak birçok durumda “federal” takısı zaten bir kurumun adının bir parçasıdır (örneğin federal merkezi sicil, federal arşiv).

Bir **yıl sayısı** esas olarak bir temel kanunun isminin bir parçası değildir.

340

Bu konuda yalnızca iki istisna vardır:

- ◆ Yıl sayıları bir yandan tekrarlanan türden, **zaman olarak sınırlı bir önlemi** düzenleyen kanunların ismi olarak kullanılabilir. Örneğin istatistiki bilgilerin toplanması için geçerlidir (örneğin mikro nüfus sayımı kanunu 2005). Bu kanunların özelliği, tamamen uygulandıkları anda düzenleme içerikleri ortadan kalkarken, aynı türden düzenlemelere tekrar tekrar ihtiyaç duyulmasıdır (karş. Kn. 481).
- ◆ Diğer yandan **yıllık temel kanun** olarak anılan kanunda, özel hukuki durumlar ve hukuki sonuçlar, örneğin bütçe kanunlarında, belli bir takvim yılı için düzenlendiğinde yıl sayısı tanımın bir parçası olabilir.

Düzenlemelerinde **iş yılının** esas alındığı temel kanunlar – örneğin vergi kanunları gibi – bunlardan ayrılmalıdır. Burada yalnızca ihtiyaç halinde değiştirilen, kalıcı olarak çıkarılan kanunlar söz konusudur. Ancak bu şekilde – yıl sayısı olmadan – kalıcı olarak hazırlanan düzenlemelerin söz konusu olduğu ilk bakışta anlaşılır.

1.4 Kısaltmalar

Bir kanun için bir kısaltma belirlenmesi gerekir. Kısaltma genelde bir harf sırasındır. Tanım gibi kısaltma da öncelikle kanunun bulunabilir olmasına hizmet eder ve dolayısıyla **benzersiz** olmalıdır. Yani tüm diğer, eşzamanlı olarak geçerli olan temel kanunların kısaltmalarından farklı olmalıdır. Temel kanun var olduğu sürece kısaltma değiştirilmemelidir.

341

Kısaltma başlıkta belirlenir. Ancak tam alıntıda ve kanun metninde kullanılmaz, sadece tablolarda veya içindekiler kısmında kullanılır. Kısaltma özellikle veri bankalarındaki, meslek literatüründeki aramalar ve uzman çevrelerindeki ve ilgililer arasındaki iletişimde önem taşır.

342

Kısaltma, tanıma parantez içinde eklenir.

343

Örnekler:

Disiplin Kuralları Hakkında Kanun (OWiG)

Dönüşüm Vergisi Kanunu (UmwStG)

Tanımın yanında bir kısa isim de belirlenmişse, kısa isim ve kısaltma, tanımın arkasına eklenir ve tireyle ayrılarak parantez içinde yazılır.

344

Örnekler:

Tehlikeli Maddeye Karşı Koruma Kanunu (Kimyasal Madde Kanunu – ChemG)

Gemilerin Yol Açtığı Petrol Kirliliği Zararları için Sorumluluk ve Tazminat Kanunu (Petrol Zararları Kanunu – ÖISG)

Kısaltmanın oluşturulması sırasında önemli bir kriter, Juris'teki Federal Adalet Dairesi

345

Kısım C - Temel Kanunlar

ile Hukukun Veri Bankasının uyuşmasıdır (Kn. 29). Yani yeni resmi kısaltmaların uyumlaştırılması yapılan federal hukuk dokümantasyonundan sorumlu olan **Federal Adalet Dairesi** ile anlaşmalı olarak belirlenmesi gerekir (Kn. 31, 645).

- 346 Kısaltmalar, alıntı adıyla **yeterli benzerliğe** sahip olmalıdır. Belli sözcükler için başka hukuki düzenlemelerde kısaltmalar kullanılmışsa, bu kısaltmalar kullanılmalıdır [örneğin değerlendirme (Bewertung) için “Bew”]. Bu nedenle yeni temel kanunların kısaltmaları oluşturulurken, kısaltılacak olan sözcükler için zaten belli kısaltmaların kullanılıp kullanılmadığı kontrol edilmelidir. Böyle bir durum söz konusuysa, bunlar kullanılmalıdır.
- 347 Kısaltmalar, en fazla hece uzunluğuna sahip olan **harflerden** veya **kısaltmalardan** oluşturulmalıdır. Kısaltmaların tek sözcük olarak söylenebilmesi zorunlu değildir. Boşluklar ve özel işaretler (örneğin tireler) kullanılamaz.
- 348 Kısaltmada, **hiyerarşiye** uygun olarak verilen kısaltma sonda yer alır. Kısaltmada şunlar kullanılır:
- ◆ “G” kanun için
  - ◆ “GB” kanun kitabı için
  - ◆ “EG” “Yürürlük Kanunu” için
  - ◆ “AG” “Kuruluş Kanunu” için
  - ◆ “DG” “Uygulama Kanunu” için.

Bu kural sayesinde, hiyerarşi en fazla iki harfle genel olarak anlaşılır bir şekilde gerçekleştirilebilir. Hiyerarşiyi belirtmek için kullanılan “G” harfi kısaltmanın başka bir yerinde de kullanılabilir, ancak bu durumda başka bir bağlamdadır (örneğin Mahkeme Teşkilatı Kanunu – GVG, Tatil Parası Kanunu – UrlGG).

2 Tamamlanma Tarihi

- 349 Kanunun tamamlanma tarihi, Cumhurbaşkanının imza tarihini gösterir. Tamamlanma tarihi Federal Resmi Gazetede kanunun başlığının altında bulunur. Daha taslak halindeyken – başlıktan ayrı olarak – “... tarihi” yazılı bir satır öngörülür (GGO’nun 42. maddesi, 2. fıkrası 6. eki no. 2, cümle 3).

3 Temel Kanunun Giriş Bölümü

3.1 Giriş Bölümü Önemi ve Konumu

- 350 Her kanunun bir giriş bölümü olmalıdır (GGO’nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. eki no. 2, 1. cümle). Girişin amacı, kanunu kimin çıkardığının görülmesidir. Ayrıca bu yolla, Kanunun Anayasaya uygun olarak oluşturulduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle giriş, federal meclisin kanunu, gerekirse nitelikli çoğunlukla kararlaştırdığı ve eyalet temsilciler meclisinin onayı gerekiyorsa ve verildiyse, eyalet temsilciler meclisinin onayladığı açıklamasını içerir.
- 351 Yer, tamamlanma tarihine ait satırdan sonra gelir (GGO’nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. eki no. 2, cümle 3). Kanun metninin bir parçası değildir.

Giriş bölümü, **taslaktan** önde yer alır. Böylece giriş, kanunlaştırma esnasında, kanunun özel bir çoğunluk ya da eyalet temsilciler meclisinin onayını gerektirip gerektirmediğini belirlemek için bir vesile oluşturur.

Giriş bölümü, kanunlaştırma işlemi sırasında taslakta her değişiklik yapıldığında **kontrol** edilmelidir, çünkü içeriğin değiştirilmesiyle, kanunun onay zorunluluğu veya nitelikli çoğunluk gereklilikleri için gerekçe oluşabilir veya ortadan kalkabilir. Bu nedenle geçerli olan giriş ancak federal meclisin veya eyalet temsilciler meclisinin nihai kararlarından sonra kesin olarak belirlenebilir.

3.2 Münferit Olarak Giriş Bölümleri

Giriş cümleleri şunlardır:

- ◆ Ne nitelikli çoğunluk bilgileri, ne de eyalet temsilciler meclisinin onayını gerektiren kanunlarda: “Almanya Federal Meclisi, aşağıdaki kanunu çıkarmıştır.”
- ◆ Nitelikli çoğunluk değilse de, eyalet temsilciler meclisinin onayını gerektiren kanunlarda: “Almanya Federal Meclisi, Federal Meclisin onayıyla aşağıdaki kanunu çıkarmıştır.”
- ◆ Almanya Federal Meclisi’nin üyelerinin çoğunluğunu ve Federal Meclisin onayını gerektiren kanunlarda (Anayasanın 121. maddesiyle bağlantılı olarak 29. maddenin 7. fıkrasının 2. cümlesi, 87. maddenin 3. fıkrasının 2. cümlesi):
“Almanya Federal Meclisi üyelerinin çoğunluğuyla ve Federal Meclisin onayıyla aşağıdaki kanunu çıkarmıştır.”
- ◆ Anayasayı değiştiren kanunlarda (Anayasanın 79. maddesinin 1. fıkrası):
“Almanya Federal Meclisi, Federal Meclisin onayıyla aşağıdaki kanunu çıkarmıştır; Anayasanın 79. maddesinin 2. fıkrasına uyulmuştur.”

Federal bölgeyi yeniden şekillendiren kanunlarda (Anayasanın 29. maddesi), farklı düzenlemeler de söz konusu olmaktadır. Savunma durumunda çıkarılan kanunlar, ismi geçen girişleri, kanun yapma işleminin özelliklerini dikkate almaz ve bu nedenle uygun olmayabilir.

3.3 Federal Meclisin Onayıyla İlgili Özel Sorular

Bir kanun için Eyalet Temsilciler Meclisi’nin onayının gerektiği kabul ediliyorsa, kanun taslağının başka kurumların katılımı için gönderilmesi sırasında buna işaret edilmelidir (GGO’nun 49. maddesi 2. fıkrası). Gönderim yazısında, hangi **özel düzenlemenin** hangi nedenle **onay gerektirdiğinin** düşünüldüğü ve hangi hukuki nedenle onayın gerekçesini oluşturan düzenlemeyi kanuna dahil etmenin gerekli olduğunun düşünüldüğü de belirtilmelidir. Ancak kanunun onay gerekliliği sorusu, esas olarak kanunun gerekçesinde açıklanmamalıdır; yalnızca Anayasanın 87. maddesinin 3. fıkrasının 2. cümlesi söz konusu olduğunda ve sözleşme kanunlarının gerekçelerinde söz konusu açıklamaların yapılması gerekir (GGO’nun 43. maddesi 4. fıkrası). Onay gerekliliği konusunda kuşkular varsa, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı’nın devreye girmesi gerekir (Kn. 51).

Eyalet temsilciler meclisi federal hükümetin görüşünün aksine bir kanunun onay gerektirdiğini kabul ettiyse ve kesin olarak onay verdiyse, onay gerekliliği yetkili

352

353

354

355

356

Kısım C - Temel Kanunlar

bakanlık tarafından, Federal İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı ile birlikte **yeniden incelenmelidir**.

- 357 Kanunun Cumhurbaşkanı veya Başbakan tarafından imzalanması sırasında başına hangi girişin koyulacağı, bu incelemenin sonucuna bağlıdır. Eğer inceleme, onay gerekçesi oluşturan bir kural içermediği sonucunu verirse, Eyalet Temsilciler Meclisi tarafından açıkça onay verilmesine rağmen kanunun onay gerekmediği ilan edilir, yani Federal Meclisin onayına giriş bölümünde işaret edilmez.

Almanya Federal Meclisi karar alırken, kanunun onay zorunluluğu olmadığını kabul ederse, ancak aslında onay gerektiren bir kanun söz konusuysa ve Eyalet Temsilciler Meclisi onay vermişse, kanunun onay gerektirdiğinin ilan edilmesi gerekir, yani giriş bölümünde Federal Meclisin onayı belirtilmelidir.

4 İçindekiler

- 358 Her kapsamlı temel kanun, bir içindekiler bölümüne sahip olmalıdır. Bu, kanunun uygulamasında anlaşılabilirliği ve odaklanmayı kolaylaştırır. Bu, özellikle maddelerin ötesinde, örneğin bölümlere, ciltlere ya da kısımlara ayrılan kanunlar için geçerlidir. İçindekilerin önkoşulu, kanunun her bölümünün bir başlığının olmasıdır. İçindekiler, kanunun, en küçük bölüm olarak maddeye ve muhtemel eklere kadar bütün bölümlerini içermelidir. Bu, kanunun hangi sisteme göre yapılandırıldığını gösterir. İçindekiler taslağı, kanunun sistematik zayıflıkları hakkında dayanaklar sunabilir ve gerekli değişikliklerin yapılmasını sağlayabilir. Buna karşın kısa ve basit bir yapıya sahip kanunlarda (örneğin 20 maddeye kadar olan kanunlarda) içindekiler gerekli değildir.
- 359 İçindekiler **giriş bölümünden sonra** gelir.
- 360 İçindekiler de başlık ve giriş gibi kanunun içeriğine bağlıdır. Taslak aşamasında ya da kanunlaştırma işlemi sırasında kanunun içeriği değiştirilirse, içindekilerin de kontrol edilmesi gerekir.

5 Temel Kanunun Bölümlenmesi

5.1 Kanunun Yapısı

- 361 Kanunun dış yapılandırması içeriği tarafından belirlenir. Bu nedenle tüm durumlar için geçerli olan bir şema verilemez. Ancak her kanunun taslağında dikkate alınan **temel ilkeler** vardır. Buna göre önemli olan, daha az önemli olandan; maddi hukuk kuralı, usul hukuku düzenlemesinden; kural, istisnadan ve yükümlülük, yaptırımdan önce yer almalıdır.

Genelde yapı aşağıdaki sıralamayla oluşur:

- ◆ Uygulanma ya da geçerlilik alanı (gerekli kavram belirlemeleri dahil)
- ◆ Ana bölüm
- ◆ Usul ve yetki
- ◆ Ceza hükümleri, para cezası hükümleri

- ◆ Geçiş hükümleri
- ◆ Yürürlük.

Genel **tanım hükümleri** temel kanunun başına **yazılmaz**. Kanunun amacı, yapılan düzenlemelerden, başka bir şey gerekmeden anlaşılabilir ve sıkça ismi sayesinde ortaya çıkmaktadır. Kanunun uygulama ya da geçerlilik alanı ile ilgili düzenlemeler, genel amaç hükümlerinden ayrılmalıdır. Bu tür düzenlemeler gerekirse kanunun başına yazılır.

362

Örnek:

Federal Memur Disiplin Kanunu 1. maddesi

Madde 1

Kişisel Uygulama Alanı

Bu kanun, Federal Memurluk Kanunu uyarınca memurlar ve emekli memurlar için uygulanır. Memur Bakım Kanunu hükümlerine veya daha önceki düzenlemelere göre maaş alan eski memurlar, bu maaşı almaya devam ettikleri sürece emekli memur, maaşları da emekli maaşı olarak kabul edilir.

Tanım hükümleri, aynı içeriğe sahip olan kavramlar kanunun tamamında birkaç kez kullanılıyorsa, her zaman bir kanunun başında yer almalıdır; tanım hükümleri ilgili tüzük hukuku açısından da önemli olabilir.

363

Tüzük çıkarmaya ilişkin **yetkilendirme** (Kn. 381 vd.) doğrudan, dayanağı olan hükümlerle bağlantılı olarak açıklanmalıdır. Bir kanun içerisindeki birden fazla tüzük çıkarma yetkisi uygun bir noktada bir araya getirilebilir.

364

Listeler, tablolar, şematik açıklamalar hüküm metninin yükünü azaltmak için mümkün olduğu kadar **eklerde** verilmelidir. Bunların kanun özelliği vardır. Birden fazla ek varsa, bunlar numaralandırılır.

365

Örnek:

Yargılama Giderleri Kanununun 3. maddesi 2. fıkrası: Giderler, bu kanunun 1. ekinde bulunan gider listesine göre tahsil edilir.

Ekin başlığı, belirgin bir şekilde kanunun geri kalan içeriğiyle, eke işaret eden kuralla mümkün olduğu kadar kesin bir bağlantı oluşturmalıdır.

Örnek:

Ek 1

(3. maddenin 2. fıkrasına)

Gider listesi

Kanunun alıntı adının burada anılmasına bile gerek yoktur, çünkü ek, kanunun bir bölümüdür. Kanunun çeşitli hükümlerinde aynı eke atıfta bulunuluyorsa, eki yalnızca “ek” olarak tanımlamak veya birden fazla ek varsa, numarasıyla tanımlamak yeterlidir (örneğin “ek 3”)

Kısım C - Temel Kanunlar

- 366 İstisnai olarak çok kapsamlı ekler kanundan ayrı olarak federal resmi gazetenin ek ciltlerinde basılabilir. Bu durumda **ayrı basılan eklerde** ve atıf olanağına özel olarak bir dipnotta, aşağıdaki gibi işaret edilmelidir:

Ek, federal resmi gazetenin bu baskısının ayrı basılmış ek bölümünde yayımlanmaktadır. Federal resmi gazetenin I. bölümünün abonelerine, ek cildi talep üzerine, yayım evinin alım koşullarına uygun olarak gönderilir. Abonelik dışında teslimat, masrafların ödenmesi karşılığında yapılır.

- 367 Temel kanunların taslağında her zaman başka hukuki kuralların kaldırılıp kaldırılamayacağı veya uyumlu hale getirilmesinin gerekip gerekmediği de kontrol edilmelidir. Başka hukuk kurallarında **takip eden değişiklikler** yapılması gerekiyorsa, torba kanun biçimi (Kn. 717 vd.) seçilmelidir. Yeni temel kanun onun 1. maddesine, takip eden değişiklikler 2. maddesinde ve yürürlüğe girme 3. maddesinde yer alır. Yalnızca başka hukuk kuralları kaldırılıyorsa bu, temel kanunun son maddesinde “Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma” başlığı altında verilebilir.

5.2 Münferit Hükümler ve Tanımları

- 368 Her temel kanun, münferit hükümler halinde (maddeler veya paragraf) bölümlenir.
- 369 Bir temel kanunun münferit hükmü, bir niteleme altında düzenlemelerin bir araya getirildiği en küçük bölümdür. Münferit bir hükmün nitelendirilmesi, bir tür ve bir sayı tanımından oluşur. **Tür tanımı** genelde “§” işaretidir. Tür nitelendirmesi olarak “madde”, Anayasanın 59. maddesinin 2. fıkrasının 1. cümlesine göre sözleşme kanunlarında ve aynı şekilde yürürlük kanunlarında kullanılır (GGO’nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. ekinde no. 3) Tür tanımını izleyen **rakamlandırma** için Arap rakamlarının kullanılması gerekir (örneğin § 3; madde 7).
- 370 Bir temel kanunun tüm münferit hükümleri, daha üst bir bölümlenme oluşturulsa bile [doğrusu: bölüm 1 §§ 1-3, bölüm 2 §§ 4 ve 5 vs.], aynı tür tanıma sahip olmalı ve **kesintisiz olarak** birbirini takip eden **numaralandırma** yapılmalıdır. Aksi halde münferit hüküm yalnızca ilgili üst bölümlenme başlığı altında açıkça tanımlanabilir. Bu, alıntının gereksiz yere şişmesine yol açar.
- 371 Sayıya bir **harf** eki yapılmasına (örneğin § 27a) ilk düzenlemelerde izin verilmez. Bu tür sayı tanımları istisna olarak, değişiklik kanunlarının yol açtığı daha sonraki eklemelerde, takip eden birimlerde ve dolayısıyla bunlarla bağlantılı takip eden değişikliklerde kapsamlı numara değişiklikleri önlenmek istendiğinde ortaya çıkar.
- 372 Münferit hükümlerin **başlıkları** olmalıdır. Bu, kanunda yön tayinini kolaylaştırır. Kullanıcılar için bir yorum yardımı oluşturabilir. Bu nedenle başlıklar düzenlemenin konusunu anahtar sözcük şeklinde özetlemelidir. Bir başlığın özetlenmesi zorluk yaratıyorsa, bu, kapsamlı bir düzenleme görevinin birçok paragraftan oluşan bir maddede bir araya sıkıştırıldığına işaretidir. Bu nedenle başlık üzerinde yapılan çalışma, düzenleme malzemesinin bölümlenmesindeki kusurların erkenden fark edilmesini sağlar ve böylece düzenleme malzemesinin net bir biçimde şekillenmesine katkıda bulunabilir.

- Bazı hükümler için belli başlıkların uygunluğu kanıtlanmıştır. Geçiş düzenlemelerine genelde „Geçiş Hükümleri“ başlığı verilmektedir, bu başlık gerekirse konunun daha ayrıntılı bir tanımıyla tamamlanabilmektedir. „Ceza ve Para Cezası Hükümleri“ bunlardandır. Tüzük yetkilendirmelerinin başlıkta belirtilmesi gerekir (örneğin „Tüzük Yetkisi“). Temel kanunun son hükmü her zaman yürürlük düzenlemesini içerir. Bunlar için belirlenen başlık „Yürürlüktür“. Bir hüküm aynı zamanda yürürlükten kaldırma düzenlemeleri içeriyorsa, başlık „Yürürlük, Yürürlükten kalkma“ olur.
- Birden fazla düzenleme düşüncesi içeren paragraflar (maddeler) **fıkralara** bölünmelidir. Maddeler ve fıkralar içerisinde **numaralar** oluşturulabilir. Harfler yalnızca numaraların alt bölümleri olarak kullanılmalıdır. Harflerin alt bölümlenmeleri olarak **çift harf** kullanılabilir; daha fazla alt bölümlenmeden kaçınılmalıdır. Bu tür bir başka alt bölümlenme sorunu ortaya çıkarsa, düzenleme malzemesi bir bütün olarak farklı şekilde ele alınmalıdır. Doğru bir yapı ve net bir bölümlenme, açıklığı ve anlaşılabilirliği destekler (Kn. 105).
- Bir maddenin **fıkraları** daha açık olmaları için yaklaştırılmalı ve başlarına parantez içinde Arap rakamları konmalıdır. 375
- Saymalarda**, her bir numara unsuru uzun tirelerle değil, sayılarla ya da harflerle işaretlenmelidir. Numaralandırmaların girişini oluşturan cümleler ya da cümle parçaları, bunların başlamasından önce kapatılmalıdır (Kn. 107). Numaralandırma unsurları yalnızca bir cümlenin parçası olmalıdır. 376
- Sayılarla ve harflerle metin sıkıştırılır (“sarkan girinti”). Sayılara ya da harflere ait olmayan, bunu takip eden fıkra tekrar geri çekilmesine dikkat edilmelidir (sonraki fıkra).

Örnek:

İlaç Kanunu 13. maddesi 2. fıkrası:

(2) Aşağıdakiler, 1. fıkra uyarınca izin gerektirmez

...

3. Aşağıdakilerden sorumlu olan bir veteriner muayenehanesi eczanesinin işletmesi çerçevesinde veteriner

a) değiştirilmemiş haldeki ilaçların doldurulması, paketlenmesi ya da işaretlenmesi,

...

e) bu faaliyet yalnızca kendisi tarafından tedavi edilen hayvanlar için yapılıyorsa, hayvanat bahçesi hayvanlarının, vahşi hayvanların ve otlak hayvanlarının hareketsiz hale getirilmesini amaçlayan hazır ilaçların karıştırılması,

4. Toptancı ...

6. İlaç kodeksinin homeopatik bölümünde tanımlanan bir işlem tekniğine göre üretilen ilaçların üretiminde kullanılan etken maddelerin üreticileri.

1. fıkrada anılan istisnalar kan terkiplerinin, sera, aşı, alerjen, test sera, test antijenleri ve radyoaktif ilaçların üretimi için geçerli değildir.

5.3 Üst Bölümler ve Nitelendirilmesi

- 377 Üst bölümler kanunun sistematik yapısını gözler önüne serer. Üst bir bölümler, çok sayıda münferit hükmü, içeriği anahtar sözcükler halinde veren tek bir ara başlık altında bir araya getirir. Ara başlıklar, bir kanunun iyi yapılandırılmasına yardımcı olur (Kn. 372 vd.), netliğe hizmet eder ve kullanıcılar için bir yorum aracı olabilir.
- 378 Üst bölümler, yalnızca bu tür bir belirginleştirmenin kanunun kapsamı nedeniyle gerekli olduğu ölçüde kullanılmalıdır. Bir temel kanunun bölümler seviyelerinin **sayısı**, düzenleme kapsamına göre belirlenmelidir. 20'den az maddesi olan kanunlarda genelde üst bölümler başlıklarına ihtiyaç yoktur.
- 379 Bu bölümler de içerik bilgisinin yanında bir tür ve sayı tanımı içerir. Nitelendirme, tür tanımı olarak öncelikle “kısım”, “bölüm”, “ayırım”, “alt ayırım” kullanılır (GGO'nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. eki no. 3). Ayrıca kullanılması gereken numaralandırma, tür tanımını gereksiz hale getirmez. Numaralandırılan, ancak örneğin “bölüm 3” olarak tanımlanmayan bir bölümler birimi “3.”, anlaşılır bir alıntı yapılmasına izin vermez.
- 380 Tür tanımı içerisinde numaralandırma Arap rakamlarıyla yapılır. **Sayı tanımı** her zaman tür tanımının arkasında yer alır (örneğin “2. kısım” değil “kısım 2” ya da “bölüm I” değil “bölüm 1”).

6 Tüzük Çıkarma Yetkisi

6.1 Yürütmeye Yetki Verilmesi

- 381 Kanun koyucu, bir temel kanunun uygulanması için yürütmeyi **tüzük çıkarılması** konusunda yetkilendirebilir (Anayasanın 80. maddesi). Bu, örneğin kanunları ayrıntı düzenlemelerinin yükünden kurtarmak veya hükümleri öngörülebilir değişikliklere daha hızlı uydurabilmek açısından yararlıdır. Yetkilendirme kuralıyla ve tüzüklerle ilgili anayasal gereklilikler, Anayasanın 80. maddesinde görülmektedir. Hukuk devleti ilkesinden ve demokrasiden doğan **parlamentonun münhasır yetkisi**, kanun koyucuya, temel alanlarda, özellikle temel hakların uygulanmasında tüm başlıca kararları tek başına almasını emreder.
- 382 Tüzük yetkilendirilmesine rağmen, kanun koyucu gerekli düzenlemeyi kanunla yapmaya devam edebilir. Kanun koyucunun kendisinin tüzük çıkarması kabul edilemez. Bu tür düzenlemelerin “tüzük” olarak tanımlanması, onların hukuki karakterine uygun olmayacağından yanıltıcı olur. Ayrıca bu şekilde oluşturulan “tüzüklerde” her zaman belli düzenlemelerin mevcut yetki esaslarının ötesine geçmesi tehlikesi olacaktır. Bu tür **tüzük görünümündeki kanunlar** federal hükümetin kanun taslaklarında **bulunmamalıdır**⁵¹. **Değişiklik kanunlarındaki istisna** için bkz. Kn. 690 ve devamı.

---

51 Karş. Federal İçişleri Bakanlığı ve Federal Adalet Bakanlığı'nın 21 Mart 2006 tarihli, federal anayasa mahkemesinin 13 ve 27 Eylül 2005 tarihli kararları vesilesiyle yayımlanan ortak genelgesi (2 BvF 2/03 ve 2 BvL 11/02).

Anayasanın 80. maddesinin 1. fıkrasının 1. cümlesi uyarınca tüzük çıkarma yetkisinin **muhatapları**, yalnızca federal hükümet, bir federal bakan ya da eyalet hükümeti olabilir. „Federal bakan“ tanımı burada en üst federal makamı ifade eder, onu yöneten kişiyi değil⁵². Bu nedenle yetki kuralında yetkinin muhatabı olarak ilgili federal bakanlık anılmalıdır. 383

Ortak tüzük çıkarma yetkisi verilmesi amaçlanıyorsa, tüzük çıkarma yetkisinin muhatapları birden fazla bakanın yetkilendirilmesiyle olabilir. Birden fazla eyalet hükümeti ve federal hükümet veya eyalet hükümetleri ve federal bakanlıklar ortak tüzük çıkaramaz. 384

Federal bakanlar yetkilendirme kuralında **tam resmi tanımlarıyla** belirtilmelidir. Bir yetkilendirme kuralında veya kanunun başka bir koşulunda yetkili federal bakanlığın, yalnızca bir kez tam olarak tanımlanıp diğer yetkilendirme kurallarında yalnızca “federal bakanlık” tanımıyla anılması tavsiye edilmez. Bu, yetkinin muhataplarının eksiksiz tanımını içeren ortak düzenleme ile birlikte alıntı yapılması gereken eksik yetkilendirme kurallarına yol açar. 385

6.2 Yetki Kuralının Şekillendirilmesiyle İlgili Koşullar

Yetki kurallarının yazımında Anayasanın 80. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesindeki belirlilik ilkesi dikkate alınmalıdır. Ardından tüzük çıkarmak için verilen yetkinin **içeriği, amacı ve kapsamı** kanunda belirlenmelidir. 386

Yetki kurallarının kesinliğiyle ilgili koşullar, özelde düzenlemenin konusuna ve **müdahale yoğunluğuna** bağlıdır. Erkek ve kadın yurttaşlara yük getiren ve temel haklar alanıyla ilgili olan düzenlemeler konusunda beklentiler özellikle yüksek olmalıdır. Bu, her şeyden önce vergi kanunu ve ceza ve para cezası içeren hükümlere ilişkin yetki verilen durumlarda geçerlidir. 387

Yetki kuralının, hangi durumlarda ve hangi amaçla kullanılacağı ve çıkarılacak olan tüzüğün nasıl bir içeriğe sahip olabileceği öngörülebilecek şekilde hazırlanmalıdır. Yetki kuralı ne kadar **titiz** bir şekilde formüle edilirse, daha sonra tüzük taslağı hazırlanırken o kadar az zorluk ortaya çıkar. 388

Yetki kuralının, içerik, amaç ve kapsam ile ilgili bütün belirlemeleri **doğrudan** anlaşılabilir şekilde **kaleme alınmalıdır**. Başka yetkilendirmelere atıf bulunmaması gerekir. Aksi halde daha sonra tüzüğün giriş bölümü yazılırken zorluklar ortaya çıkabilir. Yeni, bağımsız yetki kuralları yaratılmadan önce, planlanan tüzük yetkisinin mevcut tüzük yetkilerine göre durumunun ne olduğu kontrol edilmelidir. 389

Yetki kuralı her durumda **“tüzük” sözcüğünü** içermelidir. Bunun yanında madde başlığından bile, kuralın tüzük çıkarma yetkisini içerdiği anlaşılmalıdır (örneğin “tüzük yetkisi”). Konuyla ilgili olarak karşı. Kn. 364. 390

6.3 Tüzük Çıkarma Yükümlülüğü veya Takdir Yetkisi

- 391 Yetki normunun yazımından, yetkili birimin bir tüzük çıkarma yükümlülüğü olup olmadığı veya bunun kendisinin takdirine bırakılıp bırakılmadığının açıkça anlaşılmasını sağlamalıdır
- 392 Tüzük çıkarılmasında **takdir yetkisi**, yetkili birimin takdirine bırakılacaksa, örneğin aşağıdaki ifade kullanılabilir: “Federal ... Bakanlığına verilen yetkiyle tüzük ...” veya “Eyalet hükümetleri tüzük ile ...”
- 393 “...tüzük yoluyla ... hakkında hükümler çıkarmak” gibi ifadelerde **karar için hareket alanı kalmamaktadır**. “Gerekli” uygulama ve gerçekleştirme koşullarından söz edilse de burada yetkili birim için uygun bir Tüzük çıkarma yükümlülüğü doğar. Ancak “çıkarmak” ya da “tüzük yoluyla belirler” gibi yazımlar da yetkiyi kullanma yükümlülüğünü ifade eder, çünkü “çıkarmak” ya da “belirler”, emir kipi (Kn. 83) olarak kabul edilir.

6.4 Alt Yetkilendirme

- 394 Yetki kuralında Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 4. cümlesine göre, yetkili birimlerin yetkiyi **tüzük yoluyla** başkalarına aktarabileceği öngörülebilir (diğer adıyla **alt yetkilendirme**). Alt yetkilendirme yoluyla tüzük yetkisi anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 1. cümlesinde anılanların dışındaki devlet makamlarına da devredilebilir, örneğin belli eyalet bakanlıklarına, diğer federal makamlara ya da federal kurumlara. Bu “alt yetkilendirme” yetki kuralında somut olarak belirtilmelidir. Kanunda alt yetkilendirme muhatabı olarak her zaman makam veya kurum anılmalıdır, bunları yöneten kişi değil.
- 395 Alt yetkilendirmeler, bölgesel olarak farklı olan veya özel bilgi gerektiren hukuki durumların düzenlenmesi gerekiyorsa **amaca uygundur**. Bu tür olaylar yerel veya bir düzenleme malzemesiyle sürekli ilgilenen idari makamlar tarafından genelde daha kolay, daha hızlı ve daha doğru bir şekilde düzenlenebilir, çünkü bölgesel ya da teknik özellikleri daha iyi bilirler.

Örnek:

Telekomünikasyon Kanununun 144. maddesi 4. fıkrası: Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığına, Federal Meclisin onayını gerektirmeyen tüzükle, Maliye Bakanlığıyla uyumlu olarak ... katkılarının tahsil edilmesini düzenleme yetkisi verilmiştir ... Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı yetkiyi 1. cümleye uygun olarak tüzükle, onay düzenlemesini güvenceye alarak federal şebeke ajansına devredebilir ...

- 396 Yetki kuralı alt yetkilendirme verilmesine olanak sağlıyorsa, yetkili kurum yetkiyi başkalarına aktarmakla yükümlü değildir. Yetki verilen kurum tüzük yetkisini bir başkasına aktarsa bile, baştaki yetkisi temelinde **kendisi** de tüzük çıkarma yetkisini korur.

- Yetki verilen kurum bir alt yetkilendirme yoluyla yalnızca yetkili birimi değiştirebilir. 397
Tüzük yetkilendirmesinde belirlenen katılım hakları ve onay gerekliliği değişmeden muhafaza edilir.
- Kanuni yetki kuralında aksi belirlenmemişse, yetki verilen kurum bir başka birime, 398
kendisine aktarılan tüzük yetkisini tüzük yoluyla başkalarına aktararak (“bu yetkiyi tüzük yoluyla başkalarına aktarabilirler”) **birden fazla alt yetkilendirme** verilebilecek şekilde yetki verebilir.

6.5 Tüzük Çıkarılmasına Katılım Hakları

- Tüzük yetkisinde, anayasal gerekliliklere ek olarak tüzük çıkarma işlemi hakkında 399
özellikle diğer birimlerin **katılım haklarına** ilişkin düzenlemeler yapılabilir. Katılımın ne şekilde olacağı, katılacak birimlerin görüşlerinin alınmasından onayların gerekli olmasına kadar çeşitlilik gösterir. Karara katılma şeklinde olmayan katılım hakları, devlet kurumları dışında örneğin özel birimlerin görüşünün de alınması şeklinde olabilir. Kanuni olarak öngörülen katılım haklarının **ihlali**, tüzüğün geçersiz olmasına yol açabilir.

- Tüzük çıkarılırken üçüncü kişilerin **katılımı**, özel yakınlıktan, özel uzmanlık 400
bilgisinden ve özel hukuki düzenleme deneyiminden yararlanmak açısından **yararlı** olabilir. Üçüncü kişilerin katılımıyla tüzük çıkarma işlemi uzun sürebilir ve hatalara açık hale gelebilir.

Bu nedenle tüzük çıkarmada katılım hakları verilmeden önce, bunların özel nedenlerle çıkarılacak olan tüzük açısından gerekli olup olmadığı her zaman titiz bir şekilde kontrol edilmelidir. Uzmanlık alanlarının, uzman çevrelerinin ve derneklerin, eyaletlerin ve belediyelerin uzmanlık bilgisinden ve deneyiminden yararlanmak için genelde GGO uyarınca düzenli katılım yeterlidir (GGO’nun 62. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi ile bağlantılı olarak 45., 47. maddeler).

- Üçüncü kişiler için katılım haklarının öngörülmesi durumunda, yetki kuralında, 401
tüzüğün çıkarılmasına katılacak olan **her kurum, tam olarak tanımlanmalı** ve **katılım şekli tam olarak belirtilmelidir**. Kanun koyucu katılımı düzenlerken kendisini, hangi kurumları hangi kapsamda tüzüğün çıkarılmasına dahil edeceğini, tüzük yapıcıya bırakan koşullarla sınırlanamamalıdır. “katılımcı sektörlerin dernekleri ve uzmanları”, “katılımcı çevreler” veya “yetkili uzman makamlar” gibi belirsiz genel tanımlar genelde yeterli değildir.

Örnek:

Yatırım Kanununun 41. maddesi 3. fıkrası: Federal Maliye Bakanlığına, Almanya Federal Bankasının görüşü alındıktan sonra tüzük yoluyla, toplam masraf oranının hesaplama yöntemleri ve esasları konusunda daha ayrıntılı koşullar çıkarma yetkisi verilmektedir ...

Olumsuz örnek:

Kalibrasyon Kanununun 8. maddesi 2. fıkrası: 1. fıkraya uygun tüzük çıkarılmadan önce, tüketiciler ve katılımcı sektörlerden seçilecek olan bir uzman topluluğunun görüşünün alınması gerekir.

6.6 Almanya Federal Meclisi'nin Katılımı

402 Bazı kanunlarda, özel kontrol olanakları vermek için **tüzüklerin** çıkarılmasındaki **işbirliğinden** önce Almanya Federal Meclisi'nin katılımı öngörülmüştür. Ancak Almanya Federal Meclisi'nin tüzüklere katılımını öngören yetki kuralları, **hükümet tasarılarında öngörülmemelidir**.

Bunlar yalnızca parlamento ve hükümet görevlerinin birbirine karışmasına değil, aynı zamanda da tüzük işleminin gereksiz yere karmaşıklaşmasına yol açar. Tüzük yapıcı, tüzük çıkarırken parlamento kararına bağlanırsa, bu parlamento ve hükümetin görevlerinin ve sorumluluğunun birbirinden ayrılmasını **olumsuz etkiler**. Parlamento, tüzük metninin ve içeriğinin belirlenmesine katılabilir, ancak tüzük, tüzük yapıcı olarak hükümete atfedilir. Ayrıca bir tüzüğün Federal Meclisin onayını gerektirdiği durumlarda, Almanya Federal Meclisi ile Eyalet Temsilciler Meclisi arasında, tüzüğün çıkarılmasını zorlaştıran veya hatta olanaksız hale getiren fikir ayrılıkları ortaya çıkabilir.

403 Ancak Almanya Federal Meclisi, tüzüğün çıkarılmasından önce katılmaya karar verirse, ardından tüzüğün Federal Meclisin onayı ile mi, yoksa onayı olmaksızın mı çıkarılacağı konusunda ayırım yapılmalıdır. **Federal Meclisin onayı gerekmiyorsa**, örneğin aşağıdaki ifade kullanılabilir:

Örnek:

Ticaret Kanununun 292. maddesi 4. fıkrası: Tüzük, ilan edilmeden önce Almanya Federal Meclisi'ne sunulacaktır. Tüzük, Almanya Federal Meclisi'nin kararıyla değiştirilebilir ya da reddedilebilir. Almanya Federal Meclisi'nin kararı Federal Adalet bakanlığına iletilir. Federal Adalet Bakanlığı tüzüğün ilanında, bu karara bağlıdır. Almanya Federal Meclisi, bir tüzüğün girişinden itibaren üç oturum haftasının sonunda konuyu ele almamışsa, değiştirilmeyen tüzük ilan edilmek üzere Federal Adalet Bakanlığı'na iletilir. Almanya Federal Meclisi, bir grup kurulması için yeterli sayıda Federal Meclis üyesinin talebi üzerine tüzüğü ele alır.

404 Tüzük, **Federal Meclisin onayını** gerektiriyorsa, Almanya Federal Meclisi'nin katılım hakkının ne Federal Meclisin onay hakkını, ne de bunun için öngörülen işlemi etkilediğine dikkat edilmelidir. Bu nedenle, tüzüğün önce, yetki kuralında belirlenecek olan bir süre içerisinde tüzüğü değiştirebilecek ya da reddedebilecek olan Almanya Federal Meclisi'ne sunulması gerektiğinin belirlenmesi gerekir. Ayrıca tüzüğün Almanya Federal Meclisi'nin katılımından sonra Eyalet Temsilciler Meclisi'ne sunulacağının belirtilmesi gerekir.

Örnek:

Gübre Kanununun 9. maddesi 4. fıkrası: 3. fıkraya göre, tüzükler Almanya Federal Meclisi'ne sunulmalıdır. Sunum, Eyalet Temsilciler Meclisi'ne sunulmadan önce yapılmalıdır. Tüzük Almanya Federal Meclisi'nin kararıyla değiştirilebilir ya da reddedilebilir. Almanya Federal Meclisi'nin kararı federal hükümete iletilir. Almanya Federal Meclisi, tüzüğün sunulmasından itibaren üç oturum haftasının sonunda konuyu ele almamışsa, değiştirilmeyen tüzük, Eyalet Temsilciler Meclisi'ne iletilir.

6.7 Federal Meclisin Onayı

Federal hükümete veya federal bakanlıklara tüzüklerin çıkarılması için yetkilendirme verilirse, her durumda tüzüğün çıkarılması sırasında nasıl hareket edeceğinin anlaşılması için, yetki kuralında tüzüğün Federal Meclisi'nin onayını gerektirip gerektirmediği **her zaman belirtilmelidir**. Ancak bu bilginin çeşitli anlamları olabilir. 405

Yetki kuralı, Federal Meclisin onayını gerektiren ya da eyaletler tarafından gerçekleştirilen bir temel kanunun parçası olacaksa, onay zorunluluğu doğrudan Anayasanın 80. maddesinin 2. fıkrasından doğar. Tüzüğün onay gerektirdiği ifadesi burada yalnızca **bildirici bir öneme sahiptir**. 406

Ancak bir tüzüğün Anayasanın 80. maddesi 2. fıkrası uyarınca onay zorunluluğu yalnızca “diğer federal kanunlarla yapılan düzenlemeler saklı kalmak” üzere ortaya çıkar. Bu durum, **Federal kanunlarla yasaklanabilir**. Federal Meclisin onayının istenmediğine ilişkin kesin açıklama, doğrudan yetki kuralında bulunmalıdır. 407

Örnek:

Telsiz Tesisatları ve Telekomünikasyon Yayım Tesisatları Hakkında Kanununun 8. maddesi 1. fıkrası: Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'na, ... tüzük yoluyla, Federal Meclisin onayı alınmadan ismi geçen kurumların tanınmasına ilişkin işlemi ... düzenleme ve ... münferit olarak düzenlenen durumların harç yükümlülüğünü, harcın tutarını ve masrafların geri ödenmesini belirleme yetkisi verilmektedir.

Tüzüğün onay gerekliliği **yasaklanırsa**, bu, kanun koyma işlemi açısından önemlidir, çünkü bu koşul Federal Anayasa Mahkemesinin içtihadına göre, bu yetki kuralının oluşturulmasını sağlayan kanunun onay gerekliliğini ortaya çıkarır. 408

Federal Meclis, yasak(lama) olanağını **ancak ihtiyatlı** bir şekilde kullanılmalıdır. Onayın bırakılması, çok önemli olmayan tüzüklerde Federal Meclisin yükünü azaltmak ya da kritik durumlarda hızlı bir tüzük çıkarılmasını sağlamak açısından anlamlı olabilir. 409

Örnek:

Gıda ve Yem Kanunu 70. maddesi 1. fıkrası: Bu kanun uyarınca çıkarılan, Federal Meclisin onayını gerektiren tüzükler, gecikme tehlikesi varsa ya da Avrupa Topluluğu'nun mevzuatının uygulanması için gecikmeksizin yürürlüğe girmeleri gerekiyorsa, Federal Meclisin onayı olmadan çıkarılabilir.

- 410 Federal hükümetin veya federal bakanlıkların bir tüzüğü **onay gerektirmese** bile, **açıklığa kavuşturmak** açısından, yetkilendirmede, tüzüğün Federal Meclisin onayı olmadan çıkarılabileceğinin belirtilmesi gerekir.

Örnek:

Madeni Para Kanunu 10. maddesi: Federal maliye Bakanlığına, Federal Meclisin onayı olmadan çıkarılan tüzükle, Alman Avro [Avro (Euro)] hatıra paralarıyla karıştırılma tehlikesi olan madalyaların ve madeni paraların üretilmesini, satılmasını, piyasaya sürülmesini veya satış ya da başka ticari amaçlarla dağıtılmasını yasaklama veya koşullu olarak izin verme yetkisi verilmektedir.

- 411 Federal hükümete veya federal bakanlıklara verilen bir yetki başkalarına devredilecekse (**alt yetkilendirme** Kn. 394 vd.), devir tüzüğünün onay gerektirip gerektirmediği sorusu için, baştaki yetkide bu konuyla ilgili olarak belirlenmiş olan durum geçerlidir. Alt yetkilendirme, her zaman doğrudan baştaki yetkilendirmede bulunduğundan, metnin yükü genelde alt yetkilendirmede onay zorunluluğu tekrar ele alınmaması sayesinde azaltılır.

Örnek:

Mali Hizmetler Denetim Kanunu 16. maddesi 2. fıkrası: ... hakkındaki ayrıntılar federal ... bakanlığı tarafından, Federal Meclisin onayını gerektirmeyen tüzük yoluyla belirler ... Federal bakanlık yetkiyi tüzükle federal kuruma aktarabilir.

7 Geçiş Hükümleri

- 412 Kanunlar **yürürlüğe girdiklerinde** etkilerini gösterir. Bunlar hukuk düzeninin geleceğini şekillendirir ve bu nedenle düzenli olarak gelecekte ortaya çıkan tüm hukuki ilişkileri ele alır. Ancak yeni bir kanun **mevcut hukuki ilişkilerle** de ilgili olabilir. Burada tamamlanmış veya henüz sürmekte olan hukuki durumların söz konusu olmasına bağlı olarak farklılıklar ortaya çıkabilir. Geçiş hükümleriyle kanunun veya münferit bir düzenlemenin etkisi açıklığa kavuşturulur, değiştirilir veya gelecekte hedeflenen düzene göre özel olarak şekillendirilir.
- 413 Usul hukukunda ve maddi hukukta, eski, başkalarıyla değiştirilen düzenlemeler temelinde ortaya çıkan, ancak **henüz tamamlanmamış** veya **süreklilik gösteren** (örneğin devam eden davalar, evlilikler veya soy bağı ilişkileri, kira gibi sürekli borç

ilişkileri) hukuki ilişkiler için, şüphe halinde, **yeni düzenlemelerin** uygulanacağı ilkesi geçerlidir. Yeni hukukun yerine başka bir şey geçerli olacaksa, bunun açıkça belirlenmesi gerekir. Hukukun özel alanlarında, örneğin değişiklikten sonra ortaya çıkan hukuki ilişkilerde olduğu gibi (örneğin Medeni Kanunun Yürürlüğü Hakkında Kanunun 170. maddesiyle ilgili içtihat) içtihat tarafından geliştirilen ilkeler söz konusu olabilir.

Buna karşın yeni düzenlemeler, yeni kanunun yürürlüğe girmesi sırasında **nihai** olarak düzenlenmiş olan hukuki ilişkileri ele almaz. Bunlara, kanuni olarak öngörülen sonuçların ortaya çıktığı hukuki ilişkiler dahil değildir. Bu tarihe kadar geçerli olan hukuki kuralın unsurları ile ilgili koşullarını geçmişte yerine getiren hukuki ilişkiler, burada emredilen hukuki sonucu esas olarak bundan sonra da kullanabilir. Yani bu hukuki ilişkiler için, oluşturuldukları sırada geçerli olan hukuki durum belirleyici olarak kalır. Bu tür tamamlanmış durumlara müdahale edilmesine, güvenin korunması açısından izin verilmez.

414

Bu nedenle yeni temel kanunlarda, sürmekte olan davalar ve mevcut hukuki ilişkiler bakımından **geçiş hükümlerinin gerekip gerekmediği** kontrol edilmelidir. Bir hukuki durumdan diğerine sert bir geçiş yapılamaz, çünkü mevcut hukuki ilişkilerin anayasal ya da diğer nedenlerle dikkate alınması gerekir. Burada, “gerçek olmayan geçmişe etki” olarak adlandırılan durumlar ortaya çıkar (Kn. 52 maddesi 7.2).

415

Aynı şekilde, yeni kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yeni hukuki ilişkiler için bir **geçiş süreci** öngörülmesi gerekip gerekmediği de kontrol edilmelidir. Bu durumda gelecekte oluşacak hukuki ilişkileri ancak yavaş yavaş istenen bir hukuki duruma yaklaştırmak gerekebilir.

Örnek:

7 Temmuz 2005 tarihli Enerji Ekonomisi Kanunu 118. maddesi 2. fıkrası:
24. maddesinin 4. cümlesi 1 Ekim 2007 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

Bir Geçiş hükmü düzenlemesi gerekip gerekmediği kontrol edilirken aşağıdaki temel ilkeler dikkate alınmalıdır:

416

- ◆ Yeni kanunla **hedeflenen hukuki duruma** hemen tam olarak ulaşamıyorsa, bir geçiş düzenlemesi gerekir.
- ◆ Hukuki durumların ne ölçüde tamamlandığı veya devam edip etmediği konusunda **kuşular** varsa, bu hukuki durumların gelecekte nasıl ele alınacağı konusunda bir geçiş düzenlemesi belirlenmelidir.
- ◆ Belli bir hukuki durumun devam edeceğine duyulan güven ile devletin yeni bir düzenlemenin derhal uygulanması konusundaki çıkarı arasında bir değerlendirme yapılmalıdır. Kanun koyucunun yeni kanunla hedeflediği istek ne kadar acilse ve derhal icra edilmesi gerekliliği ne kadar açıksa, hukuki ilişkilerin yeni hükümlere tâbi olması o kadar gereklidir.
- ◆ Bir geçiş düzenlemesi gerekliliği doğrudan **temel haklardan** kaynaklanabilir. Örneğin bir mesleğe erişim ya da bir mesleği sürdürmek konusu yeniden düzenleniyorsa, Anayasanın 12. maddesinin 1. fıkrasından, geçiş düzenlemesi yapma gerekliliği doğmaktadır.

Geçiş hükmü düzenlemelerinin yazımında konusunda büyük bir **hareket alanı**

417

Kısım C - Temel Kanunlar

kalmaktadır. Birçok durumda yeni bir kanunun veya münferit hükümlerin mevcut hukuki ilişkilere uygulanmasını yasaklamak ya da yürürlüğe girdikten sonra oluşan hukuki ilişkilerle sınırlamak yeterlidir. „Bu kanun yalnızca kanunun yürürlüğe girmesinden sonra oluşan hukuki ilişkiler için geçerlidir“ gibi bir ifade kullanılmamalıdır. Bu, kanunun gelecekteki hukuki durumlar için geçerli olmasının doğallığı dışında bu tarihe kadarki hukuki durumların nasıl değerlendirileceğini açıkça göstermez. Daha çok mevcut hukuki ilişkilerle bağlantı kurulması tavsiye edilir.

Örnek:

İkamet Kanununun 102. maddesi 1. fıkrası: 1 Ocak 2005 tarihinden önce alınan, yabancılarla ilgili diğer önlemler, özellikle zaman ve mekan kısıtlaması içerenler, ... geçerli olacaktır. Aynı şekilde, tamamen ya da kısmen kanunun yürürlüğe girmesinden sonraki dönemlere ait olsalar bile verilen teminatlarla bağlantılı önlemler ve anlaşmalar da geçerli kalacaktır. Aynı durum kanun yoluyla ortaya çıkan, yabancılar kanununun 69. maddesi uyarınca yapılan başvurunun etkileri için de geçerlidir.

- 418 Yeni kanunun mevcut hukuki ilişkilere etkisi **özel koşullara** bağlanabilir veya kısıtlamalarla bağlantılı olabilir.

Bunlar, hem kanunun yürürlüğe girmesinden önceki son günler ve olaylar, hem de yürürlüğe girdikten sonra belli koşulların yerine getirilmesi olabilir. Bu durumlarda yeni kanunu kendinden yapılan bir alıntıyla açıklamak yeterlidir, örneğin “Bu kanun ... için uygulanmaz” ya da “Bu kanun ... için geçerlidir”.

Örnek:

Kurtarma Yardımcılığı Kanununun 13. maddesi 1. fıkrası: Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce, 520 saatlik programdan oluşan kurtarma sıhhiyecisi eğitimini başarıyla tamamlamış olan ya da bu tür bir eğitime başlamış olan ve bunu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra başarıyla tamamlamış olan başvuru sahipleri, 1. madde uyarınca en az 2.000 saat kurtarma hizmetlerinde kapsamlı faaliyet gösterdiklerinde ve 2. maddenin 1. fıkrası no. 2 ve 3 uyarınca koşullar mevcutsa, bir izin alırlar. Saat hesabında, başvuru sahibinin kurtarma hizmetlerinin gerçekleştirilmesiyle görevlendirilen organizasyonda ya da itfaiyenin kurtarma hizmeti tesisinde pratik çalışmada faaliyet gösterdiği tüm saatler dikkate alınmalıdır.

- 419 Geçiş hükmünde kanunun **yürürlüğe girmesi için** bağlantı kurulacaksa ve bu yürürlüğe girmenin düzenlenmesinde bir tarih belirtme emriyle (Kn. 448 vd.) belirlenmişse, geçiş hükmünde de bu emirlerle çalışılabilir.

Örnekler:

Yürürlük hükmündeki tarih emri aşağıdaki gibidir: ..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen üçüncü takvim ayının ilk gününün tarihi] yürürlüğe girer ...

Bir geçiş hükmü, altı aylık bir geçiş süresinde aşağıdaki gibi formüle edilebilir: ... tarihinden sonra [doldurulacak: ilanı izleyen dokuzuncu takvim ayının ilk gününün tarihi] kurulan tesisler, ancak ... durumunda işletilebilir.

Bir geçiş hükmü, üç yıllık bir geçiş süresinde aşağıdaki gibi formüle edilebilir: ... tarihinden sonra [doldurulacak: kanunun yürürlüğe girdiği gün ve ayın yanı sıra kanunun yürürlüğe girmesini izleyen üçüncü yıl bilgisi] kurulan tesisler, ancak ... durumunda işletilebilir.

Yürürlüğe girme düzenlemesinde **bölenmiş bir yürürlük** (Kn. 455 vd.) 420 öngörülmüşse, geçiş hükmünün öngörülen yürürlük tarihlerinin hangisine bağlandığı açıkça ifade edilmelidir. Söz konusu tarihi somut olarak ya da bir tarih emriyle tanımlamak kullanıcılara kolaylık sağlar. Ancak kastedilen yürürlüğe girme tarihi, kastedilen yürürlüğe girme düzenlemesine dayanılarak dolaylı olarak da anlatılabilir (“bu kanunun ... madde ... fıkrası uyarınca yürürlüğe girmesi ...”).

Yeni kanunun yürürlüğe girmesi, bu tarihe kadar geçerli olan düzenlemelerin iptal edilmesine bağlandıysa, ancak iptal edilen düzenlemeler geçiş amacıyla uygulanmaya devam ediliyorsa, bağlantı noktası olarak yalnızca yürürlüğe girme tarihinin anılmaması tavsiye edilir. Bu tarihe kadar geçerli olan kanunların **uygulanmaya devam etmesi** durumunda, kanunları uygulayanlar açısından, düzenlemeleri eski olaylarda kullanılmaya devam edilen kanunun son haline ulaşılabilmesi önemlidir. Bunun için ek olarak, kaldıran kanunun bulunduğu yer bilgisi ve tarihi belirtilmelidir, çünkü bu, uygulanmaya devam edilecek olan kanunun son durumuyla ilgili bilgileri içerir. 421

Örnek:

Madde X Kanun Vesilesiyle geçiş hükmü düzenlemesi (geçiş hükümleri)
... hakkındaki kanunun [doldurulacak: bu kanunun tarihi ve bulunduğu yer]
... tarihinde [doldurulacak: bu kanunun yürürlüğe girme tarihi] yürürlüğe girmesine kadar ... [oluşan/geliştirilen] ... için [hukuki ilişkiler/talepler vb.], ... hakkındaki kanunun [alıntı ismi ve bulunduğu yer] §§ Y-Z maddeleri bugüne kadar geçerli olan halleriyle uygulanmaya devam edecektir.

Ancak kanunun önceki hali, statik bir atf yoluyla da ifade edilebilir.

Örnek:

Madde X

Kanun Vesilesiyle Geçiş Hükümü Düzenlemesi (geçiş hükümleri)

... tarihinde [doldurulacak: bu kanunun yürürlüğe girme tarihi] yürürlüğe girmesine kadar ... [oluşan/geliştirilen] ... [hukuki ilişkiler/talepler vb.] için, son olarak ... tarihinde ... kanunuyla [düzenlemenin iptal edilmesinden önce son değişikliğin tarihi ve bulunduğu yer belirtilecek!] değiştirilen ... [temel kanunun son tam metin yayımının tarihi ve bulunduğu yer (yeni ilanın çıkışı) belirtilecek!] tarihli kanunun Y-Z maddeleri bugüne kadar geçerli olan halleriyle uygulanmaya devam edecektir.

- 422 Geçiş hükümleri genelde bir veya birden fazla maddeyle, temel kanunun sonunda, **yürürlüğe girme düzenlemesinden önce** yer alır. Geçiş hükümleri yürürlüğe girme hükümlerinden kesin bir şekilde ayrılmalıdır. Konuyu daha ayrıntılı olarak tarif eden başlıklar seçilmediği sürece başlık “geçiş düzenlemesi”, “geçiş düzenlemeleri”, “geçiş hükümü düzenlemesi ” ya da “geçiş hükümleri” olur. Büyük bir kodifikasyon vesilesiyle yapılan geniş kapsamlı geçiş düzenlemeleri özel bir yürürlük kanununda bir araya getirilebilir (Kn. 756 vd.).
- 423 Kanunun sıkça değiştirileceği ve her defasında benzer geçiş düzenlemelerinin gerekeceği tahmin edilebiliyorsa, “sürekli” bir geçiş düzenlemesi (**açık norm**) oluşturulup oluşturulamayacağı kontrol edilmelidir.

Örnek:

Yargılama Giderleri Kanunu 71. maddesi 1. fıkrası: Bir kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklarda, giderler bu tarihe kadar geçerli olan kanuna göre tahsil edilir. Bu, bir kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesinden sonra başvurulmuş bir kanun yolu ile ilgili olarak geçerli değildir ...

Açık norm, eski davaların eski kanuna göre görülmesini, eski ve yeni kanun arasındaki dönüm noktasını oluşturan bir olaya da bağlayabilir.

Örnek:

Giderler yalnızca görevin verildiği tarihte geçerli olan kanuna göre hesaplanmalıdır.

Açık normda eski kanunun geçerliliğinin devam etmesi – tüm diğer geçiş hükümü düzenlemesinde olduğu gibi – özel olarak belirlenen koşullara bağlanabilir.

8 Takip Eden Değişiklikler

- 424 Yeni temel kanunların yalnızca kendi içinde değil, aynı zamanda ilgili diğer hukuk kurallarıyla da uyumlu olması gerekir. Yeni temel kanunun hükümlerini birbirleriyle uyumlu hale getirmek yeterli değildir. Daha çok yeni hükümlerin **mevcut hukukla** bağlantıları açığa kavuşturulmalıdır.

Temel Hak Kısıtlamalarında Anayasanın 19. Maddesi Uyarınca Alıntı Emri

Bulunan düzenlemeler yeni temel kanuna aykırıysa ya da yanlış hale gelirse ya da tamamlanmaları gerekirse, bununla uyumlu hale getirilmelidir.

Bu, takip eden değişiklikler yoluyla gerçekleşir.

Takip eden değişiklikler gerekli olursa, taslak, **torba kanun** (Kn. 717 vd.) şeklinde yazılmalıdır. Burada 1. madde yeni temel kanunu içerir. Takip eden değişiklikler için bir veya daha fazla madde, bulunduğu yer bilgisi A'nın bölümlene numarasının sıralaması içinde öngörülmelidir. Temel Kanundan farklı olarak, takip eden değişiklikleri içeren maddeler, değişikliğin yapıldığı dilde yazılmalıdır. Bu nedenle değişiklik kanunları için verilen öneriler burada da dikkate alınmalıdır (Kn. 552 vd.).

Torba kanun yürürlüğe girdiğinde, yürürlükte hukukta yeni temel kanun bağımsız olarak uygulanır. Buna karşın takip eden değişiklikler ilgili mevcut temel kanunlarda icra edilir (Kn 710).

425

426

9 Temel Hak Kısıtlamalarında Anayasanın 19. Maddesi Uyarınca Alıntı Emri

Anayasanın 19. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesi uyarınca, bir temel hakkı kısıtlayan bir kanun, **madde belirterek** bu temel hakkı anmalıdır. Alıntı emrinin amacı, kasıtlı olmayan temel hak müdahalelerinin yapılmamasını güvenceye almaktır. Kanun koyucu, temel hak ve özgürlüklere ilişkin düzenlemelerde, ilgililerin haklarına yapılan müdahaleyi açık bir şekilde ifade etmeli ve temel hak kısıtlamasını vurgulamalıdır (uyarı işlevi).

Alıntı gereği tüm temel haklarda dikkate alınmak zorunda değildir. Federal Anayasa Mahkemesinin içtihadına göre, kanun koyucu tarafından temel hak kısıtlaması yalnızca açıkça yetki verildiğinde **mümkündür**:

- ◆ Anayasanın 2. maddesi 2. fıkrası 3. cümlesi (yaşama hakkı, bedensel bütünlük, kişinin özgürlüğü),
- ◆ Anayasanın 6. maddesi, 3. fıkrası (çocuğun ailesinden ayrılması),
- ◆ Anayasanın 8. maddesi 2. fıkrası (toplanma özgürlüğü),
- ◆ Anayasanın 10. maddesi 2. fıkrası (mektup, posta ve uzaktan haberleşmenin gizliliği),
- ◆ Anayasanın 11. maddesi 2. fıkrası (seyahat özgürlüğü),
- ◆ Anayasanın 12. maddesi 2. ve 3. fıkraları (zorla çalıştırma/angarya),
- ◆ Anayasanın 13. maddesi 2.-5. fıkraları, 7. fıkrası (konut dokunulmazlığı),
- ◆ Anayasanın 16. maddesi 1. fıkrası 2. cümlesi (vatandaşlıktan çıkarma, teslim etme).

Anayasa hukuku bakımından temel hakları ilgilendiren bazı düzenlemeleri yaparken alıntı emri **geçerli değildir**:

- ◆ Anayasanın 2. maddesi 1. fıkrası (kişiliğin geliştirilmesi),
- ◆ Anayasanın 5. maddesi 2. fıkrası (düşünce özgürlüğü),
- ◆ Anayasanın 6. maddesi 1. ve 2. fıkraları (evlilik ve aile),
- ◆ Anayasanın 9. maddesi 1. ve 3. fıkraları (örgütlenme ve toplanma özgürlüğü),

427

428

429

Kısım C - Temel Kanunlar

- ◆ Anayasanın 12. maddesi 1. fıkrası (meslek icra etme özgürlüğü),
- ◆ Anayasanın 14. maddesi (mülkiyet, miras hukuku ve kamulaştırma),
- ◆ Anayasanın 16a maddesi (sığınma hakkı),
- ◆ Anayasanın 19. maddesi 4. fıkrası (hukukî himaye).

- 430 Ceza hükümlerinde Anayasanın 2. maddesi 2. fıkrası 2. cümlesi alıntılanmaz, çünkü kanun koyucu açıkça ve doğal olarak muhtemel bir hapis cezasının kişinin özgürlüğünü kısıtladığının bilincindedir. **Bunun yanında** alıntı emri kanun koyucunun kayıtsız olarak sağlanan temel haklarla ilgili olarak bunların anayasal sınırlarını belirlediğinde de **geçerli değildir** (örneğin Anayasanın 4. maddesi 1. ve 2. fıkrası). Aynı şekilde temel eşitlik hakları (örneğin Anayasanın 3. maddesinin 2. fıkrası) ve temel hak benzeri haklar (Anayasanın 33. maddesi 5. fıkrası, 38. maddesi, 101., 103 ve 104. maddeleri, Anayasanın 140. maddesiyle bağlantılı olarak Weimar İmparatorluk Anayasası'nın 137. maddesinin 3. fıkrası) da buna dahil değildir.
- 431 Alıntı emrinin uyarı işlevi nedeniyle temel hak kısıtlamasıyla ilgili açıklama **doğrudan kısıtlayıcı hükmün altına** yazılmalıdır.

Örnekler:

Federal Su Yolları Kanununun 24. maddesi 2. fıkrası:

Federal su yollarının akarsu polisi tarafından denetimi için akarsu ve denizcilik idaresinin görevlileri arazilere, tesislere ve kuruluşlara ve deniz araçlarına girebilirler. Temel hak olan konut dokunulmazlığı hakkı (anayasanın 13. maddesi 1. fıkrası) bu bağlamda kısıtlanmaktadır.

İnsanlara Özgü Enfeksiyon Hastalıklarının Önlenmesi ve Enfeksiyon Hastalıklarıyla Mücadele Kanununun 21. maddesi:

Bu kanun temelinde talimat verilen ya da en yüksek eyalet sağlık kurumu tarafından resmi olarak tavsiye edilen koruyucu aşılama ya da Askerlik Kanununun 17. maddesi 4. fıkrası uyarınca yapılacak bir aşıda, aşılama kişi tarafından atılıp başka kişiler tarafından alınabilen mikroorganizmalar bulunmasına izin verilir. Temel hak olan bedensel bütünlük (Anayasanın 2. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi) bu bağlamda kısıtlanmaktadır.

- 432 Kanunun temel hak kısıtlayıcı hükümleri ile ilgili açıklamalar ancak özel açıklamalar kanun metnini anlaşılabilir hale getirecekse ya da aynı temel hak çeşitli hükümlerle kısıtlanıyorsa, temel kanunun **sonuç hükümlerinde** topluca verilmelidir. Burada “temel haklar olan ... bu kanunun ölçütüne göre kısıtlanmaktadır” gibi genel ifadelerden, uyarı işlevi açısından kaçınılmalıdır. Daha çok, temel hakları kısıtlayan kanunun her bir hükmü somut olarak anılmalıdır.
- 433 Bu tür bir sonuç hükmünün **başlığı** “bir temel hakkın kısıtlanması” ya da “temel hakların kısıtlanması” olur.

Örnek:

Külli Takip (İflas) Kanununun 102. maddesi:

§ 102

Bir Temel Hakkın Kısıtlanması

21. maddesi 2. fıkrası no. 4 ve 99. maddesi, 101. maddesi 1. fıkrası 1. cümlesi ile temel hak olan mektup gizliliğinin yanı sıra posta ve uzaktan haberleşme gizliliği hakkı (anayasanın 10. maddesi) kısıtlanmaktadır.

10 Federal Hukuk Kurallarından⁵³ Farklı Eyalet Düzenlemelerinin Yasaklanması

Federal kanun koyucu Federal Meclisin onayı olmadan, kendi konusu olarak **(Anayasanın 83. maddesi, 84. maddesi 1. fıkrası)** federal kanunların uygulanması sırasında eyaletlerin **resmi makamlarını** ya da **idari işlemlerini** düzenlerse, eyaletler esas olarak bundan ayrılan düzenleme yapabilir. Eyaletlerin idari işlemleriyle ilgili düzenlemeler de çıkarma yetkisi veren federal devlet lehine tüzük yetkilendirmeleri, usul kuralları olarak kabul edilir. 434

Federal devletin tamamında uygulanması gereken ve istisnai olarak eyaletlerin farklı düzenleme **yapmasına olanak tanınmayan** hükümler de öngörülebilir. Bu tür bir kanun Federal Meclisin onayını gerektirir. Kanunun gerekçesinde, neden özel bir ihtiyaç nedeniyle federal devlet çapında geçerli bir düzenlemenin yapılması gerektiğinin açıklanmalıdır (GGO'nun 43. maddesi 3. fıkrası). Ancak eyaletlerde resmi bir makam ihdas edilirken (özellikle eyalet makamlarının görev dağılımı düzenlenirken) bu tür bir yasaklayıcı hüküm getirilemez. 435

Eyaletlerin farklı düzenlemelerinin yasaklanması konusunda **çeşitli olanaklar** vardır (GGO'nun 42. maddesi 2. fıkrasının 4. eki no. 4):

- ◆ Düzenlemeden ayrılma olanağı bulunmayan, eyaletlerin idari işlemleriyle ilgili düzenlemeler, ilgili temel kanuna ait bir **sonuç hükmünde** "Farklı Eyalet Hukukunun Yasaklanması" başlığı altında anılmalıdır:

Eyalet kanunları, idari işlemlerle ilgili olarak ... maddelerinde yapılan düzenlemeden farklılık gösteremez.

Burada tüzük yetkilendirmeleri bulunuyorsa ve ardından çıkarılan tüzükte de farklı düzenleme getirilemeyecekse, ifade aşağıdaki gibidir:

Eyalet kanunları, idari işlemlerle ilgili olarak ... maddelerinde ya da bunların dayanağında yapılan düzenlemeden farklılık gösteremez.

- ◆ **Yalnızca bir hüküm** farklı düzenleme yapma yasağına ilişkinse yasak, bu kuralın içerisinde düzenlenebilir. Burada, metnin usul hukuku düzenlemesini

53 Ayrıntılar için Federal içişleri ve adalet bakanlıklarının 30 Ağustos 2006 tarihli, Federalizm reformunun federal hükümetin kanun tasarılarının hazırlanmasına ve yasama işlemine etkisi hakkındaki ortak genelgesine bakınız (bakınız aynı adlı federal hükümet raporuna bakınız, BR-Drs. 651/06).

içeren bölümüne bakılmalıdır ya da usul hukuku düzenlemesi içerik olarak tarif edilebilir: Eyalet hukuku ... fıkradan/cümleden/numaradan ayrılamaz.

Eyalet hukuku ... fıkra/cümle/numara uyarınca bir tüzükten ayrılamaz.

Eyalet hukuku, onay sürecinden ayrılamaz.

Eyalet hukuku, ... hakkındaki tüzük düzenlemelerinden ayrılamaz.

- ◆ Eyaletlerin idari usule ilişkin **bütün kurallarının** yasak kapsamına alındığı temel kanunlarda istisnai olarak münferit numaralandırmadan kaçınılabilir.

Bu durumda temel kanunda "Farklı Eyalet Hukukunun Yasaklanması" başlığı altında şu ifade yer alabilir:

Eyalet hukuku, idari işlemlerle ilgili olarak bu kanunda yapılan düzenlemeden farklılık gösteremez.

Burada tüzük yetkilendirmeleri bulunuyorsa ve ardından çıkarılan tüzükte de farklı düzenlemeye olanak tanınmıyorsa, bu durum aşağıdaki gibi ifade edilir:

Eyalet hukuku, idari işlemlerle ilgili olarak bu kanunda ya da bu kanuna dayanılarak yapılan düzenlemeden farklılık gösteremez.

Bu genel yasaklama kuralı muhafaza edilirse, daha sonraki usul hukuku ile ilgili kanun değişikliklerinde sürekli onay ihtiyacı olacağından yasaklama **sınırlı bir şekilde** kullanılmalıdır. Burada da farklı düzenlemeleri yasaklayan kurallar tek tek belirtilerek daha sonraki kanun değişikliklerini kolaylaştırması tercih edilebilir.

- 436 Bir usul düzenlemesi daha önce **Avrupa Birliği hukuku** ya da **bağlayıcı nitelikte olmayan uluslararası hukuk ve Avrupa Hukuku kurallarında bağlayıcı olarak emredilmişse** ve uygulama konusunda hareket alanı bulunmuyorsa, düzenlemeden ayrılma hakkı federal kanun koyucu tarafından bırakılmak zorunda değildir. Bu ona uluslar üstü ya da devletler hukuku açısından bağlayıcı olarak emredilen usul düzenlemesini Federal Meclisin onayı olmadan hayata geçirme olanağı verir. Yalnızca sözleşme kanunu, esas alınan uluslararası hukuk sözleşmesi bağlayıcı usul düzenlemeleri içeriyorsa, Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası uyarınca Federal Meclisin onayını gerektirir.

- 437 Bir eyalet, Anayasanın 84. maddesi 1. fıkrası 2. cümlesi uyarınca farklı bir düzenleme yapmışsa, bu eyalette bununla ilgili daha sonra yapılan, makamların ihdas edilmesi ve idari usulle ilgili federal hukuk düzenlemeleri, eğer – örneğin Avrupa hukukunun süreye bağlı uygulaması nedeniyle – Federal Meclisin onayıyla aksi belirlenmemişse ilan edildikten en erken altı ay sonra **yürürlüğe girebilir**. Böylece federal kanun koyucu, bu tür düzenlemelerin yürürlüğe girmesi konusunda üç seçeneğe sahiptir:

- ◆ Düzenlemeler, **ilan edildikten en az altı ay sonrasında, aynı tarihte** yürürlüğe sokulur; bunun için gerekirse bölünmüş yürürlüğe girme uygulaması kullanılabilir (Kn. 455 ve devamı, 713, 752). Bu en kolay seçenektir, çünkü ne tek tek eyaletler arasında ayırım yapılması gerekir, ne de Federal Meclisin onayı gerekir.

- ◆ Düzenlemeler, **6 aylık sürenin bitmesinden önceki** bir tarihte, **birlikte** yürürlüğe sokulur; ancak bunun önkoşulu, belli bir aciliyettir ve Federal Meclisin onayını gerektirir.
- ◆ Düzenlemeler, farklı düzenlemeler yapmış olan **eyaletler için** asgari altı aylık süre dikkate alınarak yürürlüğe sokulur, **tüm diğer eyaletlerde** daha erken bir yürürlüğe girme tarihi belirlenir. Burada hukuki açıklık emri, yürürlüğe girme düzenlemesinde tam olarak hangi düzenlemelerin hangi eyaletlerde hangi tarihte yürürlüğe girdiğinin kesin olarak belirlenmesini gerektirir. Yürürlüğe girmenin bu şekilde bölünmesi durumunda, federal içişleri ve adalet bakanlıklarının erken katılımı sağlanmalıdır.

11 Yürürlük Kuralları

11.1 Yürürlüğe Girme Düzenlemesi

Yürürlüğe girme tarihiyle birlikte esas olarak **dış etki**, yani hukuk kurallarının geçerliliği başlar. Kanunun varlığı ve uygulanabilirliği bundan ayrılmalıdır. Kanun, ilan edildiği anda **var olur**. Kanunun, örneğin özel hukuki durumlar, belli oluşum süreleri ya da belli iş yılları açısından **uygulanabilirliğinin** belirlendiği tarih, yürürlüğe girmeden farklılık gösterebilir. Uygulama koşulları daha çok geçiş hükümlerinin işlevine sahiptir (Kn. 412 vd.). Bunlar için, kanunun her hükmü için olduğu gibi yürürlüğe girmenin belirlenmesi gerekir. Bu nedenle hiçbir şekilde yürürlüğe girme hükümleriyle karıştırılmamaları gerekir.

438

Her kanun **yürürlüğe girme gününü** belirlemelidir. Yürürlüğe girme açıkça belirlenmezse, kanun, Federal Resmi Gazetenin yayımlandığı günden sonraki 14. günde yürürlüğe girer (Anayasanın 82. maddesinin 2. fıkrası 1. ve 2. cümlesi).

439

Yürürlüğe girmenin belirlenmesi, **kural koymanın bir parçasıdır**. Bu nedenle bu yalnızca kural koyucunun görevidir. Federal hükümete ya da bir federal bakanlığa kanunda, yürürlüğe girme tarihini belirleme ya da kanunda belirlenen bir geçerlilik başlangıcını erteleme yetkisi verilmesine izin verilmez.

440

Bir yürürlüğe girme düzenlemesi **ilk taslakta** öngörülmalıdır. Kanun oluşturma işlemi sırasında tekrar tekrar kontrol edilmelidir.

441

Kanun koyucu esas olarak yürürlüğe girme tarihini serbestçe belirleyebilir. Ancak birçok düzenlemenin, hayata geçirilmesi için belli bir hazırlık süresi gerektirdiğini dikkate almalıdır (örneğin buna eşlik eden tüzüklerin çıkarılması ya da idarenin organizasyonla ilgili ön çalışmaları için). Bu durumda ilan ve yürürlüğe girme arasında uygun bir **hazırlık süresi** bulunmalıdır. Anayasanın 72. maddesi 3. fıkrası 2. cümlesi ve 84. maddesi 1. fıkrası 3. cümlesinde anılan durumlarda yürürlüğe girme için yalnızca ilandan en az altı ay sonrasında bulunan bir tarih seçilebilir (Kn. 437).

442

Yürürlüğe girme düzenlemesi temel kanunun **son maddesinde** yazılır. Ancak bu şekilde yürürlüğe girme düzenlemesinin kanunun tamamı için geçerli olması sağlanır. Bir temel kanun, torba kanunun içinde yer almaktaysa, başka bir yürürlük söz konusu olabilir (Kn. 750).

443

11.2 Yürürlüğe Girme Tarihinin Kesin Olarak Belirlenmesi

- 444 Yürürlük zamanı kanun koyma işleminin tamamı **için mümkün olduğu kadar kesin bir şekilde** belirlenmelidir. Bu, hukukun açıklığı ilkesinden ortaya çıkmaktadır.
- 445 Ne hazırlık süresine ihtiyaç duyan, ne de geriye dönük olarak geçerli olacak olan kanunlarda yürürlüğe girme düzenlemesi kural olarak aşağıdaki gibidir:

Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer.

İlan tarihi, federal resmi gazetede yayımlandığı gündür.

Buna karşın kanunun "... ilan edildiği gün" yürürlüğe gireceği ifadesinden **kaçınılmalıdır**. Bu ifade, düzenlemenin, federal resmi gazetenin yayımlandığı günün başladığı andan, yani saat 0'dan itibaren yürürlüğe girdiği anlamına gelir. Bu, belli koşullar altında yasak olan bir geriye dönük etki içerir.

- 446 Yürürlüğe girmenin **somut** bir yürürlüğe girme tarihi verilerek belirlenmesi açık ve aynı zamanda uygulayıcılar için daha uygun bir yöntemdir. Bu şekilde yürürlüğe girme anı, belirtilen günde, saat 0 olarak tespit edilir (Kn. 147).

Örnek:

Bu kanun 1 Ocak 2008 tarihinde yürürlüğe girer.

Geleceğe yönelik somut yürürlüğe girme tarihleri kanun koyma işlemi sırasında sürekli olarak gerekirse daha geç bir yürürlüğe girme tarihinin kullanılması gerekip gerekmediği açısından kontrol edilmelidir.

- 447 Kanun, kanunda açıkça ifade edilmek üzere, ilandan sonra belli bir süre geçtikten sonra da yürürlüğe girebilir. Bu, düzenlemelerin geçerliliği için bir **hazırlık süresi** gerektiğinde uygundur. Bu süre kanunda örneğin aşağıdaki gibi belirtilebilir:

Örnek:

Gemilerle Taşınan Yüklerin Ağırlık Tanımı Hakkında Kanununun 4. maddesi:
Bu kanun, ilan edildikten bir ay sonra yürürlüğe girer.

Bu tür ifadelerin sakıncası, ilan gününün verilen sürenin ilk günü olup olmadığının veya Anayasanın 82. maddesi 2. fıkrası, 2. cümlesinde belirlendiği gibi, süre hesaplamasına dahil edilip edilmeyeceğinin açıkça anlaşılabilmesidir. Bu durumda bir tarih emri yardımcı olur.

- 448 Hazırlık süresi tahmin edilebiliyorsa ama kanun taslağında henüz somut yürürlüğe girme tarihleri tanımlanmıyorsa, yürürlüğe girme tarihi olarak bir **tarih belirtme emri** belirlenmelidir. Bunun için, ilan günü ile ilk geçerlilik günü arasındaki süreyi belirten bir talimat formüle edilir. Tarih emri, ilanın yapıldığı gazetenin yayım tarihi kesinleştiği anda, ilan organının kalemi tarafından uygulanır. Bu durumda ilan gazetesinde yalnızca somut tarih yayımlanır. İlan gazetesindeki bilgilerin doğru

İfade, özelde kanunun ne kadar hazırlık süresiyle yürürlüğe gireceğine bağlıdır. 449
İlandan sonraki bir „takvim haftasının“, bir „takvim ayının“ ya da „takvim yılının“
başlangıcına atıfta bulunuluyorsa, **basit bir yazım** kullanılabilir. Bu durumda kanunun
ilan edildiği zaman biriminin geri kalanı hazırlık süresi sayılır.

Örnek:

İlanın yapıldığı ayın geri kalanı ve beş ay: Bu kanun ... tarihinde [doldurulacak:
ilanı izleyen altıncı takvim ayının ilk gününün tarihi] yürürlüğe girer.

Açıklama: 24 Haziran 2004 tarihinde ilan edilirse, kanun 1 Aralık 2007
tarihinde yürürlüğe girer.

Seçilen dönemin **takvime uygunluğu** çok önemlidir, çünkü “hafta”, “ay” ve “yıl” 450
sözcükleri başka anlamlarda da kullanılabilir ve anlaşılabilir (karş. Medeni Kanunun
188. maddesi 2. fıkrası ile 191. maddesi arası).

Örnekler:

- Hazırlık süresi iki tam takvim haftası artı, varsa ilan gününün bulunduğu
haftanın geri kalanı ..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen üçüncü
takvim haftasının Pazartesi gününün tarihi] yürürlüğe girer.
- Hazırlık süresi üç tam takvim ayı artı, varsa ilanın yapıldığı ayın geri
kalanı: ..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen dördüncü takvim
ayının ilk gününün tarihi] yürürlüğe girer.
- Hazırlık süresi bir buçuk yıl artı, varsa ilanın yapıldığı ayın geri kalanı:
..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen 19. takvim ayının ilk
gününün tarihi] yürürlüğe girer.
- Hazırlık süresi bir tam takvim yılı artı ilanın yapıldığı yılın geri kalanı:
..., 1 Ocak ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen ikinci takvim yılının
rakamı] yürürlüğe girer.

Tarih emri, ilanın yapıldığı somut **takvim gününe** bağlanacaksa ve tam **aylar** 451
halindeki bir dönemi kapsayacaksa, ayların uzunlukları farklı olduğu için karmaşık
bir ifade gerekir.

Örnek:

..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen sekizinci takvim ayının, sayısı,
ilan tarihinin günüyle uyumlu olan gününün tarihi ya da böyle bir takvim
günü yoksa, bunu izleyen takvim gününün ilk gününün tarihi] yürürlüğe
girer.

Hesaplama örnekleri:

- ilan: 17 Temmuz 2007; yürürlük: 17 Mart 2008
- ilan: 31 Ağustos 2007; yürürlük: 1 Mayıs 2008, çünkü “31 Nisan” yoktur
- ilan: 29 Haziran 2008; yürürlük: 1 Mart 2009, çünkü “29 Şubat 2009” yoktur.

Buna karşın zaman aralığı olarak tam yıllar öngörülmüşse, başka ifadeler de kullanılabilir.

Örnek:

İlan tarihinden itibaren hazırlık süresi üç yıl: ..., ... tarihinde [doldurulacak: bu kanunun ilan edildiği gün ve ay ve ilanı izleyen üçüncü yılın rakamı belirtilir] yürürlüğe girer.

11.3 Koşullu Yürürlük

- 452 Kanun koyucu, yürürlüğe girmeyi, **harici bir olayın gerçekleşmesine** bağlayabilir. Bu fiili bir olay olabildiği kadar (örneğin bir yardım fonu için mali kaynakların yaratılması) hukuki bir olay da olabilir (örneğin bir uluslararası hukuk sözleşmesinin akdedilmesi, bir hukukî işlemin yürürlüğe girmesi).
- 453 Harici olay kanun uygulamacıları için belirgin bir şekilde anlaşılmalıdır. Normalde harici olaylar, federal resmi gazetede görüldüklerinde açıkça fark edilebilir. Ancak harici olayın gerçekleşmesi kamu tarafından algılanamayabilir, böylece gerçek yürürlüğe girme belirsiz olabilir. Bu durumda yürürlüğe girme hükmü, ayrıca **koşulların gerçekleşmesinin resmi olarak gözlemlenmesini ve ilanını** öngörmelidir. İlanın kim tarafından yapılacağı belirlenmelidir.

Örnekler:

Sanat Akademisi Kurulması Kanununun 16. maddesi: Bu kanun, Berlin ve Brandenburg eyaletleri tarafından yönetilen sanat akademisinin feshedilmesi hakkındaki sözleşmenin yürürlüğe girdiği gün yürürlüğe girer. Federal hükümetin kültür ve medyadan sorumlu görevlisi yürürlüğe girme gününü federal resmi gazetede ilan eder.

29 Kasım 2000 tarihli Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Anlaşmanın Revizyonu Kararının Uygulanması Hakkındaki Kanunun 5. maddesi: 29 Kasım 2000 tarihli Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Anlaşmanın Revizyonu Kararının 8. maddesi 1. fıkrası Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlüğe girdiğinde bu kanun yürürlüğe girer. Federal Adalet Bakanlığı yürürlüğe girme gününü federal resmi gazetede ilan eder.

- 454 Harici olayın gerçekleşmesi zaten yürürlüğe girmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, ilan, sadece koşulun gerçekleşmesinin belirlenmesi ve bilinmesi kaçınılmaz olduğunda yapılır. Dolayısıyla ilan edilirken yürürlüğe girme tarihiyle ilgili karar için hareket alanı bulunmaz.

İlanın **yazımında** kanunun yürürlüğe girmesine yol açan koşul anılmalıdır.

Örnek:

29 Kasım 2000 tarihli Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Anlaşmanın Revizyonu Kararının Uygulanması Hakkındaki Kanunun yürürlüğe girmesi hakkında 19 Şubat 2008 tarihli ilan

29 Kasım 2000 tarihli Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Anlaşmanın Revizyonu Kararının Uygulanması Hakkındaki 24 Ağustos 2007 tarihli Kanunun 5. maddesi 2. fıkrası (BGBl. I s. 2166) uyarınca işbu suretle, kanunun, 5. maddesi 1. fıkrası uyarınca, 29 Kasım 2000 tarihli Avrupa Patentlerinin Verilmesi Hakkındaki Anlaşmanın Revizyonu Kararının, 8. maddesi 1. fıkrası uyarınca Almanya Federal Cumhuriyeti'nde 13 Aralık 2007 tarihinde yürürlüğe girdikten sonra yürürlüğe girecektir.

11.4 Bölünmüş Yürürlük

Aynı temel kanunun çeşitli bölümleri için yürürlüğe girme düzenlemesinde ihtiyaca göre **farklı tarihlerde** yürürlüğe girme belirlenebilir (diğer adıyla bölünmüş yürürlük). Burada, daha önce yürürlüğe giren kısmi hükümlerin belirtilen tarihte bağımsız olarak uygulanabilmesine dikkat edilmelidir. 455

Bölünmüş yürürlükte aynı tarihte yürürlüğe girecek olan tüm hükümleri “**kısımlar**” halinde bir araya getirilmelidir. Yürürlüğe girme hükmünde her bir “kısım” için özel bir tarih belirlenmelidir. Bu her biri için özel bir cümlede yapılmalıdır. Çok sayıda cümlenin durumunda fıkralar oluşturulmalıdır. Her yürürlüğe girme tarihinde ilgili hükümler maddelerin sıralamasına uygun olarak numaralandırılır. 456

Yürürlüğe girme hükmünde önce, özel kısımlar için yürürlüğe girme tarihleri **saklı kalmak koşuluyla** düzenlemenin **ana bölümünün** yürürlüğe gireceği tarihi belirtmek yararlıdır. Yazım için aşağıdakiler kullanılabilir: 457

Bu kanun 2. cümle saklı kalmak kaydıyla ... tarihinde yürürlüğe girer.

2. cümlede ana bölümün yürürlüğe gireceği günden farklı olan tarih belirtilebilir. Birden fazla farklı yürürlüğe girme tarihi olması durumunda, fıkralar halinde bölümlenme daha anlaşılır olur. Bu durumda aşağıdaki ifade kullanılabilir:

Bu kanun 2. ile ... arasındaki fıkralar saklı kalmak kaydıyla ... tarihinde yürürlüğe girer. Ardından sonraki fıkralarda özel yürürlüğe girme tarihleri sayılabilir. Bunlar tarih sırasına göre sıralanmalıdır.

Ancak yürürlüğe girme düzenlemesinde **ilk önce özel yürürlüğe girme tarihlerini** belirtip ardından aşağıdaki ifadeyi kullanmak da mümkündür: “Bunun dışında kanun ... tarihinde yürürlüğe girer”. Bu durumda bu diğer hükümler tek tek anılmak zorunda değildir. 458

Çeşitli özel yürürlüğe girme tarihlerinin **sırası** burada da bu tarihlerin sırasına uygun olmalıdır.

Yani önce ilk olarak - ya da en geniş „geçmişe etkisi“ olan - hükümler belirtilmelidir.

Örnek:

Elektrikli ve Elektronik Cihazlar Kanununun 25. maddesi:

25. Madde

Yürürlük

- (1) 6. madde 1. fıkra 1. cümle, 14. madde 1. fıkra, 15 madde ve 16. madde 1. fıkra ve 17.-22. maddeler ilan tarihinden sonraki gün yürürlüğe girer.
- (2) 5. madde 1 Temmuz 2006 tarihinde yürürlüğe girer.
- (3) 12. madde 31 Aralık 2006 tarihinde yürürlüğe girer.
- (4) Bunun dışında bu kanun 13 Ağustos 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

- 459 Temel kanunun başka bir yerinde (örneğin geçiş hükümlerinde veya son günlerde, başvuru ve sona erme sürelerinin düzenlenmesinde) bölünen yürürlüğe girme tarihlerinden biriyle bağlantı kurulması istenebilir. Bu durumda hangi yürürlüğe girme tarihinin kastedildiği açıkça belirtilmelidir. Söz konusu tarihin **somut olarak veya bir tarih emriyle** (Kn. 448 vd.) tanımlanması tavsiye edilir, çünkü böylece yanlış anlama ihtimali kalmaz. İstisnai olarak bunun istenmemesi durumunda, yürürlüğe girme düzenlemesi esas alınmalıdır. Burada kastedilen yürürlüğe girme tarihi tam olarak tarif edilmelidir. Bu doğrudan yapılabilir (“... madde ... fıkra uyarınca bu kanunun yürürlüğe girmesi”) veya dolaylı olarak özel bir yürürlüğe girme düzenlemesine sahip olan hükme atıfta bulunularak dolaylı olarak yapılabilir (“bu kanunun ... maddesinin yürürlüğe girmesi”).
- 460 Yürürlüğün öne çekilmesine, temel kanunun yetki kurallarını içerdiği **tüzükler** eşlik ederse, bölünmüş yürürlüğe girme olanağının özel bir önemi vardır. Burada yürürlüğün öne çekilmesi gereklidir, çünkü bir tüzük ancak yetki kuralı yürürlüğe girdiğinde hazırlanabilir (GGO’nun 66. maddesi 1. fıkrası). Ayrıca tüzüğün hazırlanması ve ilan edilmesi arasında belli bir süre (baskı, dağıtım) bırakılması gerekir. Bu nedenle tüzük ve temel kanunun eşzamanlı olarak yürürlüğe girmesini sağlamak için yetki kuralı kanunun diğer hükümlerinden ve tüzüğün hazırlanmasından önce yürürlüğe girmelidir. Böylece uygun hazırlıklar yapıldığında tüzük, en erken, yetkiyi veren kanunun ilan edilmesinden sonraki gün hazırlanıp ilan edilebilir. Bu durumda tüzüğün yürürlüğe girme tarihi, kanunun geri kalan hükümlerinin yürürlüğe girme tarihine denk getirilebilir.
- 461 Koşullu ve bölünmüş yürürlük, birbirleriyle **kombine** de edilebilir.

Örnek:

Denizcilik Hukukuyla ilgili Dağıtım Kanununun 40. maddesi:

- (1) Bu kanun, 3. fıkrası saklı kalmak kaydıyla 19 Kasım 1976 tarihli Deniz Taşımacılığı Sorumluluğunun Kısıtlanması Hakkındaki Anlaşma Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlüğe girdiği gün yürürlüğe girer.
- (2) Bu kanunun yürürlüğe girdiği gün, federal resmi gazetede ilan edilecektir.
- (3) 2. maddenin 3. fıkrası bu kanunun ilanından sonraki gün yürürlüğe girer.

11.5 Bağlantılı Yürürlük

462

Birden fazla kanun koyma işlemini tamamen veya kısmen aynı günde yürürlüğe sokmak gerekebilir. Bu durumlarda uyumlu bir birlikte yürürlüğe girme tarihi seçilmeli ve her iki kanunda ya somut olarak veya bir tarih emriyle (Kn. 448 vd.) belirtilmelidir. Kanunlar aynı torba kanun (Kn. 717 vd.) içerisinde bulunursa anlaşılır olur.

463

İstisnai olarak, iki kanunun benzerliğini daha güçlü bir şekilde vurgulayan, daha karmaşık ve alışılmadık bir işlem söz konusu olur. **Bir temel kanun ve buna ait yürürlük kanunu** (Kn. 756 vd.) ayrı kanun koyma işlemleriyle çıkarsa ama aynı gün yürürlüğe girecekse bu durum söz konusu olur. Eş zamanlı olarak yürürlüğe girmeleri, temel kanunda, yürürlük kanununun yürürlüğe girme düzenlemesinin esas alınacağı ilan edilmesiyle sağlanır (diğer adıyla bağlantılı yürürlük). Bu durumda temel kanun yürürlük kanunu olmadan yürürlüğe giremez.

464

Bağlantılı yürürlüğün özelliği, iki kanunun yürürlüğe girme hükümlerinin diğer kanuna **alıntı adıyla** (Kn. 173 vd.) atıf yapmasıdır. Bu karşılıklı atfın önkoşulu, her iki kanunun daha taslak aşamasında bağlantı kararının alınmasıdır. Ancak bu durumda aşağıdaki ifade kullanılabilir:

Bir yürürlük kanununun son hükmü: Bu kanun ve ... [yürürlüğe girecek olan kanunun kısaltması] ... tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yürürlüğe girecek olan kanunun yürürlük hükmü:

Bu kanun, ... [yürürlüğe girecek olan kanunun kısaltması] tarafından belirlenen tarihte yürürlüğe girecektir.

Örnek:

Küllî Takip (İflas) Kanununun Yürürlüğü Hakkındaki Kanunun 110. maddesi 1. fıkrası: Küllî Takip (İflas) Kanunu ve bu Kanun ... 1 Ocak 1999 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Küllî Takip (İflas) Kanununun 335. maddesi:

Bu kanun, Küllî Takip (İflas) Kanunu'nun yürürlüğü hakkında Kanun tarafından belirlenen tarihte yürürlüğe girecektir.

11.6 Geçmişe Etkili Yürürlük

- 465 Kural olarak kanunlar ilan edildikleri tarihten itibaren yürürlüğe girer. İstisnai olarak geçmişe dönük bir yürürlük zamanı da öngörülebilir. Bir kanun için geçmişe etkili yürürlük düşünülüyorsa, her zaman **özel bir kabul edilebilirlik ve amaca uygunluk kontrolü** gerekir.
- 466 Geriye dönük yürürlük aşağıdaki biçimde ifade edilir:
Bu kanun ... tarihinden itibaren yürürlüğe girer.
- 467 **Ceza gerekçesi oluşturan veya cezayı ağırlaştırılan kanunlarının** yürürlüğe girmesinde geçmişe yürüme kuralı geçerli olmaz: Anayasanın 103. maddesi 2. fıkrası uyarınca bir eylem ancak, eylem gerçekleştirilmeden önce cezai eylem olduğu kanunla belirlenmişse cezalandırılabilir. Ceza veya para cezası hükümleri içeren bir kanun geriye dönük olarak yürürlüğe girecekse, ceza ve para cezası hükmü için, bölünmüş yürürlük önerilerine (Kn. 455 vd.) uygun olarak özel bir düzenleme yapılmalıdır. Burada en erken tarih olarak ilandan sonraki gün kullanılabilir.
- 468 Bunun dışında da ilke olarak kanunları, ilandan önceki bir zamanda, olumsuz hukuki sonuçları olacak şekilde yürürlüğe sokmak yasaktır (**gerçek geçmişe etki**). Bu yasak, ancak, kamu yararı söz konusu olduğunda veya bireylerin korunması gereken güvenleri ihlal edilmediğinde ortadan kalkabilir. Gerçek ya da gerçek olmayan bir geçmişe etki (Kn. 52. madde 7.2) bulunup bulunmadığı, her bir durum için tam olarak kontrol edilmelidir.

11.7 Süre, Yürürlükten Kalkma

- 469 Yürürlük düzenlemesinin aksine, bir kanunun geçerlilik süresinin sonu, kural olarak önceden belirlenmek zorunda değildir. Çoğu kanun buna uygun olarak yürürlükten kalkma düzenlemesi içermez. Bunlar **süresiz olarak** geçerlidir.

Bir kanunun geçerlilik süresini kısıtlamak mümkündür. Bu **sürelili kanunlar**, kesin olarak belirlenen **yürürlükten kalkma tarihine sahip** kanunlardır.

Örnek:

Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer ve 30 Haziran 2010 tarihinde yürürlükten kalkar.

Bir kanun içerisindeki bazı hükümler de süreli olabilir. Tek bir hükmün süresinin sınırlanması, tamamlayıcı geçerlilik süresi koşulunda ya da hükümle doğrudan bağlantılı olarak gerçekleştirilebilir.

Örnek:

Rekabet Kısıtlamasına Karşı Kanunun 3. maddesi 2. fıkrası: Kuruluşlar ya da kuruluş toplulukları ... talep üzerine, ... 32c maddesi uyarınca bir karar hakkına sahiptir. Bu düzenleme 30 Haziran 2009 tarihinde yürürlükten kalkar.

Süresi sınırlı kanun yapma tekniğinden çok dikkatli bir şekilde yararlanılmalıdır. 471
Çünkü, bu çoğu zaman kanun koymanın kalıcılığına ve güvenilirliğine ilişkin beklentilere aykırıdır. Ayrıca iki **tehlike** barındırır: Süre kısıtlamasını uzatmaya ya da kaldırmaya ve bu şekilde hükümlerinin istenen kalıcı etkisini ortaya çıkarmaya zaman yetmeyebilir. Bu durumda hükümler yürürlükten kalkar; bir kez yürürlükten kalkan hükümlerin tamamen baştan çıkarılması gerekir. Diğer yandan bu da sürenin sonu yaklaştığında, düzenleme ihtiyacının devam edip etmediğini, ediyorsa hangi ölçüde devam ettiğini titiz bir şekilde kontrol etmek için yeterli zaman kalmadan süre sınırlamasının uzatılması tehlikesini taşır.

Örneğin **düzenleme ihtiyacının yalnızca geçici olarak** var olduğu öngörülebiliyorsa, 472
süre sınırlaması söz konusu olabilir. Bunlar normalde, bir aciliyet veya bir defa ihtiyaç duyulan yardım karakterine sahip olan kanunlarda var sayılabilir.

Örnek:

Doping kurbanları yardım kanununa göre Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin doping kurbanları bir kereye mahsus mali yardım alabilirler.
Doping Kurbanları Yardım Kanunu 9. maddesi:

§9

Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kalkma

Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer. 2007 yılının sona ermesiyle birlikte yürürlükten kalkar.

Süre kısıtlamaları **geçiş düzenlemelerinde** de söz konusu olabilir. Kuralları otomatik olarak ayıklamak için geçiş süresi sona erdikten sonra yürürlükten kalkmaları öngörülebilir. 473

Düzenleme yerinin istenen amaca uygun ve yararlı olup olmadığı öngörülemiyorsa, 474
çoğu zaman bir kısıtlama mantıklıdır ("**deneme kanunu yapma**"). Bunun yerine, hukuki gelişim gözlemlendiğinde, çoğu zaman aynı şey süre kısıtlaması olmayan düzenlemelerle sağlanabilir (örneğin **değerlendirme**).

Süre kısıtlaması temel kanunun **son hükmünde**, yürürlüğe girmesiyle birlikte 475
düzenlenir. Hükmün başlığı "Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kalkma" olur.

Torba kanunun bir parçası olsa da yürürlükten kalkma, **temel kanunda** düzenlenmelidir. 476
Aksi halde yürürlükten kalkma düzenlemesinin, temel kanunda daha sonra yapılan değişikliklerde gözden kaçırılması tehlikesi vardır. Ayrıca yürürlüğü devam ettiği sürece, torba kanunun başka bir maddesindeki bir düzenlemede istenmeyen bir düzenleme artığı (Kn. 747) ortaya çıkar. Temel kanuna bu durumda "Yürürlükten Kalkma" başlıklı bir sonuç hükmü eklenir.

Yürürlükten kalkmayla ilgili **somut bir tarih** belirtilmelidir. Yürürlükten kalkış, bir 477
ayın ya da yılın ilk günü saat 0 ya da son günü saat 24 için öngörülmüşse, yazım "... , ... tarihinde yürürlükten kalkar" şeklinde olabilir. Buna karşın bir hüküm bir ayın ya da yılın ilk ya da son günü olmayan bir tarihte yürürlükten kalkacaksa, yazım "... , ... tarihinin sonunda yürürlükten kalkar" şeklinde olmalıdır.

- 478 Yürürlüğe girme de bir tarih emri içerdiği için bir **tarih emri** (Kn. 448 vd.) dahil edilirse, bunun kesin olarak yürürlük süresinin sona ereceği günü tanımlamasına dikkat edilmelidir.

Örnekler:

- a) İki tarih emri; geçerlilik süresi: Altı ay

§...

Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kaldırma

..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen ayın ilk gününün tarihi] yürürlüğe girer. ..., ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen dördüncü takvim ayının son gününün tarihi] yürürlüğe girer.

- b) Yürürlüğe girme, ilandan sonraki gün; geçerlilik süresi: Altı ay

§...

Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kalkma

... ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer. ..., ... gününün sonunda [doldurulacak: ilanı izleyen altıncı takvim ayının, sayısı, ilan tarihinin günüyle uyumlu olan gününün tarihi ya da böyle bir takvim günü yoksa, bunu izleyen takvim gününün son gününün tarihi] yürürlükten kalkar.

b) için ilgili hesaplama örnekleri:

- İlan: 27 Haziran 2007; yürürlük: 28 Haziran 2007; yürürlükten kalkma:
27 Aralık 2007
- İlan: 31 Mayıs 2007; yürürlük: 1 Haziran 2007; yürürlükten kalkma:
30 Kasım 2007, çünkü “31 Kasım” diye bir gün yok
- İlan: 30 Ağustos 2007; yürürlük: 31 Ağustos 2007; yürürlükten kalkma:
29 Şubat 2008, çünkü “30 Şubat 2008” diye bir gün yok.

- 479 Yürürlükten kalkması, harici bir olaya (örneğin başka bir hukuk kuralının yürürlükten kalkmasına) da bağlanabilir (diğer adıyla **koşullu olarak yürürlükten kalkma**). Aksi halde yürürlükten kalkma durumu belirsiz kalacaksa (Kn. 452 vd.), koşulun gerçekleştiği ilan edilmelidir.

Örnek:

Kamunun Pil Programlarına Katılımı Hakkında Kanununun 3. maddesi: Bu kanun, 91/157/EWG sayılı yönergenin 6. maddesine uygun programlar oluşturma yükümlülüğü yürürlükten kalktığı gün yürürlükten kalkar. Yürürlükten kalkma tarihi federal resmi gazetede ilan edilecektir.

Sürelî kanunlarda daha sonra düzenleme ihtiyacının daha uzun süre ya da hatta belirsiz bir süre verilmesi için devam ettiği ortaya çıkarsa, süre kısıtlaması **uzatılabilir** veya tamamen **kaldırılabilir**. 480

Örnek:

1975 sayılı ve 20 Aralık 1974 tarihli Enerji Güvenliği Kanunu'nun (BGBl. I s. 3681) 18. maddesinin 2. cümlesi uyarınca Aralık 1979 tarihinde yürürlükten kalkacaktı. Kanunun 18. maddesi 2. cümlesi, 19 Aralık 1979 tarihli 1. maddesi tarafından kaldırılmıştır (BGBl. I s. 2305).

Belirli süreli kanunlar, **bir düzenleme amacına ulaşılmasına** bağlı olan kanunlardır. Bunlarda kısıtlama olayın doğasından kaynaklanır. Bunlar yalnızca içerisinde tanımlanan önlemler uygulanana kadar geçerli olan kanunlardır. Amaç gerçekleştiği anda yürürlükten kalkarlar. 481

Örnek:

1987 sayılı 8 Kasım 1985 tarihli Nüfus Sayımı Kanunu (BGBl. I s. 2078)

Ancak sıklıkla düzenleme amacına ulaşıp ulaşılmadığı herkes için açık değildir. Bu nedenle bu durumlarda da kanunda **yürürlüğün sonuna ilişkin açık bir hüküm** belirlenmelidir (... tarihinde yürürlükten kalkar” ya da “... en geç ... tarihinde yürürlükten kalkar”). Bu gözden kaçırılmışsa, eski kanunun yürürlükten kalktığı, aynı türden düzenleme amacı olan başka bir kanun çıkartıldığında belirlenmelidir.

Örnek:

1987 sayılı Nüfus Sayımı Kanununun 21. maddesi: Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer. Aynı zamanda 1983 sayılı 25 Mart 1982 tarihli Nüfus Sayımı Kanunu (BGBl. I s. 369) yürürlükten kalkar.

Anayasadan kaynaklanan bir süre kısıtlaması varsa, ayrıca bir süre kısıtlaması gerekmez. Anayasa belli kanunlar için süresi kısıtlı bir geçerlilik öngörür. 482

Buna göre **bütçe kanunları** yalnızca bütçe planını belirledikleri dönem için geçerlidir (Anayasanın 119. maddesi 2. fıkrası). **Savunma durumunda** ortak komisyon tarafından kararlaştırılan kanunlar ve bu tür kanunlara dayanan tüzüklerin süresi Anayasanın 115k maddesi 2. ve 3. fıkraları uyarınca kısıtlıdır.

12 Sonuç Bölümü

12.1 Sonuç Bölümünün Anlamı

İlan edilmeye hazır olan her kanunun bir sonuç bölümü olmalıdır. Bunun sayesinde, kanunun anayasanın hükümlerine göre oluşturulduğu ve kanunu cumhurbaşkanının ya da başbakanın tamamladığı ve ilan edilmesi talimatını verdiği açıklanır. 483
Sonuç bölümü aşağıdaki konularla ilgili bilgileri içerir:

Sonuç Bölümü

- 484 ♦ Bir itiraz kanununda Federal Meclisin haklarının saklı tutulması (Anayasanın 77. maddesi),
- ♦ Anayasanın 113. maddesinde anılan bir durumda federal hükümetin onayı,
  - ♦ Anayasanın 138. maddesinde anılan bir durumda eyalet hükümetlerinin onayı,
  - ♦ Tamamlama ve ilan yönergesi.

485 Sonuç bölümü kural olarak ancak **kanun oluşturulduktan sonra** eklenir. Sonucun giriş bölümünün son haline uygun olması gerekir. Sonuç, yetkili bakanlık tarafından, asıl nüshanın temelini oluşturması gereken kanun metnine eklenir (GGO'nun 58. maddesi 2. fıkrası 2. cümlesi).

12.2 Münferit Sonuç Bölümleri

486 Kanun, Anayasanın 113. maddesi uyarınca ne Federal Meclisin ne de federal hükümetin onayını gerektirmiyorsa, sonuç bölümü aşağıdaki gibi olur:

Federal Meclisin anayasal hakları saklıdır. Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmiştir. Federal resmi gazetede ilan edilecektir.

487 Kanun giriş bölümüne uygun olarak Federal Meclisin onayıyla yapıldıysa ve Anayasanın 113. maddesi uyarınca federal hükümetin onayına tabi değilse, sonuç bölümü, yalnızca tanzim kaydından ve ilan yönergesinden oluşur:

Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmiştir. Federal resmi gazetede ilan edilecektir.

488 Hem federal hükümetin (Anayasanın 113. maddesi, GGO'nun 54. maddesi), hem de Federal Meclisin onayı gerekiyorsa, sonuç bölümü aşağıdaki gibi olur:

Federal hükümet yukarıdaki kanuna, Anayasanın 113. maddesi uyarınca gereken onayı vermiştir. Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmiştir. Federal resmi gazetede ilan edilecektir.

489 Kanun yalnızca federal hükümetin onayını gerektiriyorsa (Anayasanın 113. maddesi, GGO'nun 54. maddesi), sonuç bölümü aşağıdaki gibi olur:

Federal Meclisin anayasal hakları saklıdır. Federal hükümet yukarıdaki kanuna, Anayasanın 113. maddesi uyarınca gereken onayı vermiştir.

Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmiştir. Federal resmi gazetede ilan edilecektir.

490 İstisna olarak bir kanun bir veya iki eyalet hükümetinin onayını gerektiriyorsa (Anayasanın 138. maddesi: Baden-Württemberg ve Bavyera'da noterliklerin tesisinde değişiklik), onay doğrudan tanzim kaydı ve ilan talimatı üzerinden aşağıdaki gibi açıklanır:

... için (onaya yol açan kanun maddesinden alıntı) ... eyalet(ler)inin hükümet(ler) i ... Anayasanın 138. maddesi uyarınca gerekli olan onayları vermiştir.

Sonuç bölümü **kanun gücüne sahip değildir**. Cumhurbaşkanı sonuç bölümünü 491 icra eder ve sorumluluğunu taşır (Anayasanın 82. maddesi 1. fıkrası 1. cümlesi).

Kısım D
Değişiklik Kanunları

“Hatırlama, Sorumluluk ve Gelecek” Vakfının Kurulmasına İlişkin Kanunun Değiştirilmesi için Dördüncü Kanun

Başlık = Tanım

Tarih: 21 Aralık 2006

Tanzim tarihi

Almanya Federal Meclisi, aşağıdaki kanunu kararlaştırmıştır:

Giriş bölümü

Madde 1

„Hatırlama, Sorumluluk ve Gelecek” Vakfının Kurulmasına İlişkin Kanunun Değiştirilmesi

Madde başlığı

Son olarak 22 Eylül 2005 tarihli kanunun 4. maddesi 2. fıkrasıyla (BGBl. I S. 2809) değiştirilen 2 Ağustos 2000 tarihli, „Hatırlama, Sorumluluk ve Gelecek” Vakfının Kurulmasına İlişkin Kanunun (BGBl. I s. 1263), aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir:

Giriş cümlesi

1. 5. maddenin 4. fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmektedir:

„Eğer kuratoryumun en az üçte biri bu tür bir işleme her münferit durum için itiraz etmezse, kararlar yazılı yolla da alınabilir. Bu tür bir karar kuratoryum üyelerinin çoğunluğunun onayını gerektirir. 4. ve 5. bentler vakıf yönetim kurulu üyelerinin seçimi için geçerli değildir (6. madde 2. fıkra).”

Değişiklik emri
Düzenleme dili bölümü

2. 8. maddenin 1. fıkrasında, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren Dışişleri Bakanlığı'nın hukuki denetiminde" sözcükleri silinmektedir.

Değişiklik emri

Madde 2

Yürürlük

Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer.

Geçerlilik süresi kuralı (burada: Yürürlük)

Federal Konseyin anayasal hakları saklıdır.

Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmiştir. Federal resmi gazetede ilan edilecektir.

Sonuç

Berlin, 21 Aralık 2006

Tanzim tarihi

Federal Cumhurbaşkanı
Horst Köhler

Federal Başbakan
Dr. Angela Merkel

Federal Maliye Bakanı
Peer Steinbrück

İmzalayanlar

Kısım D

Değişiklik Kanunları

1 Değişiklik Kanunu Yapmaya İlişkin Genel Bilgiler

Günümüzde kanuna konu olmayan alanlar oldukça azalmıştır. Kanun koyma faaliyetinin ağırlıklı bölümü, ilk kez yapılan düzenlemelerin çıkarılmasından değil, değişikliklerden oluşmaktadır (Kn. 4). 492

Her değişiklik projesinde hukuk düzeninin bütünlüğünü ve anlaşılabilirliğinin güvence altına alınması gerekir. 493

- ◆ İstenen değişiklikler kırılma oluşturmadan, mevcut temel hukuka uymalıdır. Bunun için esas olarak her zaman ilgili hukuki durumu bu tarihe kadar düzenlemiş olan **temel kanunun** değiştirilmesi gerekir.
- ◆ Geniş anlamda aynı hukuki malzemeyle ilgili olan çeşitli temel kanunların birlikteliği, karmaşıklık anlamına gelir ve uygulama sorunlarına yol açar. Çeşitli temel kanunlar, bir hukuki malzemeyi gereksiz yere böldüğü ölçüde birleştirilmelidir (**hukuk kurallarının teksifi**).
- ◆ Alan sınırlarının ötesinde de beklenen tüm değişiklik projeleri birbirine bağlanmalıdır. Yakın bir gelecekte yeni bir değişiklik yapılacağı tahmin edilebiliyorsa, iki ayrı kanun değişikliğinin gerçekten kaçınılmaz olup olmadığı veya tek bir kanun koyma faaliyetinde birleştirilip birleştirilemeyecekleri çok titiz bir şekilde kontrol edilmelidir (**kanun koymada teksif**).
- ◆ Değişiklikler kalıcı düzenlemeler yaratmalıdır (**hukukun kalıcılığı**). Kendi açılarından değişikliğe muhtaç olan değişiklikleri önlemek için kanun tekniğinin çeşitli olanakları kullanılabilir, örneğin atıf yapmanın avantajları (Kn. 218 vd.) ya da tüzük çıkarma yetkisi (Kn. 381 vd.).
- ◆ Hukukun kalıcı olarak ayıklanmasını garantiye almak ve belirli bir hukuk alanında yürürlükte kabul edilen mevzuatın biçimsel olarak tespiti için bir değişiklik projesi fırsatı doğduğunda, değiştirilecek olan kanunun hükümlerinin gereksiz ya da maddi dayanaktan yoksun hale gelip gelmediği (örneğin eski geçiş hükümleri), güncellenmesinin gerekip gerekmediği (örneğin eskimiş tanımlar) veya eski değişiklik kanunlarından kalan düzenleme artıklarının (Kn. 686) ortadan kaldırılıp kaldırılamayacağı kontrol edilmelidir (**hukukun ayıklanması**).

Hukuk kurallarında değişiklik için, yapı olarak birbirinden büyük ölçüde ayrılan aşağıdaki temel şekiller mevcuttur: 494

- ◆ ilga eden kanun, bir temel kanunu baştan, yeniden yazar (Kn. 504 vd.);
- ◆ **Münferit değişiklik**, esas olarak yalnızca bir temel kanunu değiştirir (Kn. 516 vd.);
- ◆ **Torba kanun**, birden fazla kanunu değiştirir, yeni kanunlar yaratır ya da ortadan kaldırır (Kn. 717 vd.).

Özelde bu asıl ve yan değişikliklerin hangisinin en uygun olduğu, **değişiklik emrinden** anlaşılır. Doğru temel şekli seçebilmek için önce gerekli değişikliğin türü ve kapsamı açık olmalıdır. 495

Kısım D - Değişiklik Kanunları

- 496 Tür açısından **temel ve takip eden değişiklikler** arasında ayırım yapılmalıdır. Kanun koyma projesi, değişikliklerin toplamından oluşur.
- 497 **Temel değişiklikler** hukuk politikasıyla ilgili bir hedefin doğrudan hayata geçirilmesine hizmet eder. Temel değişiklikler sonucu, başka hükümler çelişir hale gelirse, **takip eden değişiklikler** yeni düzenlemelerin diğer kanunlarla uyumlu olmasını sağlar. Takip eden değişiklikler, asla bağımsız bir kanun koyma işleminde yapılmaz, yalnızca ana değişikliklerle birlikte gerçekleştirilir. Hangi takip eden değişikliklerin gerekli olduğu, Juris'teki federal hukuk veri bankasının yardımıyla belirlenebilir (Kn. 28 vd.).
- 498 Bir değişiklik kanunu formüle etmek isteyen kişi, daha taslak aşamasında, planlanan kanunun temel kanunla uyumlu olması için, temel kanun metnini, o tarihe kadar olan metinle karşılaştıran ve gerekli değişiklikleri içeren üç sütunlu **özetler** oluşturur. Almanya Federal Meclisi komisyonları da görüşmeleri için özet talep edebilir (GGO'nun 53. maddesi 2. fıkrası).
- 499 Kanun metninin, ilga eden bir kanun yoluyla yeniden yazılması istenmiyorsa, yürürlükteki kuralı kısmen veya tamamen kaldıran, tamamlayan veya yeni sözcüklerle değiştiren **değişiklik tekniğinden** yararlanılmalıdır. Kanun tekniği açısından bir değişiklik genelde, birbirinden ayrılması gereken iki bölüme sahiptir.
- ◆ **Değişiklik bölümü**, değiştirilecek olan temel kanunu somut olarak tanımlayan **giriş cümlesinden** ve **değişiklik emrinden** oluşur. Değişiklik emri, temel kanunun içeriğinin hangi noktasında hangi değişikliklerin yapılması gerektiğini belirtir (örneğin: ... maddede “...” sözcüğünün yerini “...” sözcükleri alacaktır).
  - ◆ **Düzenleme bölümü** değişiklik emrine yerleştirilmiştir ve temel kanunun yeni metni haline gelecek olan her şeyi içerir (örneğin: ... maddede “onaylandı” sözcüğünün yerini “**izin verildi ya da müsamaha edildi**” sözcükleri alacaktır). Düzenleme dili bölümü, değiştirilmeyen metnin bulunduğu özetle, B bölümündeki hukuk kurallarının yazımıyla ilgili genel önerilere uymalıdır.

Değişiklik bölümünün hukuki anlamı, değişiklik kanununun yürürlüğe girmesiyle ortaya çıkarken, düzenleme bölümü bu andan itibaren temel kanunun esaslı bir parçası olur.

- 500 Değişiklik tekniğinin (Kn. 552 vd.) **sakıncaları** vardır. Bu şekilde formüle edilen değişiklik kanunlarında, değişikliklerin içerikle ilgili anlamı çok zor anlaşılır. Değişiklik emirleri çoğunlukla yalnızca münferit sözcüklerle, cümle bölümleriyle ya da cümlelerle vs. ilgilidir. Bunlar anlamlarına göre değil, sıralı olarak temel kanunun madde sıralamasına göre düzenlenmiştir. Değişiklikler **yalnızca** temel kanunun bu tarihe kadarki metniyle **karşılaştırılarak** anlaşılabilir. Yani gelecekte geçerli olan kanun metni önce birleştirilmelidir. Böylece hukuki durumdaki değişiklikler kamu açısından çok zor anlaşılır.
- 501 Değişiklik tekniğinin **yararları**, kanun koyma işleminin bütün olarak temel kanun üzerinden değil, yalnızca değişiklik üzerinden tartışılması ve kararlaştırılmasıdır. Hukuk uygulayıcıları için değişiklikler belirgin ve dolayısıyla değişiklik süreci

anlaşılır olur. Değişiklik tekniği ayrıca düzenli olarak temel kanunla çalışanlara, öğrenme ve değişiklik görevi hakkında hızla fikir edinme olanağı verir.

Değişiklik tekniğinin yararları ve sakıncaları karşılıklı olarak **tartılmalıdır**. Değişiklik tekniğinin yararları aşağıdaki durumlarda sakıncalarına göre daha fazladır: 502

- ◆ Kanun koyucu güncel değişiklik görevine konsantre olacaksa,
- ◆ Değişiklik öne çıkarılacaksa ve
- ◆ Metin değişikliğinin kapsamı, ilgili temel kanunun kapsamına göre daha darsa.

Kanun tekniği açısından böyle bir durumda **kanunda münferit değişiklikler** (Kn. 516 vd.) veya **torba kanun** (Kn. 717 vd.) gündeme gelir.

Kanun koyma faaliyetinin ağırlık noktası bir hukuki alanın **kapsamlı olarak yeniden şekillendirilmesi**yse, salt değişiklik türünde bir ifade anlaşılmaz olabilir ve belli koşullar altında kanun koyma faaliyetinin hukuk politikası açısından anlamını yeterince öne çıkarmayabilir. Muhataplar, temel kanunun tam metnine ancak değişiklik kanununun ilanı ile ulaşabilirler (Kn. 859 vd.). Bu nedenle kapsamlı düzenlemelerin söz konusu olduğu halde, yeni bir temel kanun yaratılmalı ve bu tarihe kadar yürürlükte olan metin kaldırılmalıdır. Kanun yapma tekniği açısından bunun için **ilga eden kanun** kullanılabilir (Kn. 504 vd.). 503

2 İlga Eden Kanun

İlga, değişikliği gerçekleştirmenin bir yoludur. Münferit kanun değişikliğinin bir alternatiftir (Kn. 516 vd.). 504

İlga eden kanun ile bir veya daha fazla yürürlükteki kanunun yerine geçen yeni bir temel kanun oluşturulur. Burada kapsamlı değişiklik göreviyle kanun değişikliğindeki gibi, metnin belli yerlerinin değiştirilmesiyle yetinilmez, gelecekteki temel kanunun tüm metni **yeniden kaleme alınmaz**. Bu tür kanun koyma, **kurucu yeni yazım** olarak da tanımlanır. “Eski” temel kanun ortadan kaldırılır. 505

İlga eden kanun, ilk düzenleme gibi kaleme alınır. Bu nedenle değişiklik görevi, bu tarihe kadar geçerli olan temel kanunla karşılaştırıldığında nelerin değiştirilmediği ve nelerin değiştirildiği görülmez.

İlga eden kanun, kanun tekniği açısından, örneğin nitelendirme/başlık, giriş, bölümlenme ve sonuç açısından **ilk düzenlemeye** paraleldir. Onay gerektiren hükümler içeriyorsa, her zaman Federal Meclisin onayı gerekir; bu hükmün “eski” temel kanunda bulunup bulunmadığının bir önemi yoktur. 506

İlga eden kanun, hiçbir şekilde “... kanunu aşağıdaki şekilde kaleme alınmaktadır: ...” giriş cümlesini içermemelidir. Bu tür bir **giriş cümlesi istenen ilga etkisini engeller**. Metin, eskinin yerini almış olur, ancak hala “eski” kanun gibi, o zamana kadar bulunduğu yerden alıntılanması gerekir. 507

Kısım D - Değişiklik Kanunları

508 İlga eden kanun, genelde yerini aldığı **kanunla aynı isme** sahiptir. **İsmi**n bir temel kanunu diğer temel kanunlardan ayırması gerektiğine ilişkin bakış açısı (Kn. 324) burada belirleyici bir rol oynamaz, çünkü ilga eden kanun bu tarihe kadar geçerli olan temel kanunun yerini alır. Bunun dışında iki kanun, tanzim tarihleri ve buldukları yerle birbirinden ayrılmaktadır.

509 Mülga kanunun resmi **kısaltmaları** da muhafaza edilmelidir. Juris nezdinde Federal Hukukun veri bankasında da ilga eden kanunların kısaltmalarında ilgili metin, resmi kısaltmaya yıl eklenerek vurgulanmaktadır. Kullanıcı yine resmi kısaltmayla veri bankasında başarılı arama yapabilir.

Örnek:

Telekomünikasyon Kanunu (TKG): 25 Temmuz 1996 tarihli kanun (BGBl. I s. 1120): Juris kısaltması “TKG”,
22 Haziran 2004 ilga eden kanun (BGBl. I s. 1190): Juris kısaltması
„TKG 2004“.

510 İlga eden kanun, yeni bir **temel kanun** olduğundan, bir ilk düzenleme gibi ele alınacaktır, yani kısa ismiyle, tamamlanma tarihiyle ve ilanının bulunduğu yerle anılacaktır (Kn. 169 vd.).

511 Kurucu yeni yazım sırasında, özellikle dil ve hukuk sistemi açısından iyileştirme olanaklarından geniş kapsamlı olarak yararlanılmalıdır; burada B ve C bölümlerindeki açıklamalar dikkate alınmalıdır.

512 Başka hükümlerde “eski” temel kanuna **atıfta bulunulduğunda** özel bir dikkat gösterilmelidir. Yerine yenisi koyulan kanuna yapılan esnek atıflar, zaman zaman ilga eden kanuna yapılan atıflar olarak olduğu gibi kalabilir. Bunun önkoşulu, yerine yenisi konan kanunun adının muhafaza edilmesi ve ilgi normunun yerinin değiştirilmemiş olmasıdır. Juris’teki federal hukuk veri bankasının (Kn. 33) yardımıyla, bu tarihe kadar eski temel kanunun hükümlerine atıfta bulunan, başka kanunlardaki ve tüzüklerdeki tüm hükümler (çıkış kuralları) bulunabilir. Çıkış normları **tek tek** atıfların kontrolleri ve alıntılarının doğru olup olmadığı **açısından kontrol** edilmelidir. Gerekirse takip eden değişiklikler çerçevesinde (Kn. 515) uyumlu hale getirilmelidir.

513 Her ilga eden kanunun işareti ve gerekli bir parçası, **bu tarihe kadar mevcut hukuk kurallarının yürürlükten kalkmasıyla ilgili düzenlemedir**. Yerine yenisi konacak olan temel kanun, açıkça kaldırılmalıdır; ilga eden kanun birden fazla temel kanunun yerini alıyorsa, hepsinin belirtilmesi gerekir.

514 Yürürlükten kalkmayla ilgili düzenleme, yürürlüğe girme düzenlemeleriyle bir araya getirilir. Bu hükmün başlığı “**Yürürlüğe girme, Yürürlükten Kalkma**” olur. Yerine yenisi konacak olan kanun, tam alıntı yoluyla belirtilir (Kn. 169), yani alıntı adıyla, gerekirse tamamlanma veya ilan tarihiyle, bulunduğu yerle ve gerekirse değişiklik notlarıyla.

Örnek:

14 Temmuz 1980 tarihli Konaklama İstatistiği Kanununun yerini 2 Mayıs 2002 tarihli Konaklama İstatistiği Kanunu almaktadır. 22 Mayıs 2002 tarihli Konaklama İstatistiği Kanununun 8. maddesi (BGBl. I s. 1642):

§8

Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kalkma

Bu kanun 01 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe girer. Aynı zamanda, son olarak 19 Aralık 2000 tarihinde kanunun 5. maddesi no. 6 ile (BGBl. I s. 1765) değiştirilen 14 Temmuz 1980 tarihli Konaklama İstatistiği Kanunu (BGBl. I s. 953), yürürlükten kalkar.

Başka hukuk kurallarında takip eden **değişiklikler** yapılması gerekirse (örneğin başka temel kanunlardaki ya da temel tüzüklerdeki çıkış kurallarının uyumlu hale getirilmesi), taslak, **torba kanun** olarak yazılmalıdır. Burada 1. madde yeni temel kanunu içerir. Takip eden değişiklikler için bir ya da daha fazla madde bulunduğu yer bilgisi A'nın (Kn. 26) bölümlenme sıralamasıyla bir veya daha fazla madde öngörülmelidir. Temel kanunun aksine, takip eden değişiklikleri içeren maddeler değişikliğin yapıldığı dilde yazılmalıdır. Torba kanunla, özellikle başlığın oluşturulmasıyla da ilgili olarak verilen öneriler, dikkate alınmalıdır (Kn. 717 vd.). Takip eden değişikliklerde ilga eden kanunun tam alıntıyla belirtilmesi gerekiyorsa, henüz kesinleşmemiş olan bölümlerin yerini, öncelikle bir yerini doldurma emri alır.

515

Örnek:

... [doldurulacak: tanzim tarihi ve bu kanunun bulunduğu yer] tarihli ... [kanunun alıntı ismi] ... maddesi uygun şekilde uygulanacaktır.

3 Münferit Değişiklik

3.1 Münferit Değişikliğin Ayırt Edici Özellikleri

Kanunda münferit değişiklik, **değişiklikler için bir şekillendirme olanağıdır**. İlganın (Kn. 504) bir alternatifidir, ancak torba kanundan (Kn. 717 vd.) farklıdır.

516

Münferit değişiklik, esas olarak yalnızca **tek bir temel kanunu** değiştirir. Bu şekilde başka temel kanunlardaki hükümler ya da tüzüklerdeki hükümlerle çelişirse, diğer kanunlarla uyumu sağlamak için gerekli takip eden değişiklikleri de içerir (Kn. 496 vd.).

517

Başka bir temel kanunun ana değişikliğini içermemelidir. Pratikte sıkça başka temel kanunlar amaca uygun olarak birbirine bağlı olan ana değişikliklerden etkilenir; bunun için **torba kanun şekli** kullanılabilir.

518

Münferit olarak değişen kanun, temel kanununa ilişkin olarak özel bir **değişiklik tekniği** kullanır. Bu değişiklik tekniği (Kn. 552 vd.) torba kanunlardaki değişikliklerde de dikkate alınmalıdır.

519

3.2 Münferit Değişikliğin Başlığı

- 520 Münferit kanun değişikliğinin bir tanımı olmalıdır. Bu, kanunun resmi metninin bir parçasıdır. İlk düzenlemeden farklı olarak, burada ismin **alıntıya elverişli olup olmamasının önemi yoktur**; çünkü bir değişiklik kanunu münferit kanun değişikliği gibi tamamen alıntılanmaz. Yalnızca kanunu (son olarak) değiştirdiyse, bir kanunun tam alıntısında münferit kanun değişikliğine işaret edilir. Ancak değişiklik notu (Kn. 189 vd.) yalnızca tür bilgisi olan “kanun”dan, tamamlanma tarihinden ve bulunduğu yerden oluşur.
- 521 Münferit kanun değişikliğinin ismi, **kesin bir şemaya** göre oluşturulur. Bu isimle münferit kanun değişikliğinin, ne olduğu anlaşılır. Aynı zamanda konu için güçlü bir isim aranmasına gerek kalmaz, bu da özellikle küçük değişiklik projelerinde başlık oluşturulmasını kolaylaştırır.
- 522 İsim, **sayma** olarak ifade edilen bir düzenleme sayısıyla başlar.

Örnekler:

Federal Sürgünler Kanununun değiştirilmesiyle ilgili yedinci kanun
Askerlik Ücreti Kanununun değiştirilmesiyle ilgili on beşinci kanun
Milletvekilliği Kanununun değiştirilmesiyle ilgili yirmi altıncı kanun

- 523 Sayı sıfatı, aynı temel kanunun eski **münferit kanun değişikliklerinden ayrılmasına** hizmet eder. İlgili temel kanunu değiştiren tüm kanun koyma faaliyetleri değil, yalnızca münferit kanun değişiklikleri sayılır. Yani sayımda diğer değişiklikler, örneğin torba kanun yoluyla yapılanlar dikkate alınmaz.
- 524 Kanun metninin **bildirici ilanı** (Kn. 859 vd.) münferit kanun değişikliklerinin devam eden sayımını etkilemez. Temel bir yeniden yazımda (Kn. 505) yeniden sayım yapılır.
- 525 Bir temel kanunun **alıntı ismi değiştirildiyse**, münferit kanun değişikliklerinin sayımı baştan başlamaz.
- 526 Daha önceki münferit kanun değişikliklerinde **henüz hiç bir sayım yapılmadıysa**, ilk kez bir düzenleme numarasıyla işaretlenecek olan münferit kanun değişikliği, ilk münferit kanun değişikliğinin sayımında kendisine denk gelecek olan sayıyı alır. Son kez bir düzenleme sayısı verilen münferit kanun değişikliği ile güncel bir kanun değişikliği projesi arasında **sayım kesintiye uğradıysa**, son olarak sayıma dahil edilmeyen münferit kanun değişikliklerinin sayısı eklenir.
- 527 Sayı sıfatını tür bilgisi izler. Değişiklik kanunlarında tür bilgisi olarak yalnızca “**kanun**” sözcüğünün kullanılmasına izin verilir.
- 528 Tür bilgisini izleyen kanun bilgisi, burada yalnızca biçimsel amaç olan “**değişiklik için**” ifadesini ve –tamlayan durumunda– değiştirilecek olan temel kanunun alıntı adını anar. “... tamamlayıcı kanun” ya da “...değişen Kanunun başlığında ve tamamlayan kanun” gibi ifadeler kullanılmaz. Değişiklik, bir AB belgesinden kaynaklanıyorsa, kural olarak bir dipnotta başlığa işaret edilmelidir (Kn. 310, 315). Örneğin değişiklik vesilesi ile ilgili diğer bilgiler için başlıkta esas olarak yer yoktur.

İstisna olarak, münferit kanun değişikliğinin tanımında değişikliğin konusuna işaret etmek mantıklı olabilir, örneğin geniş kapsamlı bir kanun noktasal olarak ya da başka bir vesileyle değiştiriliyorsa. Burada tanıma, bir tireden sonra kısa bir konu açıklaması eklenebilir.

Örnek:

Ceza kanununun değiştirilmesi hakkında ... kanun – para cezalarının günlük miktarının üst sınırının artırılması

Değişecek kanun, münferit değişikliğin başlığında alıntı adıyla anılır. Bu tanım, duruma göre kısa nitelendirme olur. Kısaltma, tarih ve bulunduğu yer belirtilmez. 529

Örnek:

Kanunun başlığı “Hava kirliliği, gürültü, sarsıntı ve benzer süreçler yoluyla çevreye zararlı etkilere karşı koruma kanunu (federal emisyon koruma kanunu – BimSchG)” ise, yedinci münferit kanun değişikliğinin ismi şöyle olur:
Federal emisyon koruma kanununun değiştirilmesi hakkında yedinci kanun.

Bir temel kanunun alıntı ismi değiştirildiyse, kanunda bir münferit kanun değişikliği ile yapılacak olan bir sonraki değişiklikte, yeni **alıntı ismi** başlıkta belirtilir. 530

Takip eden değişiklikler yapılması gerekiyorsa, bundan etkilenen hukuk kuralları münferit kanun değişikliğinin başlığında anılamaz. Örneğin “... ve diğer hukuk kurallarının değiştirilmesi” gibi her türlü ek bilgilerinin olmaması gerekir. 531

Alıntı (Kn. 520) ve konu açıklaması (Kn. 528) ihtiyacının olmaması nedeniyle, münferit değişikliklerin **kısa ismi olmaz**. 532

Değişiklik kanun bilgilerinde **resmi kısaltmaya da gerek yoktur**. Yine de münferit kanun değişikliği için resmi bir kısaltma öngörülmüşse, temel kanunun kısaltmasıyla karışmasını önlemek için “ÄndG” kısaltmasıyla bitmesine dikkat edilmelidir. Kısaltma, federal hukukun dokümantasyonundan sorumlu olan Federal Adalet Dairesince uygun bulunmalıdır (Kn. 31). 533

3.3 Tamamlanma tarihi

Kanunun başlığından sonra yazılan tamamlanma tarihi, Cumhurbaşkanının imzasının tarihini gösterir. Daha taslak aşamasında, – başlıktan ayrılan – “tarih ... “ sözcüğüyle başlayan bir satır öngörülür (Kn. 349). 534

3.4 Münferit Değişikliğin Giriş Bölümü

Münferit olarak değişen kanun, bağımsız bir kanundur ve bu nedenle bir giriş bölümü olmalıdır. Temel kanunların **giriş bölümü** hakkında söylenenler burada da geçerlidir (Kn. 350 ile 357 arası). 535

Giriş bölümünün doğru yazılması için, münferit olarak değişen kanunun Federal Meclisin onayını gerektirip gerektirmediği titiz bir şekilde incelenmelidir. Burada, değiştirilecek olan temel kanun Federal Meclisin onayıyla çıkarıldıysa, kolayca münferit kanun değişikliğinin onay gerektiği varsayılmaz. 536

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Daha çok **münferit kanun değişikliğinin kendi içeriğine göre onay gerektirip gerektirmediği** belirleyicidir (Kn. 52 kontrol sorularınının 2. maddesi).

3.5 Münferit Değişikliğin Yapısı

- 537 Münferit değişiklik, **maddeler halinde bölümlenir**. “Madde”den sonra Arap harfleriyle rakam gelir. Madde başlıkları genelde gerekli değildir. Ancak münferit değişiklik birden fazla madde içeriyorsa, takip eden değişiklikler nedeniyle kullanılabilir.
- 538 Esas olarak başlıkta anılan temel kanunla ilgili olan asıl değişiklikler ilk maddede bir araya getirilmelidir.
- 539 Bu ilkelerden Kn. 540 ve 541’de anılan durumlar ayrılmak mümkündür.
- 540 Münferit değişiklikler **farklı tarihlerde** geçerli olacaksa ve temel kanunun **değişik düzenlemeleriyle** ilgiliyse, aynı tarihte yürürlüğe girmesi istenen tüm değişikliklerin ayrı birer maddede bir araya getirilmesi tavsiye edilir. Bu tür bir yapı, yürürlüğe girme düzenlemesini kolaylaştırır ve aynı zamanda, birden fazla zaman olarak birbirinden ayrılan kanun yapma işleminin odaklanma sonucu kanun koyma faaliyeti şeklinde bir araya getirildiğini vurgular. Maddelerin sıralaması yürürlüğe girmenin zaman sıralamasına göre belirlenir. Her bir madde içerisinde ise değişikliklerin sıralaması, değiştirilecek olan temel kanunun madde sıralamasına göre yapılır.
- 541 Bazen temel kanunun **aynı hükmünü birden fazla değiştirmek** ve değişikliği farklı zamanlarda yürürlüğe sokmak gerekir. Bunun için, aynı zamanda yürürlüğe giren tüm değişiklikler ayrı birer maddede bir araya getirilir. Maddelerin sıralaması yürürlüğe girmenin zaman sıralamasına göre belirlenir. Daha sonra yapılan değişiklik, hükmün önceki değişiklikle ortaya çıkan metnin üzerine yerleştirilir. Bu yapıda özellikler ortaya çıkar (Kn. 632 vd.).
- 542 Münferit değişiklikte veya temel tüzüklerde gerekli olan **takip eden değişiklikler** (Kn. 497, 636 vd.), bir madde içinde, genelde 2. maddede bir araya getirilir. Bir hukuk kuralında yapılan her değişiklik için bir fıkraya öngörülmelidir. İhtiyaç olursa, birden fazla madde de oluşturulabilir. Değişikliklerin sıralaması, bulunduğu yer bilgisi A’daki bölümlenmeye göre şekillenir (Kn. 26).
- 543 Münferit değişikliğin **son maddesi**, yürürlüğe girme hükmüdür (Kn. 708 vd.). Ana değişiklik sonucunda kanunların ya da tüzüklerin tamamen ortadan kaldırılması gerekirse, yürürlük hükmü, “Yürürlüğe girme, Yürürlükten Kalkma” başlığı altında duruma uygun olarak genişletilir.

3.6 Giriş Cümlesi – Değiştirilecek Olan Kanunun Belirtilmesi

- 544 Bir temel kanunun her değişikliğinde, değiştirilecek olan kanunun somut olarak belirtildiği bir **giriş cümlesi** yazılır. İzleyen değişikliklerde emirleri ancak bu şekilde kesin bir şekilde yerine getirilebilir (yalnızca tek bir hükmün değiştirilmesi durumundaki özel durum için karşı Kn., 629 vd.).
- 545 Münferit değişikliğin 1. maddesinin giriş cümlesinde, ana değişikliğin konusu olan temel kanun belirtilir. Genelde geçerli, yani ilan edilen ve yürürlüğe girmiş olan bir temel kanun söz konusudur. Ancak İlan edilen ama henüz yürürlüğe girmemiş olan bir temel kanun da değiştirilebilir (diğer adıyla askıda olan kanun).

Giriş cümlesinde, temel kanunun – genel olarak biliniyor olsa bile – giriş cümlesinde **tam alıntılarda** (Kn. 169), yani alıntı ismi, tamamlanma ya da ilan tarihi, bulunduğu yer ve değişiklik açıklaması belirtilmelidir. Tam alıntıyı, standart „... aşağıdaki gibi değiştirilmektedir“ ifadesi izler. 546

Kanunun **alıntı ismi**, adıdır. Bir kısa tanım belirlenmişse, bu alıntı adıdır. Değişmesi gereken kanun, kısaltması ile veya adından, kısa adından veya kısaltmasından oluşan bir başlıkla belirtilmemelidir. 547

Örnek:

Kanunun başlığı “motorlu araç ve tramvay sürücü personeli hakkında kanun (sürücü personel kanunu – FPersG)” ise, “1. Madde”den sonraki giriş cümlesi şöyle olmalıdır:

Sürücü personel kanununun, son olarak 6 Temmuz 2007 tarihli kanunun 1. maddesiyle değiştirilen (BGBl I s. 1270) 19 Şubat 1987 tarihli ilandaki hali (BGBl. I s. 640), aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir: ...

Kanuna yeni bir alıntı ismi verildiyse, giriş cümlesinde **yeni bir alıntı adıyla** ve en son resmi tam metin yayımının bulunduğu yerle belirtilmelidir. 548

Örnek:

Federal Resmi Gazete III.bölüm, düzenleme numarası 403-6’te yayımlanan sadeleştirilmiş haliyle “Üst Hakkı Tüzüğü”, 23 Kasım 2007 tarihli kanunla (BGBl. I s. 2614), düzeyine uygun yeni “Üst Hakkı Kanunu (Üst Hakkı Kanunu – ErbbauRG) başlığını almıştır. Daha sonra yapılan değişikliklerin giriş cümlesi şöyledir:

Üst hakkı kanununun, son olarak ... ile değiştirilen Federal Resmi Gazete III.bölüm, düzenleme numarası 403-6’te yayımlanan sadeleştirilmiş hali, aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir: ... 549

Değiştirilecek olan kanun, tam metnin son yayımından sonra bir ya da birkaç kez değiştirildiyse, değişikliği yapan maddenin giriş cümlesinde (son) değişikliğe işaret edilmelidir. **Değişiklik atfında** şöyledir: “(son olarak) ... ile değiştirilen ..., ...”

Kanun yapma uygulamasında, değişiklik notunda her zaman **ilan edilen** son değişiklik kanunu belirtilir, henüz yürürlüğe girmemiş olsa bile (diğer adıyla askıda değişiklik karş. Kn. 670 vd.). Bu şekilde, değişikliğin boşluksuz bir zincir içinde son tam metin yayımına kadar takip edilebilmesi garanti edilir. Değişiklik notunun ayrıntıları için karş. Kn. 189 ve devamı.

Çoğu zaman değişiklik kanunu taslağında temel kanunun son değişikliğini doğru bir şekilde belirtmek zordur, örneğin paralel değişiklik taslaklarında (Kn. 676). Bu durumda değişiklik taslakları pratikte tam olarak doldurulmaz (“son olarak ... ile değiştirilmiş olan”). Bu sorun olabilir, çünkü **eksik bir giriş cümlesi**, değişiklik kanunun değiştireceği kanun metnini kesin bir şekilde belirleme olanağı vermez. 550

Kısım D - Değişiklik Kanunları

551 Hazırlanan değişiklik kanunu kararlaştırılmadan önce temel kanunla ilgili başka değişikliklerin yürürlüğe gireceği ya da ilan edileceği hesaplanıyorsa ve belli değişiklik emirleri metnin aynı bölümüyle bağlantılıysa, kanun taslağında, değişiklik emirlerinin temel kanunun hangi (müstakbel) metniyle ilişkili olduğu açıkça görülmelidir. Taslak aşamasında örneğin şu formülasyon yapılabilir:

Son olarak [... kanununun değiştirilmesi için ... bir ... kanun taslağı, BT-Drs. ...] ile değiştirilen ..., ..

Alternatif olarak kanun taslağındaki belli metin bölümlerinde dipnotlarda, değiştirilecek olan hükmün müstakbel metinlerinden hangisinin esas alınacağına işaret edilebilir. Diğer değişiklikler kararlaştırıldıktan ve ilan edildikten sonra dipnotlar kaldırılır. Kanun yapmada teksif talebine uyulduğunda (Kn. 493), yani bekleyen tüm temel kanunu değiştirme projeleri bir araya getirildiğinde, paralel yürüyen değişiklik projelerini doğru bir şekilde adlandırmanın ve danışma sürecinde gözlemlenmenin zorlukları ve birbirine uyumlu olmayan değişikliklerdeki hatalar önlenmektedir.

3.7 Değişiklik Emri

552 Giriş cümlesini, temel kanundaki değişiklikler izler. Değişiklik emrinin **sıralaması** temel kanunun bölümlenmesine göre yapılır. Burada temel kanunda öngörülen değişikliklerin önemli mi yoksa önemsiz mi olduğu, ana değişiklikler mi yoksa takip eden değişiklikler mi olduğu fark etmez. Temel kanunun bölümlenmesine göre hareket etmek, değişikliklerin kanunun geçerli metnine eklenmesini kolaylaştırır. Birleştirilen değişiklik emirleriyle ilgili istisna için karşı. Kn. 624 ve devamı.

553 Her bir değişiklik, gelecekteki kanun metni belirgin olacak şekilde formüle edilmelidir. Burada hareket alanı olmamalıdır. Bu hedefe ulaşmanın yolu, değişiklik emri için **yeknesak ifadeler** kullanılmalıdır.

554 **Değişiklik emrinde**, geçerli metnin **hangi bölümünün** değiştirileceği ve değişikliğin **nasıl** olacağı kesin olarak belirtilmelidir.

555 Değişiklik bir bölümlenme biriminin tamamını ilgilendirebilir (örneğin bir fıkranın iptali) ya da bir bölümlenme birimi içerisinde metnin bazı bölümleriyle ilgili olabilir (örneğin bir cümlenin içindeki bazı sözcüklerin değiştirilmesi)

556 Değişiklik emirleri özelde aşağıdaki gibidir:

Geçerli metnin, yerine yeni bir metin geçmeden silinmesi isteniyorsa ..., ... **kaldırılır/silinir** (Kn. 575 vd.). Geçerli metne yeni bir metin eklenecekse ..., ... **eklenir/önüne gelir/arkasına eklenir** (Kn. 589 vd.).

Bu tarihe kadar geçerli olan metnin yerine yeni bir metin gelecekse ..., aşağıdaki gibi yazılır/ yerini ... alır (Kn. 614 vd.).

557 Değişiklik emrinde “Wort” sözcüğü çoğul olarak “Worte” değil, **“Wörter”** olur, çünkü burada anlam olarak en küçük bağımsız dil birimi olarak kullanılmaktadır.

558 Sayılar, işaretler, formüller ekleniyorsa, önüne geliyorsa, sonuna ekleniyorsa, değiştiriliyorsa ya da siliniyorsa, metnin bu bölümü bütünsel olarak **“bilgi”** olarak tanımlanır.

559 Örneğin maddelerin **saymaları** gibi **bir bilginin** belli **bölümleri** değiştirilecekse, özellikle değişiklik emrinin açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir. Bu nedenle metindeki yeri seçilirken asgari bir anlamlılığın muhafaza edilmesi gerekir.

Örnek:

“133. Madde” bilgisinin yerini “133. ve 134. maddeler” alacaktır. Yanlış: “Madde” bilgisinin yerini “maddeler” alacaktır ve “133” bilgisinden sonra “ve 134.” eklenecektir.

Örneğin bir sayıdan ve birden fazla tam olarak yazılan sözcükten oluşan **karma bir metin bölümü**, basitleştirilerek “**Wörter**” sözcüğüyle tanımlanır (ancak içeriğin anlaşılabilirliği için karş. Kn. 646). Metnin bu bölümü yalnızca tam olarak yazılmış bir sözcükten ve en az bir sayıdan ya da simgeden oluşuyorsa, basitleştirilerek “**bilgi**” olarak tanımlanır; ancak burada **noktalama işaretleri** dikkate alınmaz. Bu biçimsel bir ayrımdır ve bütünsel ve basit bir değişiklik dili sağlar. 560

Örnekler:

„13. ve 14. maddeler“ bilgisinin yerini „13. madde 2. fıkrası no. 1 ve 3“ sözcükleri alacaktır. „15. maddenin 2. fıkrası“ bilgisinin yerini „15. madde 2. fıkrası 1 bendi“ sözcükleri alacaktır.

Cümlelerin no. 1’den önceki bölümünde “başvurular” sözcüğü silinecektir.

Başka türlü ayrıntılı olarak tanımlanamayan metin bölümlerine, değişiklik emirlerinde “**metin**” denir (örnek Kn. 608, 611). 561

Geçerli olan ve müstakbel metnin bütün alıntıları değişiklik emrinde **tırnak içinde** gösterilir. 562

Örnekler:

3. maddede “başvurular” sözcüğünün önündeki “ilanlar ya da” sözcükleri silinecektir.

4. maddede, cümlelerin “personel kurulu” sözcüğünden sonraki bölümü silinecektir.

5. maddenin 2. fıkrası 3. cümlesinde, “başkan” sözcüğünden sonra “ya da bayan başkan” sözcükleri eklenecektir.

6. maddenin 1. fıkrasında “17. madde 3. fıkrası” bilgisi silinecektir.

3.7.1 Değişiklik Emrinin Yapısı

Temel kanunun değiştirilen her maddesi numaralandırılır.

Kanunun ek parçalarında, örneğin **içindekiler**, yüksek bölümlenme düzeyleri için **ara başlıklar** ya da **eklerde** yapılan değişiklik emirlerine de yine **ayrı bir numara** verilir. 563

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Örnek:

1. İçindekiler bölümünde 3. maddeyle ilgili bilgi aşağıdaki gibi yazılır: “3. madde (iptal)”. 2 3. madde kaldırılmıştır.
3. 17. maddede ...
4. 2. ek aşağıdaki gibi yazılır: „...“

564 Değiştirilecek olan **bölüm**, mümkün olduğu kadar kesin bir şekilde, yani mümkün olduğu kadar aşağı inen bölümlere birimiyle belirtilmelidir (fıkra, bent, yarım ya da tam cümle, numara, harf). Burada bölümlere zinciri maddeye kadar görülebilmelidir.

Örnekler:

1. 3. maddenin 4. fıkrası kaldırılmıştır.
2. 17. maddenin 2. fıkrası 1. cümlesi no. 5'te “...” sözcüğünün yerini “...” sözcükleri alacaktır.

565 Bir maddenin yalnızca bir alt bölümü değiştiriliyorsa, bu bölüm mevcut daha üst bölümlere başlıklarıyla birlikte belirtilir.

Örnek:

1. 5. maddenin 3. fıkrası 1. cümlesi kaldırılmıştır.

566 Bir maddenin **çeşitli alt bölümleriyle**, örneğin fıkraları, cümleleri ya da numaralarıyla ilgili **birden fazla değişiklik yapıldığında**, değişiklik emri daha alt bölümlere ayrılır. Bu, basamakları harflerle, gerekirse çifte harflerle ve gerekirse üç harfle ifade edilen çok basamaklı bir değişiklik emrine yol açabilir.

Örnek:

1. 2. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. fıkra aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
    - aa) 1. cümlede “...” sözcüğünden sonra “...” sözcüğü eklenecektir.
    - bb) 2. cümle aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
    - aaa) No. 5'te „...“ sözcüğü silinecektir.
    - bbb) No. 6'da sözcüğü silinecektir.
    - ccc) No. 7 ve 8 no. 6 ve 7 olacaktır.
  - b) 4. fıkra kaldırılmıştır.
2. 5. madde aşağıdaki gibi yazılacaktır:
„§ 5
...“

Ancak değişiklik emrinde, **çifte harfi aşan bir alt bölümlere** anlaşılabilir hale gelebilir. Burada, bağlantılı bir metin bölümünün **yeniden yazılıp yazılmayacağı** düşünülmelidir (Kn. 614).

Değişiklik emirleri **gereksiz yere bölünmemelidir** (karş. aynı zamanda Kn. 598'deki örnekler). 567

Örnek:

-
- 7 1. ek aşağıdaki gibi yazılır: “Ek 1 ...”
- 8 2. ek aşağıdaki gibi yazılır: “Ek 2 ...” **yerine**
-
- 7. 1. ve 2. ekler aşağıdaki gibi yazılır: “Ek 1... Ek 2 ...” **daha iyidir.**

Saymalardaki bilgilerin alt bölümlere ayrılmayan **bir cümlede birden fazla değişiklik**, bir emirde **bir araya getirilir**; aynı şey alt bölüme ayrılmayan saymalarda ya da harfte yapılan birden fazla değişiklik için de geçerlidir. 568

Örnek:

1. 3. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. cümlede “...” bilgisi silinecek ve “...” sözcüğünün arkasına “...” sözcüğü eklenecektir.
  - b) 2. cümle no. 3'te “...” sözcüğü silinecek ve “...” sözcüklerinin yerini “...” sözcükleri alacaktır.

“içine”, “önüne” ya da “arkasına” sözcükleriyle, değişikliğin yapılacağı **yer kesin bir şekilde belirtilir.** 569

Örnekler:

1. 6. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. fıkranın 2. cümlesinde „...“ sözcüğü silinecektir.
  - b) 2. fıkrada “...” bilgisinden sonra “...” bilgisi eklenecektir.
2. 9 maddenin 3. fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilecektir: a) no. 1'in bir cümle bölümünde “...” sözcüğünün yerini “...” alacaktır.
- c) No. 3'te “...” sözcüğünün önüne “...” sözcükleri eklenecektir.
- d) No. 4'te “...” bilgisinden sonra “...” bilgisi eklenecektir.

Temel kanunlarda cümleler numaralı değildir. Birkaç cümle içindeki bir cümlede değişiklik yapılacaksa, değişiklik emri yine de bir sayıyla belirtmelidir (örneğin “2. cümlede ...”). Bir hükmün açık ve anlaşılır bölümlenmesi emrine uygun olarak yalnızca az sayıda ve kısa cümleler birbiri ardına sıralandıysa, **cümleleri saymak** sorun olmaz (karş. Kn. 63). 570

Kısım D - Değişiklik Kanunları

- 571 Numaralandırılmış olan cümle toplulukları cümlelerin sayılmasında zorluk çıkarabilir (Kn. 107). Numaralandırma bölümlerinin önünde **iki nokta** bulunuyorsa, bu cümleyi bölmez. Üst üste iki noktanın bulunduğu yere kadar olan bölüm, değişiklik emirlerinde örneğin „cümlelerin no. 1’den önceki bölümü“ olarak tanımlanabilir.
- 572 Kn. 376’da tavsiye edilenin aksine **birden fazla cümleden oluşan liste şeklinde** numaralandırma, alıntı yaparken özel zorluklara yol açar. Karmaşık cümle topluluklarında da değişiklik emri, değiştirilecek olan metin bölümü açıkça belli olacak şekilde formüle edilmelidir.

Örnek:

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi:
Vergiden muaf olanlar

1. ...

...

24. **Federal Çocuk Parası Kanunu nedeniyle alınan ödemeler;**

...

29. Maaş ve ücretlerini,

a) yabancı devletlerin diplomatik temsilcileri, kendilerine verilen memurlar ve hizmetlerindeki personel olarak alan kişiler. **Bu kural Alman vatandaşları ya da sürekli yurtiçinde ikamet eden kişiler için geçerli değildir;**

b) **meslekten konsolos, konsolosluk görevlisi ve bu kişileri görevlendiren devletin vatandaşları iseler, personeli olarak alan kişiler.** Bu kural, sürekli yurtiçinde ikamet eden ya da makamları ya da görevleri dışında bir ticari işletme ya da kazanç getiren başka faaliyetlerde bulunan kişiler için geçerli değildir;

...

36. Eğer bu ödemeler bakıma muhtaç kişinin aile bireyleri ... tarafından yapılıyorsa, temel bakım ödemelerinden elde edilen gelirler .... **Bakıma muhtaç kişi özel sigorta sözleşmelerinden, Sosyal Haklar Kanununun on birinci cildinin hükümleri uyarınca bakım parası ya da ev bakımı yardım yönetmeliği uyarınca götürü yardım alıyorsa da geçerlidir;**

...

Örnekte vurgulanan cümleler aşağıdaki gibi alıntılanır:

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi **no. 24**

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi no. 29 a harfi **2. cümlesi**

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi no. 29 b harfi **2. cümlesi**

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi no. 36 2. cümlesi

Geri kalan cümle bölümleri “önce” ya da “sonra” sözcükleriyle kesin olarak belirtilebilir.

Örnekler: Cümlenin no. 1'den önceki bölümünde ...
No. 29'da cümlenin a harfinden önceki bölümünde ...

Bu tür cümle yapılarının sorunu, her bir numaralandırma bölümünün kısmen birden fazla bağımsız cümleden oluşması ve aynı zamanda kapsamlı bir cümlenin parçası olmasıdır. **Bir numara** ya da bir harf **içerisindeki** bağımsız **cümleler** yalnızca burada sayılır. Dolayısıyla numara ya da harf içerisindeki cümlelerden alıntı yapmak için ilgili numaranın ya da harfin dışında kaç cümlenin bulunduğu önemsiz olmaktadır. 573

Bu tür bir numaralandırma içeren kapsamlı cümle bir maddenin ya da fıkranın, birkaç cümlesinden biriye, değişiklik emrinde ya da bir alıntıda yine bir cümle sayısıyla belirtilmelidir. Örneğin Gelir Vergisi Kanununun 3. maddesinin numaralandırmaya göre bir ya da daha fazla takip eden cümlesi olsaydı, Kn. 572'de anılan örnek olaylarda aşağıdaki gibi alıntı yapılması gerekirdi: 574

Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi 1. cümlesi no. 24
Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi 1. cümlesi no. 29 a harfi 2. cümlesi
Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi 1. cümlesi no. 29 b harfi 2. cümlesi
Gelir Vergisi Kanunu 3. maddesi 1. cümlesi no. 36 2. cümlesi
1. cümlede cümlenin no. 1'den önceki bölümünde ...
1. cümlede no. 29'da cümlenin a harfinden önceki bölümünde ...

3.7.2 “Kaldırmak” ve “Silme” Biçiminde Değişiklik Emirleri

“Kaldırma” ve “silme” şeklindeki değişiklik emirleriyle, belirtilen metnin yerine yenisi konmadan ortadan kalktığı ifade edilmektedir. Ayrım biçimseldir: Bölümleme başlıkları tamamen **kaldırılır** (örneğin bölümler, kesimler, maddeler, fıkralar, cümleler, numaralar, harfler). Cümle bölümleri, örneğin belli sözcükler ya da bilgilerin yanı sıra başlıklar **silinir**. Bu ayrım, ilgili hukuk kuralları henüz yürürlüğe girmediyse ya da konusu ortadan kalktığında da geçerlidir. 575

“Kaldırmak” ve “yürürlükten kaldırmak” şeklindeki değişiklik emirleri yalnızca yerleriyle birbirinden ayrılır; ancak yalnızca daha önce yürürlüğe giren düzenlemeler yürürlükten kaldırılabilir. Belli bir bölümleme biriminin ortadan kalkmasını sağlayacak olan değişiklik emri yürürlüğe girme ya da yürürlükten kalkma ile ilgili son maddede ya da fıkrada yer alıyorsa, değişiklik emri 576

... madde/... maddeleri/... tarihinde yürürlükten kalkar.

ya da:

... yürürlükte, aynı zamanda ... madde/... maddeleri/... yürürlükten kalkar.

Aksi halde

... madde/... maddeleri/... kaldırılmaktadır, olur.

Üst bölümlemelerin kaldırılmasıyla bunlar tümüyle, yani içerdikleri tüm bölümleme başlıklarıyla birlikte kaldırılır (örneğin maddeler, ara başlıklar). 577

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Örnek:

Bölüm 8 kısım 3 kaldırılmaktadır.

578 Tek bir üst bölüm kaldırılacaksa, ancak içeriği kaldırılmayacaksa, yalnızca bölümün **başlığı** silinir.

Örnek:

3. kısmın başlığı silinmektedir.

579 Bir ya da daha fazla fıkranın kaldırılması nedeniyle geriye yalnızca bir fıkra kalırsa, mevcut **fıkra düzenlemesi gereksiz** hale gelmiştir ve silinir. Aynı kural numaralar ve harfler için de geçerlidir.

Örnekler:

1. 133. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) Fıkra tanımı “(1)” silinecektir.
  - b) 2. fıkra kaldırılmıştır.
2. 134. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. fıkra kaldırılmıştır.
  - b) Fıkranın düşmesi“(2)” silinecektir.
  - c) 3. fıkra kaldırılmıştır.

580 Bir temel kanunun numara değişikliği sonucunda kayması, sayı sıralamasında **boşluklar** oluşturur. Boşluksuz bir numaralandırma için başka değişiklik emirleri gerekir.

Örnek:

- 1 3. madde kaldırılmıştır.
- 2 4.-20. maddeler, 3.-19. maddeler olacaktır.

Numara değişikliğiyle, varsa olabilecek bölüm başlıklarında da kaymalar olacaktır.

581 Numara değişikliği yapılacak olan bölümlerle başka değişiklikler yapılacaksa, numara değişikliği kesintiye uğratılır.

Örnek:

- 1 3. madde kaldırılmıştır.
- 2 4.-14. maddeler, 3.-13. maddeler olacaktır.
- 3 15. madde, 14. madde olacak ve 2. cümlede “...” sözcüğü silinecektir.
- 4 16.-20. maddeler, 15.-19. maddeler olacaktır.

582 Her durumda kaldırılan ya da öne kayan bölümlere yapılan **atıflar** kontrol edilmeli ve gerekirse uyumlu hale getirilmelidir (Kn. 218 ve devamı, 497). Değişiklik görevi, federal hukukun veri bankasındaki atıflar sicilinde bulunabilir.

Bu külfeti azaltmak için pratikte sıkça numaralandırmadaki **boşluklar kabullenilir**. 583
Kanun yeni ilan ediliyor olsaydı, bu noktalarda ilgili sayı tanımlarından sonra şunlar yazılırdı: „(kaldırılmıştır)“ (Kn. 885).

Temel kanunlarda cümleler numaralı değildir. Ancak tek tek **cümleler kaldırılıyorsa**, 584
değişiklik emrinde bir sayı tanımıyla tam olarak tanımlanmaları gerekir. Bu takip eden cümlelerin numaraları değiştirilmez, bunlar kendiliğinden ileri çıkar. Bu cümlelerde değişiklikler yapılması gerekiyorsa, oluşan yeni sayımla bağlantı kurulur.

Örnek:

1. 3. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 2. cümle kaldırılmıştır.
  - b) Yeni 3. cümlede ...

Cümlelerin otomatik olarak yukarı kayması nedeniyle, başka hükümlerdeki **cümle atfları** ile çelişebilir. Bu nedenle cümlelerin kaldırılmasında, kalkan ve yukarı kayan cümlelere ait atfların uyumlu hale getirilmesine çok dikkat edilmelidir. Değişiklik görevi federal hukuk veri bankasındaki atf sicili yardımıyla belirlenebilir, ancak yalnızca fıkra kesinliğiyle (Kn. 33). 585

Belli sözcükler, sayılar vs. silinecekse, ilgili metin bölümleri **tırnak işaretiyle** 586
vurgulanır. Bir sözcük ya da sayı vs. değiştirilecek olan bölümlene birimde **birkaç kez** geçiyorsa ve tümü silinecekse, bu durum, “her biri” eklemesiyle ifade edilir. Ancak yalnızca **bir kez** silinecekse, metnin bu bölümü bir alıntıyla belirgin bir şekilde tanımlanmalıdır.

Örnekler:

- 1 3. maddede “...” sözcüğü silinecektir.
- 2 5. madde 2. fıkrada “...” sözcüğünden sonra “...” sözcükleri silinecektir.

587 Bir metin kaldırılacak veya silinecekse, geri kalan metnin **imlası doğru** 587
olmalıdır. Bu, duruma göre ek değişiklikleri gerekli kılar.

Örnek:

Cümleden “5. ve 6. maddelerde anılan ilanlar ya da 7. maddede anılan başvuru yazılı olarak, 12. maddede anılan belgelerle birlikte yetkili makama teslim edilecektir” ilan olanağı çıkarılacaksa, değişiklik emri aşağıdaki gibi olmalıdır:

1. cümleden “5. ve 6. maddelerde anılan ya da” sözcükleri silinecek, bunu izleyen “bu” sözcüğü “Bu” ve “bunlar” sözcüğü” “bu” ile değiştirilir.

Bazen birden fazla tek değişiklik yerine metnin bir bölümünün yerine yeni bir metin koymak mümkündür. Örnekte değişiklik emri aşağıdaki gibi de olabilir:

1. cümlede “5. ve 6. maddelerde anılan ilanlar ya da 7. maddede anılan” sözcüklerinin yerine “7. maddede anılan” gelecektir.

Kısım D - Değişiklik Kanunları

588 Aynı şekilde **noktalama işaretlerine** dikkat edilmelidir.

Örnekler:

3. cümlede noktalı virgül ve cümlenin bundan sonraki bölümünün yerine bir nokta konulacaktır. 3. fıkrada “...” sözcüğünden sonra, “her durumda en geç iki yıl sonra” silinecektir.

Bir noktalama işaretini, özellikle başında tırnak işaretiyle işaretlenen bir alıntı bulunduğu için gözden kaçırma tehlikesi varsa, değişiklik emrinde özellikle anılabilir.

Örnek:

3. fıkrada “...” sözcüğünden sonra, virgül ve “her durumda en geç iki yıl sonra,” silinecektir.

3.7.3 “Ekleme” Biçimindeki Değişiklik Emri

589 “Ekleme” şeklindeki değişiklik emri, **iki bölümlenme arasına** yeni bölümlenme başlıkları eklenecekse kullanılır. **Bölümlenmeler içine** de sözcükler, işaretler, sayılar, cümle bölümleri ya da alt düzeydeki bölümlenme başlıkları eklenebilir.

590 Değişiklik emrinde önce, yeni metnin, **arkasına** ekleneceği bölümün belirtilmesi gerekir. Bölümlenme başlıkları eklenirken bu, arkasına ekleme yapılacak olan bölümlenme birimidir.

Örnek:

1 7. maddeden sonra aşağıdaki 7a-7d maddeleri eklenir:

“7a maddesi ...”

2 9. madde 1. fıkrası no. 3’ten sonra aşağıdaki no. 3a eklenecektir:

“3a. ...”

591 Bölümlenme başlıklarına yapılan eklemelerde, yeni metnin **arkasına** geleceği metin bölümünden alıntı yapılır. Bunun için yalnızca, tam yerini kuşkusuz olarak belirlemek için gerektiği kadar metin alıntılanır. Bazen, yeni metnin önüne geleceği metin bölümü alıntılanıyorsa, bir değişiklik emri kesin bir şekilde formüle edilebilir. Bağlantı noktası olarak kullanılan metin bölümü, **tırnak içine** alınır. Eklenecek olan düzenleme metni, aynı şekilde tırnak işaretleriyle işaretlenir.

Örnek:

19. madde 4. fıkra 2. cümlesinde “...” sözcüğünden sonra “...” sözcükleri eklenecektir.

592 **Kesintisiz bir numaralandırma** yapılmak isteniyorsa, sayılan bölümlenme başlıklarının eklenmesiyle oluşan **diğer değişiklik ihtiyaçları** ortaya çıkar. Bu durumda, bu tarihe kadar eklemenin yerinde bulunan bölümlenme numaraları, sonrakiler gibi değiştirilmelidir.

Örnekler:

1. 2. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 2. fıkradan sonra aşağıdaki 3. fıkra eklenecektir:
„(3) ...“
  - b) Şimdiye kadar geçerli olan 3. fıkra, 4. fıkra olacaktır.
2. 7. maddeden sonra aşağıdaki 8. madde eklenecektir:
„§ 8 ...“
3. Şimdiye kadar 8.-15. maddeler, 9.-16. maddeler olacaktır.

Bunu önlemek için uygun durumlarda, bölümlene başlıklarına, boşluksuz olarak sayı 593 tanımına bağlanan bir **harf eki** yapılabilir.

Örnek:

1. 1. maddeden sonra aşağıdaki 1a madde eklenecektir:
„1a maddesi
Tanımlar
...“

Mevcut madde sıralamasına müdahale edilmeden üst bir bölümlene eklenecekse, yalnızca üst bölümlenenin **başlığı** eklenir. Burada yer kesin bir şekilde belirtilmelidir. 594

Örnek:

- ... maddesinden arkasına/önüne aşağıdaki başlık eklenecektir:
“Kısım 8
Son Hükümler”.

595 Tamamen **üst bölümlenmeler** eklenecekse, bunun içerdiği alt bölümlene başlıkları değişiklik emrinde ayrı olarak anılmamalıdır, bunlar düzenleme dilinde yazılan, eklenen metinde görülür. Ancak başka bölümlenelerde meydana gelebilecek olan numara değişiklikleri konusunda kesin emir verilmelidir.

Örnekler:

1. 19. maddeden sonra aşağıdaki 3. kısım eklenecektir:
“Kısım 3
Ceza ve Para Cezası Hükümleri
20. madde
Ceza Hükümleri
...
21. madde
Para Cezası Hükümleri
...“
2. Şimdiye kadarki 3. kısım 4. kısım olacaktır.
3. Şimdiye kadarki 20. ve 21. maddeler, 22. ve 23. maddeler olacaktır.

Kısım D - Değişiklik Kanunları

ya da:

1. 19. maddeden sonra aşağıdaki 3a kısmı eklenecektir:

“Kısım 2a

Ceza ve Para Cezası Hükümleri

19a maddesi

Ceza Hükümleri

...

19b maddesi

Para Cezası Hükümleri

...”

- 596 Bir **numara değişikliği**, atıflarda çelişkiye yol açabilir ve bunları düzeltme gerekliliğine yol açabilir (Kn. 582).
- 597 Yeniden numaralandırılacak olan bir bölümleme **aynı zamanda** bir de **değiştirilecekse**, numara değişikliği emri yalnızca bu bölümlemeye kadar uzamalıdır. Değişiklik emri verildikten sonra, geri kalan bölümlemelerin numaralandırılmasına devam edilebilir.

Örnek:

1. 5. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) 1. fıkradan sonra aşağıdaki 2. fıkra eklenecektir: „(2) ...“

b) Şimdiye kadarki 2. fıkra, 3. fıkra olacak ve aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

aa) 1. cümle ... olacaktır

bb) 2. cümle ... olacaktır

c) Şimdiye kadarki 3. fıkra 3. fıkra olacak ve “...” sözcükleri silinecektir.

d) Şimdiye kadarki 4. ve 5. fıkralar 5. ve 6. fıkralar olacaktır.

- 598 Numarası değiştirilecek olan bölümlemeler **aynı zamanda yeniden yazılacaksa**, her bir değişiklik adımı değişiklik emrinde birbirine bağlanabilir.

Örnek:

1. 5. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) 1. fıkradan sonra aşağıdaki 2. fıkra eklenecektir:

„(2) ...“

b) Şimdiye kadar geçerli olan 2. fıkra, 3. fıkra olacaktır.

Şimdiye kadarki 3. fıkra, 4. fıkra olacak ve aşağıdaki gibi yazılacaktır:

„(4) ...“

Yeniden yazılacak olan bölümlere, eklenen bölümlere birimini takip ediyorsa, ekleme ve yeniden yazım yerine „yerine geçmiştir” emri kullanılmalıdır.

Örnek:

1. 7. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 2. fıkranın yerini aşağıdaki 2. ve 3. fıkralar alacaktır:
„(2) ...
(3) ...“

Cümleler eklenecekse, yalnızca değişiklik bağlantısı olarak kullanılan cümle bir sayıyla belirtilir. Temel kanunlarda cümleler numaralandırılmadığı için, eklenen cümlelere sayı verilmediği gibi, takip edenlerin numaraları da değiştirilmez. Bunlar otomatik olarak aşağı kayar.

599

Örnek:

1. cümleden sonra aşağıdaki cümleler eklenecektir: „...“

Otomatik olarak kayan bir cümlede değişiklikler yapılması gerekiyorsa, yeni oluşan sayı belirtilir.

600

Örnek:

- “Yeni 4. cümlede ...”

601 Cümlelerin otomatik olarak kayması nedeniyle başka hükümlerdeki **kesin cümle atıfları** kontrol edilmeli ve gerekirse uygun hale getirilmelidir (Kn. 585).

601

Her ekleme emri, yeni oluşan kanun metni **imla**, **gramer** ve **noktalama işaretleri** kurallarına uygun olacak şekilde yazılmış olmalıdır. Bunun için ekleme emri gerekirse başka emirlere bağlanmalıdır (Kn. 587 vd.).

602

3.7.4 “Başa Yerleştirmek” Biçimindeki Değişiklik Emri

“Başa yerleştirmek” değişiklik emri, yeni bir metnin, belli bir bölümlere biriminin başında bulunduğu güvenceye alınması gerekiyorsa kullanılır. Böylece yeni maddeler bir kanunun başına yerleştirilebilir ya da yeni alt bölümler bir bölümlemenin başına konabilir. Bir bölümlere içerisinde de tek sözcükler, sayılar vs. mevcut metnin önüne konabilir. Bu **özel ekleme şekli** için Kn. 589 ve devamındaki öneriler geçerlidir. Ancak aşağıdaki özellikler dikkate alınmalıdır.

603

Mevcut bir bölümlemenin **önüne aynı türden bölümler** yerleştirilirse, değişiklik emri mevcut bölümlere birimine bağlanır. Değişiklik emri “Bu” sözcüğüyle başlar ve örneğin aşağıdaki gibi olur:

604

Bu ... maddesinin önüne ... maddesi eklenecektir:
„ ... maddesi“

Kısım D - Değişiklik Kanunları

- 605 „Başa yerleştirmek“ şeklindeki değişiklik emri, yeni bir madde var olan üst bir bölümlenimin başına konulacaksa da kullanılmalıdır. Buna göre yeni bir 8a maddesinin, 8. maddenin sonrasına eklenerek hala bir 1. kısma mı ait olduğu, yoksa 9. maddenin önüne eklenerek 2. kısma mı ait olduğu bir fark yaratır.
- 606 Başa yerleştirilen bölümlenmelerin **sayısı**, tam olarak belirlenmelidir. Genelde diğer değişiklik adımlarında takip eden bölümlenme başlıklarının numaralarının değiştirilmesi gerekir.
- 607 Numara değişikliği, **atıfların** da uyumlu hale getirilmek zorunda olmasına yol açabilir (Kn. 582, 585). Bu külfeti sınırlamak için, uygun durumlarda eklenen birimde olduğu gibi bölümlenme başlıklarına bir **harf eklenebilir**

Örnek:

1. 1. kısmın simin önüne, aşağıdaki 1. kısım konulacaktır: “1. kısım
Kapsam
§1
...
§2
...“
2. Şimdiye kadarki 1.- ... kısımları 2.-... kısımları ve Şimdiye kadarki 1.- ... maddeleri 3.-... maddeler olacaktır.

ya da:

2. Şimdiye kadarki 1. kısım, 1a kısmı ve şimdiye kadarki 1. ve 2. maddeler 2a ve 2b maddeleri olacaktır.

- 608 **Bir bölümlenme birimi içerisinde** bir metin öne eklenirse, yeni metnin önüne geleceği metin bölümü belirtilmelidir.

Örnekler:

- 1 2. maddenin 1. fıkrasının metninin önüne aşağıdaki cümle eklenecektir:
„...“
- 2 3. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
a) Metne aşağıdaki 1. fıkra eklenecektir:
„(1) ...“
b) Şimdiye kadarki metin, 2. fıkra olacaktır.

3.7.5 “Sona Ekleme” Biçimindeki Değişiklik Emri

- 609 “Sona eklemek” şeklindeki değişiklik emri, numaralanmış bir bölümlenme biriminin sonuna metin eklenecekse kullanılır. Emir, alt düzeydeki bir bölümlenme birimini sona eklemek için “**Bu**” sözcüğüyle başlar.

Örnekler:

1. maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenecektir:
„(3) ...“
3. fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenecektir:
„...“

Bir bölümlenmede birden fazla değişiklik yapıldığında, her değişiklik emri ayrı ayrı belirtilmelidir. 610

Örnekler:

5. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 2. fıkra aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
    - aa) 1. cümle kaldırılmıştır.
    - bb) Aşağıdaki cümleler sona eklenecektir:
„...“
  - b) Aşağıdaki 3. fıkra sona eklenecektir:
„(3) ...“

“Sonra” sözcüğü sonradan eklemeler yapıldığında kullanılmaz, çünkü tanımlanan bölümlenme biriminin sonuna ekleme yapılacağı açıktır.

Sona yapılan eklemeye, **şimdiye kadar alt bölümlere ayrılmayan bir madde** fıkralara ayrılıyorsa, değişiklik emri şöyle olur: 611

1. ... madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) Metin, 1. fıkra olacaktır.
  - b) Aşağıdaki 2. fıkra sona eklenecektir:
„(2) ...“

Saymalar halinde ayrılan bir sıralamanın sonuna yeni bir numara ekleniyorsa, öncesindeki numaraların da değiştirilmesi gerekir. 612

Örnek:

1. 3 maddenin 1. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) no. 2’de “ya da” sözcüğünün yerini bir virgül alacaktır.
  - b) no. 3’te sondaki noktanın yerini “ya da” sözcüğü alacaktır.
  - c) Aşağıdaki 4. numara sona eklenecektir: „4. ...“

Ancak **cümle** son numaralandırma biriminden sonra **ekleniyorsa**, yeni bir numara sona “eklenir”. 613

3.7.6 “Yeniden Kaleme Almak” Biçiminde Değişiklik Emri

“Aşağıdaki gibi yazılır” şeklindeki değişiklik emriyle, bölümlenme başlıklarının yerini tamamen yeni metin alır, sayılar ise değişmez. 614

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Bu değişiklik emri, bir bölümlenme birimi genel olarak farklı formüle edilmek ya da tamamen ya da büyük ölçüde başka bir içerik verilmek istendiğinde söz konusu olur. Her şeyden önce, başka değişiklik emirleri değişikliklerin kapsamı nedeniyle anlaşılabilir olacağına, bir bölümlenme birimini baştan yazmak daha iyidir. Mevcut metnin yarısından fazlası değiştirilecekse çoğunlukla bu durum söz konusu olur.

Örnekler:

8. kısım aşağıdaki gibi yazılacaktır: “Kısım 8 ...”
3. ve 5. maddeler aşağıdaki gibi yazılacaktır: „§ 3 ...“
3. fıkra aşağıdaki gibi yazılacaktır:
„(3) ...“
2. fıkranın 3. cümlesi aşağıdaki gibi yazılacaktır:
„...“
1. cümle no. 2 aşağıdaki gibi yazılacaktır:
„2. ...“

Bu tarihe kadar geçerli olan metin ayrıca kaldırılmayacaktır, çünkü yeniden yazılan metin bunun yerine geçecektir, yani bu tarihe kadar geçerli olan metnin üzerine yazılacaktır.

- 615 Bir bölümlenme biriminin yerine yeni metin geçecekse, ancak **bu tarihe kadar geçerli olan metin başka bir sayı altında** muhafaza edilecekse, bölümlenme birimi yeniden yazılmaz. Daha çok önce yeni metnin bulunduğu bölümlenme birimi eklenir ya da önüne eklenir ve daha sonra bu tarihe kadar geçerli olanın sayı değiştirilir.

Örnekler:

- 1 3. maddeden sonra aşağıdaki 4. madde eklenecektir:
„§ 4 ...“
- 2 Şimdiye kadarki 4. madde 4a maddesi olacaktır.
- 3 5. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. fıkradan sonra aşağıdaki 2. fıkra eklenecektir:
„(2) ...“
  - b) Şimdiye kadar geçerli olan 2. fıkra, 3. fıkra olacaktır.

- 616 Temel kanunda belli sayılabilir bölümlenme başlıklarının (örneğin maddelerin) kaldırılmasıyla, yeni bir ilanda “(kaldırıldı)” şeklinde işaretlenecek olan (s.n. 583) **boşluklar** oluştuysa, bu tür bir boşluk da **yeniden tarif edilebilir**. Aynı şekilde eksiksiz olarak icra edilen hükümler de yeniden yazılarak değiştirilebilir.
- 617 Yeniden yazılan metin, temel kanunun müstakbel parçası olarak **düzenleme dilinde** yazılır ve tırnak işaretiyle vurgulanır. Bir bölümlenme birimi yeniden yazılırsa, yeni metin, değişmemiş olsa bile buna ait tür ve sayı ve gerekirse başlıkla başlar.

Bir maddede yapılan içerik değişiklikleri, başlığının yeniden yazılmasını gerektirebilir.

618

Örnek:

1. 3. madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) Başlık aşağıdaki gibi yazılacaktır: “3. madde Yönetim Kurulu; Temsil”.
  - b) Aşağıdaki 3. fıkra sona eklenecektir: „(3) ...“

“aşağıdaki gibi yazılacaktır” şeklindeki değişiklik emri sonucunda da diğer hükümlerle, özellikle **atıflarla** olan bağlantılar kontrol edilmeli ve gerekirse uyumlu hale getirilmelidir (Kn. 582, 585). Değişiklik bir yandan yeniden yazılan kurala atıfta bulunan diğer hükümlerle içerik uyumsuzluklarına yol açabilir. Diğer yandan bir bölümlenme biriminin yeniden yazılması, bunların yapısını, münferit alt bölümlere atıfta bulunan diğer hükümlerle çelişir hale gelmesine neden olacak şekilde değiştirmiş olabilir.

619

3.7.7 “Yerine Geçmek” Biçimindeki Değişiklik Emri

“İkame etmek (yerine geçmek)” şeklindeki değişiklik emriyle metin bölümlerinin yerine yenileri geçer. “yerine geçmek”, örneğin belli sayıda bölümlenme biriminin, özellikle maddelerin fıkraların ya da cümlelerin yerini, **daha çok ya da daha az sayıda** aynı türden **bölümlenme birimi** alacaksa kullanılır. Bu değişiklik emri, bölümlenme biriminin ilgili sayısının kısmen yeniden yazılmasına ve bunun dışında kaldırılmasına göre daha anlaşılırdır ve daha az hataya açıktır. Muhtemel bir yeniden ilanda bu şekilde kaldırılan maddeler “(kaldırıldı)” şeklinde belirtilir (Kn. 583).

620

Örnekler:

3. ve 4. kısımların yerini aşağıdaki 3. kısım alacaktır:
“Kısım 3 ...”
- 3.-5. maddelerin yerini, aşağıdaki 3.-5. maddeler alacaktır:
„§ 3 ...“
3. cümlelerin yerini, aşağıdaki cümleler alacaktır:
“...“
- No. 6 ve 7'nin yerini aşağıdaki no. 6-13 alacaktır:
„6. ...“

“Yerine geçmek” şeklindeki değişiklik emri ayrıca **belli sözcüklerin** ya da cümle bölümlerinin değiştirilmesine hizmet eder. Burada, bu tarihe kadar geçerli olan metnin ilgili bölümleri belirtilir ve tırnak işaretiyle işaretlenir. Aynı şekilde yeni metin tırnak işaretiyle vurgulanır.

621

Örnek:

3. fıkrada “bir yıla kadar” sözcüklerinin yerini “üç yıla kadar” sözcükleri alacaktır.

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Bir sözcük ya da sayı vs. değiştirilecek olan bölümlene biriminde **birkaç kez** geçiyorsa ve tümü değişecekse, bu durum, “her biri” eklemesiyle ifade edilir.

Örnek:

2. fıkranın 2. ve 3. cümlelerinde “...” sözcüğünün yerini “...” sözcüğü alacaktır.

- 622 “Yerine geçmek” şeklindeki değişiklik emri, bir **cümle**, sonuna başka metin bölümleri eklenerek uzatılacaksa da kullanılır. Burada **sondaki noktalama işaretlerinin yerini** yeni metin bölümleri **alır**. Bu emir her zaman açıktır ve yeknesak bir değişiklik dilinin lehine, diğer seçeneklere tercih edilmelidir. Yeni metin bölümleri düzenleme dilinde yazılır ve tırnak işaretiyle işaretlenir. Burada cümle sonundaki noktalama işareti unutulmamalıdır.

Örnek:

1. 5. maddenin 1. cümlesinde sondaki noktanın yerini “; 5. madde duruma uygun olarak uygulanır.” Sözcükleri alacaktır.

- 623 Bir metin değiştiğinde de kanun metnine etkileri tam olarak kontrol edilmelidir. Bu durumda belli metin bölümlerinin değişmesi, metnin geri kalanının **imlasına**, gramerine ve noktalama işaretlerine etki edebilir. Takip eden bölümlene başlıkların **numaralarını değiştirmek** gerekip gerekmediği sorusu sorulabilir (Kn. 580, 592). Aynı şekilde, **atıfları** kontrol etmek ve gerekirse uyumlu hale getirmek için bir gerekçe ortaya çıkabilir (Kn. 582, 585).

3.7.8 Bağlı Değişiklik Emirleri

- 624 Bazen temel kanunda birden çok kez kullanılan **münferit sözcükleri**, **metnin tamamında yeni sözcüklerle değiştirmek gerekebilir**.

Örnekler:

“Bilgiler”in yerine “veriler”, “federal bakan”ın yerine “federal bakanlık”, “aracı”nın yerine “aracı kişi”.

- 625 Değişen bir sözcük, başka nedenlerle de değiştirilecek olan bir bölümlene biriminde bulunuyorsa, bu bölümlene birimiyle ilgili olan bütün değişiklikler birlikte formüle edilir. Bu durumda çoğu zaman maddenin, fıkranın ya da cümlelerin yeniden yazılması tavsiye edilir, çünkü aksi halde değişiklik emri anlaşılabilir olur.
- 626 Değiştirilecek olan sözcükler, **başka değişikliğe** uğramayacak olan maddelerin içinde bulunuyorsa, normal değişiklik şemasına göre her zaman aynı olan değişiklik emirleri maddelerin sırasına göre gösterilir. Ancak bu şekilde değişiklik kanunu anlaşılabilir olabilir. Bu nedenle bu değişiklikler, değişiklik emri zinciri içerisinde tek bir değişiklik emrinde **birleştirilebilir**. Ancak bu değişikliklerin arasına başka değişiklikler girerse, birleştirilen emir, **son değişiklik emri olur**.
- 627 Değiştirilecek olan bölümlene başlıkları, metinde artan sırayla numaralanır ve değiştirilecek olan en küçük bölümlene birimine kadar **tam olarak belirtilir**.

Örnek:

25. 3. maddenin 1. ve 2. fıkrasında, 4. maddenin 3. fıkrası 1. cümlesinde, 6.-8. maddeler, 18. maddenin 1. fıkrası 2. ve 3. cümlesinde ve 32. maddenin 2. fıkrasında “...” sözcüğünün yerini “...” maddesi alacaktır.

Birleştirilen değişiklik emirlerinde değiştirilecek sözcüklerin hem büyük ve küçük harfleri, hem de çekimleri dikkate alınmalıdır. 628

Örnek:

25. Değiştirilecek olanlar:

- 2., 3. ve 17. maddelerde “federal müdürlük” sözcüklerinin yerini “federal kurum” sözcükleri alacaktır.
16. maddenin 1. fıkrasında ve 18. maddede “federal müdürlük” sözcüklerinin yerini “federal kurum” ve
- 19.-23. maddelerde “federal müdürlük” sözcüklerinin yerini “federal kurum” sözcükleri alacaktır.

3.8 Tek Bir Hükmün Değişikliğinde

Temel kanunun tek bir yeri değiştirilecekse (örneğin tek bir maddede), giriş cümlesi ve değişiklik emri **bir araya getirilir**. Burada, ilgili temel kanundan yapılan tam alıntıda değişiklik emrinin **ilgi cümlesi** olarak formüle edilmesi çok önemlidir. Aksi halde değişiklik notu, değiştirilecek olan maddenin son değişikliği şeklinde yanlış anlaşılabilir. Genelde cümle, değiştirilecek olan yer belirtilerek başlar. 629

Örnek:

Son olarak ... tarihli kanunun ... maddesiyle (BGBl. ...) değiştirilen ... [kanununun] ... maddesinde, “...” bilgisinin yerini “...” bilgisi alacaktır.

İstisna olarak değiştirilecek olan kanun ve bunun içinde değiştirilecek olan bölümün tanımı dilbilgisi açısından cinsiyete (tanımlık) sahipse (örneğin „die Insolvenzordnung“ ve “die Überschrift”, „die Zivilprozessordnung“ ve „die Inhaltsübersicht“ ya da „die Justizverwaltungskostenordnung“ ve „die Anlage“), başka bir formülasyon, değişiklik notunun hangisine ait olduğunu daha iyi vurgulayabilir. 630

Örnek:

Son olarak 12 Aralık 2007 tarihli kanunun 18. maddesi 3. fıkrasında (BGBl. I s. 2840) değiştirilen Adli İdare Masrafları Kanununun federal resmi gazetesinin III. bölümünde, 363-1 bölüm numarasında yayımlanan sadeleştirilmiş halinde, ek (ücret listesi) aşağıdaki gibi yazılacaktır: ...

Değişik alt düzey bölümlenme birimi değiştirilirse, giriş cümlesinde tanımlanan bölümde yapılan değişiklik, numaralar ve gerekirse harfler halinde alt bölümlere ayrılır. 631

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Örnek:

Son olarak ... tarihli kanunun ... maddesiyle değiştirilen ... [kanunu] ... maddesi (BGBl. ...), aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

- 1 1. fıkraya aşağıdaki gibi yazılacaktır:
„(1) ...“
- 2 2. fıkraya aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) 1. cümlede “...” sözcüğünden sonra “...” sözcüğü eklenecektir.
  - b) 2. cümle kaldırılmıştır.

3.9 Münferit Hükümlerin Aynı Kanunda Değişikliği

- 632 Bir kanunla bir temel kanunun aynı hükümlerinde birden fazla değişikliğin bulunmasında (**çoklu değişiklik**), değişiklikler yürürlüğe girme tarihlerine göre düzenlenir ve ayrı maddelerde bir araya getirilir (Kn. 541). 16 Ağustos 2002 tarihli Posta Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Üçüncü Kanun (BGBl. I s. 3218) buna bir örnektir. İlk değişikliğin bulunduğu maddenin giriş cümlesi, değiştirilecek olan kanunun bilgisini tam alıntı olarak içermektedir (Kn. 169 vd.).

Örnek:

1. Madde Posta Kanunu Değişikliği

Son olarak ... tarihli kanunun (BGBl. ...) ... maddesiyle değiştirilen 22 Aralık 1997 tarihli Posta Kanunu, aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir: ...

Aşağıdaki maddenin giriş cümlesinde, kanunun alıntı adını ve değişiklik notu olarak önceki maddeyi belirtmek yeterli olacaktır. Burada daha sonraki değişiklikler, önceki maddenin yürürlüğe girmesiyle oluşan metnin üzerine oturmaktadır. Çoklu değişiklik maddenin başlığında örneğin “... kanununda yapılacak olan diğer değişiklikler” ya da “2010 yılı itibarıyla ... kanununda yapılacak olan değişiklikler” gibi ifadelerle belirtilmelidir.

Örnek:

2. Madde

Posta Kanununda Yapılacak Diğer Değişiklikler

Son olarak bu kanunun 1. maddesiyle değiştirilen Posta Kanunu, aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir: ...

- 633 Çoklu değişikliklerde istenen değişiklikler en azından kısmen metnin aynı bölümleriyle ilgilidir. Burada, sonraki değişiklik emrinde metnin değiştirilecek olan bölümünün, daha önceki değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonraki haliyle belirtilmesine dikkat edilmelidir.
- 634 Temel kanunda yapılan diğer – askıda değişikliklerin **yürürlüğe girmesinden önce** başka değişiklikler yapılacaksa, özel bir özen gösterilmelidir, çünkü temel kanunun yanında, duruma göre askıda değişiklikleri içeren kanunun da değiştirilmesi gerekir (Kn. 632’deki örnekte bu 2. madde olacaktır; ayrıca Kn. 670 vd.).

Birçok maddede çoklu değişiklik yerine, uygun durumlarda temel kanunun bir hükmü, **kendi metninden**, farklı zamanlarda nelerin geçerli olacağı anlaşılacak şekilde değiştirilebilir. 635

Örnek:

Aylık katkı

1. 2007 ve 2008 yıllarında 400 Avro [Avro (Euro)] ,
2. 2009 ve 2010 yıllarında 422 Avro [Avro (Euro)],
3. 2001 yılından itibaren 446 Avro [Avro (Euro)] olacaktır.

3.10 Takip Eden Değişikliklerin Bölümlenmesi

Münferit kanun değişikliğinde de başka kanunlarda veya tüzüklerde değişiklik yapma ihtiyacı ortaya çıkabilir. Değiştirilen hükümlerin hukukun geri kalanıyla uyumlu olmasını sağlayan takip eden değişiklikler, **her bir durum** için uygun değişiklik emirleriyle formüle edilmelidir (birleştirilen değişiklik emirlerinin özellikleri için karş. Kn. 624 vd.). Toptan uyum hükümleri, ilgili hukuk kuralında açık bir metin oluşturmaya yetmez. Kural dokümantasyonu için kullanılamaz ve normların açıklığını olumsuz etkilerler (olumsuz örnek: “Hükümlerde, bu kanunla değiştirilen ya da kaldırılan kurallara atıfta bulunuyorsa, bunların yerini bu kanunun ilgili maddeleri alır”). 636

Takip eden değişiklikler genelde **bir maddede bir araya getirilir**. Örneğin, ” takip eden değişiklikler” biçimindeki bir başlık, kanun içinde odaklanmayı kolaylaştırır. 637

Takip eden değişikliklerin bulunduğu madde, temel kanunun ana değişikliklerinin bulunduğu maddenin aksine, **fıkralar halinde alt bölümlere ayrılır**. İlgili kanunların ve ilgili tüzüklerin her biri için ayrı bir fıkra oluşturulmalıdır. Her fıkra, ilgili kanun ya da ilgili tüzük için bir giriş cümlesiyle başlar. Burada sıkça yalnızca tek bir hüküm değiştirilir, dolayısıyla Kn. 629 ve devamındaki öneriler dikkate alınmalıdır. Giriş cümlesinin yazımı ve değişiklik emri, genel önerilere göre şekillendirilir. 638

Değiştirilecek olan kanunların ve tüzüklerin **sıralaması**, bulunduğu yer bilgisi A’daki bölüm numaralarına göre şekillenir (Kn. 26). Takip eden değişiklikler kısmen kanunlarla ve kısmen tüzüklerle ilgili olduğunda da bu sıralamaya uyulmalıdır; bu bağlamda hukuk kurallarının hiyerarşisi konusunda ayırım yapılmaz. 639

Örnek:

2. Madde

Takip eden değişiklikler

(1) ... tarihli ... [kanunu] (BGBl. ...) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ...

2. ...

(2) ... tarihli tüzükle (BGBl. ...) değiştirilen, ... tarihli ... [tüzüğün] ... maddesi (BGBl. ...) kaldırılmıştır.

Kısım D - Değişiklik Kanunları

(3) Son olarak ... kanunun ... maddesiyle (BGBl. ...) değiştirilen, ... [kanununun] ... maddesinin, ... tarihli ilandaki halinde, „...“ bilgisinin yerini „...“ alacaktır.

640 Maddenin fıkralara bölünmesi, örneğin belli kanunlarda ya da tüzüklerle takip eden değişiklikler çok kapsamlıysa, anlaşılmaz hale gelebilir. Bu durumda değiştirilecek olan kanunlar ve tüzükler için **özel maddeler** öngörülebilir. Bu durumda münferit kanun değişikliklerinin maddeleri için, değiştirilecek olan kanunu ya da tüzüğü belirten başlıklar kullanılmalıdır, örneğin „... [kanununun] Değişikliği“.

3.11 Diğer Değişiklik Durumları

3.11.1 Başlık Değişikliği

641 Bir kanunda başlık değiştirildiğinde, bu değişiklik birinci sırada, tüm diğer değişiklik emirlerinin önünde bulunur.

642 **Kısa ismin değişikliğinden** mümkün olduğunca (Kn. 331) kaçınılmalıdır. Özellikle, genel olarak bilinen kısa isimlerde değişiklik yapmak kafa karışıklığına ve güvensizliğe yol açabilir: Dolayısıyla kanunun yeni alıntı ismine rağmen eski tanzim tarihi ve bulunduğu eski yerle alıntılanması gerekir. Daha sonraki münferit kanun değişikliklerinde yeni alıntı ismi başlıkta belirtilmelidir, numaralandırmada ise temel kanunun çıkarıldığından (alıntı ismi değiştirildiğinden değil) itibaren kaç kez münferit kanun değişiklikleriyle değiştirildiğine göre esas alınır (Kn. 525). Temel kanun atıflarda kısa ismi ile alıntılanması için, kısa isim değiştirildiğinde, diğer kanunlarda ve tüzüklerde atfı yapan tüm hükümlerde de (çıkış kuralları) değişiklik yapılması gerekir.

643 Eğer kanunun kısa ismi yoksa, aynı durum **isim değişikliği** için de geçerlidir. İsim değişikliği ayrıca, kanunun konusunu uygun şekilde ifade etmiyorsa söz konusu olur.

644 Daha önceden uzun, zor alıntılanabilen bir ismi varsa, bir temel kanuna bir **kısa isim eklenebilir**. Ancak bu durumda, başka kanunlarda ve tüzüklerde, bu kanuna atıfta bulunan hükümlerin uyumlu hale getirilmesi gerekir, çünkü yeni kısa isim bundan böyle alıntı ismi olur.

645 Temel kanun, atıflardaki tüm geçerlilik düzenlemeleri, tüm çıkış ve referans kuralları federal hukuk veri bankasında bu kısaltma altında kayıtlı olduğu için, **resmi bir kısaltma** değiştirilmemelidir. Temel kanunun resmi bir kısaltması yoksa, resmi olmayan bir kısaltma veri bankası tarafından belirlenir. Daha sonra eklenen resmi bir kısaltma da bundan farklı olmamalıdır. Federal hukukun dokümantasyonundan sorumlu olan federal adalet dairesi kısaltmalar hakkında bilgi verir.

3.11.2 İçindekilerin Değiştirilmesi

646 Temel kanunun resmi bir içindekiler kısmı var ve hükümlerdeki değişiklikler, içindekileri etkiliyor ise, bunun da değiştirilmesi gerekir. İçindekilerin tek amacı odaklanmayı sağlamaktır. Bu, düzenlemeye dahil değildir, yalnızca kanunun mevcut bölümlenmesini yansıtır.

Bunu belirginleştirmek için, bununla ilgili değişiklik emirlerinin tamamında „bilgi“ sözcüğü kullanılır.

Örnekler:

1. İçindekilerde, 12. maddeyle ilgili bilginin sonuna aşağıdaki bilgi eklenecektir:

„12a maddesi ...“

ya da:

1. İçindekiler aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) 20. maddeyle ilgili bilgi aşağıdaki gibi yazılacaktır:

„20. madde ...“.

b) 36. maddeyle ilgili bilgi aşağıdaki gibi yazılacaktır:

“36. madde (kaldırıldı)”.

c) 36a-40. maddeler ile ilgili bilgilerin yerini aşağıdaki bilgiler alacaktır:

„37. madde ...“.

d) 43a maddesiyle ilgili bilgi silinecektir.

3.11.3 Bir Değişiklik Projesi Vesilesiyle Dilin Ayıklanması

Her değişiklik projesi, ilgili temel kanunun dilini ayıklama fırsatı sunar. Bunu yapma 647
ihtiyacı özellikle aşağıdaki durumlarda vardır.

Kanun metni örneğin “aracı adam”, “iş adamı” ya da “müdür” gibi **erkek meslek, 648**
makam ve görev nitelermeleri içeriyorsa, bunların nötr cinsiyetli tanımlarla
değiştirilmesi (örneğin “aracı kişi”) ya da bunlara denk düşen “kadını” ifadesi
eklenmelidir (örneğin “müdire”). Burada bütünsel dil kullanımının yanı sıra hukuk
metninin anlaşılabilirliğine ve açıklığına dikkat edilmelidir (Kn. 110 vd.).

Kişiselleştirilmiş makam tanımlarının (örneğin “federal maliye bakanı”) yerine 649
çoğu zaman mesleki tanımlar (örneğin “federal maliye bakanlığı”) konulabilir (Kn.
383). Bir düzenleme özel olarak bir makamın yönetimine yönelikse, cinsiyet eşitliğine
uygun bir ifadeye dikkat edilmelidir (Kn. 110 ve devamı; karşı örneğin Genel Eşit
Muamele Kanununun 26. maddesi).

Daireler, resmi makamlar, kurumlar vs. ile ilgili **eskimiş tanımların** yerini güncel 650
tanımlar almalıdır. Bu, özellikle, hala kalmışsa, “İmparatorluk” sözcüğüyle başlayan
tanımlar için geçerlidir. Eskimiş tanımların değiştirilmesi, birçok durumda bugün
hangi kurumun sorumlu olduğunu göstermemeleri nedeniyle de gereklidir (karşı.
Anayasanın 129. maddesi).

Bu tür değişiklikler çoğunlukla bir kanunun birden fazla münferit hükmünde yapılmak 651
zorundadır. Burada, **bağlı değişiklik emirleri** (Kn. 624 vd.) kullanılması tavsiye
edilir.

3.11.4 Berlin Koşullarının Ayıklanması

Berlin koşulları, Berlin için geçerli olan özel hükümleri düzenlemiştir. İttifak kuvvetleri 652
1 Ekim 1990 tarihli beyanlarıyla, Berlin üzerindeki çekinceleri 3 Ekim 1990 itibarıyla
askıya aldıktan sonra ve aynı zamanda 25 Eylül 1990 tarihli Altıncı Geçiş Kanunu

Kısım D - Değişiklik Kanunları

(BGBl. I s. 2106) yürürlüğe girdikten sonra bunlar 3 Ekim 1990 tarihinden beri geçerliliğini yitirmiştir. Bir temel kanunda hala bir Berlin koşulu varsa, bir sonraki temel kanun değişikliğinde **kaldırılmalı** veya gerekirse yeniden **yazılmalıdır**.

- 653 Esas olarak Berlin’de geçerli olan, Almanya’nın birliği sağlanmadan önceki döneme ait olan federal kanunlar, geçerlilikleri negatif Berlin koşullarıyla ortadan kaldırılan münferit hükümler içerebilir. Temel kanun değiştirildiğinde, bunu, bu tür bir hükmü kontrol etmek ve gerekirse iptal etmek için bir vesile olarak kullanmak gerekir.

3.11.5 Sosyal Güvenlik Kanununun Düzenlemeleri ile Bağlantılı Değişiklikler

- 654 Sosyal Güvenlik Kanununun düzenlemeleri ile bağlantılı değişikliklerde, bu kanunun özel yapısı dikkate alınmalıdır (Kn. 202).
- 655 Sosyal Güvenlik Kanununun bir kitabında **değişiklik yapılacaksa**, bu kitap, bir temel kanun gibi ele alınır; alıntı yapma şeklinin özellikleriyle ilgili olarak karşı. Kn. 203.

Örnek:

Son olarak ... ile değiştirilen Sosyal Güvenlik Kanununun üçüncü kitabı – (24 Mart 1997 tarihli kanunun 1. maddesi, BGBl. I s. 594, 595), aşağıdaki şekilde değiştirilecektir: ...

- 656 Münferit torba kanunlarda hala var olan geçiş hükmü düzenlemesi (Kn. 204) değiştiriliyorsa, bu tür düzenleme artıkları Sosyal Güvenlik Kanununun ilgili kitabının bir parçası olmadığı için, çok titiz davranılmalıdır. Bu tür düzenleme artıklarının değişikliği için değişiklik kanununda da ayrı bir madde kullanılmalıdır.

Örnek:

... Madde

Bakım Sigortası Kanunu Değişikliği

Son olarak ... ile değiştirilen 26 Mayıs 1994 tarihli Bakım Sigortası Kanununun 45. maddesinde (BGBl. S. 1014, 2797), “...” sözcükleri silinecektir.

Bakım Sigortası Kanununun 1. maddesiyle, Sosyal Güvenlik Kanununun on birinci kitabı – sosyal bakım sigortası – oluşturuldu; 45. madde bir geçiş düzenlemesi içermektedir.

- 657 Sosyal güvenlik hukukunun anlaşılabilirliği açısından, ilgili torba kanunlarda bu düzenleme artıkları mümkün olduğu kadar **ayıklanmalıdır**, yani geçersiz hale gelen hükümler kaldırılmalı, geri kalanlar mümkün olduğu kadar Sosyal Güvenlik Kanununun ilgili kitabına dahil edilmelidir.

3.11.6 Doğu ve Batı Almanya’nın Birleşmesini Öngören Anlaşmanın Düzenlemeleriyle Bağlantılı Değişiklikler

- 658 Kanun koyucu, Doğu ve Batı Almanya’nın Birleşmesini Öngören Anlaşmanın ve eklerinin (Kn. 209 vd.) koşullarından ayrılan düzenlemeler kararlaştırabilir

Ancak sözleşmenin metni değiştirilemez. Bu nedenle Doğu ve Batı Almanya'nın Birleşmesini Öngören Anlaşmanın I. eki ... bölümü III. Kesimi no. ... aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir:" gibi değişiklik emirleri mümkün değildir. .

Birleşme koşullarına ilişkin geçiş hukuku, esas olarak **temel kanunun sonuç hükümlerinin** bir parçasıdır. 659

Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın birleşme sözleşmesinden ayrılan geçiş düzenlemeleri, özellikle I. ekin III. Kısımında esiminde anılan ölçütlerle, bunların içeriği ya da geçerlilik süresi ile ilgili olduklarında söz konusu olur. I. ekin III. Kısımında bir temel kanunla ilgili olarak anılan **ölçütler** kalkarsa ve kanun artık „kısıtlamasız“ olarak birleşme sözleşmesinin 3. maddesinde anılan bölgede geçerli olursa, aşağıdaki ifade tavsiye edilir: 660

31 Ocak 1990 tarihli birleşme sözleşmesinin I. ekinin ... bölümünde ... alanında III. Kısımında no. ...'de (BGBl. 1990 II s. 885, ...) anılan ölçüt artık uygulanmayacaktır.

Birleşme sözleşmesinin hangi ölçütlerinin artık uygulanmayacağını açıklanması, **hukukun ayıklanmasına** ve dolayısıyla hukuki düzenin anlaşılabilirliğine önemli bir katkıda bulunur, çünkü federal devletin bir hukuk kuralının katılım bölgesinde bugün uygulanıp uygulanmayacağı ve uygulanacaksa, hangi ölçütlerle uygulanacağı ve Doğu Almanya Cumhuriyeti'nin hukukunun hala (geçiş amacıyla) dikkate alınıp alınmayacağı artık pek kolay belirlenememektedir. 661

I. ekin III. Kısımında bir temel kanunla ilgili olarak anılan ölçütler, başka düzenlemelerle “örtülecekse”, hangi düzenlemelerin hangi ölçütlerin yerini alacağı açıkça gösterilmelidir. Örneğin aşağıdaki ifade düşünülebilir:

31 Ocak 1990 tarihli birleşme sözleşmesinin I. ekinin ... bölümünde ... alanında III. kısımda no. ...'de (BGBl. 1990 II s. 885, ...) anılan ölçütün yerine aşağıdaki koşullar geçerlidir: ...

I. ekte ... belirtilen süreden farklı olarak ... hakkındaki hükümler ... tarihine kadar uygulanacaktır.

3.11.7 Temel Hakları Kısıtlayan Hükümlerde Değişiklik

Temel kanunlar, temel hakları sınırlayan hükümler eklenecek şekilde değiştirilecekse, **Anayasanın 19. maddesi 1. fıkrası 2. cümlesinin alıntı emri** de dikkate alınmalıdır (Kn. 427 vd.). İlgili açıklama doğrudan kısıtlayıcı hükümden sonra temel hükümde yer almalıdır. Münferit kısıtlayıcı düzenlemeler yalnızca istisnai olarak temel kanunun sonuç hükmünde bir araya getirilir. Bu tür bir hüküm zaten varsa, düzenli olarak bu da değiştirilmelidir (Kn. 431 vd.). 662

Değişiklik kanunu, temel hak sınırlaması içeren belli hükümleri ilgilendiriyorsa, alıntı emri temel kanunda zaten var olan açıklamayla yerine getirilmiş olmaz. Alıntı emrinin uyarı işlevi nedeniyle, değişiklik kanunu yoluyla mevcut bir temel hak kısıtlaması her genişletildiğinde, **tekrar** temel hak kısıtlamasına yönelik **kanuni bir açıklama** yapılması gerekir. Bu açıklama böyle bir durumda, bu nedenle federal hukukun müktesebatından sayılmadan, değişiklik kanununun sonuç maddesinde de bulunabilir. Ancak değişiklik kanunu, temel hakkı kısıtlayan hüküm yalnızca tekrarlanıyorsa (örneğin yeniden yazımda) ya da yalnızca yeni bir temel hak sınırlamasına yol açmayacak veya bu yetkiyi vermeyecek şekilde değiştiriliyorsa bu türden, tekrarlanan bir açıklama gerekmez. 663

Kısım D - Değişiklik Kanunları

3.11.8 Eklerde Değişiklik

- 664 Ekler (Kn. 365 vd.), bir kanunun parçasıdır ve her bölümlene gibi değiştirilir.
- 665 Bir kanunda yapılan değişikliklerin eklerin değişikliğiyle ilgili olması mümkündür. Bu durumda yalnızca bir hükmün giriş cümlesi ve son değişiklikle ilgili açıklama, değişiklikte olduğu gibi formüle edilir (Kn. 629 vd.).

Örnek:

Son olarak ... ile değiştirilen, 5 Mayıs 2004 tarihli Yargılama Giderleri Kanununun 1. eki (gider) (BGBl. I s. 718), aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir: ...

- 666 Temel kanunda yalnızca ek değiştirilmiyorsa, ekle ilgili değişiklik emri sona yazılır.

Örnek:

...

17. (örneğin Berlin koşullarının kaldırılması)

18. ... eki kaldırılmıştır.

- 667 Ekler yeniden yazılıyorsa, değiştiriliyorsa veya sona ekleniyorsa, değişiklik emri, bunu **doğrudan** vermelidir.

Örnek:

18. ... ek aşağıdaki gibi yazılacaktır: ...

Ancak ekin metni çok kapsamlıysa ve bu bölümde basılması değişiklik kanununun bölümlenmesini anlaşılabilir hale getirecekse, ekin yeni metni, değişiklik kanununun eki olarak basılabilir.

Örnekler:

18. ... eki, bu kanunun ekinde görülen metne sahip olacaktır.

18. Bu kanunun ekinde bulunan 1.-5. ekler, sona eklenecektir.

Ekin başlığı bu durumda örneğin "... maddesinin eki no. 18" olur. Bundan ayrı olarak, ekin içeriği tırnak işareti olmadan, yani ekin ya da eklerin tam metni (ilgili) başlıkla başlayarak yazılır.

- 668 Bir temel kanunun ekinin **belli bölümleri değiştiriliyorsa**, olağan değişiklik emirleri kullanılmalıdır; değişikliğin yapıldığı bölümler, mümkün olduğu kadar kesin bir şekilde tanımlanmalıdır.

Örnek:

18. ... ek aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) A bölümü ... aşağıdaki gibi yazılacaktır: ...

b) No. ... aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

aa) “Sepiolit” pozisyonunda 1. sütununda “E 553” bilgisinin yerini “562” bilgisi alacaktır. ...

Bir tablo veya dökümdeki **bir bölüm** yeniden yazılacaksa ya da eklenecekse, her bir sütunun mevcut başlıkları bunlara ait tablo haneleriyle birlikte değişiklik emrinde anılmalıdır.

669

Örnek:

22 Aralık 2006 tarihli kanunun 16. maddesi no. 12 p harfi (BGBl. I s. 3416):

12. 1. ek (gider listesi) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

...

p) No. 2221 aşağıdaki gibi yazılacaktır:

No.	Gider bilgisi	GKG 34. maddesi uyarınca ücret ya da oran
„2221	Dava görülürken her takvim yılı için yıllık ücret ..... Ücret, el koymanın kalktığı ve böylelikle davanın sona erdiği günün bulunduğu yıl için de alınır.	0,5 – en az 100,00 AVRO (AVRO (EURO)) , ilk ve son takvim yıllarında en az 50,00 AVRO (AVRO (EURO)) “.

3.11.9 Askıdaki Değişikliklerde Değişiklik

Son değişiklik kanununun ilan edildiği halde askıda bir temel kanun değiştirilecekse (askıda değişiklik), çok titiz olmak gerekir. Askıda değişiklik var olmakla birlikte temel kanunun metnini henüz geçerli bir şekilde değiştirmemiştir (Kn. 438).

Askıda değişiklik **yeni değişiklikten önce** yürürlüğe girerse, askıda değişiklik, değişikliğin üzerine kurulduğu metni belirler (Kn. 551, 633).

Buna karşılık yeni değişiklik **askıdaki değişiklikten önce** yürürlüğe girecekse, askıda değişikliğin hala uyumlu olup olmadığı açısından kontrol edilmesi gerekir. Özellikle değişiklikler **temel kanunun aynı metin** bölümleriyle ilgiliyse, normalde askıda değişikliğin yürürlüğe girme tarihinde uygulanamaz olması tehlikesi vardır, çünkü değişiklik emirleri, artık var olmayan bir metinden yola çıkmaktadır. Böyle durumlarda, askıda değişikliğin ilan edilen haliyle

670

671

672

Kısım D - Değişiklik Kanunları

yürürlüğe girmesi önlenmelidir. İçeriği, bu arada değişen metinden yola çıkan yeni değişiklik emirleriyle tekrar formüle edilmelidir.

- 673 Bunun için **üç aşamalı bir hareket tarzı** uygun olabilir: Önce bir maddede temel kanunun yeni değişikliği emredilir. Bir diğer maddede ilan edilen değişiklik kanununun, yeni metinde uygulanamayacak olan değişiklik emirleri kaldırılır. Son olarak temel kanun bir diğer maddede, askıda değişikliğin içeriği gelecekte metinde açıkça uygulanabilecek şekilde tekrar değiştirilir.
- 674 Bu üç aşamalı değişikliğin **yürürlüğe girme tarihleri**, ayrı ayrı belirlenmelidir. Burada yeni değişiklik istendiği gibi, ilan edilen değişikliğin yürürlüğe girme tarihinden önceki bir tarihte yürürlüğe girebilir. Uygulanamayacak olan askıda değişikliklerin kaldırılması, mümkün olduğu kadar erken, yani ilan edildiği tarihten sonraki gün yürürlüğe girmelidir. Sonuçta bu tarihe kadar askıda olan değişikliğin içeriğinin yeni metinle uyumlaştırılması, onun tarafından istenen tarihte yürürlüğe girmelidir.
- 675 Üç aşamalı hareket tarzının yararları şunlardır: Bir değişiklik kanunu yürürlüğe girdiğinde, değişiklik emirleri ilgili temel kanunda icra edilir ve bu sayede konusuz hale gelir. Bu etkinin sonucu, **bir kez yürürlüğe girdiklerinde, değişiklik kanunlarının artık değiştirilememesidir**. Bu tarihten itibaren yalnızca temel kanun (değiştirilmiş haliyle) değiştirilebilir. Bunun sonucunda bir değişiklik kanunu, yalnızca yürürlüğe girmediği sürece ve ölçüde değiştirilebilir. Ancak ilan edilen değişiklik kanununun değişiklik emirleri doğrudan değiştirilirse, temel kanunun esas alınan metnini belirlemek çok zahmetli olacaktır. Önce temel kanunda yapılan güncel değişikliğin uygulanması, ardından askıda değişiklikleri içeren kanununda, daha sonra değiştirilen bu değişiklikleri temel kanunun metnine eklemek için gerekli değişiklikleri yapmak gerekirdi; temel kanunla ilgili değişiklik notu böyle bir durumda karmaşık bir formülasyon gerektirirdi (karş. Kn. 192). Buna karşın tavsiye edilen üç aşamalı teknik, bir kanun koyma faaliyetinde, temel kanunun hangi metninin hangi tarihte ortaya çıktığını açıklığa kavuşturur.

3.11.10 Paralel Değişiklikler

- 676 Bir temel kanun paralel kanun yapma projesinde değiştirilirse, hangi değişikliğin hangi tarihte geçerli metni belirlediği açık olmalıdır. Taslaklar için, taslağın hangi yerine getirilmiş değişiklik emirleriyle yola çıktığının uygun şekilde belirlenmesi tavsiye edilir; bunun için karş. Kn. 551. Taslağı gerekirse yazım araçlarının, yürürlüğe girme esnasında değişen bir sıralamaya uygun hale getirmek için her iki kanun yapma işleminin seyri dikkatle gözlemlenmelidir. Bazen iki değişiklik kanununun belli bir ilan sıralamasında olmasına dikkat etmek yeterlidir.
- 677 Çeşitli kanun yapma projelerinde, aynı temel kanunda yapılan değişiklikler **aynı gün yürürlüğe girecekse**, değişiklik emirlerinin hangi sırayla uygulanacağını açık olması gerekir. Aksi halde temel kanunun aynı bölümlerini değiştiren çeşitli değişiklikler, tamamlandıkları ve ilan edildikleri sırayla metne eklenir.

3.11.11 Yürürlük Kurallarında Değişiklik

- 678 Yürürlük kuralları değiştirilecekse çok dikkatli olunması gerekir. Bir yürürlüğe girme koşulunda yapılacak bir değişiklik **yalnızca**, bir kanunun yürürlüğe girmesi

için bir **hazırlık süresi** belirlenmişse, yani ilan ve yürürlük arasında uzun bir süre varsa söz konusu olur. Yürürlüğe girme tarihi değiştirilecekse, ilgili değişiklik kanununun değiştirilecek olan yürürlüğe girme tarihinden önce ilan edilmesi ve yürürlüğe girmesi sağlanmalıdır. Aksi halde değişiklik geç kalmış olur: Yürürlüğe giren bir temel kanun kaldırılmamışsa yürürlüğe giren değişiklikler temel kanunda icra edilmiş olur, böylece yalnızca bu değiştirilebilir. Ortaya çıkan hukuki sonuçların geri alınması gerekirse, kanun koyucu bunu açıkça düzenlemek zorunda kalır (geçmişe yürüme sorunu için Kn. 465 vd.).

Temel kanun belirli süreli ise (Kn. 469 vd.), değişiklik, yürürlüğün sona ermesini ertelemeye veya sınırlamayı tamamen ortadan kaldırmakla ilgili olabilir. Böyle bir durumda değişiklik emrinin amacı, yürürlükten kalkma tarihinin yerine yeni tarihi koymak ya da yürürlükten kalkma hükmünü ortadan kaldırmaktır. Her durumda, ilgili değişiklik kanununun, kanunda anılan yürürlükten kalkma tarihinin ilan edilmesi ve yürürlüğe girmesi güvenceye alınmalıdır. Bu yapılmazsa, kanun yürürlükten kalkar ve yeniden çıkarılması gerekir.

679

3.11.12 Değişikliklerin Belirli Süreli Olması

Belli durumlarda temel kanundaki **yürürlükten kalkma hükümleri** yoluyla belirli süreli değişiklikler yapılabilir. Bunun önkoşulu, temel kanunun metninin, değişiklik yürürlükten kalktıktan sonra da açık, net ve boşluksuz olmasıdır. Örneğin içerik olarak **bağımsız bir bölümlenme eklendiğinde** ve bu bölümlenme mevcut metne etki etmeden kaldırıldığında belirli süreli değişiklik söz konusudur. Böyle bir durumda önce değişiklik emriyle temel kanun için bölümlenmenin eklenmesi talimatı verilir. Ardından temel kanunun yürürlük süresi düzenlenmesinde bu bölümlenme istenen tarihte yürürlükten kaldırılır; bunun için örneğin duruma göre icra edilmiş olan yürürlüğe girme hükmünün üzerine yazılabilir. Bunun avantajı, belli düzenlemeler yalnızca belli bir süre için geçerli olacaksa bunun temel kanundan anlaşılmasıdır.

680

Örnek:

... Madde

... [Kanununda] Değişiklik

Son olarak ... tarihli kanunun ... maddesiyle değiştirilen ... tarihli ... [kanunu] (BGBl. ...), aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ... maddesinin sonuna ... fıkrası eklenecektir: ...

8. ... madde aşağıdaki gibi yazılacaktır:

„ ... Madde

Süre

... maddenin ... fıkrası ... tarihinde yürürlükten kalkacaktır.”

Hukuk tekniği açısından, eklenen bölümlenmenin yürürlükten kalkmasını değişiklik kanununun yürürlük düzenlenmesinde emretmek de mümkündür. Ancak bu tür bir süre sınırlaması kolayca gözden kaçabilir.

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Her durumda yürürlükten kalkma hükmü, değişiklik emriyle değil, temel kanunun eklenen bölümlenmesiyle ilgili olmalıdır.

Örnek:

... Madde

Yürürlüğe Girme, Yürürlükten Kalkma

Bu kanun, ilan edildikten sonraki gün yürürlüğe girer. Son olarak bu kanunun ... maddesiyle değiştirilen ... [kanunu] ... maddesi (BGBl. ...), ... tarihinde yürürlükten kalkacaktır.

- 681 Bu tür bir bölümlenme, **sınırlı bir süre için eklenecekse**, mevcut **numaraları** değiştirmek yerine, **harf eklemesiyle** çalışılması tavsiye edilir (Kn. 593). Yine de eklemeye, takip eden bölümlenme başlıklarının numaraları değiştirilecekse, eklenen bölümlenme birimini, süre sonunda yürürlükten kaldırmak yeterlidir. Sayılabilir bir bölümlenme biriminin (örneğin bir maddenin) kaldırılmasından sonra temel kanunda bir boşluk oluşursa, bu, yeni bir ilanda “(kaldırıldı)” ifadesiyle işaretlenmelidir (Kn. 583).
- 682 **Başka değişikliklerin** süresini sınırlamanın en iyi yolu, değişiklik kanununun temel kanunda **çoklu bir değişiklik** (Kn. 541, 632 vd.) öngörmesidir. Örneğin, yalnızca belli sözcükler ya da bilgilerin süresi sınırlanacaksa, önce sınırlama süresi için geçerli olacak olan metne yönlendiren bir değişiklik emri ve sınırlı bir süre için geçerli olan metinden yola çıkarak tekrar baştaki metne geri giden bir diğer değişiklik emri formüle edilmelidir. Baştaki metni tekrar hayata geçirmek için değişiklik emrinin kendisini sınırlamak kesinlikle mümkün değildir.
- 683 Belirli **sürelili değişikliklerin yerine**, bazen istenen amaca temel kanundaki bir uygulama ya da geçiş hükmü düzenlemesiyle de kolayca ulaşılabilir (Kn. 412 ve devamı, 684 vd.). Bu şekilde belli bir süre için belli hukuki durumlar için farklı düzenlemeler yapılabilir. Bu tür bir hüküm, düzenleme amacının gerçekleşmesiyle kendiliğinden konusuz hale gelir. Eklenen düzenlemeler gibi (Kn. 680) süresi sınırlanabilir ya da hukuki ayıklama amacıyla daha sonra kaldırılabilir.

3.12 Geçiş Hükümleri

- 684 Yürürlükteki hukuk değiştirilirken, sıkça eski hukuki durumdan yenisine boşluksuz bir geçiş mümkün olmaz, çünkü anayasal ya da başka nedenlerle mevcut hukuki ilişkilerin dikkate alınması gerekir. Burada, mevcut hukuki ilişkilerin nasıl ele alınması gerektiğini belirleyen bir **geçiş hükmü düzenlemesi** gerekir. Geçiş hükmü düzenlemesi olmadan, henüz tamamlanmamış olan hukuki durumları, bu tarihe kadar geçerli olan, ancak artık kaldırılmış veya değiştirilmiş olan hükümlere göre ele almaya izin verilemezdi. Geçiş hükmü düzenlemesi, belli hukuki durumlar açısından eski hukukun mu yoksa yeni hukukun mu uygulanması gerektiği konusunda kuşku bulunan tüm durumların açığa kavuşturulması için de kullanılabilir (geçiş hükmü düzenlemesi için Kn. 412 vd.).
- 685 Geçiş hükmü düzenlemesi yeni hukukun uygulanabilirliğini gösterdiği ettiği için yapısal olarak temel kanunla yapılan bir düzenlemeye paraleldir. Bu nedenle **ilgili temel kanuna eklenir**. Böylece yeni ve değiştirilen hükümleri ve bunlara ait geçiş hükmü düzenlemesi aynı

kanunda bulunabilir. Temel kanuna ait bir yürürlük kanunu varsa, bu kanun, geçiş hükmü düzenlemesinin bulunduğu yer olarak kullanılabilir (Kn. 759). Değişiklik kanunu, geçiş hükmüyle ilgili ayrı bir madde içeriyorsa, bu, değişikliği ve düzenleme ile ilgili bölümlerin istenmeyen bir şekilde birbirine karıştırılmasına yol açar (Kn. 499). Değişiklik kanunu, mevcut temel kanunu değiştirmekle kalmaz, aynı zamanda kendisi çoğu zaman zor belirlenebilen bir yürürlük ile ilgili, bir tür „yan temel kanun“ haline gelirdi. Bulduğu yer bilgisi A'da (Kn. 26), değişiklik kanunu, bu geçiş hükmü düzenlemesi nedeniyle, federal hukukun müktesebatında ayrı bir bölümlenme numarası ve ismiyle belirtilmesi gerekirdi. Bu tür **düzenleme artıkları** (temel Kanuna eklenmesi gereken bir düzenlemenin, -geçiş hükümlerinin-değişiklik Kanununda yer alması) geçerli olan temel kanunların sayısını gereksiz yere çoğaltmakta ve kurallar dizisinin anlaşılabilirliğini zorlaştırmaktadır (Kn. 493). Bu nedenle bunlardan kaçınılmalıdır.

Geçiş hükmü düzenlemesi içeren değişiklik kanunları varsa, bu düzenleme artıkları, kaldırılarak veya – uygulama durumları varsa – uygun bir temel kanunun son hükümlerine nakledilmelidirler. Bu, **hukuki ayıklamaya** önemli bir katkıda bulunur. Geçiş hükmü düzenlemesi kural olarak temel kanunun son hükümlerinde bulunur. Burada bir hükümde birleştirilebilir ya da hukuki değişiklik vesilesine bağlı olarak çeşitli maddeler halinde bir araya getirilebilir. Özel durumlarda başka bir yerde bulunmaları amaca hizmet edebilir.

Geçiş hükümlerinde çoğu zaman **değişikliğin yapıldığı tarihe** atıfta bulunulur. Bu, “bu kanunun yürürlüğü” ifadesiyle tarif edilmemelidir, çünkü bu şekilde temel kanun kastedilmiş olur. Bu nedenle somut bir tarih ya da – eğer henüz belirlenmemişse – bir tarih emri kullanılmamalıdır (örneğin [doldurulacak: Bu kanunun ... maddesi uyarınca yürürlüğe girme tarihi]); “... [doldurulacak: Bu kanunun tamamlanma tarihi ve bulunduğu yer] tarihli kanunun yürürlüğe girmesi formülü de kullanılabilir, yani münferit kanun değişikliği. geçiş hükmü düzenlemesinde bu tarihe kadar geçerli olan hukuk esas alınacaksa, “... tarihine kadar geçerli hukuk” ya da “bu kanunun ... tarihine kadar geçerli olan hali” cümlelerine işaret edilmelidir.

3.13 Tüzüklerin Kanun Koyucu Tarafından Değiştirilmesi⁵⁴

Kanun koyucu, kanun ve tüzüklerin iç içe geçtiği **kural topluluklarını** değiştirmek istiyorsa, **şağıdaki koşulların varlığı** halinde, tüzüklerin kanunla uyumlu hale getirilmesi mümkündür:

- ◆ Kanun aracılığı ile tüzüklerdeki değişiklik bir hukuki alanın kanun koyucu tarafından değiştirilmesi çerçevesinde yapılmalıdır.
- ◆ Kanun koyucu değişikliği yapan kanunun oluşması için **kanun koyma hakkındaki anayasal kuralları** (Anayasanın 76. maddesi vd.) uygulamalıdır; değişiklik kanununun onay gerektirip gerektirmediği sorusu da kanun yapma biçimi için geçerli olan kanunlara göre cevaplanır. Burada Anayasanın 80. maddesinin 2. fıkrası uygulanmaz.
- ◆ Kanun koyucu, bir tüzüğü değiştirdiğinde, **kanuni yetkilendirme temeline uymalıdır** (Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 2. cümlesi).

⁵⁴ Ayrıntılar için bakınız Federal İçişleri Bakanlığı ve Federal Adalet Bakanlığı tarafından 21 Mart 2006 tarihli, Federal Anayasa Mahkemesinin 13 ve 27 Eylül 2005 tarihli kararları vesilesiyle yayımlanan ortak genelgesi (2 BvF 2/03 ve 2 BvL 11/02).

Kısım D - Değişiklik Kanunları

- 691 Buradan taslak çalışması için, kanunlardaki tüzük değişikliklerinin de **kanun değişikliklerindeki ölçüye** tâbi olması gerektiği sonucu çıkmaktadır. Kanun koyucu tarafından, ilgili kanun tekniklerinden farklı bir tüzük değişikliği yapılamaz.
- 692 Uyulması gereken kanuni **yetki temeli** açısından, kanun koyucunun, bir değişiklik kanununda bir tüzüğü, değişiklik kanunuyla değiştirdiği ya da oluşturduğu bir yetki temeline dayanarak değiştirmesi anayasal olarak kabul edilebilir.
- 693 Bir kanunda **bütünüyle tüzük çıkarmaktan** kaçınılmalıdır. Bunu yapmaya yalnızca yetki verilen tüzük koyucu yetkilidir. Değiştirilen kanunun ve bununla ilgili yeni bir tüzüğün gerekli olabilecek eşzamanlı ekililiği için Kn. 460'ta belirtilen olanağa işaret edilmektedir.
- 694 Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 3. cümlesi uyarınca **alıntı emri**, yalnızca yetkilendirilen tüzük koyucusuna yöneliktir. Kanun koyucu bir tüzüğü kendisi değiştiriyorsa, bu durumda kanun değişikliklerinin önüne bir giriş bölümü konulmaz.
- 695 Kanun koyucu mevcut bir tüzüğü değiştirdiyse, bu şekilde oluşan kural normların açıklığı için genel olarak tüzük olarak nitelenmelidir. Daha önce değişiklik kanunlarının son hükümlerinde olağan olan, kanun koyucu tarafından değiştirilen tüzük bölümlerinin kanun düzeyinden tüzük düzeyine indirilmesini sağlayan, **yumuşatma koşulu** olarak anılan hükümler, **artık gerekli değildir**.

3.14 İlan İzni

- 696 Bir kanun birkaç kez ya da büyük çapta yer değiştirse, bir değişiklik kanununda son hükümlerinde, yetkili federal bakanlığın değiştirilen kanunu yeni haliyle federal resmi gazetede ilan edebileceği öngörülebilir (ilan izni).
- 697 Federal resmi gazetede ilan edilen kanun metni, takip eden değişiklik kanunlarının dayandıkları resmi metni içerir (Kn. 175). İlanın bu **dikkat çekici etkisi** nedeniyle, yetkili bakanlık, kanun koyucudan özel bir izin almalıdır. Bu izin, temel kanunun geçerli metnini kesin tarih olarak belirleme ve bunu federal resmi gazetede yayımlama yetkisi verir.
- 698 İlan izni, kanun yapma yetkisinin verilmesi anlamına gelmez ve ilan hukuki durumu etkilemez, yalnızca belli bir tarihte, hukuki güvenlik lehine, **kanun metninin bildirici tespitini** sağlar.
- 699 İlan izni kural olarak, ayrı bir maddede, değişiklik kanununun yürürlük hükmünün önünde, **“İlan İzni” başlığı** altında bulunur. Yeknesak ifade biçiminde aşağıdaki bilgileri içerir:
- ◆ İlan konusunda yetkili federal bakanlık,
  - ◆ İlan edilecek olan kanunun alıntı ismi,
  - ◆ Tespit edilen veya belirlenebilir bir tarih.

İlan izninde, **son gün** (sürenin resmî olarak sonu) olarak, **belli bir tarih** tespit edilebilir. 700

Örnek:

21 Aralık 2006 tarihli İkmal Rezervleri Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Birinci Kanunun 2. maddesi (BGBl. I s. 3288): Federal İçişleri Bakanlığı İkmal Rezervleri Kanununun metninin 1 Ocak 2007 itibarıyla geçerli olan haliyle federal resmi gazetede ilan edebilir.

Tarih, sıkça ilan yetkisinde, ilan yetkisini içeren kanunun **yürürlüğe girmesine bağlı olarak** belirlenir. 701

Örnek:

18 Aralık 2007 tarihli Hayvanları Koruma Kanununun değiştirilmesi hakkında Birinci Kanunun 2. maddesi (BGBl. I s. 3001): Federal Gıda, Tarım ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı, Hayvanları Koruma Kanununun metnini, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren geçerli olan haliyle federal resmi gazetede ilan edebilir.

Değişiklik kanunu için **bölünmüş yürürlük** (Kn. 455 vd.) öngörülmüşse, kanunun farklı yürürlüğe girme tarihlerinden hangisiyle bağlantı kurulacağı açıklanmalıdır. Bu nedenle bölünmüş yürürlük durumlarında, tarihin ilan izninde somut bir tarihle ya da bir tarih emriyle belirlenmesi tavsiye edilir (Kn. 448). 702

Örnek:

3. Madde

İlan İzni

Federal ... bakanlığı, ... [kanununun] metnini ... **[doldurulacak: 4. maddenin 2. fıkrası uyarınca yürürlüğe girme tarihi]** tarihinden itibaren geçerli olan haliyle federal resmi gazetede ilan edebilir.

Tarih, mümkünse tüm bu sırada danışma ve ilan aşamasında bulunan temel kanun değişiklikleri dikkate alınabilecek şekilde belirlenmelidir. Kanunun hemen sonrasında tekrar değiştirileceği biliniyorsa, ilan etmek pek anlamlı değildir (Kn. 862). 703

İlan izninde, örneğin açık hataları düzeltmek, metindeki çelişkileri ortadan kaldırmak, kanunu tekrar numaralandırmak ya da yeni bir başlık oluşturmak gibi **ek yetkiler, usul açısından istenmeyen** durumlardır (olumsuz örnekler: Kurumlar Vergisi Kanunu 33. maddesi 2. fıkrası no. 2; Gelir Vergisi Kanunu 51. maddesi 4. fıkrası no. 2). 704

İlgili federal bakanlık zaten ilan sırasında baskı hatalarını ve **açık hataları** düzeltme yetkisine sahiptir. Burada GGO'nun 61. maddesinde anılan işlem dikkate alınmakla birlikte, ayrı bir düzeltme kuralları yayımlanması gerekmez. 705

Tüm diğer eklemeler **ciddi sorunlara** yol açabilir. Bir başlığın, bir hükümler dizisinin ya da noktalama işaretlerinin değiştirilmesi bile, kanunun hukuk açısından önemli olan içeriğinin hatalı olarak verilmesine yol açabilir. Eğer 706

Kısım D - Değişiklik Kanunları

kanun koyucu yeni bir başlık, başka bir numaralama ya da hatta yer değiştirmeyi gerekli ya da anlamlı görüyorsa, bunu federal bakanlığa bırakamaz, kendisi düzenlemek zorundadır.

707 Bir ilan izninin yürürlüğe girmesi ile ilgili olarak karş. Kn. 714.

3.15 Münferit Değişikliklerin Yürürlüğe Girmesi

708 Münferit kanun değişikliğinde de yürürlüğe girme tarihi **açık ve kesin** bir şekilde **belirlenmelidir** (karş. Anayasanın 82. maddesi 2. fıkrası). Yürürlüğe girme düzenlemesinde nelerin dikkate alınması gerektiği konusundaki açıklamalar (Kn. 438 vd.), ayrıca bir özelliğine işaret edilmiyorsa, burada da geçerlidir.

709 Yürürlüğe girme düzenlemesinin **yeri**, münferit kanun değişikliğinin son maddesidir.

710 Münferit kanun değişikliğinde de **“Bu kanun ... tarihinde yürürlüğe girecektir”** ifadesi kullanılır. Bu, dışa yönelik geçerliliğin başlangıcı ya da etkililik olarak da anlaşılır. Bunun anlamı, yerine getirilmiş değişiklik emirlerinin kanunlarla yerine getirildiği ve dolayısıyla işlevini yerine getirdiğidir. Temel kanun metni bu andan itibaren değiştirilmiş halini alır.

711 Değişiklik emirleri her zaman belli bir kanun metniyle ilgilidir. Değişikliklerin yürürlüğe girmesi çok geç bir tarihe atılırsa, önkoşul olarak gördükleri metnin bu süre içerisinde değişmesi riski artar. İlan edilen, ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan (diğer adıyla askıda) değişiklikler bu durumda uyumsuz bir metne yol açabilir ya da artık uygulanamaz durumda olabilir (Kn. 670 vd.). Bu nedenle değişiklikler **çok fazla hazırlık süresi bırakılmadan** yürürlüğe sokulmalıdır.

712 Askıda değişikliklerin, örneğin geçen süre içerisinde tamamen ya da kısmen eskidikleri için bir değişiklik kanunuyla değiştirilmesi ya da kaldırılması gerekirse, yeni değişiklik kanununun, askıda değişikliği içeren değişiklik kanunundan önce yürürlüğe girmesine dikkat edilmelidir (ayrıntılar için karş. Kn. 670 vd.).

713 Belli değişiklikler farklı zamanlarda yürürlüğe girecekse (**bölünmüş yürürlük**), yürürlük zamanı düzenlemesi, değişiklik kanunun yapısına göre şekillendirilir. Aynı zamanda yürürlüğe girecek olan değişikliklerin **her biri bir maddede** bir araya getirilirse (Kn. 540 vd.) yürürlüğe girme düzenlemesi anlaşılır hale gelir.

Örnek:

... Madde

Yürürlük

(1) Bu kanun, 2. fıkrası hariç olmak üzere ilan edildiği günden sonraki gün yürürlüğe girer.

(2) 2. madde, ... tarihinde [doldurulacak: ilanı izleyen dördüncü takvim ayının ilk gününün tarihi] yürürlüğe girer.

Farklı tarihlerde yürürlüğe girecek olan değişiklikler **yalnızca tek bir maddede** bulunuyorsa, yürürlük, ilgili değişiklik emrine bağlanmalı, yani kendi numarasıyla, varsa harfiyle ya da çifte harfle esas alınmalıdır. Bazen temel kanunun değiştirilen bölümlere başlıklarını da belirtmek gerekir.

Emredilen her yürürlüğe girme tarihi için açık bir temel kanun metni oluşmasına her zaman dikkat edilmelidir.

Örnek:

... Madde
Yürürlük

(1) Bu kanun, 2. ve 3. fıkraları hariç olmak üzere ilan edildiği günden sonraki gün yürürlüğe girer.

(2) 2. madde no. 2-4 a harfi, 1 Ocak 2010 tarihinde yürürlüğe girer, aynı zamanda ...[kanununun] 13. maddesi no. 6 yürürlüğe girer.

(3) 3. maddenin 5., 7-10 fıkraları, no. 1 a harfi, no. 3 c ve d harfleri 10 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Münferit kanun değişikliğinin bir maddesinin içerdiği bir **ilan izni** (Kn. 696 vd.), yürürlüğe girme hükmünden bağımsızdır ve bu nedenle burada özel olarak anılması gerekmez. Bu izin yalnızca federal bakanlığa yöneliktir ve etkililiği ilan edildiği tarihte geçerli olur.

714

3.16 Sonuç Bölümü

Münferit kanun değişikliğinin de bir sonuç bölümü olmalıdır.

İlk kez yapılan bir düzenlemedeki sonuç bölümüyle aynı işleve sahiptir, bu nedenle aynı sonuç bölümleri söz konusu olur (Kn. 483 vd.). Ancak sonuç bölümünün **titiz bir şekilde, münferit kanun değişikliğinin içeriğine uygun bir hale** getirilmesi gerekir. Kesinlikle kontrol edilmeden temel kanundan ya da daha önceki bir münferit kanun değişikliğinden devralınmamalıdır. Örneğin temel kanun ya da daha önceki münferit kanun değişikliği bir onay kanunu olduğu halde, bu münferit kanun değişikliği bir itiraz kanunu ya da tersi olabilir.

715

Sonuç bölümü kanun gücüne sahip değildir. Cumhurbaşkanı sonuç bölümünü icra eder ve sorumluluğunu taşır (Anayasanın 82. maddesi 1. fıkrası 1. cümlesi).

716

Emeklilik Maaşını Hacizden Koruma Kanunu

Başlık = Tanım

Tarih: 26 Mart 2007

Tanzim tarihi

Almanya Federal Meclisi, aşağıdaki kanunu kararlaştırmıştır:

Giriş bölümü

Madde 1

Muhakeme Usulleri Kanununun Değiştirilmesi

Son olarak 26 Mart 2007 tarihli kanunun 4. maddesiyle (BGBl. I s. 358) değiştirilen Muhakeme Usulleri Kanununun 5 Aralık 2005 tarihli ilandaki hali (BGBl. I s. 3202; 2006 I s. 431), aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

Giriş cümlesi

1. İçerik listesinde, 851b maddesindeki bilgi uyarınca aşağıdaki bilgiler eklenmektedir:

„§ 851c Emeklilik maaşları için haciz koruması

§ 851d Vergilerle teşvik edilen emeklilik maaşı varlıkları için haciz koruması“

Değişiklik emri

2. ...

Madde 2

İflas Kanununda Değişiklik

Son olarak 22 Aralık 2006 tarihli kanunun 13. maddesiyle (BGBl. I s. 3616) ile değiştirilen 5 Ekim 1994 tarihli İflas Kanununun 36. maddesi 1. fıkrası 2. bendinde ((BGBl. b. 2866), „850i“ bilgisinin arkasına bir virgül ve „851c ve 851d“ bilgileri eklenecektir.

Tek bir hükmün değiştirilmesi (Giriş cümlesi ve değişiklik emrinin özeti)

Madde 3

Sigortası Sözleşmesi Hakkında Kanunda Değişiklik

Son olarak 19 Aralık 2006 tarihli kanunun 2. maddesiyle (BGBl. I s. 3232) değiştirilen Sigorta Sözleşmesi Hakkında Kanunun federal resmi gazete III. bölüm, bölüm numarası 7632-1'de yayımlanan sadeleştirilmiş hali, aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

Madde başlığı

1. 165. maddenin 3. fıkrasına aşağıdaki cümle eklenecektir:

...

Madde 4

Yürürlük

Bu kanun ilan edildiği günden sonraki gün yürürlüğe girer.

Geçerlilik süresi kuralı (burada: Yürürlük)

Federal Konseyin anayasal hakları saklıdır.

Sonuç bölümü

Yukarıdaki kanun işbu suretle tanzim edilmektedir. Federal resmi gazetede ilan edilmelidir.

Tanzim tarihi

Berlin, 26 Mart 2007

Federal Cumhurbaşkanı
Horst Köhler

Federal Başbakan
Dr. Angela Merkel

Federal Adalet Bakanı
Brigitte Zypries

Federal Maliye Bakanı
Peer Steinbrück

İmzalayanlar

[Yukarıda verilen orijinal örnek, el kitabının kurallarına uygun hale getirilmiştir.]

4 Torba Kanun

4.1 Torba Kanunun Nitelikleri

Torba kanun, **kanun koyma faaliyeti** içinde, farklı kanun değiştiren, yeniden yapan veya kaldıran bir kanun yapma biçimidir. Burada torba kanunun her bir bölümünün **bütünlük içinde olmasına** dikkat edilmelidir. 717

Torba kanunlar sıkça madde kanunları olarak da adlandırılır, ancak bu, aynı şekilde maddeler halinde bölümlenen münferit kanun değişiklikleri, sözleşme kanunları ve giriş kanunları açısından bakıldığında belirsiz bir tanımdır. 718

Torba kanunun biçimi, özellikle **birçok temel kanun** içerik açısından bağlantılı **ana değişikliklerden** etkileniyorsa ve bu nedenle takip eden değişikliklerle münferit kanun değişikliği biçimi söz konusu olmuyorsa seçilmelidir (Kn. 517 vd.). 719

Torba kanun, **kanunların tüm temel biçimlerini** içinde barındırabilir. Bir başlık altında, maddelerinin içinde 720

- ◆ Birden fazla, bazen çok sayıda temel kanunu değiştirebilir,
- ◆ Temel kanunları kaldırabilir ve aynı zamanda başkalarını değiştirebilir ya da
- ◆ İlk düzenlemeleri, temel kanunlarda değişikliklerle ya da bunları ortadan kaldırarak birbirine bağlayabilir.

Torba kanun ayrıca, eğer diğer hukuk kurallarının, torba kanunda değiştirilen ya da yeni oluşturulan hükümlerle uyumunu sağlamak için gerekliyse, başka kanunlarda ya da tüzüklerde **takip eden değişiklikler** içerir. 721

Torba kanunda yalnızca **bir giriş bölümü ve sonuç bölümü ve bir yürürlüğe giriş hükmü** mevcuttur. 722

Temel kanunlar, ilga eden kanunlar ve münferit kanun değişiklikleri için verilen öneriler büyük ölçüde torba kanunlara uygulanabilir. Bu nedenle aşağıda yalnızca torba kanunların özellik gösteren yönleri ele alınmaktadır. 723

4.2 Torba Kanunun Başlığı

Torba kanunun bir **ismi** olmalıdır. Bu, kanunun resmi metninin bir parçasıdır. İlk düzenlemeden farklı olarak burada **alıntılanabilirlik ön planda değildir**. Bir değişiklik kanunu kural olarak bütünüyle alıntılanmaz (s.n. 520). Bu nedenle torba kanunlar genelde **kısa isme ihtiyaç duymaz**. 724

İsim, temel kanunda olduğu gibi oluşturulur (Kn. 324 vd.). Ancak **konunun belirtilmesi** için (Kn. 328), yalnızca değiştirilecek olan kanunların alıntı adları yan yana dizilmemelidir. Daha çok, her bir maddenin düzenleme konularının ortak noktalarının neler olduğu hakkında bilgi veren genelleştirici bir tanım bulunmalıdır. Çoğu zaman düzenleme isteğini, projenin amacını tanımlamak için birkaç sözcük yeterlidir. 725

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Örnekler:

Hukuki Danışma Hakkının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Kanun
Avrupa Birliği'nin Oturma ve Sığınma Hakkı Yönergelerini Uygulanması
Hakkında Kanun
Motorlu Araç Vergisi ve Otoyol Ücreti Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında
Kanun

- 726 **Takip eden değişiklikler** isimde dikkate alınmaz.
- 727 Bir **yıl sayısı** esas olarak torba kanunun adının bir parçası değildir. Yalnızca tekrarlanan torba kanunlar için tanzim edildikleri yılın, yıl sayısı, ayırt edici özellik olarak başlığa dahil edilebilir. Bu şekilde, bunun dışında aynı kalan tanım, gelecekte tekrar kullanılabilir.

Örnekler:

2007 Yılı Vergi Kanunu
2008 Yılı Vergi Kanunu

- 728 Bir **sayı sıfatı**, münferit kanun değişikliğinden farklı olarak (Kn. 522), esas olarak torba kanunun isminin bir parçası değildir. İsim, yalnızca aynı türden torba kanunların birbirinden ayrılmasına hizmet ediyorsa bir sayı sıfatıyla başlayabilir.

Örnekler:

Hukukun Modernleştirilmesi Hakkında İkinci Kanun
Federal İçişleri Bakanlığı'nın Yetki Alanındaki Federal Hukukun Ayıklanması
Hakkında İkinci Kanun

- 729 İstisna olarak torba kanun için resmi bir **kısaltma** öngörülürse, bu, federal hukukun veri bankasından sorumlu olan Federal Adalet Dairesi (Kn. 31) onayıyla oluşturulmalıdır.

4.3 Torba Kanunun Giriş Bölümü

- 730 Torba kanun taslağının başında bir giriş bölümü bulunmalıdır. Temel kanunların **giriş bölümü** hakkında söylenenler burada da geçerlidir (Kn. 350 ile 357 arası).
- 731 **Torba kanunun** giriş bölümü bir **bütünlük** arz etmelidir. Yalnızca tek bir madde, Federal Meclisin onayını ya da nitelikli çoğunluk gerektiren bir düzenleme içeriyorsa, kanunun tamamı onay ya da nitelikli çoğunluk gerektirir. Bu nedenle, buna yol açan değişikliklerin ayrı olarak ya da zaten onay ya da nitelikli çoğunluk gerektiren başka bir kanun yapma tekniğiyle gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği kontrol edilmelidir.

4.4 Torba Kanunun Yapısı

- 732 Torba kanun, teselsül eden **maddelere** ayrılır. Maddelerin numaralandırılması için Arap rakamları kullanılmalıdır (örneğin 3. maddesi; III. Madde değil).

- Torba kanunda esas olarak, ister temel kanunun yalnızca belli hükümleri değiştirilsin, ister tamamen kaldırılsın veya ilk kez çıkarılsın **her temel kanun için ayrı bir madde** oluşturulmalıdır. Yalnızca gerekli olan takip eden değişiklikler bir maddede bir araya getirilebilir. 733
- Torba Kanununun maddeleri, bulunduğu yer bilgisi A'daki (Kn. 26) bölümlene numaralarının **sırasına** uygun olarak düzenlenmelidir. Torba kanunun belli bölümleri öne çıkan bir öneme sahipse, farklı bir sıralama söz konusu olur. 734
- Kapsamlı torba kanunların başına bir **içindekiler kısmı** konulabilir. Bunun amacı yalnızca anlaşılabilirliği sağlamaktır. 735

4.5 Maddelerin Başlığı ve Yapısı

- Torba kanununun her maddesinin bir başlığı olmalıdır. 736
- Bir madde bütünüyle **bir temel kanun** içeriyorsa (ilk düzenleme ya da ilga eden kanun), temel kanunun **başlığı** aynı zamanda maddenin başlığıdır. Maddenin geri kalan **yapısı** bir temel kanunun yapısıyla aynıdır (Kn. 361 vd.), ancak kendine özgü bir giriş bölümü, tamamlanma tarihi, yürürlüğe girme hükmü veya sonuç bölümü yoktur (Kn. 722). 737
- Değişiklik yapan bir maddenin başlığı**, önce harici amacı olan “asıl değişiklikler” ve tamlamada da değiştirilecek olan kanunun alıntı adını belirtir. 738

Örnek:

1. Madde
İlaç Kanununda Değişiklik

- Bir temel kanunun ana değişikliğini içeren bu tür bir madde, tıpkı bir **münferit değişikliğin** 1. maddesi gibi **yapılandırılır** (Kn. 544 ve devamı, 552 vd.). 739
- Çeşitli kanunlardaki ve tüzüklerde **takip eden değişiklikleri** bir araya getiren **bir maddenin başlığı**, değiştirilen hukuki duruma uyumla ilgili olduğunu göstermelidir. 740

Örnekler:

- Takip eden Değişiklikler
Başka Hukuk Kurallarında Değişiklikler
Diğer Sosyal Güvenlik ve Ödemeye İlişkin Kanunlarında Değişiklikler

- Takip eden değişiklikler** içeren bir madde, değiştirilecek olan hukuk kuralları, bulunduğu yer bilgisi A'daki bölümlendirme numaralarının sırasıyla ele alan **fıkralar halinde alt bölümlere ayrılır**. Burada münferit kanun değişikliğindeki öneriler geçerlidir (Kn. 636 vd.). 741
- Münferit durumlarda **takip eden değişiklikler için birden fazla madde** de kullanılabilir. Örneğin münferit takip eden değişiklikler farklı zamanlarda yürürlüğe girecekse bu yöntem uygundur. 742
- Her şeyden önce kapsamlı değişiklik projelerinde bu tarihe kadar geçerli olan **kanun hükümlerinin kaldırılmasının gerekip gerekmediği** titiz bir şekilde kontrol edilmelidir. Daha sonraki hukuk kurallarının eskilerini arka plana ittiğine güvenmemek gerekir. Eski ve yeni kurallar, çoğu zaman birbiriyle yalnızca kısmen kesişir. Buna, daha yeni genel koşulların eski özel koşulların yerini almaması ve bir koşulu, diğer 743

Kısım D - Değişiklik Kanunları

bir koşulla ilişkisinde daha genel ve daha özel olarak sınıflandırmanın çoğu zaman zor olması yol açar. Burada uyumsuzlukları baştan önlemek için, eğer geçerli olmayacaksa, gelecekte hangi hükümlerin geçerli olmayacağını kesin olarak düzenlenmesi gerekir.

- 744 Bir temel kanunun ya da temel tüzüğün **yalnızca belli bölümlere başlıkları** - örneğin maddeleri – **kaldırılacaksa**, esas olarak ana değişiklikler ya da takip eden değişiklikler için öngörülen yerde, uygun bir değişiklik emriyle kaldırılır (Kn. 575 vd.).
- 745 Buna karşın **kanunlar** veya tüzüklerin, örneğin torba kanun bir ilga kanunu içerdiği için **bütünüyle** kaldırılacaksa, bu durum, torba kanunun **son maddesinde** emredilebilir. Bu maddenin başlığı örneğin “Bu tarihe kadar geçerli olan hükümlerin kaldırılması” olabilir. Alternatif konum olarak, torba kanunun “Yürürlüğe girme, Yürürlükten Kalkma” başlığı altındaki son maddesi söz konusu olabilir (Kn. 576, 754).
- 746 Temel kanunların daha **sonraki bir tarihte kaldırılması** da emredilebilir; bu durumda yürürlüğe girme hükmünde, kaldırmanın ne zaman gerçekleşeceği belirlenmelidir. Bu, temel kanunun süresinin sonradan sınırlanmasına denktir. Hükmün kaldırılması çok sonra, örneğin ilanından itibaren bir yıl sonra geçerli olacaksa, temel kanunun geçerlilik süresinin sonunun, kanunun son maddelerine yerleştirmesi tavsiye edilir. Böylece uygulamacı, yürürlüğün sona ermesiyle ilgili önemli bilgileri temel kanundan alabilir. Aynı durum tüzüklerin kaldırılması için de geçerlidir.

4.6 Geçiş Hükümleri

- 747 Geçiş hükmü düzenlemesi, torba kanunun son maddelerinde bir araya getirilmemelidir. Bunların yeri, çıkarılması ya da değiştirilmesi somut geçiş hükmü düzenlemelerini gerekli hale getiren **ilgili temel kanundur** (Kn. 684 vd.). Normatif geçerlilik süresi bulunan başka düzenlemeler de (örneğin tüzük yetkilendirmeleri) uygun temel kanunun içerisinde bulunmalıdır. Böylece hukuk uygulayıcıları bir hukuki durum için ölçüt olan tüm düzenlemeleri ilgili temel kanunda bulabilirler. Bunun yanında **düzenleme artıkları** da önlenmiş olur.
- 748 İlgili temel kanunlardaki geçiş hükmü **düzenlemesi** için Kn. 412 ve devamı ve 684 ve devamındaki öneriler geçerlidir.

4.7 Yürürlük Kuralları

- 749 Torba kanunda da **yürürlüğe girme** açık ve kesin bir şekilde belirlenmiş olmalıdır. Torba kanun için de, temel kanunların (Kn. 438 vd.) ve münferit kanun değişikliklerinin (Kn. 708 vd.) yürürlüğe girmesi ile ilgili öneriler geçerlidir.
- 750 Yürürlüğe girme düzenlemesinin bulunduğu yer, **yalnızca** torba kanunun **son maddesidir**. Torba kanunun temel kanunlar içeren münferit maddeleri (ilk düzenleme yeri ya da kaldırma) ayrı yürürlüğe girme hükümleri içeremez (Kn. 737, 722).
- 751 Son maddenin **başlığı** “Yürürlüğe Girme”dir.
- 752 Torba kanunlarda, sıkça **bölünmüş yürürlük** (Kn. 455 ve devamı, 713) söz konusu olmaktadır. Yürürlüğe girme hükmünün yazımında, anlaşılabilirliğin yanı sıra farklı tarihlerde yürürlüğe girecek olan hükümler topluluğunun tam ismine dikkat edilmelidir.

Yürürlüğe girme hükmünü barındıran maddenin içerisinde, parçalar ayrı fıkralarda, cümlelerde ya da numaralandırılmış bir sayımın içerisinde bulunabilir. Aynı zamanda yürürlüğe girecek olan değişiklikler **birer maddede** bir araya getirilmişse, (Kn. 713), yürürlüğe girme düzenlemesinde torba kanunun münferit maddelerini anmak yeterlidir. İstisnai olarak **bir maddenin münferit değişiklik emirleri** ayrı bir tarihte yürürlüğe girecekse, bunların somut olarak tanımlanması gerekir. Her durumda emredilen çeşitli yürürlüğe girme tarihleri için açık bir temel kanun metni oluşmasına dikkat edilmelidir. 753

Yürürlükten kalkma hükmü (Kn. 576, 745), ilga kanununun bir alternatifi olarak kullanılabilir, çünkü torba kanun bu bağlamda yeni ya da değiştirilmiş bir temel hukuk yaratır. Son maddenin başlığı bu durumda “Yürürlüğe girme, Yürürlükten Kalkma” olur. 754

4.8 Sonuç Bölümü

Torba kanunlarda, ilk düzenlemedekilerle (Kn. 483 vd.) ya da münferit kanun değişiklikleriyle (Kn. 715 vd.) aynı sonuç formülleri söz konusu olur. Sonuç bölümü titiz bir şekilde, torba kanunun tüm kapsamı dikkate alınarak belirlenmelidir. 755

5 Yürürlük Kanunu

Önemli kodifikasyonlara çoğu zaman yürürlük kanunları eşlik eder (örneğin Medeni Kanun, Ticaret Kanunu, Muhakeme Usulü Kanunu, Mahkeme Teşkilatı Kanunu, Harçlar Kanunu, Külli Takip-İflas Kanunu). 756

Kural olarak kapsamlı bir kanunlaştırma söz konusu ise, yeni temel kanunun (kodifikasyonun) sonunda değil, ayrı bir yürürlük kanununda bir araya getirilmesi gereken çok sayıda geçiş düzenlemesine (Kn. 412 vd.) ihtiyaç duyulur. Bunlar o kadar büyük bir öneme sahiptir ki, uzun süre kolay bulunabilir ve açıkça alıntılanabilir olmalıdır. 757

Kodifikasyon ile yürürlük kanunu arasındaki doğrudan bağlantı nedeniyle, her iki kanunu aynı kanun yapma sürecinde çıkarmak mantıklıdır. Bu durumda ilgili torba kanuna, çoğu zaman çok sayıdaki takip eden değişiklikler (Kn. 497, 740 vd.) de dahildir; böylece yürürlük kanunu geçiş hükümlerine hasredilir. 758

Mevcut yürürlük kanunları, ilgili temel kanun için (Kn. 681) daha sonraki tüm geçiş hükümlerini kapsayan açık çerçeve olarak kullanılır. Yani yürürlük kanunu barındıran bir temel kanun değiştirildiğinde ve bu değişiklik geçiş düzenlemelerini gerekli kıldığında, bu geçiş hükmü düzenlemeleri yürürlük kanununa eklenebilir. Yürürlük kanununun münferit maddelerinin başlığı, somut olarak, söz konusu geçiş hükmü düzenlemesinin meydana getirdiği kanuna işaret etmelidir. 759

Kısım D - Değişiklik Kanunları

Örnek:

21 Nisan 2005 tarihli İkinci Bakım Hakları Değişikliği Kanununun 7. maddesi (BGBl. I s. 1073) şöyledir:

7. Madde

Medeni Kanun Yürürlük Kanununun Değiştirilmesi

Son olarak 6 Şubat 2005 tarihli kanunun 2. maddesi ve 4. maddesi 2. fıkrası (BGBl. I s. 203) ile değiştirilen Medeni Kanun yürürlük kanununun 229. maddesinin 21 Eylül 1994 tarihli ilandaki haline (BGBl. I s. 2494; 1997 I s. 1061) aşağıdaki 14. madde eklenecektir:

„14. Madde

21 Nisan 2005 tarihli İkinci Bakım Hakları Değişikliği Kanununun Geçiş Hükümü

Vasilerin, sosyal hizmetlilerin ve bakıcıların 1 Temmuz 2005'ten önce ortaya çıkan ödeme ve masraf tazmini talepleri, 21 Nisan 2005 tarihli İkinci Bakım Hakları Değişikliği Kanununun (BGBl. I s. 1073) yürürlüğe girmesine kadar geçerli olan hükümlere göre değerlendirilir.”

- 760 Yürürlük kanunu ayrı bir kanun yapma işlemine konu olursa, yürürlük kanununun yürürlüğe girmesi ve çıkarılacak kanunun yürürlüğe girmesi çoğunlukla birbirine bağlanır (Kn. 462 vd.).

Kısım E

Tüzükler

**Bir Dava Sürecinde Kör ve Görme Engelli Kişilerin Belgelere
Erişebilmelerine İlişkin Tüzük
(Erişilebilir Kılma Tüzüğü - ZMV)**

Başlık = Tanım
(Kısa tanım –
Kısaltma)

Tarih: 26 Şubat 2007

Tanzim tarihi

Federal Adalet Bakanlığı, 22 Mart 2005 tarihli Kanunun (BGBl. I S. 837) 15c. Maddesi 2. Numarası ile değiştirilmiş olan Mahkeme Teşkilatı Kanunu'nun 191a. maddesinin 2. fıkrasına dayanarak, ayrıca Disiplin Kanunu'na 26 Temmuz 2002 tarihli kanunun (BGBl. I S. 2864, 3516) 1. maddesi 2. numarası ile eklenmiş olan 46. maddesinin 8. fıkrasına bağlı olarak, aşağıdaki düzenlemeyi yapmaktadır:

Giriş bölümü,
yetkilendirilme
normuyla birlikte

**Madde 1
Kapsam**

Madde başlığı

- (1) Bu tüzük kanuni bir süreç içerisinde belgelerin kör veya görme engelli kişilere (hak sahibi kişi) onlar tarafından algılanabilecek bir biçimde erişilebilir kılınması işlemini ve gereklerini düzenler.
- (2) Bu tüzük, kör veya görme engelli kişilerin taraf olması durumunda, savcılığın yürüteceği soruşturmalar ve kovuşturmalar, aynı zamanda para cezaları işlemleri için de aynı şekilde geçerlidir.
- (3) Bu tüzüğe göre erişilebilirlik hakkı kanuni süreçler içinde mahkemelere, savcılığa yürütülen soruşturmalar esnasında savcılığa, resmi para cezası işlemlerinde takip eden kuruma ve bu işlemle bağlantılı olan icra takip işlemlerinde yetkili icra dairelerine karşı bulunmaktadır.

**Madde 2
Erişilebilir Kılmanın Konusu**

- (1) Mahkeme Teşkilatı Kanunu'nun 191a Maddesi 1. Fıkrası 1. Cümlesi ve 2 Fıkrası uyarınca, ayrıca Disiplin Kanunu'nun 46. Madde 1. Fıkrasına bağlı olarak, erişilebilir kılma hakkı, hak sahibi bir kişiye tebliğ edilmesi ya da biçime bağlı olmadan bildirilmesi gereken belgeleri kapsar. Bu belgelerin eki olan çizimler veya yazı işaretleriyle aktarılması mümkün olmayan başka tasvirler, ayrıca resmi bir kurum tarafından verilmiş olan dosyaları bu tüzük kapsamaz.
- (2) Belgelerin tebliğine veya biçime bağlı olmadan bildirimine ilişkin hükümler saklıdır.
- (3) Hak sahibi kişiler için başka mevzuat hükümlerinden kaynaklanan diğer erişilebilir kılma hakları saklıdır.
- ...

Münferit hüküm

**Madde 9
Yürürlüğe Girme**

Bu tüzük ilanını takip eden üçüncü takvim ayının birinci gününde yürürlüğe girer.

Geçerlilik Kuralı
(burada: yürürlüğe
girme)

Federal Konsej tarafından onaylanmıştır.

Sonuç bölümü

Berlin, 26 Şubat 2007

Tanzim tarihi

Federal Adalet Bakanı
Brigitte Zypries

İmzalayan

[Yukarıda verilen orijinal örnek, el kitabının kurallarına uygun hale getirilmiştir.]

Kısım E Tüzükler

1 Yazım Biçimine İlişkin Genel Açıklamalar

- “Tüzük” kavramı bir başlık altında bir araya getirilmiş olan ve Anayasanın 80. Maddesi’nde belirlenmiş olan organlar (federal hükümet, federal bakanlıklar, eyalet hükümetleri vb.) tarafından belirlenmiş anayasal koşullara bağlı olarak çıkartılan hukuk kurallarını tanımlar (Kn 19). Tüzükler, yasalar gibi bağlayıcı birer hukuk kuralıdır. Yasalardan farklı olarak meclis tarafından değil, **yürütme** tarafından çıkartılırlar. Bir tüzüğün çıkartılabilmesi için içerik, amaç ve kapsama göre belirlenmiş bir **kanuni yetkilendirmenin** bulunması gerekmektedir (Kn. 381-411). 761
- Anayasanın 80. Maddesi 1. Fıkrası 3. Cümlesi’nin **alıntı emrinin** dikkate alınması çok önemlidir. Bu alıntı emrine göre her tüzükte hangi kanuni dayanağa sahip olduğu belirtilmelidir. Alıntı emrine uyulmadığı takdirde tüzük geçersizdir. Unutulan bir ifadenin giriş bölümünde yapılacak bir değişiklik veya ekle telafisi mümkün değildir. Yetkilendirmenin yapılmamış ya da eksiksiz olarak yapılmış olduğu bir tüzüğün hükümlerinin, alıntı emrinin dikkate alınması suretiyle yeniden çıkartılmaları gerekmektedir. 762
- Kanuni dayanak tüzüğün **giriş bölümünde** belirtilir (Kn. 780 vd.). Giriş bölümü aynı zamanda tüzüğü kimin çıkardığını belirtir. Son olarak, yetkilendirme normunda belirlenmiş olan katılımlara uyulmuş olduğu da giriş bölümünde belirtilir. 763
- Tüzüğün yapılması esnasında uyulması gereken biçime ve usule ilişkin anayasa ve yetkilendirme normu tarafından belirlenmiş olan hususların dikkate alınması gerekmektedir. Bir tüzüğün **düzenleme içeriği**, giriş cümlesinde belirtilmiş olan kanuni **yetkilendirme** içerisinde olmalıdır. Yetkilendirmede belirlenmiş olan içerik ve hedefe uygun olmalıdır ve orada öngörülmüş olan ölçülerin dışına taşmamalıdır. Münferit durumlarda bir tüzüğün biçim veya içerik olarak hukuka uygun olup olmadığını her mahkeme kendi sorumluluğunda belirleyecektir (**hükümsüzlük kararı verme yetkisi**). Bundan ötürü, tüzükler yapılırken tüzüğün geçerliliğine ilişkin herhangi bir şüphenin oluşmasına izin vermeyecek denli özenli bir çalışma içinde olunması gerekir. 764
- Temel tüzükler** (Kn. 767 vd.) ve **değişiklik tüzükleri** (Kn. 812 vd.) bulunmaktadır. Bunlar kural olarak temel yasalar (Kn. 320 vd) ve değişiklik yasaları (Kn. 492 vd) gibi inşa ve formüle edilmişlerdir. Tüzük taslakları için GGO’nun kanun taslaklarına ilişkin belli başlı hükümleri geçerlidir (GGO’nun 62. Maddesi 2. Fıkrası). 765
- Temel tüzükler (Kn. 767 vd.) ve değişiklik tüzükleri (Kn. 812 vd.) bulunmaktadır. Bunlar kural olarak temel yasalar (Kn. 320 vd) ve değişiklik yasaları (Kn. 492 vd) gibi inşa ve formüle edilmişlerdir. Tüzük taslakları için GGO’nun kanun taslaklarına ilişkin belli başlı hükümleri geçerlidir (GGO’nun 62. Maddesi 2. Fıkrası). 766

Kısım E - Tüzükler

2 Temel Tüzükler

2.1 Başlık

- 767 Temel tüzüğün başlığı kural olarak temel yasalar için konulmuş kurallar uyarınca oluşturulur (Kn. 321 vd).
- 768 İsim ve gereğinde kısa isim, burada söz konusu olanın bir tüzük olduğunu anlaşılır kılmalıdır. **Hiyerarşik bilgi** olarak sadece “tüzük” sözcüğü kullanılmalıdır (GGO’nun 62. Maddesi 1. Fıkrası).
- 769 Temel tüzüklerde de **isim**, düzenleme konusunu anahtar sözcükler şeklinde içerir (Kn. 328). İsim yeteri kadar kısa formüle edilemiyorsa, tüzüğün daha kolay alıntılanabilmesi için ek olarak bir **kısa isim** öngörülmelidir (Kn. 331 vd.).
- 770 Bir tüzük **bir yasanın uygulanması** için çıkartılıyorsa, bu kanun başlıkta **alıntı ismiyle** belirtilmelidir. Tüzüğün metninde yasanın hükümlerine yapılan atıflarda, sadece bu durumda alıntının bütünü yerine alıntı ismi veya “yasanın” eki kullanılabilir (Kn. 236).
- 771 Bir temel kanun **birden fazla yetkilendirme** içeriyorsa ve bu yasanın uygulanması için birden fazla tüzük çıkartılıyorsa, tüzüklerin isimleri birbirlerinden sadece sayılarla ayrılmalıdır. Sayılar tek başlarına yeterince güçlü bir ayırım işareti değildir.

Patlayıcı Madde Yasası’na dayanılarak aşağıdaki isimlerle temel tüzükler çıkartılmıştır:

Olumsuz örnekler:

Patlayıcı Madde Yasası’na ilişkin Birinci Tüzük

Patlayıcı Madde Yasası’na ilişkin İkinci Tüzük

Patlayıcı Madde Yasası’na ilişkin Üçüncü Tüzük

Örnekler:

Patlayıcı Madde Yasası’na ilişkin Harcama Tüzüğü

Ateşli Silahlar Yasası ve Patlayıcı Madde Yasası uyarınca belirli ihlallerin takibatına ve soruşturmasına ilişkin Gümrük Başmüdürlüklerinin yetkilerine ilişkin tüzük

- 772 Avrupa Topluluğu’nun⁵⁵ bir tüzüğünü uygulamaya koymak veya Avrupa Topluluğu’nun⁵⁶ bir yönergesini, bir çerçeve kararını⁵⁷ veya Avrupa Birliği’nin bir kararını uygulamak için bir temel tüzük çıkartıldığı takdirde, bu temel tüzüğün **Avrupa Birliği Belgeleri** ile olan ilişkisini açık bir şekilde ortaya koymak gerekir. Bu, tüzüğün başlığında Avrupa Birliği hukuki işlemine atıfta bulunmak suretiyle gerçekleştirilebilir (Kn. 312, 330).

55 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Tüzüğü.

56 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergesi.

57 Lizbon Sözleşmesi: Çerçeve karar, bir hukuki belge olarak mevcut değildir.

Temel yasalar gibi temel tüzükler de birer **resmi kısaltma** (Kn. 341 vd.) içermelidir. Burada hukuk kuralının hiyerarşik konum “V” kısaltması ile verilmelidir. Bu daima kısaltmanın sonunda bulunmalıdır. 773

2.2 Giriş Bölümü

Tüzüğün giriş bölümünün **iki işlevi** vardır. Tüzüğü kimin çıkardığını ve tüzükten kimin sorumlu olduğunu, ayrıca tüzüğün kanuni dayanağını belirtir. 774

Giriş bölümü tüzüğün metnine dahil değildir, sonradan üzerinde değişiklik yapılamaz. 775

2.2.1 Tüzük Koyucu Hakkında Bilgi

Tüzüğün giriş bölümünde, tüzük yetkilendirmesinde **tespit edilmiş** olan tüzük koyucu hakkında bilgi verilir. Birden fazla federal bakanlık bir ortak tüzüğün çıkarılması için yetkilendirilmişse, yetkilendirmede belirtilmiş olan sırayı izleyerek anılırlar. 776

Birden fazla federal bakanlık **birden fazla yetkilendirmeye** dayanarak bir tüzük (**derleme tüzük**) çıkarmış iseler, giriş bölümü aşağıdaki gibi formüle edilebilir: 777

§ ... uyarınca federal bakanlık ilgili düzenlemeyi yapmaktadır ve § ... uyarınca federal bakanlık ... düzenlemesini yapmaktadır.

Derleme tüzük kısmen federal hükümetin yetkilendirmesine, kısmen bir bakanlığın yetkilendirmesine dayanıyorsa, giriş bölümü şu şekilde formüle edilir:

§ ... uyarınca federal hükümet ve § ... uyarınca federal bakanlık ... düzenlemesini yapmaktadır.

Tüzüğün hangi kısmından kimin sorumlu olduğu ve formel olarak birlikte çıkartılmış hükümlerin kimler tarafından değiştirilebileceği yeteri kadar açık bir şekilde anlaşılamiyorsa, derleme tüzükler **sorunludur**.

Giriş bölümü tüzük çıkaran makam tarafından yazılır ve sorumluluğu üstlenilir (Anayasanın 82. Maddesi 1. Fıkrası 2. Cümlesi). Bu durum, sonuç bölümünün düzenlenmesiyle (Kn. 810 vd.) de anlaşılır kılınır. 778

Yasaların giriş bölümlerinin aksine tüzüklerin giriş bölümlerinde söz konusu tüzüğün **Federal Meclisin onayını** gerektirip gerektirmediği yazılmaz. Konsey’in onayını gerektiren tüzüklerde bu bilgi Federal Konsey ile Federal Hükümet arasında yapılan bir anlaşma gereği ilk olarak tüzüğün sonuç bölümünde verilir (Kn. 811). 779

2.2.2 Kanuni Dayanağa İlişkin Bilgi

Tüzüğün giriş bölümünde, tüzüğün kanuni dayanağı hakkında bilgi talep eden Anayasanın 80.maddesine göre alıntı emri yerine getirilir. Giriş bölümünde ayrıca “dayanarak” sözcüğünden sonra tüzüğün dayandığı **bütün münferit hükümler** tek tek sıralanır. 780

Bir tüzüğün hukuki dayanağına ilişkin bilgi **mümkün olduğu kadar kesin** bir şekilde belirtilmelidir. Belirli bir temel yasaya ilişkin genel bir atıfta bulunmak suretiyle 781

Kısım E - Tüzükler

Anayasanın 80. Maddesi 1. Fıkrası 3. Cümlesi'ndeki alıntı emri yerine getirilemez. Yetkilendirme normu bölümlendirilmiş ise, yetkilendirme dayanağının tespit edilebileceği bütün alt bölümler de belirtilmelidir (örneğin Fıkra, Cümle, Numara, Harf, Çifte Harf).

Örnek:

Salgın Hayvan Hastalıkları Yasası'nın 7. Madde 1. Fıkra 1. ve 2. Cümle 1. Numara d Harfi ve 2. Numara a Harfi'ne dayanarak ...

Bir alt bölümleme varsa (örneğin cümle) bu, onun üstündeki bütün bölümlemelerin bulunduğu anlamına gelir (örneğin fıkra).

782 Tüzüğün **düzenlendiği esnada** belirleyici olan bütün yetkilendirmeler giriş bölümünde belirtilmelidir. Bu yetkilendirmeler sadece ilan edilmiş olmamalı, yürürlüğe girmiş olmalı ve halen yürürlükte bulunuyor olmalıdır.

783 **Yetkilendirme normunu doğrudan genişlettikleri** için, yetkilendirmenin içeriği, amacı ve kapsamı başka hükümler tarafından da belirlenebilir. Bu durumda, yetkilendirme normu onlara doğrudan bir atıfta bulunmuyorsa, bu hükümler de giriş bölümünde belirtilmelidir (Kn. 388 vd.). Bu tür hükümler asıl yetkilendirme normundan sonra "...bağlantılı olarak" ekiyle belirtilmelidir.

Örnek:

17 Aralık 2003 tarihli Atık Taşıma Ücretleri Tüzüğü'nün giriş bölümü:
9 Eylül 2001 tarihinde (BGBl. I S. 2331) yeniden kaleme alınmış olan yasanın 9. maddesi 1. numarası 4. fıkrasıyla bağlantılı olarak 4. paragraf 6. fıkra 3. numarasına dayanarak...

784 Bu kuralın özel bir uygulama alanı, bu türden bir yetkilendirmeye dayanarak ücrete tabi uygulamaların, ücret oranları veya yapılan harcamaların geri ödenmesinin tüzükle düzenlenmesidir. Bu durumda tüzük yapıcısı hükümleri oluştururken 23 Haziran 1970 tarihli **Yönetim Masrafları Hakkında Kanun'un 2. Bölümü** (BGBl. I S. 821) çerçevesinde hareket etmelidir. Bu esnada 2. Bölüm söz konusu yetkilendirmenin somutlaşması olarak kabul edilmeli ve bundan ötürü tüzüğün giriş bölümünde yetkilendirmeye bağlantılı olarak belirtilmelidir.

Örnek:

23 Haziran 1970 tarihli Yönetim Giderleri Hakkında Kanun'un 2. Bölümü'yle (BGBl. I S. 821) bağlantılı olarak 22 Nisan 2002 tarihli Mali Hizmetler Gözetim Yasası'nın (BGBl. I S. 1310) 14. paragraf 2. fıkra 1. ve 2. cümlesine ve 3. fıkrasına dayanarak ...

Yönetim Giderleri Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler burada sadece yasanın 2. bölümüyle, yani yasanın 2 ila 7. maddeleriyle ilgiliyse belirtilmelidir.

785 **Anayasa öncesi yetkilendirme normu** daima Anayasanın 129. maddesinin geçiş hükümleriyle birlikte belirtilmelidir.

Örnek:

Federal Resmi Gazete Bölüm III, Bölümlenme Numarası 4132-1 ile değiştirilmiş olan Çek Yasası'nın 31. Maddesi 2. Fıkrası'na, Anayasa'nın 129. Maddesi 1. Fıkrası'na bağlı olarak dayanarak ...

Giriş bölümünde verilen bilgilerle **yetkilendirme normunun geçerli metni** ilan organlarını kesin olarak ortaya koymalıdır (Kn. 781). 786

Yetkilendirme normu temel yasanın son yayımlanan tam metninde, yani yürürlüğe girmesinden veya hakkında en son verilen bilgidен sonra **değiştirilmemişse**, temel yasanın alıntı ismiyle, düzenlendiği veya ilan edildiği tarihle ya da bulunduğu yerle birlikte belirtilmelidir: 787

... tarihli ... [yasanın] ... maddesine dayanarak veya
... tarihli ...(BGBI. ...)... resmi ilanlardaki şeklinde ... [yasanın] ...maddesine dayanarak

Aksi takdirde temel yasanın tam metin olarak son yayımlanışından sonra, yetkilendirme normunu 788

- ◆ son olarak değiştirmiş olan:
“[Son olarak] ... tarihli yasanın ... Maddesiyle (BGBI. ...) değiştirilmiş olan ... [yasanın] ... maddesine dayanarak...”
- ◆ sonradan temel yasaya eklemiş olan:
“... tarihli yasanın ... Maddesiyle (BGBI. ...) eklenmiş olan ... [yasanın] ... maddesine dayanarak...”
- ◆ yeniden kaleme almış olan:
“... tarihli yasanın ... Maddesiyle (BGBI. ...) yeniden kaleme alınmış olan ... [yasanın] ... maddesine dayanarak...”

temel yasanın alıntı ismi veya **kanun** belirtilmelidir.

Yetkilendirilen kanun hakkında bilgi normu eklenmiş veya bütünüyle yeniden kaleme alınmış ise ve sonra bir kez daha değiştirilmiş ise, bu durumda son değişikliği belirtmek yeterli olacaktır.

Birden fazla **kanuni dayanak** belirtilmiş ise, bu durumda **her** kanuni dayanakta yapılan değişen kanun hakkında bilgi için bilgilendirme yapılmalıdır. Değişikliklere ilişkin bu bilgiler değerlendirmeye tabi tutulmazlar, yani değişikliklerin içerikle mi ya da sadece şekille mi ilgili oldukları, örneğin sadece madde nitelendirmeleriyle mi ilgili oldukları önem arz etmemektedir. Aynı temel yasanın sadece bazı münferit kanuni dayanakları değişmişse, diğerleri aynı kalmışsa, bu durumda şu şekilde bir ifade yeterli olacaktır: 789

3. maddesi 11. fıkrası 3. cümlesi 27 Temmuz 2001 tarihli yasanın (BGBI. I S. 1950) 8. maddesi 2. numarası ile ve 12. maddesi 1. fıkrası 15 Temmuz 2006 tarihli yasanın (BGBI. I S. 1619) 1. Maddesi 4. Numarası ile değiştirilmiş olan Dairesel Akım Ekonomisi ve Atık Yasası'nın 3. Paragrafı 11. maddesi 3. Cümlesi, 12. maddesi 1. Fıkrası ve 52. maddesi 2. Fıkrası 1. cümlesine dayanarak, ...

Doğrudan yetkilendirme normunun kendisiyle ilgili olmayan bir temel yasada yapılacak bir değişiklik, giriş bölümünde ancak **yetkilendirme üzerinde doğrudan etkili olduğu takdirde** belirtilecektir (örneğin doğrudan yetkilendirme normu tarafından ele alınan bir düzenleme değiştirildiği takdirde). Bunun için şu ifade kullanılır: ... tarihli yasanın (BGBI. ....) ... maddesinin dikkate alınması suretiyle... 790

Kısım E - Tüzükler

Temel yasanın yetkilendirme dayanağıyla ilgisi olmayan diğer değişiklikleri, tüzüğün giriş bölümünde önemsizdir.

- 791 Tüzüğün giriş bölümünün, değişiklik bilgisinin bir bütün olarak temel yasanın kendisiyle değil, yetkilendirme normuyla ilgili olduğunun açıkça belli olması için, bu değişiklik bilgisini ilgili yetkilendirme normuna bir **ilgi cümlesiyle** bağlamak yerinde olacaktır. Birden fazla değişiklik bilgisinin mevcut olması durumunda, giriş bölümü bölümlendirilebilir (Kn. 795, 798 vd.).
- 792 **Değişen Kanunun** ismi belirtilmemektedir. Bu değişiklik pek çok yasayı değiştiren bir yasada bulunuyorsa, bunlar birer takip eden değişiklik olsa bile, gerektiği takdirde belirtilen kanuni dayanağı değiştirmiş olan madde, numara, fıkra vs. belirtilmelidir.

Örnek:

§ 26. (madde), 1. fıkra, 1 cümle, 9. numaraya dayanarak ... ve § (madde) 26, Fıkra 3, Cümle 5'i, 9 Aralık 2006 tarihli yasanın (BGBl. I S. 2833) madde 1, Numara 9'uyla değiştirilmiş olan Genel Demiryolu Yasası'nın Fıkra 3 Cümle 5'yle bağlantılı olarak, ... düzenlemesi yapılmaktadır.

2.2.3 Özel Düzenleme Koşulları

- 793 Yetkilendirme normunda tüzüklerin çıkarılmasında **katılım veya görüş alma zorunluluğu** getirilmişse ise, bu durumda, söz konusu katılım ve görüş alma yükümlülüklerinin yerine getirildiğinin gösterilmesi için "...ile anlaşmaya varılarak", "...ile uzlaşmaya vararak" veya "...görüşü alındıktan sonra" ifadeleri eklenir.

Örnek:

9 Haziran 1998 tarihli Borç Senetlerinin Avro'ya Dönüştürülmesi Yasası'nın 9. maddesi:

Federal Adalet Bakanlığı, Federal Maliye Bakanlığı ve Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın muvafakatiyle, Federal Konsey'in onayına gerek görmeden, bir tüzük ile .... 'nı yapmayı belirtmeye yetkilendirilmiştir.

11 Ağustos 1998 tarihli Kredi Kuruluşlarının Dönüşüm Harcamalarının Telafisine İlişkin Tüzüğün giriş bölümü:

9 Haziran 1998 tarihli Borç Senetlerinin Avro'ya Uyarlanması Yasası'nın (BGBl. I S. 1242,1250) § (madde) 9'u uyarınca Federal Adalet Bakanlığı, Federal Maliye Bakanlığı'nın ve Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın muvafakatiyle şu düzenlemeyi yapmaktadır: .....

- 794 **Tüzüklerin çıkarılmasında katılım (İşbirliği)**, yetkilendirmenin kendisinde değil, yetkilendirmenin **başka bir düzenlemesinde** yer alıyorsa, yetkilendirme normunun kendisi açık olarak bu norma işaret etmiyorsa, bu durumda giriş bölümünde "bağlantılı olarak" sözcükleriyle bu düzenlemeye atıfta bulunulmalıdır.
- 795 Farklı katılım veya görüş alma yükümlülüklerine dayanan birden fazla yetkilendirme söz konusu ise veya birden fazla bakanlık farklı yetkilendirmelerden ötürü yetkili ise giriş bölümünde uygun **özetleyici "bölümler"** oluşturulabilir. Bunun için aşağıdaki ifade önerilir:

... federal başkanlığının § ... uyarınca ... görüşünün alınması üzerine ve
... federal başkanlığının § ... uyarınca ... federal başkanlığının muvafakatiyle

Şu düzenleme yapılmaktadır:

Federal başkanın yayımladığı bir **organizasyon kararnamesi** ile federal başkanlıkların görev alanları yeniden düzenlenebilir ve isimleri değiştirilebilir. 16 Ağustos 2002 tarihli Yetkinin Uyum Hakkında Kanun, yasalarda veya tüzüklerde verilmiş olan yetkilerin, bu tür yetki düzenlemelerinde yapılan açık değişikliklerden bağımsız olarak yeni düzenlemeden sonra yetkili en yüksek federal makama geçeceğini düzenlemektedir. Bir başkanlığın isminin bir organizasyon kararnamesi tarafından sadece değiştirilmesi, bu başkanlığa verilmiş olan yetkilere etki etmez (Yetkinin Uyum Hakkındaki Kanunun 1. maddesinin 1. ve 2. Fıkraları). Mevcut tüzük yetkilendirmelerinin ve katılım hükümlerinin içeriği bu şekilde sonradan normal değişiklik işlemiyle veya Federal Adalet Bakanlığı'nın Yetkinin Uyum Hakkında Tüzükle değiştirilebilir (Yetkinin Uyum Hakkındaki Kanunun 2. maddesi). Tüzük yetkilendirmelerinin içeriği uyumlu hale getirilmediği **sürece**, yeni yetkili kılınmış veya yeni isimlendirilmiş federal başkanlığın yetkisi için tüzüğün giriş bölümünde değişikliklere atıfta bulunması gerekir. **Yetki değişikliklerinde** bunun için Yetkinin Uyum Hakkındaki Kanunun 1. maddesinin 1. Fıkrası ve ilgili organizasyon kararnamesine yer verilmelidir. Salt **isim değişikliklerinde** Yetkinin Uyum Hakkındaki Kanunun 1. maddesinin 2. fıkrası belirtilmelidir.

796

Örnek:

... yasanın § ...'na dayanarak, 16 Ağustos 2002 tarihli Yetki Uyum Yasası'nın (BGBl. I S. 3165) § (madde) 1, Fıkra 2 ve ...tarihli İdare Kararnamesi'yle (BGBl ...) bağlantılı olarak, ... federal başkanlığı aşağıdaki düzenlemeyi yapmaktadır:

Tüzük istisnai olarak **federal meclisin katılımıyla** çıkartılmışsa (Kn. 402 vd.), tüzüğün giriş bölümünde federal meclisin "federal meclisin ... tarihli kararının dikkate alınmasıyla" biçiminde ifade edilen değişikliğe ilişkin kararna atıfta bulunulur. Federal meclis tüzüğü ele almamışsa ya da değişikliğe ilişkin bir karar almamışsa, tüzüğün giriş bölümünde "federal meclis haklarının saklı kalması kaydıyla" ifadesi kullanılır.

797

Tüzüğün **kapsamlı giriş bölümünün daha iyi bölümlenmesi** için, ilk olarak yetkilendirme dayanaklarını listelemek ve ancak bundan sonra **her bir değişikliği özet olarak** bir yan cümleyle atıfta bulunmak daha uygun olacaktır. Bu şu şekilde formüle edilebilir:

798

§X ... tarihli yasanın ... maddesiyle yeniden kaleme alınmış, §Y ... tarihli yasanın ... maddesiyle eklenmiş ve § Z son olarak ... tarihli yasanın ... maddesiyle değiştirilmiş olan ... [yasanın] §§ X, Y ve Z'ye dayanarak ...

- 799 Giriş bölümü **açık ve net** olmalıdır. Tüzüklerin kapsamlı dayanak Kanunu gösteren bölümlerinde tireler kullanılarak alt bölümlenmelere ayrılabilir.

Örnek:

- § (madde)...’ına ve § ...’ına,
§§ ..... ‘larına ve § ... ‘ına, ayrıca
§ ...’ına § ... ve § ... ile bağlantılı olarak
şu düzenlemeyi yapmaktadır.....

2.3 Alt Yetkilendirme Tüzükleri

- 800 Bir alt yetkilendirmeye (Kn. 394 vd.) izin veriliyorsa, tüzükle verilen bir yetkinin devrinin bağımsız bir tüzükle (alt yetkilendirme tüzüğü) düzenlenmesi önerilir. Bu, konuyla ilgili tüzüklerin çıkartılması için kimin yetkili olduğunun tespitini kolaylaştıracaktır.
- 801 Bir alt yetkilendirme Tüzüğü’nün **giriş bölümünde** yetkilendirme normu olarak alt yetkilendirmeye izin veren düzenleme belirtilmelidir. Bu düzenleme, alt yetkilendirmede bu yetkilendirme normuna kesin bir atıfta bulunmadığı takdirde, devrin konusunu içeren yetkilendirme normuyla birlikte anılacaktır.

Örnek:

Telekomünikasyon Yasasının 142. maddesi 2. Fıkrası bir tüzük yetkilendirmesinin alt yetkilendirmesine izin verir⁵⁸:

1. Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, Federal Maliye Bakanlığı’nın muvafakatiyle, Federal Konsey’in onayını gerektirmeyen bir tüzükle ücrete tabi uygulamaların ve ödeme şekliyle birlikte ücretin yüksekliğini belirlemeye yetkilendirilmiştir... 6. Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı bu yetkilendirmeyi 1. Cümle’ye göre ... Tüzüğü ile Almanya Düzenleyici Kurumu’na devredebilir. 7. 6. Cümle’ye göre bir tüzük kaldırılması da dahil olmak üzere Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı’nın ve Federal Maliye Bakanlığı’nın muvafakatini gerektirir.

Alt yetkilendirme tüzüğünün giriş bölümü şu şekildedir: Telekomünikasyon Yasası ... § (madde) 142, Fıkra 2, Cümle 6 ve 7 uyarınca ... Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı, Federal Maliye Bakanlığı’nın muvafakatiyle şu düzenlemeyi yapmaktadır: .....

- 802 Bir alt yetkilendirme, bir Alt Yetkilendirme Tüzüğü’nde farklı şekillerde ifade edilebilir. Tüzük, yetki devrini düzenleyebilir.

... Yasasının ... maddesinde bulunan yetkilendirme, ... [yetkilendirilecek kurum] devredilecektir.

58 Cümle numaraları sadece açıklamaya yöneliktir.

Alt yetkilendirme, alt yetkilendiriciyi, tüzüklerin çıkartılmasına yetkili kılacak şekilde de formüle edilebilir.

... [yetkilendirilecek makam], ... [yasanın] ... maddesi uyarınca tüzükler çıkarmaya yetkilendirilmiştir.

Alt yetkilendirici olarak tüzükte daima makam veya kurum belirtilmelidir, makamın veya kurumun yöneticisi değil.

Alt yetkilendirici, belirli bir konuda uzmanlık gerektiren tüzük çıkardığı takdirde, giriş bölümünde devredilen yetkilendirme, alt yetkilendirme tüzüğüyle bağlantılı olarak belirtilmelidir.

803

Örnek:

Telekomünikasyon Ücretleri Tüzüğü'nün giriş bölümü:

§ (madde)1'i son olarak 31 Ekim 2006 tarihli tüzüğün (BGBl. I S. 2407) Madde 465'yle değiştirilen **TKG-Devir Tüzüğü § (madde) 1'le bağlantılı olarak** § (madde) 142, Fıkra 2'si son olarak aynı tüzüğün Madde 273, Numara 1'yle değiştirilen Telekomünikasyon Yasası § (madde) 142, Fıkra 2, Cümle 1, 2, 6 ve 7 uyarınca, Almanya Elektrik, Gaz, Telekomünikasyon, Posta ve Demiryolları Düzenleyici Kurumu, Federal Maliye Bakanlığı'nın ve Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın muvafakatiyle aşağıdaki düzenlemeyi yapmaktadır: ...

2.4 Yürürlük Hükümleri

Yürürlük girme ve yürürlükten kalkma hükümleri tüzüklerde kural olarak **yasalarda olduğu gibi** formüle edilmekte ve düzenlenmektedir (Kn. 438 vd.).

Bir tüzüğün etkililiği **yetkilendirici yasaya bağlıdır**. Bir tüzük sadece çıkartıldığı zaman geçerli olan ve içeriğini kapsayan bir yetkilendirme normu bulunduğu takdirde etkili olabilir (Kn. 381,460). Bu nedenle bir tüzük ancak yetkilendirici kanun hükmünün yürürlüğe girmesinden sonra düzenlenebilir (GGO'nun 66. maddesi, 1. fıkrası). Ayrıca bir tüzük şekillendirilmesine hizmet ettiği yasadan önce yürürlüğe girmemelidir.

Yetkilendirme normlarında tüzüklerin sadece **sınırlı** bir zaman dilimi için geçerli oldukları öngörülebilir. Bu durumda yetkilendirme normu yürürlükten kalkma için somut bir tarih içermektedir. Hukuk kurallarının anlaşılabilirliği nedenlerinden ötürü somut yürürlükten kalkış tarihi, özellikle kanuni azami geçerlilik süresinin tümüyle kullanılması gerekiyorsa, **tüzükte de** belirtilmelidir.

Yetkilendirme normu, sıklıkla yürürlük süresini belli koşullar altında **uzatma** imkânını da öngörmektedir. Bu, bilhassa Avrupa Birliği Hukuku direktiflerinin uygulanmasıyla ilgili olan ve içerikleri nedeniyle Federal Konsey'in onayını gerektiren acil tüzüklerde söz konusudur.

804

805

806

807

Örnek:

InVekoS Verileri Yasasının 4. maddesi, 2. fıkrası:

1. Fıkra'ya göre ivedilikle yürürlüğe girmelerinin Avrupa Toplulukları'nın 1. maddesinin uygulama alanındaki hukuki belgelerin uygulanması için gerekli olması durumunda, tüzükler 1. Fıkra'ya göre Federal Konsey'in onayını gerektirmeden çıkarılabilirler.

Tüzükteki yürürlük süresi hükmü aşağıdaki gibi formüle edilir:

Örnek:

Klasik Kanatlı Vebası'na karşı Kanatlıların Kümeslendirilmesi Tüzüğü'nün 9. maddesi:

Bu tüzük ilan edilmesinin ertesi günü yürürlüğe girer. Federal Konsey'in onayıyla başka bir düzenleme yapılmadığı takdirde, 15 Ağustos 2006 tarihinin bitimiyle birlikte yürürlükten kalkar.

- 808 Yetkilendirme normunda bu tüzüğün **belirli bir süreyle sınırlandırılması gerekliliği** öngörülebilir; kanun koyucu bunu belli koşullara bağlayabilir.

Örnek:

Balık Etiketleme Yasasının 3. maddesinin 2. fıkrasının 1. cümlesi:

Tüzükler, şayet ... geçerlilik süreleri en fazla altı aylık belirli bir zaman dilimiyle sınırlandırıldığı takdirde, Federal Konsey'in onayı olmadan çıkarılabilirler.

Bu tür bir yetkilendirme temelinde çıkarılmış tüzükler **somut bir yürürlükten kalkma tarihi** içermek zorundadırlar. Buna göre yürürlük süresi düzenlemesi temel tüzükte müteakip örneğe göre kaleme alınmalıdır:

Örnek:

2007 Yılında Tarımsal İşletmelerde Enerji Bitkileri İşletmeciliğine Destek İçin Topluluk Hukuku Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzüğü'nün 2. maddesi:

Bu tüzük ilan edilmesinin ertesi günü yürürlüğe girer. Federal Konsey'in onayıyla başka bir düzenleme yapılmadığı takdirde, 20 Ekim 2007 tarihinin bitimiyle birlikte yürürlükten kalkar.

- 809 Tüzük yapıcısının kendisi de tüzüğü herhangi bir kanuni direktif olmaksızın **başka sebeplerden ötürü** belirli bir süreyle sınırlandırabilir. Yürürlükten kalkmayı düzenleyen hükümler, yasalarda formüle edilmektedir (Kn. 469 vd.).

2.5 Sonuç Bölümü

- 810 Tüzük **onay gerektirmediği** takdirde, sonuç bölümü düzenlendiği yer ve tarihten ibaret olur. Federal hükümet tarafından çıkarılan tüzükler, federal hükümetin katılımcı üyeleri ve federal başbakan tarafından imzalanmalı ve federal başbakan

tarafından tamamlanmalıdır. Bir federal bakanlık tarafından çıkarılan tüzükler, federal hükümetin yetkili üyesi tarafından tamamlanmalıdır. Birden fazla federal bakanlık bir tüzük çıkardıkları takdirde, bu bakanlıklar söz konusu tüzüğü birlikte tamamlarlar. Asıl nüshanın imzalanış şekli GGO §§ (madde) 66 ve 67’de düzenlenmiştir.

Federal Konsey’in (Eyalet Temsilciler Meclisi) onayını gerektiren bir tüzükte, sonuç bölümü daima şu cümleyle başlar: “Federal Konsey tarafından onaylanmıştır”. Bu hem belirtilmiş olan bütün yetkilendirmelerin Federal Konsey’in onayını gerektiren, hem de yetkilendirmelerin Federal Konsey’in onayını kısmen gerektiren, kısmen gerektirmeyen tüzükler için geçerlidir. Sonuç bölümü bu durumda tamamlanma yeri ve tarihi bilgisiyle sona erer.

811

Eurojust Başvuru Merkezleri (Ortak Avrupa Hukuku Danışma Merkezleri) Tüzüğü'nün Değiştirilmesine İlişkin Tüzük*
7 Temmuz 2006

Başlık = Tanım
Tanzim tarihi

12 Mayıs 2004 tarihli Eurojust Yasası'nın (BGBl. I S. 902) 7. maddesi 1. fıkrası gereği, Federal Adalet Bakanlığı aşağıdaki düzenlemeyi yapmaktadır:

Giriş bölümü, yetkilendirme normuyla birlikte

Madde 1

17 Aralık 2004 tarihli Eurojust Başvuru Merkezleri Tüzüğü (BGBl. I S. 3520) aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Giriş cümlesi

1. Madde 1'de "Komisyon'un Ortak Kararı 2001/931/GASP (ABI. L16, 22 Ocak 2003, S. 68) (Ulusal Başvuru Merkezi) 4. madde uyarınca 19 Ocak 2002 tarihli ve 2003/48/JI sayılı Terörizmle Mücadelede Polisiye ve Adli İşbirliği Alanında Özel Önlemlerin Uygulanmasına ilişkin karar" sözcükleri "Komisyon'un 20 Eylül 2005 tarihli Terörizm Suçlarında Bilgi Alışverişi ve İşbirliği (ABI. L 253, 29 Eylül 2005, S. 22) (Ulusal Başvuru Merkezi) konusundaki 2005/671/JI sayılı kararının madde 2 fıkrası 2'si" sözcükleriyle değiştirilecektir.

Değişiklik emri

2. Madde 2. fıkrası 1. cümle 1'de "2003/48/JI sayılı 3.karar 3. madde 1. 2. fıkrası ve 2" sözcükleri "2005/671/JI sayılı karar 2. madde 3. ve 5. fıkrası" sözcükleriyle değiştirilecektir.

Değişiklik emri

3. Madde 3 aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) fıkrada "2003/48/JI sayılı karar 3. madde 1. fıkrası ve 2. fıkrası 2. cümle" sözcükleri "2005/671/JI sayılı karar 2. madde 3. ve 5. fıkrası" sözcükleriyle değiştirilecektir.

Değişiklik emri, alt bölümlere ayrılmış

b) fıkrada "2003/48/JI sayılı karar 3. Madde 2. fıkrası" sözcükleri "2005/671/JI sayılı karar 2. madde 3. ve 5. fıkrası" sözcükleriyle değiştirilecektir.

4. Madde 5, 2. Fıkra aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır:

"(2) Eurojust'a iletilmelerinden sonra §2. (madde) 1. fıkrası 1. cümle uyarınca kaydedilmiş olan bilgiler, buldukları dosyadan kaydedilişin üzerinden en geç altı ay sonra silinmelidirler. Kaydedilmelerinden sonra değiştirilmiş olan veri setleri, son değişiklikten en geç altı ay sonra silinmelidir. Bilgiler bunun dışında ilişkin oldukları örgütün, Komisyon'un 27 Aralık 2001 tarihli Terörizmle Mücadelede Polisiye ve Adli İşbirliği Alanında Özel Önlemlerin Uygulanması'na ilişkin (28 Aralık 2001 tarih ve L 344 sayılı resmi gazete, S. 93) Ortak Kararı 2001/931/GASP 4. madde 1. fıkrası uyarınca oluşturulmuş olan listeden çıkarılmasıyla birlikte de silinmelidirler. Bilgiler 2002/475/JI sayılı Çerçeve Kararı 2. madde anlamında bir terörist organizasyonla ilişkili değilse, 3. cümle geçerli değildir."

Değişiklik emrinin düzenleme kısmı

Madde 2

Bu tüzük ilanınin ertesi gününde yürürlüğe girer.

Geçerlilik kuralı (burada: yürürlüğe girme)

Federal Konsey tarafından onaylanmıştır.

Sonuç Bölümü

Berlin, 7 Temmuz 2006

Tanzim tarihi

Federal Adalet Bakanı
Brigitte Zypries

İmzalayan

* Bu tüzük Komisyon'un Terörizm Suçlarında Bilgi Alışverişi ve İşbirliği'ne ilişkin (ABI. L 253, 29 Eylül 2005, S. 22) 20 Eylül 2005 tarihli ve 2005/671/JI sayılı kararının uygulanmasına hizmet etmektedir.

Dipnot (Kn. 315)

[Yukarıda verilen orijinal örnek, el kitabının kurallarına uygun hale getirilmiştir.]

3 Değişiklik Tüzükleri

- Değişiklik tüzükleri bakımından da **değişiklik kanunları** için yapılan öneriler 812 geçerlidir (Kn. 492 vd.). Müteakip **özellikler** dikkate alınmalıdır.
- Değişiklik tüzükleri sadece bir temel tüzüğün asıl konusunu değiştiriyorsa **münferit değişiklik** şeklinde gerçekleşir (Kn. 516 vd.). Bir temel tüzük aynı bir kanun gibi esas teşkil edecek şekilde yeniden kaleme alınabilir (Kn. 504 vd.), yani **ilga** edilebilir. Çok sayıda tüzük bir **“torba”** (Kn. 717 vd.) içinde değiştirilebilir, yeniden kaleme alınabilir ya da kaldırılabilir.
- Birden fazla tüzükte yapılacak** değişiklikler, sadece dar bir konu ilişkisi içinde 814 buldukları takdirde **torba tüzükte** bir araya getirilmelidir.

3.1 Başlık

- Tüzükte münferit değişiklik**, ilga eden tüzük veya torba tüzüğün başlığı kanunlardaki 815 önerilere uygun olarak oluşturulur, ancak tüzüğün hiyerarşideki yerini belirtmek için sadece “tüzük” sözcüğü kullanılmalıdır (GGO’nun 62. madde , 1. fıkra).

- Bir **kısa isim** veya bir **kısaltma** münferit bir değişiklik veya torba tüzük için gerekli 816 değildir. Burada alıntı usulü önemli değildir, çünkü bu tüzükler yürürlüğe girmeleriyle birlikte tamamlanırlar ve bu yüzden kural olarak alıntılanmazlar.

3.2 Giriş Bölümü

- İlga eden tüzüklerde giriş bölümleri temel tüzüklerle **aynı şekilde** formüle edilecektir 817 (Kn. 774-799). Ancak temel tüzüğün giriş bölümü iyi bir şekilde incelenmeden değişiklik tüzüğüne alınmamalıdır.

- Bu esnada bilhassa Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 3. cümlesi’ndeki **alıntı emri** 818 yerine getirilmelidir.

- İlga eden tüzüğün giriş bölümünde **somut değişiklik için belirleyici olan** yetkilendirme 819 normları belirtilmelidir.

- İlga eden bir tüzükte** bütün tüzüğün çıkarılması için belirleyici olan yetkilendirme 820 normları belirtilmelidir. Çünkü ilga eden tüzük her ne kadar içerik olarak ilga edilen tüzüğün değiştirilmemiş bileşenlerini taşıyorsa da, kanun koyma faaliyeti metnin bütününe kapsamaktadır. Bu bakımdan ilga eden tüzük, tüzüğün yeniden çıkartılmasına eşittir.

- Temel tüzük birden fazla yetkilendirme normuna dayanıyorsa, **münferit olarak** 821 **değişen bir yasada** bunların sadece biri belirleyicidir. Başka tüzüklerdeki **takip eden değişiklikler** bakımından, somut değişikliklerin dayanağını oluşturan yetkilendirme normlarının belirtilmesi gerekmektedir.

- Torba tüzüğün** sadece bir giriş bölümü vardır. Burada belirtilmiş olan yetkilendirme 822 dayanaklarının, bütün temel tüzüklerin münferit maddelerde değiştirilmiş veya yeniden yazılmış olan değişikliklerini ve yeni düzenlemelerini kapsamaması gerekir. Bütün kanuni dayanaklar genel olarak bu kanun koyma faaliyeti için tanımlanmaktadır.

- 823 Yetkilendirme, temel tüzüğün çıkarılmasından bu yana **değiştirilmiş** olabilir. Eğer bundan sonra bir değişiklik tüzüğü çıkarılacak ise, burada dikkat edilmesi gereken, sadece giriş bölümündeki yetkilendirme normu değildir. Asıl kontrol edilmesi gereken, değiştirilmiş yetkilendirme normunun amaçlanan değişikliği kapsayıp kapsamadığıdır.
- 824 Yetkilendirme normu sadece **şekilsel olarak değiştirilmişse**, yani örneğin içeriği aynı kalmak koşuluyla sadece yasadaki yeri değişmişse, bu durumda değişiklik tüzüğündeki giriş bölümünde değiştiren yasaya atıfla birlikte normun yeni ismi verilecektir.
- 825 Yetkilendirme normu **içerik olarak genişletilmiş** olabilir. Bu esnada normun yapısı örneğin alt bölümlerle ile değiştirilmiş ise, değişiklik tüzüğünün giriş bölümünde norm, sadece gerçekten kullanılmış olan alt bölümlerle birlikte belirtilmelidir.
- 826 Yetkilendirme normu **içerik olarak daraltılmış** ise, bu durum daha önce bu temele dayanarak çıkarılmış olan tüzük düzenlemelerinin geçerliliği üzerinde etkili olmaz. Temel tüzük ise bu bağlamda sadece yeni bir tüzük yetkilendirmesine dayanarak değiştirilebilir. Ancak yetkili tüzük yapıcı, “hedefi aşan” düzenlemelerin telafisi olmaksızın kaldırılmaları konusunda hak sahibi kalmaya devam etmektedir.
- 827 Yetkilendirme normu bütünüyle **kaldırıldığı** takdirde, bu norma dayanılarak çıkarılmış tüzüğün geçerliliği, tüzüğün artık uygulanabilir olmaması durumu dışında, bir değişikliğe uğramaz. Bu tüzük, ancak bir tüzük yapıcının burada düzenlenmiş olan alanı farklı veya yeni bir yetkilendirme normuna dayanarak düzenleyebildiği takdirde değiştirilebilir. Aksi takdirde sadece tüzüğün telafisi olmaksızın kaldırılması söz konusu olabilir. Bundan ötürü yetkilendirme normunun kaldırılması durumunda, bu norma dayanan tüzüğün ne ölçüde kaldırılabilir olduğunun kontrol edilmesi gerekmektedir.
- 828 Halihazırda mevcut olan bir tüzük, o ana dek düzenlenmiş olan alanla ilgili olduğu takdirde, sadece temel tüzüğün çıkarılması esnasında var olmayan, tümüyle **yeni bir yetkilendirme normu** temelinde değiştirilebilir.

3.3 Değişiklik tüzüklerinin yapısı

- 829 Tüzük değişikliklerinin yapısı bakımından için, kanun değişiklikleri konusunda belirtilen öneriler geçerlidir. Münferit olarak değişen tüzüklerde veya torba tüzüklerde aşağıdaki hususlara özellikle işaret edilmelidir:
- bölümlemeye (Kn. 537 vd., 732 vd.)
  - giriş cümlesine (Kn. 544 vd.)
  - değişiklik emirlerinin kullanılmasına (Kn. 552 vd.)
  - tek bir kuralın değiştirilmesine (Kn. 629 vd.)
  - Çoklu değişiklikte değişikliklerin zaman bakımından gerçekleşeceği aşamaya (Kn. 632 vd.)
  - değişikliklerle ilgili diğer durumlara (Kn. 641 vd.)
  - geçiş hükmü düzenlemelerine (Kn. 684 vd., 747 vd.)
  - takip eden değişikliklere (Kn. 636 vd.).
- 830 **Askıda olan değişikliklerde** değişikliklere ve **belirli süreli** değişikliklere dikkat edilmelidir (Kn. 670 vd., 680 vd.).

Birden fazla kez veya kapsamlı olarak değiştirilmiş olan temel tüzükler için, bir değişiklik tüzüğünde bir **ilan izni** öngörülebilir (Kn. 696 vd.). Sadece bir federal bakanlık ya da bir alt yetkilendirmeye (Kn. 394 vd.) yetkilendirilmiş bir kurum tarafından çıkarılmış olan tüzükler için genel kural olarak bir ilan iznine **gerek yoktur**. Tüzüğün yeni şeklinin federal resmi gazetede ilan edilebilmesi için, tüzüğün yapısal olarak yeniden kaleme alınması gerekir. Bir ilan izni bundan ötürü, sadece yapısal bir yeniden kaleme alma işleminin, örneğin bir yeniden yazım esnasında **katılım haklarının** dikkate alınmasını veya **federal meclisin onayını** gerektirdiği için yeni ilandan çok daha zor olması durumunda öngörülmelidir.

Yürürlüğe girme veya yürürlükten kalkma hükümleri değişiklik tüzüklerinde genel olarak değişiklik yasalarında olduğu gibi formüle edilmektedir (Kn. 708 vd., 749 vd.).

3.4 Sonuç Bölümü

Bir değişiklik tüzüğünün sonuç bölümünün, bir temel tüzüğün sonuç bölümüyle **aynı şekilde** formüle edilmesi gerekir (Kn. 810 vd.). Ancak sonuç bölümü yine de iyice incelenmeden, olduğu gibi temel tüzükten alınmaz.

İlk tüzüğün sonuç bölümüne kıyasla, bilhassa tüzük çıkarılmasına yetkili olan veya tüzüğün çıkarılmasına katılan resmi makamların isimlerinde veya yetkilerinde bir değişiklik olması durumunda sapmalar ortaya çıkabilir. Aynı şekilde, temel tüzüğün birden fazla yetkilendirmeye dayanması, ancak değişiklik tüzüğünün bunlardan sadece birini kullanması durumunda, yine sapmalar ortaya çıkabilir.

Onay gerektiren tüzüklerde sonuç bölümü daima “Federal konsey onaylamıştır” ifadesiyle başlar.

Kısım F
Kanun Yapma Sürecinde
Kanun Taslaklarının
Değiştirilmesine İlişkin
Yazım Araçları

Kısım F

Kanun Yapma Sürecinde Kanun Taslaklarının Değiştirilmesine İlişkin Yazım Araçları

1 Genel

Kanun taslakları, kanun yapma süreci boyunca sık sık değiştirilirler. Bu durum, özellikle yetkili federal meclis komisyonlarında gerçekleşir. Komisyon, üzerinde çalışacağı konuyla ilgili olarak yetkili federal bakanlıktan “**metin konusunda bir yardım**” isteyebilir. Ancak yetkili resmi dairenin kendisi de bu konuda komisyona değişiklik önerileri getirebilir ve bunların üzerinde tartışılmasını isteyebilir. 836

Kanun taslaklarının oluşturulması sırasında ortaya çıkan metinlerin **şekil ve yapılarına** ilişkin beklentiler, çeşitli komisyonlarda **farklılıklar** gösterebilir. Şayet komisyon tarafından bu konuda herhangi bir taslak yapılmamışsa, düzenleme yardımının hangi formatta hazırlanması ve sunulması gerektiği hükümet ile tartışılmalıdır. 837

Yazım araçları şu biçimlerde olabilir: 838

Komisyon tarafından federal meclise karar alınması için sunulan ve kanun taslağında öngörülen bütün değişikliklerin özetini içeren **karar önerileri** Değişiklik talebinin tek tek ya da toplu olarak mı alınacağına göre, her bir değişiklik için ayrı ayrı ya da birden fazla değişiklik için toplu olarak düzenlenecek **değişiklik başvuruları**. Komisyon sekreteryası daha sonra gerçekleştirilen değişikliklere göre federal meclis için bir karar önerisi kaleme alır.

Bir karar önerisi için düzenleme yardımı şu biçimde olabilir: 839

Bir **örnek karar** şeklinde (“Federal meclis basılı kanun taslağını ... takip eden örneklerle, değiştirmeden kabul etmeye karar vermiştir...” veya Bir **özet** şeklinde (“Federal meclis basılı kanun taslağını ... mevcut bulunan özette görünen biçimiyle kabul etmeye karar vermiştir.”).

Değişiklik başvurusu ve örnek kararlar için hazırlanan taslakların **yapıları ve içerikleri** büyük ölçüde aynıdır. Burada salt değişiklik ihtiyacı ortaya konulmaktadır. Buna karşın bir özet ise kanun taslağının federal meclis için basılı halinde, yetkili komisyonun (öngörülen) kararlarıyla birlikte bir araya getirilmiş şeklinden oluşmaktadır. Bu özette taslağın eski ve değiştirilmiş biçimlerinin bütün içeriği anlaşılabilir.

Her taslak, her bir değişiklik için **gerekçe** içerir. Bu tür gerekçeler, komisyonun raporu için öngörülmektedir. Gerekçe mümkün olduğu kadar kısa tutulmalıdır. 840 Gerekçe daima sonda bulunur; değişiklik başvurusu için hazırlanmış olan bir taslakta, gerekçe, her bir değişiklikten ya da içerik olarak birbirleriyle bağlantılı birden fazla değişiklikten sonra da yer alabilir.

- 841 Komisyon sekretaryası karar önerisini değişiklik talimatlarına ilişkin yaptığı tartişmalardan sonra aldığı takdirde, bu karar önerisi bazen içerik ve şekil bakımından incelenmesi için yetkili resmi makama gönderilir. Sonradan yasada düzeltme yapılmasının önüne geçmek için, **karar önerisinin kusursuz bir biçimi ortaya çıkmalıdır**. Yetkili resmi makamların yetkili şubesine, komisyon toplantısının sona ermesinden hemen sonra, yazı kurulunu karar önerisinin son halini oluşturmasında desteklemek için komisyon sekretaryasıyla bağlantıya geçmesi tavsiye edilir. En azından eklemeler veya çıkarmalar nedeniyle numaraların değiştirilmesi veya gerektiği takdirde geçiş hükmü düzenlemelerinde ya da yürürlüğe girme düzenlemelerinde bulunan atıfların redaksiyonel olarak uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.
- Karar önerisinin hatasız bir şekilde kaleme alınmasından, yetkili şube sorumludur. Yasanın ortaya çıkmasından sonra bu şube orijinal metin ve basımı (§ -madde-58 GGO) için **üzerinde uzlaşımış bir metin** oluşturur. Kanun taslağı bu esnada değişiklik emirleriyle bir taslak karardan bir metne dönüştürülür. Üzerinde karara varılan metin bir özetten de kolaylıkla anlaşılabilir. Son redaksiyonda tek yapılması gereken sol sütundaki değiştirilmemiş metin kısımlarının sağ tarafa aktarılması ve biçiminin gözden geçirilmesidir.

2 Karar Taslaklarının ve Değişiklik Başvurusunun Yazımı

- 842 Karar taslakları ve değişiklik başvurularının yazımı, sadece dış görünüş bakımından birbirlerinden ayrılırlar, esas değişiklik emirleri aynı kurallara tâbidir. Taslaklar **başlıkta** taslak olarak belirtilmelidir. Taslakta, kanunun başlığı ve federal meclis matbu evrak numarası açıkça görülebilmelidir. Bunun yanı sıra taslağın, bir değişiklik başvurusu veya bir karar önerisi şeklinde olup olmadığı da anlaşılabilirdir.

Bir taslak karar için örnek

Federal hükümetin kanun taslağına ilişkin

– Evrak no: 16/3657 -

Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ve Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'nın yetki alanlarında bulunan federal hukukun ayıklanmasına ilişkin ikinci bir kanun taslağı

Federal meclis 16/3657 numaralı matbu evrakı aşağıdaki örnekte görüldüğü şekliyle, değiştirilmeksizin kabul etmeye karar vermiştir:

Madde 70 şu şekilde kaleme alınacaktır:

“Madde 70

Yürürlüğe girme

(1) Bu kanun, 2. Fıkra'da farklı bir durum belirtilmemişe, ilan edildiğinin ertesi günü yürürlüğe girecektir.

(2) 13. madde 1 Ocak 2008 tarihinde yürürlüğe girecektir.”

Değişiklik talimatları genel olarak değişiklik yasaları için geçerli olan kurallara tabidirler. Taslaklarla ilgili çalışmalar, kanun taslağında değişiklik yapılacak olan metin kısımlarını ve değişikliğin türünü gösterir. Taslaklarla ilgili çalışmalardaki değişiklik talimatlarının sırası, ilgili kanun taslağının madde sıralaması tarafından belirlenir. Taslaklarla ilgili çalışmalarda aşağıdaki değişiklik talimatları kullanılmaktadır:

- ... müteakiben belirtildiği üzere değiştirilecektir/değiştirileceklerdir
- ... eklenecektir/ekleneceklerdir
- ... ilk başa yazılacaktır/yazılacaklardır
- ... sonuna eklenecektir/ekleneceklerdir
- ... yerine geçecektir/ yerine geçirilecektir
- ...müteakiben belirtildiği şekilde kaleme alınacaktır/alınacaklardır
- ... silinecektir/silineceklerdir

Madde X/Fıkra X/Numara X, Madde Y/Fıkra Y/Numara Y olacaktır

Değişiklik yasalarında kullanılan değiştirme tekniğinden farklı olarak “kaldırılmak” emri kullanılmamaktadır.

Temel Kanun tasarısı, metnin değiştirilecek kısımları ve değişiklik emirlerinde “1”den başlamak suretiyle numaralandırılır. Değiştirilecekleri zaman başlık, üst bölümlendirmeler (Kn. 379) ve maddelerin her birine bir numara verilir. Bir maddede birden fazla değişiklik yapılacaksa, ilgili numara harflere, gerektiği takdirde de bu harfler çifte harflere ayrılır. Taslağın anlaşılır kalması için, çifte harflerin de ötesine uzanan bir alt bölümlenmeden kaçınmak gerekir. Bu gibi durumlarda ilgili bölümlenmenin yeniden kaleme alınması gerekir.

Örnek:

Bir kanun ... (basılı metin ...) taslağına ilişkin yapılan **değişiklik başvurusu** Madde 1, aşağıda belirtildiği üzere değiştirilecektir: a) 1. fıkra aşağıda belirtildiği üzere değiştirilecektir:

- aa) Cümle 1’de .....
- bb) aşağıdaki cümle eklenecektir: “....”
- b) 4. fıkra 4 aşağıda belirtildiği şekilde kaleme alınacaktır: “....”

3 Kanun Değişikliği Taslağının Değiştirilmesindeki Özellikler

Değişiklik başvurusu ve taslak kararlar için hazırlanan metinler, değişiklik kanunlarıyla ilişkiliyse, sonuçta **hukuk tekniği açısından kusursuz bir kanun değişikliğinin** ortaya çıkması belirleyici öneme sahiptir. Bu da aynı şekilde kusursuz bir temel kanun için bir koşuldur.

843

844

845

846

Kanun Taslaklarının Değiştirilmesine İlişkin Yazım Araçları

- 847 Bir değişiklik yasaşının birden fazla maddesinde yapılacak değişiklikler **Arap rakamlarıyla numaralandırılacaktır**; bir maddenin içinde yapılacak değişiklikler harfler ve ifte harflerle blumlendirilecektir (Kn. 845).
- 848 Değişiklik talimatları, kanun değişikliği tasarılarının **değişiklik emirlerine** dayanabilirler.

Örnek:

Kanun taslağında 1. madde, 1. Numara, Harf a da bulunan değişiklik emri düzeltilecektir: 1. cümle yerine 2. cümle değiştirilecektir.

Değişiklik kanunu taslağı:

Madde 1

Son olarak .... tarafından değiştirilmiş olan .... [kanun], aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ř (madde) 1 aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. fıkrada 1. cümlede “...” sözcükleri “...” sözcüklerinin yerine geçecektir.

...

Taslak hazırlığı:

1. 1.madde aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) Numara 1 Harf a da “1. cümle” ifadesi “2. cümle” ifadesiyle değiştirilecektir.

- 849 Değişiklik talimatları doğrudan Temel Kanun tasarısı hakkında değişiklik emriyle oluşturulacak olan metnin de ilgili olabilir. Buradaki bağlantı noktası, **temel yasaşın** ngrlen yeni **metnidir**.

Örnek:

Kanun taslağında yeni oluşturulmuş olan ř (madde) 24 değiştirilecek ve ř (madde) 25 yeniden kaleme alınacaktır. Diğer hükümler değişmeden kalacaktır.

Değişiklik kanunu taslağı:

Madde 1

Son olarak .... tarafından değiştirilmiş olan .... [kanun], aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ř (madde) 23’e göre takip eden 24 ila 27 řř (madde) eklenecektir: “...”

Taslak hazırlığı:

1. 1. madde, Numara 1 aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) ř (madde) 24’te “...” sözcükleri “...” sözcüklerinin yerine geçecektir.

b) ř (madde) 25 aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır: “...”

- 850 Değişiklik talimatları, değişiklik Kanunu taslağındaki değişiklik emirleri ile ilişkiliyse (Kn. 848), bu durumda tırnak işaretlerinin konulmasında (Kn. 851), bölümleme işaretlerinin uyumlu hale getirilmesinde (Kn. 852) ve değişiklik talimatlarının anlamlı olarak yazımında (Kn. 853) sorunlar ortaya çıkabilir.
- 851 Değişiklik talimatlarıyla kanun taslağına bölümleme parçaları ekleniyorsa, en başa konuluyorsa, yerine geçiyorsa veya yeniden kaleme alınıyorsa, birden fazla **tırnak işareti** bir araya gelebilir. Bu i ie geçmiş alıntılara,

değişiklik başvurusu içinde kanun metnindeki asıl değişikliklerin bütün tırnak işaretleriyle gösterilmeleri için ilk olarak yarım, sonra tam tırnak işareti içine alınırlar.

Örnek:

1. madde Numara 1 de Harf b aşağıdaki gibi kaleme alınmıştır:
'b) Cümle 2'den sonra aşağıdaki cümleler eklenecektir: "..."

Değişiklik başvurusu ile kanun taslağına bölümlene kısımları ekleniyor, en başa konuluyor, değiştiriliyor veya kaldırılıyorsa, gerektiği takdirde **takip eden bölümlene başlıklarının uyumlu hale getirilmeleri** gerekmektedir. Burada şu fark gözetilmelidir:

852

- ♦ bir **değişiklik başvurusu** ile ilgili bir taslakta yeni eklenen değişiklik emirleri veya yeni eklenmiş maddeler **ek bir harfle** belirtilmelidir (örn. Numara 3a, Madde 2a, öne eklenmiş madde 0). Bu yeniden numaralandırma sonradan komisyon sekretaryası tarafından yapılmalıdır (Kn. 841).

Örnek:

2. maddeye göre yeni bir madde eklenecektir.

Taslak hazırlığı:

1. Madde 2'ye göre aşağıdaki Madde 2a eklenecektir: "..."

- ♦ bir **karar önerisi** şeklindeki taslakta, **yeniden numaralandırma** aynı şekilde dikkate alınmalıdır.

Örnek:

Düzenleme yardımı ile Paragraf 1'deki 1. madde 3. fıkrası 3, 2. cümlede yeniden kaleme alınmalı ve 2. maddeye göre yeni bir madde eklenmelidir.

Değişiklik kanunu taslağı:

Madde 1

Son olarak .... tarafından değiştirilmiş olan .... [kanun], aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. § 1 aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
Fıkra 1'de "... " sözcükleri "... " sözcükleriyle değiştirilecektir.
Fıkra 2 aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır: "..."

...

Taslak hazırlığı:

1. 1. madde Numara 1 aşağıdaki gibi değiştirilecektir:
  - a) Harf b'den sonra Harf c eklenecektir: 'c) Fıkra 3 Cümle 2 aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır: "..."
  - b) Şimdiye dek c olan Harf, artık Harf d olacaktır.
2. maddeye göre takip eden 3. madde eklenecektir: "..."
Şimdiye dek 3 ila 8 olan maddeler, artık Madde 4 ila 9 olacaktır.

Kanun Taslaklarının Değiştirilmesine İlişkin Yazım Araçları

- 853 Bir değişiklik emrinde birden fazla değişiklik yapılacak ise, değişiklik talimatlarının yeterince açık ve anlaşılır olmaması tehlikesi ortaya çıkar. Bu durumda metnin ilgili kısımlarının tümüyle yeniden kaleme alınması tavsiye edilir.

Örnek:

Bir taslak ile Cümle 1'deki değişiklik değiştirilecek ve aynı zamanda Cümle 2 kaldırılacaktır.

Değişiklik kanunu taslağı:

Madde 1

Son olarak .... tarafından değiştirilmiş olan .... [kanun], aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. § 7. (madde) 1. fıkrada, 1. cümlede "...” sözcükleri "...” sözcüğünün yerine geçecektir.

Taslak hazırlığı:

1. 1. maddede 1. numara aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır:

1. § 7. (madde) , 1. fıkrada aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

a) 1. cümlede "...” sözcükleri "...” sözcüğünün yerine geçecektir.

b) 2. cümle kaldırılacaktır.'

4 Özet Biçimindeki Taslaklar

- 854 Öngörülen değişikliklerin türüne ve kapsamına göre ve değişiklik göreviyle kanun taslağı arasındaki ilişkinin niteliğine göre, taslağı bir **özet** biçiminde hazırlamak daha anlamlı olabilir. Bu tür düzenlemelerde değiştirilmiş Şekil, kanun taslağıyla karşı karşıya gelecek Şekilde yerleştirilmelidir; yapılan değişiklikler de öne çıkarılmak suretiyle ilk bakışta görünür kılınmaktadır.

- 855 Bu durum da **başlıkta** aynı Şekilde belirtilmelidir. Ayrıca hangi kanun taslağının hangi matbu evrak numarasıyla düzenlemeye konu olduğu da anlaşılmalıdır.

Bir Karar Önerisi İçin Taslak Örneği:

Taslak

İnsana ait dokuların ve hücrelerin kalitesine ve güvenliğine ilişkin kanun taslağı düzenlemesi (Doku Yasası)

- Matbu evrak 16/3146 -

Sağlık komisyonu kararlarıyla birlikte (14. Komisyon)

Taslak

İnsan dokularının ve hücrelerinin kalitesine ve güvenliğine ilişkin kanun taslağı

(Organ Nakli Yasası)

Federal meclis aşağıdaki yasayı kabul etmiştir:

Madde 1

Organ Nakli Yasası'nın değiştirilmesi
Son olarak 25 Kasım 2003 tarihli tüzüğün (BGBl. I S. 2304) 14. maddesi tarafından değiştirilmiş olan 5 Kasım 1997 tarihli Organ Nakli Yasası (BGBl. I S. 2631) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. Başlık aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır:

“Organların ve dokuların bağışına, alınmasına veya nakline ilişkin kanun (Organ Nakli Yasası -TPG)”.

14. Komisyon Kararları

İnsan dokularının ve hücrelerinin kalitesine ve güvenliğine ilişkin kanun taslağı

(Organ Nakli Yasası)

Federal meclis aşağıdaki yasayı kabul etmiştir:

Madde 1

Organ Nakli Yasası'nın değiştirilmesi
Son olarak 25 Kasım 2003 tarihli tüzüğün (BGBl. I S. 2304) 14. maddesi tarafından değiştirilmiş olan 5 Kasım 1997 tarihli Organ Nakli Yasası (BGBl. I S. 2631) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. değiştirilmemiştir

Komisyon tarafından yapılan değişikliklerin ilgili kanun taslağıyla yapılan mukayesede görünür kılınabilmeleri için, aşağıdaki **temel kurallara** uyulması gerekmektedir:

- ◆ Sol sütunda kanun taslağı metni basılı biçimiyle bulunur. Parlamento sekreteryası kanun taslağının örnek Word versiyonunu kullanıma sunar.
- ◆ **Kanun taslağının başlığı ve giriş bölümü**, değiştirilmemiş olsalar dahi daima her iki sütunda da bulunmalıdır.
- ◆ **Değiştirilmeden** bırakılan bölümler başlıkları sağ sütunda (XX. Komisyonu Kararları) sadece tür ve sayı nitelemesiyle ve daima ayrı yazılan “değiştirilmemiştir” sözcüğüyle belirtilir.
- ◆ Kanun taslağı metninin **değiştirilen** kısımları sol sütunda *italik* ve sağ sütunda **koyu** olmalıdır. Metin yeniden yazıldığı takdirde bu hem bütün bölümler başlıkları,

Kanun Taslaklarının Değiştirilmesine İlişkin Yazım Araçları

hem de münferit sözcükler, heceler, harfler, rakamlar veya bölümlene ve saymalar için geçerli olabilir.

- ◆ Sadece bir yerde bir bölümlene birimi değiştiriliyor olsa bile, bölümlene biriminin başlığı ve giriş cümlesi buna rağmen sağ sütunda tekrarlanacaktır.

Örnek:

Bir değişiklik yasa taslağının 2. maddesi 2. fıkrasında madde 2 numara 1'in metni şu şekilde değiştirilmelidir.

Taslak

2. Madde, Eşya Hukuku Kurallarının Ayıklanması Kanunu'nun Değiştirilmesi

15 Ağustos 1997 tarihli Eşya Hukuku Kurallarının Ayıklanması Kanunu (BGBl. I S. 1955) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ř (madde) 2 aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır:

„ř (madde) 2
Geçerlilik alanı

(1) Bu kanun deniz kıyıları için geçerli değildir.

(2) Bu kanunun hükümleri emredicidir.”

XX. Komisyon Kararları

2. madde 2, Eşya Hukuku Kurallarının Ayıklanması Kanunu'nun Değiştirilmesi

15 Ağustos 1997 tarihli Eşya Hukuku Kurallarının Ayıklanması Kanunu (BGBl. I S. 1955) aşağıdaki gibi değiştirilecektir:

1. ř (madde) 2 aşağıdaki gibi kaleme alınacaktır:

„ř (madde) 2
Geçerlilik alanı

(1) değiştirilmemiştir

(2) Bu kanunun hükümleri emredici oldukları gibi onlardan **tek taraflı olarak da vazgeçilemez**”

- ◆ Liste biçimindeki **sıralamalardan** önce veya sonra gelen cümle bölümleri, sıralamaların içeriği değişikliklerden veya çıkarmalardan etkilendiği takdirde tekrarlanır. Bir sıra nitelenmesine sahip olmadıkları ve bundan ötürü “değiştirilmemiş” olarak tasvir edilemeyecekleri için, aynı durum önce veya sonra gelen cümleler için de geçerlidir.

Örnek:

Temel kanun taslağında 4. maddenin 2 numaralı kısmı yeniden yazılacak, maddenin diğer kısımları aynı biçimde kalacaktır.

Taslak	XX. Komisyonu Kararları
§4	§4
Yasaklama	Yasaklama
Hak sahibi bir kullanımı	Hak sahibi bir kullanımı
1. Pazar ve tatil günlerinde;	1. değiştirilmemiştir
2. <i>gece</i> leri	2. 22 ila 6 saatleri arasında
yasaklayabilir. § 6 saklı kalmaktadır.	yasaklayabilir. § 6 saklı kalmaktadır.

◆ Bir bölümlenme birimi kanun taslağına yeni **eklendiği** takdirde, bölümlenmeye uygun yeni “tür ve sayı nitelemesi” kazanır, ardından gelen bölümlenme başlıkları yeniden numaralandırılır.

Örnek:

Bir değişiklik yasası taslağının bir maddesinde, bu zamana dek değişikliklerden etkilenmemiş bir madde değiştirilecektir.

Taslak	XX. Komisyonu Kararları
3. § (madde) 7’de ...	3. değiştirilmemiştir
4. § (madde) 15 aşağıdaki gibi	4. § (madde) 13 kaldırılmıştır
değiştirilecektir: ...	5. değiştirilmemiştir

◆ Bir bölümlenme birimi kanun taslağında **kalktığı** takdirde, sağ sütunda tür ve sayı nitelemesinin ardından “kaldırılmıştır” sözcüğü **koyu** olarak yazılacaktır. Sol sütunda ise bu bölümlenme birimi *italik* olarak yazılacaktır. Takip eden numaralandırmalar uyumlu hale getirilmeli ve birer değişiklik olarak koyu harflerle vurgulanmalıdır.

Örnek:

Taslakta bir değişiklik emrinde o zamana dek varolan bir düzenleme ortadan ortadan kaldırılacaktır.

Taslak

...

3. Madde 7'ye aşağıda belirtilen 5 ila 7. fıkralar eklenecektir:

“(5) Bir işletme toplam on kişiyi kapsamalıdır.

(6) *İstisnalar hakkında yetkili eyalet resmi dairesi karar verecektir.*

(7) Evde çalışma koşulları saklıdır.”

XX. Komisyonu Kararları

...

3. Madde 7'ye aşağıda belirtilen 5 ve 6 fıkralar eklenecektir:

(5) değiştirilmemiştir

(6) **kaldırılmıştır**

(6) değiştirilmemiştir

◆ **Yürürlüğe girme** düzenlemeleri her iki sütunda da bulunmalıdır. Kanun taslağı **bölünmüş bir yürürlüğe girmeyi** öngörüyorsa, taslaktaki değişikliklerin, özellikle de değiştirilmiş numaralandırmaların, yürürlüğe girme düzenlemelerinde bulunan dayanak kurallarla uyumlu hale getirilmesinin gerekip gerekmediği denetlenmelidir.

857 Özetler metin işleme yazılımının **tablo fonksiyonuyla** oluşturulabilirler⁵⁹. Burada sütun genişliklerinin birbirleriyle aynı olmalarına ve her bölümlene birimi için ayrı bir hücre kullanılmasına dikkat edilmelidir. Bu sayede metnin birbirleriyle karşılaştırılacak olan kısımlarının tam olarak karşı karşıya gelmeleri sağlanmış olur. Tablonun içinde – her halükârda sağ sütunda – otomatik numaralandırma veya sıralama kullanılmamalıdır.

858 Kanun taslağında öngörülen değişiklikler bir özeti içinde anlamlı bir şekilde ortaya konulamayacak denli köklü iseler, bu durumda yetkili komisyonun onayıyla bir taslak, istisnai olarak **kanun taslağının farklı bir biçimi** olarak düzenlenebilir

59 eNorm (Kn. 46) özetlerin oluşturulmasına yardım eder.

Kısım G
Kanunların ve Tüzüklerin
Yeni Düzenlemelerinin İlanı

İlan metni

**Emeklilik Yedek Akçe Kanununun
Yeni Düzenlemesinin İlanı**
27 Mart 2007

Başlık

İlan tarihi

21 Aralık 2006 tarihi yasanın (BGBl. I S. 3288) 2. maddesi uyarınca, aşağıda Emeklilik Yedek Akçe Kanunu'nun 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren geçerli olan metni ilan edilmektedir. Yeni düzenlemede şu hususlar dikkate alınmaktadır:

1. 9 Temmuz 1998 tarihli (BGBl. I S. 1800) ve 1 Ocak 1998'de yürürlüğe girmiş olan kanun,
2. 14 Aralık 2001 tarihli (BGBl. I S. 3702) ve 1 Ocak 2002'de yürürlüğe girmiş olan yasanın 5. maddesi
3. 20 Aralık 2001 tarihli (BGBl. I S. 3926) ve 1 Ocak 2003'de yürürlüğe girmiş olan yasanın 6. maddesi
4. 25 Kasım 2003 tarihli (BGBl. I S. 2304) tüzüğün 28 Kasım 2003'te yürürlüğe giren 12. maddesi.
5. 31 Ekim 2006 tarihli (BGBl. I S. 2407) tüzüğün 8 Kasım 2006'da yürürlüğe girmiş olan 30. maddesi.
6. +Girişte belirtilen yasanın 1 Ocak 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 1. maddesi.

İlan bölümü,
yürürlüğe giriş
tarihiyle birlikte
yayımlanmış son
resmi tam metin

Değişikliklerin listesi
İlanın/İmzanın tarihi
İmzalayan

Berlin, 27 Mart 2007

İlanın/İmzanın
Tarihi

Federal Adalet Bakanı
Brigitte Zypries

İmzalayan

Yeni metin

**Federal Emeklilik Yedek Akçe
Kanunu**
(Versorgungsrücklagegesetz – VersRücklG)

Başlık = Tanım

(Kısa tanım -
Kısaltma)

Bölüm 1
Özel Malvarlığı
“Federal devletin emeklilik yedek akçesi”
§1 (madde) Kapsam

Lafız

(1) Bölümdeki hükümler ... için geçerlidir.

Kısım G

Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı

1 Genel

- Bir yasanın veya bir tüzüğün geçerli metninin Federal Resmi Gazete’de ilan edilmesi, 859
geçerli metin için sürenin resmi olarak sonunun belirlenmesini öngören bir **ilan izni**
temelinde gerçekleşir. (Kn. 696 vd., 831).
- İlan metni, **metnin yeni halinden** ve en başa konulan bir **ilan metninden** 860
oluşmaktadır.
- İlan metni** aşağıdaki gibi bölümlenmektedir:
- İlanın başlığı ve tarihi (Kn. 865 vd.),
  - İlanın şekli (Kn. 868 vd.),
  - Tam metne ilişkin son yayım ve değişikliklerin listelenmesi (Kn. 870 vd.),
  - İmza (Kn. 878).
- İlan metnine - yeni bir sayfada – **yeni metin** eklenir (Kn. 879 vd.).
- Bir ilan izni mutlaka kullanılmak zorunda değildir. İlan izni ilan edildiği zaman, 861
beraberinde beklentiler de getirir. Bir ilan, sürenin resmi olarak sonuna **yakın bir tarihte**
yapılmalıdır. Bu konuda izinde belirtilen federal bakanlık **yetkilidir**.
- Bir ilan, sürenin resmi olarak sonundan sonra yasada veya tüzükte yeni değişiklikler 862
yapıldığı takdirde değerini yitirebilir. İlan izninde belirtilen **sürenin resmi olarak sonundan sonra**, ancak asıl ilandan **önce** yasada veya tüzükte bir değişiklik olduğu
takdirde, ilan yapılmasından vazgeçilmelidir. Bu tür bir değişiklik, yürürlüğe
girmiş olsa bile, ilan esnasında **dikkate alınmamalıdır**. Böyle bir durumda, sonradan
çıkartılacak bir değişiklik yasasında veya bir değişiklik tüzüğünde güncel değişikliklerin
de dikkate alınmasını olanaklı kılan yeni bir değişiklik izni öngörülmelidir.
- Ancak **vaktinden önce yapılacak bir ilan** da sorunlara neden olabilir. Metnin tespit 863
edileceği son gün henüz gelecekte ise, ilan konusunda beklemek daha mantıklı olacaktır.
Çünkü temel kanun veya temel tüzük, ancak askıda olan muhtemel değişiklikler de
son güne dek bir kez daha değiştirilebilirler. Bu değişiklikler vaktinden önce yapılacak
bir ilanda dikkate alınamazlar. Bu da Federal Resmi Gazete’de basılmış olan ilanın
düzeltilmesi sonucunu doğurabilir (Kn. 894).
- İlan taslağı hukuki denetime tabi değildir (krş. GGO § (madde) 46, Fıkra 1, § 864
(madde) 62, Fıkra 2). Ancak ilan metnine veya yeni metne ilişkin **sorunlar** ortaya
çıkıyorsa, özellikle de geçerli içerikten **şüpheleniliyorsa**, bu durumda Federal Adalet
Bakanlığındaki yetkili **Hukuki Denetim Şubesi**’ne başvurulmalıdır.

Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı

2 İlan Metni

2.1 İlanın Başlığı

- 865 Başlık daima “Yeni Metnin İlanı” sözcükleriyle başlar. Bunun ardından da yasanın veya tüzüğün **geçerli alıntı ismi** – ismin –in haliyle – gelir.
- 866 Geçerli alıntı isminden başka bir isim kullanılmamalıdır, çünkü ilanda sadece daha önce **resmi olarak kararlaştırılmış** ve yayımlanmış değişiklikler dikkate alınabilir. Örneğin ilanda alıntı ismine eklenmiş yıl bilgisi gibi ekler, sanki burada farklı veya yeni bir kanun söz konusuymuş hissini uyandıracaktır. Buna ek olarak, ilgili alıntılama da hatırı önemli sorunlar ortaya çıkacaktır.
- 867 Başlıktan sonra – yeni bir satırda – imza **tarihi** yer alacaktır: “... tarihli”

2.2 İlanın Şekli

- 868 İlan, “... istinaden/uyarınca” sözcükleriyle başlayan yeknesak bir ifade taşır. İlan metni ayrıca şunları içermektedir:

- ◆ Yasanın veya tüzüğün (sadece tür bilgisiyle birlikte) ilan iznini, düzenlenme tarihini ve bulunduğu yer bilgisi,
- ◆ İlan edilecek yasanın veya tüzüğün alıntı ismini ve
- ◆ İlan izninde yer alan ve metnin yayımın zorunlu olduğu son gün.

Örnek:

... tarihli ... [yasanın]

yeni biçimi

... tarihli (BGBL ...) yasanın ... maddesi uyarınca (BGBL....) aşağıda ... tarihinden itibaren geçerli olacak biçimiyle ilan edilecek olan ... [yasanın] metni yer almaktadır.

- 869 Alıntı ismi değişmiş ise, ilan metninde yasanın veya tüzüğün başlığının eski metinlerdeki başlıklarından farklı olduğuna işaret edilecektir.

Örnek:

16 Mart 1987 tarihli Ebeler İçin Eğitim ve Sınav Tüzüğü'nün (BGBL. I S. 929) ilanı:

10 Kasım 1986 tarihli ... tüzüğün (BGBL. I S. 1732) 2. maddesi uyarınca aşağıda Ebeler İçin Eğitim ve Sınav Tüzüğü'nün 19 Kasım 1986'dan bu yana geçerli olan biçimi yeni başlığıyla ilan edilecektir.

2.3 Yayınlanan Son Tam Metnin ve Değişikliklerin Listelenmesi

İlan metnini her defasında “Yeni metin şunları dikkate almaktadır:” sözcükleriyle başlayan bir **liste** takip etmektedir. Burada her biri kendi numarasıyla olmak üzere temel yasanın veya temel tüzüğün tam metin olarak son yayımlanışı veya o zamana dek ilan edilmiş olan değişikliklerle yürürlüğe girme tarihleri listelenmektedir. Bu esnada yasalar veya tüzükler alıntı isimleriyle değil, sadece “kanun” veya “tüzük” olarak adlandırılmaktadırlar.

Kanun veya tüzük 31 Aralık 1963 tarihinden sonra yayımlanmış ise veya tamamen yeniden kaleme alınmış ise, **son yayımlanmış olan resmi tam metnin bulunduğu yer** şu şekilde belirtilmelidir: 871

1. ... tarihinde yürürlüğe girmiş olan ... tarihli kanun (BGBl. ...).
[... tarihinde yürürlüğe girmiş olan ... tüzük (BGBl),]

Eğer kanun bir **torba kanun** içinde çıkarılmışsa veya yeni kaleme alınmışsa, bu durumda alıntı kuralının Kn. 185’e göre dikkate alınması gerekir; bunun aynısı, tüzük bir torba tüzük içinde bulunduğu zaman da geçerlidir.

Son yayımlanmış olan resmi tam metin **bildirici bir metin** ise belirtilen şekilde formüle edilmesi gerekir:

1. ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ilan metni,
[... tarihli tüzüğün (BGBl. ...) ilan metni,]

Eğer bulunduğu yer **Federal Resmi Gazete Bölüm III**’te federal hukuk derlemesindeyse, bu durumda şu şekilde formüle edilmelidir:

1. Federal Resmi Gazete Bölüm III’te ... bölümleme numarasıyla yayımlanmış olan yasanın düzeltilmiş metni,
[Federal Resmi Gazete Bölüm III’te ... bölümleme numarasıyla yayımlanmış olan tüzüğün düzeltilmiş metni,]

Bundan sonra listelenmede yeni ilan esnasında dikkate alınmış olan değişiklik yasaları veya değişiklik tüzükleri **ilan sırasına** göre belirtilmelidir; değiştirilmiş olan hükmün niteliği burada önemli değildir. 872

Sürenin resmi olarak belirlenen son gününde **ilan edilmiş olan, ancak henüz yürürlüğe** girmemiş değişiklikler, yeni metnin ilanında bir dipnot ile dikkate alındıklarından listelemeye dahil edileceklerdir (Kn. 887 vd.). 873

Örnek:

3. ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... tarihinde yürürlüğe girmiş olan maddesi,

İlan edilmiş olan değişiklikler, **eskimiş** olsalar bile, listede belirtileceklerdir. 874

Örnek:

3. Yürürlüğe girmesinden önce ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... maddesiyle kaldırılmış olan ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... tarihli maddesi,

Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı

- 875 Sadece temel yasayı veya temel tüzüğü değiştiren münferit bir değişiklik **bölümlenmiş bir yürürlüğe girmeyi** öngörüyorsa, listelemede aşağıdaki gibi belirtilecektir:
3. kısmen ... tarihinde, kısmen ... tarihinde yürürlüğe giren [girmiş olan] ... tarihli kanun (BGBl. ...),
- Değişikliklerin farklı zamanlarda yürürlüğe gireceği diğer durumlarda, özellikle torba kanunlarda veya torba tüzüklerde, aşağıdaki ifade kullanılmalıdır:
3. kısmen ... tarihinde, kısmen ... tarihinde yürürlüğe giren [girmiş olan] ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... maddesi, [kısmen ... tarihinde, kısmen ... tarihinde yürürlüğe giren [girmiş olan] ... tarihli tüzüğün (BGBl. ...) ... maddesi,]
- 876 İçinde **takip eden değişiklikler bulunan bir maddede** yer alan bir değişiklik dikkate alınacak ise, değiştirilecek olan yer mümkün olduğu kadar kesin bir şekilde belirtilmelidir:
3. ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... tarihinde yürürlüğe girmiş olan ... maddesi ... fıkrası,
[... tarihli tüzüğün (BGBl. ...) ... tarihinde yürürlüğe girmiş olan ... maddesi ... fıkrası,]
- 877 **Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi hakkında sözleşmeye dayalı bir değişiklik**, bir yasanın veya bir tüzüğün ilanında dikkate alınacaksa, örneğin şu şekilde bir ifade kullanılabilir:
3. 29 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 23 Eylül 1990 tarihli kanun, 31 Ağustos 1990 tarihli sözleşmenin (BGBl. 1990 II S. 885, ...) Ek I Bölüm ... Alan ... Kısım II Numara ...'ne bağlı olarak,

2.4 İmza

- 878 İlan metni yetkili **bakanın** imzasıyla sonlandırılır; imzadan önce yer, tarih ve unvan belirtilmelidir. Bir engel olması durumunda imza “temsilen” müsteşar tarafından atılır. Burada da engel bulunması durumunda imza “müsteşarı temsilen” veya istisnai olarak “adına” atılır.

3 Yeni Düzenleme

3.1 İçerik

- 879 Yeni düzenlemede metnin yeni yazım kurallarına uyumu, kanunun veya tüzüğün sürenin resmi son gününde **geçerli** olan, son hali verilmelidir. Yeni düzenlemenin ilanı sadece daha önce resmi olarak kararlaştırılmış ve yayımlanmış değişiklikler dikkate alınabilir (Kn. 698).

Bunun dışında metinde geçerli yazım kuralları (Kn. 47), “fikra” ve “numara” bölümlene başlıklarının yazımına ilişkin uyulması gereken kurallar (Kn. 196) dikkate alınacaktır.

Metne, başlık (isim ve – şayet mevcutsa – kısa isim ve resmi kısaltma), varsa mevcut içerik özeti ve eklerin bulunması halinde eklerle birlikte bütün bölümlenmeleri içeren düzenleme kısmı **dahildir**. 880

Metne başlangıç ve sonuç bölümü, tamamlanma tarihi ve imza sahipleri bilgisi **dahil değildir**. 881

Kanun veya tüzük Avrupa Topluluğu⁶⁰ **yönergelerinin uyumlaştırılmasına** hizmet ediyorsa yeni metinde **alıntı emri** (Kn. 314) dikkate alınmalıdır. Bunun için yasanın veya tüzüğün yeni düzenlemesinin başlığına bir dipnot işareti konulur. Ancak **dipnotta** değiştirilmiş olan yasaların ve tüzüklerin ilan metninde listelenmiş olan dipnotları tekrar edilmemelidir. Bundan ziyade, yeni metinde, uyumlaştırmanın yapıldığı yönergenin verilmesi gereklidir. Şayet geçerli metin geniş kapsamlı bir torba kanunun bir maddesi tarafından değiştirilmiş ise, yasanın gerekçesinden burada somut olarak bir yönergenin uygulanıp uygulanmadığı, uygulandıysa bunun hangisi olduğu anlaşılabilir. 882

Bir iç hukuk mevzuatı, yönergelere uygun olduğu için, yönerge özel bir düzenlemeyi gerektirmiyorsa (Kn. 314), bu yasaların veya tüzüklerin yeni metinlerinin ilanında yönergeye atıfta bulunan bir **dipnot** yeterlidir. 883

Kanun veya tüzük Avrupa Birliği⁶¹'nin bir torba kararının veya kararının uygulanmasında Kn. 315'e uygun olduğu belirlenmişse, burada da bir dipnot gereklidir. Böyle bir tespit yok ise, bunun yeni ilânlarda verilmesi mümkündür. 884

Düzenleme bölümlerinin verilisinde, kaldırılmış olan paragraflar, maddeler veya üst bölümlenmeler, bölümlene başlıklarının sayımını kesintiye uğratmaması için **“kaldırılmıştır”** sözcüğüyle işaretlenmelidir. 885

Örnek:

§ (madde) 7 (kaldırılmıştır)

Aynı durum, metinleri yeni düzenlemeye alınmamış olan, ancak ardından başka fıkra ve numaraların geldiği fıkra ve numaralar için de geçerlidir.

Örnek:

- (1)...
- (2) (kaldırılmıştır)
- (3)...
1. (kaldırılmıştır)
- 2....

60 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Yönergesi.

61 Lizbon Sözleşmesi: Avrupa Birliği Sözleşmesi, AEU Sözleşmesi Madde 228 Fıkra 1 anlamında

Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı

Yeni ilanda kaldırılmış olan bölümler, teselsül eden sıralamayı **kesintiye uğratmadığı** takdirde belirtilmezler. Bu, örneğin ardından başka bir harf ekli maddenin gelmediği kaldırılmış harf ekli maddelerde veya sıralamada kaldırılmış olan hükümlerin son numara olması durumunda uygulanır.

- 886 **İcra edilmiş hükümlerin metni** yeni düzenlemede verilmez. Bunlar, istisnai olarak ilan edilecek yasada veya tüzükte bulunan değişiklik hükümleri veya belirlenen zamanın gelişiyile birlikte karşılıksız kalmış olan yürürlüğe girme ve yürürlükten kalkma hükümleridir. Bu hükümlerin içerikleri muhtemel diğer başlıklardan bağımsız olarak parantez içinde gösterilir.

Örnek:

(Başka hükümlerin değiştirilmesi)
[(Başka hükümlerin kaldırılması)]
[(Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma)]

3.2 Askıda Olan Değişikliklerin Özellikleri, Dipnot İşaretleri

- 887 Yeni düzenleme için belirlenmiş olan son günden önce yeni metinde ilan edilmiş olan, ancak bu tarihten sonra yürürlüğe girecek olan yasalardaki ve tüzüklerdeki **değişiklikler**, dipnotlarda belirtilmelidir.
- 888 **Dipnot işareti**, yeni metnin ilanlarda olan değişikliklerle ilgili olan kısmına konulmalıdır. Dipnotta tam olarak bulunduğu yerle birlikte **değişiklik hükmünün metni**, ayrıca yürürlüğe girme hükmüne atıfta bulunarak değişikliğin geçerli olacağı kesin tarih belirtilmelidir.

Örnek:

Organ Nakli Yasası'nın 4 Eylül 2007 (BGBl. I S. 2206) tarihli ilanındaki düzenlenmesinde § (madde) 12, Fıkra 1:

§ (madde) 12

Bildirim, bildirim yerleri

(1) Organ naklinde gerekli bildirimlerin sağlanması için Sağlık Sigortaları Çatı Kuruluşu, Hekimler Odası ve Alman Hastaneler Topluluğu veya Hastane Sahipleri Federal Birlikleri, birlikte* uygun bir kuruluş (bildirim merkezi) kurar veya görevlendirirler...

*) 26 Mart 2007 tarihli yasanın (BGBl. I S. 378) 46. maddesi 9. fıkrasına bağlantılı olarak 42. maddesi 1. numara uyarınca 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren § 12 Fıkra 1 cümle 1'de "Sağlık Sigortaları Çatı Kuruluşu birlikte" sözcükleri "Sağlık Sigortaları Birliği Çatı Kuruluşu" sözcükleriyle değiştirilecektir.

Değişiklik emirleri yeterince açık bir şekilde belirtilemiyorsa, dipnotta bunun yerine hükümün metni, hükümde dikkate alınmış olan değişikliklerin **tam metinleriyle** birlikte verilebilir. 889

Örnek:

§ (madde) 3*)

...

*) § (madde) 3 ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... maddesi uyarınca ... tarihinden itibaren aşağıdaki düzenlemeyle belirtilecektir:

§ (madde)...3...

Ortadan kaldırma veya yürürlükten kaldırma düzenlemeleri nedeniyle sürenin sona ermesinden önce yayımlanan, ancak bu tarihten sonra geçerli olacak değişiklikler dikkate alınmalıdır. Bu değişikliklere de dipnotlarda işaret edilmelidir. 890

Örnekler:

*) ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... maddesine bağlı olarak ... maddesi uyarınca ... § ... tarihinde kaldırılacaktır.

*) ... tarihli yasanın (Bgb. ...) ... maddesi uyarınca ... § ... tarihinde yürürlükten kalkacaktır.

Sürenin son gününde var olan, yeni metinde dikkate alınmayan, ancak bu metnin geçerliliği ve içeriği üzerinde doğrudan etkili olan diğer durumlar, metnin ilgili kısmında bir dipnot işaretiyle gösterilmelidir. Bu durumlar, örneğin bazı münferit hükümleri Anayasayla bağdaşmaz bulan veya iptal eden Anayasa Mahkemesi Kararlarında olduğu gibi ayrıksı geçerlilik kurallarıyla ilgilidir (krş. Kn. 189). 891

3.3 Bir Yeni İlanın Düzeltilmesi

İlan metni veya bir yasanın veya tüzüğün yeni biçimi, basım hatası veya başka açık yanlışlıklar içeriyorsa, bu durumda **düzeltilme** gerekir. 892

Örnek:

... tarihli ... [yasanın]

yeni metnin ilanının düzeltilmesi

... tarihli ... [yasanın] yeni metnin ilanında yeni metin aşağıdaki gibi düzeltilmelidir:

§ (madde) 157, fıkra 3 Cümle 1'de "fıkra" sözcüğünün ardına "1" eklenmelidir.

§ (madde) 176, fıkra 1'de "adli memurlar" sözcüğü "adli görevliler" sözcüğüyle değiştirilmelidir.

Eğer burada ilan metninin veya yeni metnin tespitinde sorumlu federal bakanlığın bir hatası söz konusuysa, düzeltme, bakanlığın kendi iç düzenlemelerine göre yapılacaktır. Hata basım esnasında gerçekleşmişse, bu durumda imza ilan organlarının yazı işleri yönetimi tarafından atılacaktır. 893

Kanunların ve Tüzüklerin Yeni Düzenlemelerinin İlanı

- 894 Asıl ilandan **sonra**, ancak resmi olarak belirlenen son günden **önce** bir başka değişiklik ilan edilir ve yürürlüğe girerse, bu durumda **ilanın düzeltilmesi** gerekecektir. Aksi halde vaktinden önce ilan edilmiş olan metin, son günde artık güncel olmaz (Kn. 863). İlan iki adımda düzeltilmelidir: İlk olarak ilan metnine gereken ekleme yapılacak ve sonra da yeni düzenleme düzeltilecektir. Burada örnek olarak değişiklik emirlerinin birer emir şekline dönüştürüldüğü değişiklik tekniği kullanılacaktır.

Örnek:

... tarihli ... [yasanın]

yeni metninin

ilanının düzeltilmesi

... tarihli ... [yasanın] (BGBl. ...) yeni metninin ilanı aşağıdaki gibi düzeltilecektir::

1. İlan metni aşağıdaki gibi düzeltilmelidir:

Numara 5'te sondaki noktanın yerine virgül konulacaktır.

Takip eden Numara 6 eklenecektir:

"6 ... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... tarihinde yürürlüğe girmiş olan ... maddesi."

... [yasanın] yeni metninde § (madde)5'te fıkra 2 ve 3, takip eden fıkra 2 ile değiştirilmelidir:

"(2)..."

- 895 Yeni metindeki hata, **değişiklik yarasındaki veya değişiklik tüzüğündeki** ilan esnasında düzeltilmemiş **açık bir yanlışlığa** dayanıyorsa, ilk olarak değişiklik yarası veya değişiklik tüzüğü için **GGO § (madde) 61 uyarınca, bir düzeltme usulü** gerçekleştirilmelidir. Bundan sonra, ilan edilen yeni metin düzeltilebilir. Değişiklik yarasında yapılan düzeltmenin bundan önce yayımlanmasına gerek yoktur (Kn. 705).

Ek 1
Ek 1 (Kn 42'ye ait)

**Sözleşme Kanunları ve Sözleşmeye Dayanan Tüzüklerin
Yazımı İçin
Yönerge**
(GGO'nun 73. maddesi 3 fıkrası 1. cümlesine göre Yönerge – RiVeVo)
2007

İçindekiler

Giriş	239
1 İki veya Çok Taraflı Sözleşmelere İlişkin Sözleşme Kuralları	239
1.1 Bir Sözleşme Kanununun Gerekliliği	239
1.2 Sözleşme Kanununun Biçimi	240
1.2.1 Başlık	240
1.2.2 Tamamlanma Tarihi	241
1.2.3 Giriş Bölümü	241
1.2.4 Sözleşme Kanununun Bölümlendirilmesi	242
1.2.5 Onay Bölümü (Sözleşme Kanunu'nun 1. maddesi)	242
1.2.6 Yürürlüğe girme Tarihi (Sözleşme Kanunu'nun 2. maddesi)	245
1.2.7 Sonuç Bölümü	245
1.3 Sözleşme Kanunu'nun Gerekçesi	246
1.3.1 Onay Bölümüne İlişkin (Sözleşme Kanunu'nun 1. maddesi)	246
1.3.2 Yürürlüğe Girme Tar. İlişkin (Sözleşme Kanunu'nun 2. maddesi)	246
1.4 Sözleşme Kanununun Sonuç Bölümü	246
1.5 Rapor	247
1.6 Yabancı Dildeki Sözleşme Metinlerinin Yayımlanması	247
1.7 Hükümet Metninden Önce Basım	247
2 Sözleşme Kanunu'nda Tamamlayıcı Düzenlemeler	248
2.1 İç Hukuka İlişkin Hükümlerin Yer Almaması	248
2.2 Ceza ve Para Cezası Hükümleri	248
2.3 Tüzük Çıkarma Yetkisi	249
2.4 Yeni Düzenlemenin İlanı Yetkisi	250
3 Uluslararası Hukuk Sözleşmelerinin Tüzüklerin	
Aracılığıyla Uygulanmaya Konulması	250
3.1 Koşullar	250
3.2 Sözleşmeye Dayanan Tüzüklerin Biçimi	250
3.3 Sonuç Bölümü	252
3.4 Tüzüğün Gerekçesi	252
3.5 Sonuç Bölümü ve Rapor	252
4 Örnek	253

Giriş

GGO'nun 73. maddesi, 3. fıkrası, 1. cümlesine göre Sözleşme Yasaları'nın yazımı esasında Federal Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan "Sözleşme Kanunlarının ve Sözleşmeye Dayanan Tüzüklerin Yazımı İçin Yönerge'nin dikkate alınması gerekmektedir. Burada yeni bir metinde öngörülen yönergeler, kanun koyma organlarının uluslararası hukuk anlaşmalarına onay vermekte dayandıkları yasaların ve uluslararası hukuk anlaşmalarını yürürlüğe koyan tüzüklerin içerik ve şekillerine ilişkin en önemli kuralları içermektedir. Bu yönergelerdeki talimatlar ve örnekler, münferit olaylarda karşılaşılabilmesi mümkün olan bütün olasılıklara ilişkin eksiksiz bir tablo ortaya koymamaktadır. Bundan ötürü kanun ve tüzük taslaklarını hazırlayanlara, yönergeden ayrılmanın mümkün olup olmadığını Federal Adalet Bakanlığı'nın yetkili "Uluslararası Hukuk Anlaşmaları Mevzuatı" Şubesi'ne başvurmak suretiyle açıklığa kavuşturmaları tavsiye edilir.

1 İki veya Çok Taraflı Sözleşmelere İlişkin Sözleşme Kanunları

1.1 Bir Sözleşme Kanununun Gerekliliği

1.1.1 Almanya Federal Cumhuriyeti'nin **politik ilişkilerini** düzenleyen veya **federal kanun koyma konularıyla** ilişkili olan uluslararası hukuk anlaşmaları, Anayasanın 59. maddesi, 2. fıkrası, 1. cümlesine göre federal kanun koyma yetkisine sahip organların bir federal kanun formatındaki onayına veya katılımına ihtiyaç duymaktadır. Bir uluslararası hukuk anlaşmasının buna göre bir yasaya ihtiyaç duyup duymayacağı, tümüyle onun içeriğine bağlıdır. Burada söz konusu olanın iki veya çok taraflı bir sözleşme olup olmaması ve bu sözleşmenin hangi biçimde ve isim altında imzalandığı bir önem taşımamaktadır. Uluslararası hukuk anlaşmaları bir onay koşulu içermemelerine rağmen Almanya tarafından onaylanmaya ihtiyaç duyabilirler; yine aksine, bir onay koşulunun varlığına rağmen, Almanya Federal Cumhuriyeti'nde onaylanmalarına ihtiyaç duyulmayabilir.

1.1.2 Bir uluslararası hukuk anlaşması, devletin varlığı, toprak bütünlüğü, bağımsızlığı, konumu ve devletler topluluğundaki ağırlığı ile ilgili ise, Anayasanın 59. madde 2. fıkra 1. cümlesine göre, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin **politik ilişkilerini** düzenler. (Federal Almanya Anayasa Mahkemesi Kararı 90, 286, 359).

1.1.3 Bir uluslararası hukuk anlaşmasının 59. maddesi 2. fıkrası, 1. cümlesi anlamında Anayasanın, özellikle şu durumlarda federal kanun koyma yetkisine sahip organların onayına veya katılımına ihtiyaç duymaktadır:

- (a) Bireyler için hak ve yükümlülük getirdiğinde,
- (b) Uygulamaya konulmalarının federal veya eyalet kanun koyucularının katılımını gerektiren hükümler içerdiğinde,
- (c) Devletin kendi içindeki mevcut yasalarla örtüşen hükümler içerdiğinde (Paralel Anlaşmalar: Bu anlaşma ile uluslararası hukuk çerçevesinde bu kanuni durumu koruma yükümlülüğü ortaya çıkmaktadır).

(d) Anayasa'nın temel mali mevzuat düzenlemelerine göre kanuni bir düzenleme gerektiren – ve etkileri sadece bütçeyle sınırlı kalmayan - mali yükümlülükler içerdiğinde (Krş. Anayasa'nın 115. maddesi),

(e) Bir sözleşme yasaının konusu olan mevcut bir sözleşmeyi değiştirdiğinde veya bir ek getirdiğinde.

İstisna: Kanun koyucu söz konusu değişikliğe veya getirilen eke onayını önceden vermiştir. Önceden verilmiş bir onay, bir tüzük yetkilendirilmesiyle verilebilir (krş. 2. ve 3. maddeler). Ancak somut değişiklik normatif bir karaktere sahip değilse ve içerik, amaç ve boyut bakımından önceden imzalanmış bir sözleşmede öngörülen sözleşme değişikliği yöntemine bağlı ise önceki bir onay söz konusu olamaz.

Uluslararası hukuk anlaşması Anayasanın 80. maddesi'nin 1. fıkrasına göre yurt dışı ile yeterince ilişkilendirilmiş bir tüzük yetkisiyle yurt içinde yürürlüğe konulabiliyorsa, bir sözleşme kanununa gerek yoktur (krş. 3 madde).

1.2 Sözleşme Kanununun Biçimi

1.2.1 Başlık

1.2.1.1 **Başlıkta** uluslararası hukuk anlaşmasının tanımlamasından sonra “-ne, -na ilişkin kanun” sözcükleri yer almalıdır. Tanımın yerine kısa bir isim, çok sayıda sözleşme için toplu bir isim tercih edilebilir. Sözleşmenin imzalanış tarihi “Sözleşme” (veya benzeri) sözcüğünün ardında yer almalıdır.

Uluslararası hukuk anlaşmasının kendisinde öngörülmüşse veya uluslararası hukuk işlemlerinde kullanılıyor ise, tamamlayıcı olarak başlığa uluslararası hukuk anlaşmasının kısaltması da eklenebilir. Bu kısaltma, başlığın sonunda yuvarlak parantez içinde belirtilir, örn. “(MIGA-Sözleşmesi)”; BGBl. 1987 II S. 454.

1.2.1.2 Kanun taslağı **çok taraflı** sözleşmelerde aşağıdaki başlığı taşır:

“... tarihli
...konulu
sözleşmeye [v.b.] ilişkin
kanun taslağı.”

İki taraflı sözleşmelerde – sözleşme tanımlamasına uygun olarak – sözleşmenin tarafları da kanun taslağının başlığında yer almalıdır:

“... tarihli
...konulu

Almanya Federal Cumhuriyeti ile ... arasında imzalanmış olan
sözleşmeye [v.b.] ilişkin
kanun taslağı.”

1.2.1.3 Kanun taslağı bir sözleşmenin **değiştirilmesi** konusundaysa, kural olarak aşağıdaki şu başlık seçilmelidir:

“... tarihli
...konulu
...değişikliğine ilişkin
sözleşmeye [v.b.] ilişkin
kanun taslağı.”

1.2.1.4 Bir uluslararası hukuk anlaşmasına katılıma ilişkin bir bilginin başlığa alınmasına gerek yoktur.

1.2.2 Tamamlanma Tarihi

Tamamlanma tarihi bir kanun taslağında

„... Tarihli“

ibaresi bulunan bir satırla yasanın başlığının altında yer alır. Burada “Tarihli” sözcüğü büyük yazılmalıdır.

1.2.3 Giriş Bölümü

1.2.3.1 **Giriş bölümü** Federal Meclis tarafından kabul edilmiş fakat yayımlanmamış bir yasaya ve – yasaların yapılma usulüne göre gerekliyse - Federal Konseyi'nin onayına ilişkin bilgiler içerir.

Giriş bölümü kanun taslağının başında yer almalıdır.

1.2.3.2 Sözleşme yasasının giriş bölümünde bundan ötürü

(a) Federal Konsey'in onayını gerektiren yasalarda:

“Federal Meclisi, Federal Konsey'in onayıyla aşağıdaki yasayı kabul etmiştir:” (Federal Konsey'in onayını gerektiren tüzüklerde farklıdır; burada bu bilgi ilk olarak sonuç bölümünde yer alır – krş. 3.2.2 ve 3.3),

(b) Federal Konsey'in onayını gerektirmeyen yasalarda:

“Federal Meclis aşağıdaki yasayı kabul etmiştir.”,

(c) Anayasa'yı değiştiren yasalarda:

“Federal Meclis, Federal Konsey'in onayıyla aşağıdaki yasayı kabul etmiştir; Anayasanın 79. maddesinin 2. fıkrasına uyulmuştur.” Bu cümle Anayasada yapılacak şekli olmayan bir değişiklikte (Anayasanın 23. maddesi'nin 1 fıkrasının 3. cümlesi) de kullanılmalıdır; krş. Avrupa Birliği'ne ilişkin 7 Şubat 1992 tarihli sözleşmeye ilişkin kanun (BGBl. 1992 II S. 1251),

şeklinde yer almalıdır.

1.2.3.3 Federal Konsey, Almanya Federal Hükümeti'nin görüşüne aykırı olarak sözleşme yasasının onaya ihtiyaç duyduğu düşüncesindeyse ve açıkça onayını verdiği takdirde, onay zorunluluğu konusunu yetkili bakanlık tarafından Federal İçişleri Bakanlığı ve Federal Adalet Bakanlığı'yla birlikte yeniden değerlendirecektir. Almanya Federal Hükümeti tarafından yapılan değerlendirmede uluslararası hukuk anlaşmasının veya yasanın bir onay zorunluluğunu gerektirecek hükümler içermediği sonucuna ulaşıldığı takdirde, Federal Konsey'in açıkça verilmiş onayına rağmen, sözleşme yasasının onay zorunluluğunun bulunmadığı ilan edilir. Onay zorunluluğunun bulunmadığı kararına varan federal bakanlıkların görüşü, orijinal kararın düzenleme için gönderilmesi esnasında kısaca ortaya konulmalıdır (GGO'nun 59. madde, 2. fıkrası).

1.2.4 Sözleşme Yasasının Bölümlendirilmesi

Sözleşme yasası **maddelere** ayrılmalıdır (GGO'nun 42. maddesi 2. fıkrasının 6. Eki'nin 3. numarası 4. cümlesi). Birden fazla düzenleme düşüncesi içeren maddeler, fıkralara ayrılmalıdır.

1.2.5 Onay Bölümü (Sözleşme Yasasının 1. Maddesi)

1.2.5.1 Sözleşme yasasının 1. maddesi'nin 1. cümlesi uluslararası hukuk anlaşmasına ilişkin kanun koyucunun onayını içermektedir. Bu esnada,

- (a) sözleşmenin eksiksiz ve kısaltılmamış ismi,
- (b) sözleşme tarihi,

(c) Almanya tarafından imza yetkisine sahip kişi tarafından imzanın atıldığı yer ve tarih hükmüne alınmalıdır. 2. Cümle'de ise 1. Cümle'de anılan sözleşmenin yayımını düzenler.

1.2.5.2 **Çok taraflı** sözleşmelerde 1. madde'nin 1. ve 2. cümleleri şu şekildedir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... konulu [v.b.]sözleşme [v.b.] onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda yayımlanmaktadır.”

Uluslararası hukuk anlaşmasının resmî bir Almanca metni bulunmuyor ise 2. cümle şu şekilde uygulanmalıdır:

“Sözleşme [v.b.] aşağıda resmi bir Almanca çeviriyle yayımlanmaktadır.”

Bu yöntem, konuları kısmen Avrupa Topluluklarının yetki alanlarına, kısmen de üye ülkelerin yetki alanlarına giren “Karma Sözleşmeler”de de kullanılmaktadır. Bu yetki dağılıma ilişkin bir bilgi notu kural olarak gerekçeye dahil edilmektedir (krş. 1.3.1.1).

İki taraflı sözleşmelerde – yine uluslararası hukuk anlaşmasının tanımına uygun olarak – sözleşme tarafları da dahil edilmelidir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti ile ... arasında imzalanmış olan ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.] onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda yayımlanmaktadır.”

Çok taraflı hükümet anlaşmalarında - yine uluslararası hukuk anlaşmasının tanımına uygun olarak – sözleşme tarafları da dahil edilmelidir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti ile ... arasında imzalanmış olan ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.] onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda yayımlanmaktadır.”

1.2.5.3 Özel Durumlar

(a) Uluslararası hukuk anlaşmasının Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalandığı tarih ile sözleşmenin imzalanış tarihi aynıysa, sadece imzalanma tarihi anılacaktır. 1. madde bu gibi durumlarda şu şekildedir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.] onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda yayımlanmaktadır.”

(b) İstisnai olarak sözleşmenin imzalandığı yer ile sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalandığı yer aynı değil ise, sözleşmenin imzalandığı yer “sözleşme” sözcüğünün [v.b.] arkasına “...tarihli” sözcüğüyle birlikte eklenecektir.

(c) İstisnai olarak federal kanun koyma yetkisine sahip organların onayının, sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmasından önce alınması durumunda 1. madde şu şekildedir:

“...’-de, -da ... tarihli ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.] onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda resmi bir Almanca çeviriyle yayımlanmaktadır.”

(d) Bir kanuna birden fazla sözleşme konu olduğu takdirde, aşağıdaki biçim önerilmektedir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan aşağıdaki sözleşmeler onaylanmıştır:

... konulu sözleşme [v.b.]

... sözleşmesi [v.b.]

... sözleşmesi [v.b.]

Bu sözleşmeler [v.b.] aşağıda resmi bir Almanca çeviriyle yayımlanmaktadır.”

Veya:

“aşağıdaki uluslararası hukuk anlaşmaları onaylanmaktadır:

...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... konulu anlaşma [v.b.]

...’-de, -da ... tarihli anlaşma

...’-de, -da ... tarihli anlaşma

Bu anlaşmalar [v.b.] aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.”

(e) Almanya Federal Cumhuriyeti’nin bir uluslararası hukuk anlaşmasına **katılımı** durumunda, 1. madde şu şekilde ele alınacaktır:

“Almanya Federal Cumhuriyeti’nin ... [yer] ... [tarih] ... konulu anlaşmasına katılımı onaylanmıştır. Sözleşme [v.b.] aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.”

(f) Sözleşme yasası, bir sözleşme yasasının konusu olan bir sözleşmede değişiklik yapılmasını öngörüyor ise, ek olarak eski sözleşme yasasının bulunduğu yer de belirtilmelidir. Bu sözleşme zaten bir kez değiştirilmiş ise, bu değişiklik – ve birden fazla kere değiştirilmişse – bulunduğu son yer belirtilmelidir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... tarihli ... konulu (BGB1. 20.. II S. ...) [ayrıca ek olarak: ... tarihli (BGB1. 20.. II S. ...) protokol [v.b.] ile değişmiştir/son olarak değiştirilmiştir] sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin protokol [v.b.] onaylanmıştır. Bu protokol [v.b.] aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.”

(g) Önerilen değişiklik uluslararası bir konferansta alınan “**karar**” ile kabul edilmiş ise onay cümlesi şu şekildedir:

“... [konferansın ismi] tarafından ... [konferansın yapıldığı yer] ‘-de, -da ... [karar tarihi] tarihinde alınan karar ile ... tarihli ... konulu [v.b.] (BGB1. 20.. II S. ...) sözleşmede yapılacak değişiklik onaylanmaktadır. Karar [v.b.] aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.”

(h) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO Sözleşmeleri) için genel olarak aşağıdaki şekil koşulu kullanılmaktadır:

“...’-da, -de ... tarihinde Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı tarafından kabul edilen ... konulu sözleşme onaylanmaktadır. Bu sözleşme aşağıda resmi bir Almanca çeviriyle yayımlanmaktadır.”

1.2.5.4 Viyana Sözleşmesi’nin (BGBl. 1985 II S. 926) 31. maddesi 2. fıkrası b bendi anlamında uluslararası hukuk anlaşmalarıyla bağlantılı olan **diğer belgelerde** (ekler, uzlaşmalar, protokoller, notalar, ortak ve tek taraflı açıklamalar) Sözleşme Yasası’nın 1. maddesinin 1. fıkrasının içeriği için aşağıda belirtilen hususlar geçerlidir:

(a) İlgili belgeler sözleşmede açıkça bir unsur olarak belirtilmiş iseler, onay cümlesinde bir kez daha belirtilmelerine gerek yoktur.

(b) Bu tür diğer belgeler sözleşmede belirtilmemişse, içeriklerinden ötürü mü, yoksa bağlamın bütünlüğü açısından mı meclis onayı gerektirdikleri incelenmelidir. Meclis onayı kural olarak sözleşmenin bütün bağımsız olmayan kısımlarını kapsamalıdır. Bu yüzden diğer belgeler 1. madde’de özellikle belirtilmelidir.

Bu koşulları yerine getirmeyen belgeler sözleşmenin eki olarak (bkz. 1.5) bilgi niteliğinde kanun koyma organlarına sunulmalıdır. Söz konusu diğer belgelerin yayımlanması, yetkili daireler tarafından ayrı bir şekilde ilan edilebilir.

1.2.5.5 Uluslararası hukuk anlaşmalarına eklenecek olan **çekinceler** ve diğer **açıklamalar** normal olarak sözleşme yasasının konusu olmaz. Sadece komisyon raporunda yer alır. İstisnai olarak bir onay durumunda belirli bir çekince konulabileceğinin yasaya yazılması gerekiyor ise, bu çekince sözleşme yasasında yer almamalıdır.

İmza esnasında konulan bir çekince, aşağıda belirtilen biçimde onay cümlesine alınabilir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... tarihli ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.], imza esnasında sözleşmenin --- maddesine konulan çekinceyle birlikte onaylanmaktadır.”

İmza esnasında bir çekince konulmadığı takdirde, aşağıdaki ifade kullanılabilir:

“...’-de, -da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış olan ... tarihli ... konulu [v.b.] sözleşme [v.b.], Almanya Federal Cumhuriyeti’nin onay belgesinin güvence altına alınmasında sözleşmenin ... maddelerinde öngörülen çekinceleri koymasına göre onaylanacaktır.”

Münferit durumlarda bu ifade, Dışişleri Bakanlığı ve Federal Adalet Bakanlığı’yla görüşülerek teyit edilecektir.

Ek 1

1.2.6 Yürürlüğe Girme Tarihi

(Sözleşme Kanununun 2. Maddesi)

1.2.6.1 Her sözleşme kanunu yürürlüğe gireceği tarihi belirlemelidir (Anayasanın 82. maddesi 2. fıkrası, 1. cümlesi). Buna uygun olarak fıkra 1’de sözleşme yasasının hangi tarihte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmaktadır. Fıkra 2’de sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti’nde **uluslararası hukuk bakımından yürürlüğe** gireceği tarihin Federal Resmi Gazete’de ilan edileceği hükme bağlanmaktadır.

1.2.6.2 Yürürlüğe girme koşulları aşağıda belirtildiği gibidir:

(a) **İki taraflı** sözleşmelerde

“(1) Bu kanun ilanını izleyen günde yürürlüğe girer. (2) Sözleşmenin [v.b.] ... maddesine ... fıkrasına göre yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete’de ilan edilecektir.”

(b) **Çok taraflı** sözleşmelerde

“(1) Bu kanun ilanını izleyen günde yürürlüğe girer. (2) Sözleşmenin [v.b.] ... maddesine ... fıkrasına göre Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete’de ilan edilecektir.”

1.2.6.3 Sözleşmenin dışında diğer belgelerin (bkz. 1.2.5.4) anılmasına, ancak bu belgelerin onay cümlesinde yer alması veya sözleşmeden başka bir tarihte geçerlilik kazanmaları durumunda gerek vardır.

1.2.6.4 Uluslararası hukuk anlaşması, **geçmişe etkili** olarak yürürlüğe girecekse, - geçmişe etki istisnai olarak anayasa hukukuna uygun ise – sözleşme yasasının da bu tarihte etkinlik kazanması gerekmektedir; anayasa hukukuna bağlı nedenlerden ötürü uluslararası hukuktan kaynaklanan yükümlülükler sözleşme yasasından önce geçerlilik kazanamazlar. Geçerli bir geçmişe etkili yürürlüğe girme durumunda, yürürlüğe girme hükmü şu şekildedir:

“(1) Bu kanun ... tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.”

1.2.7 Sonuç Bölümü

1.2.7.1 Sonuç bölümü aynı zamanda bir **ilan talimatı** (GGO’nun 58. maddesi 2. fıkrası 3. cümlesi 4. numarası) da içermektedir. Bu ilan talimatı normal olarak yasanın oluşturulmasından sonra kullanılmaktadır ve bundan ötürü henüz sözleşme yasası taslağına alınmamalıdır.

1.2.7.2 Kanun Alman Federal Konseyi’nin onayını gerektiriyorsa sonuç bölümü şu şekilde olacaktır:

“İşbu kanun tamamlanmıştır. Federal Resmi Gazete’de ilan edilmesi gerekmektedir..”

1.2.7.3 Kanun Alman Federal Konseyi’nin onayını gerektirmiyorsa (GGO’nun 58. maddesi 2. fıkrası 3. cümlesi), sonuç bölümü şu şekilde olacaktır:

“Alman Federal Konseyi’nin Anayasal hakları korunmuştur. İşbu kanun tamamlanmıştır. Federal Resmi Gazete’de ilan edilmesi gerekmektedir.”

1.3 Sözleşme Kanununun Gerekçesi

Her sözleşme kanunu bir “sözleşme kanunu gerekçesi”nde açıklanmalıdır.

1.3.1 Onay Bölümüne İlişkin (Sözleşme Kanununun 1. Maddesi)

1.3.1.1 Kura olarak gerekçe şu şekildedir:

„1. Maddeye İlişkin

Sözleşmeye [v.b.] Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi uygulanmalıdır, çünkü sözleşme [v.b.] federal kanun koyma yetkisi konularıyla ilgilidir.”

Söz konusu olan bir “Karma Sözleşme” (sözleşmenin Avrupa Toplulukları ve üye ülkeleri tarafından imzalanması) ise gerekçe şekilde tamamlanacaktır:

“Avrupa Toplulukları üye ülkeleri yetki alanında bulunduğu takdirde, federal kanun koyma yetkisinin konularıyla ilgili olduğu için, sözleşmeye Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi uygulanmalıdır.”

1.3.1.2 Almanya Federal Cumhuriyeti’nin politik ilişkilerini düzenleyen (bkz. 1.1.2) sözleşmelerin gerekçesi şu şekilde kaleme alınacaktır:

“1. Maddeye İlişkin

Sözleşmeye [v.b.] Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi uygulanmalıdır, çünkü Almanya Federal Cumhuriyeti’nin politik ilişkilerini düzenlemektedir.”

1.3.1.3 Kanun Federal Konsey’in onayını gerektiriyorsa, gerekçeye Anayasa’nın onayla ilgili düzenlemelerine ilişkin bir ifade eklenmelidir:

“Anayasa’nın ... Maddesi ... Fıkrası uyarınca Federal Konsey’in onayı gereklidir, çünkü...”

1.3.2 Yürürlüğe girme Tarihine İlişkin

(Sözleşme Kanunu’nun 2. Maddesi)

Çok taraflı sözleşmelerin yürürlüğe girme tarihlerinin gerekçesi şu şekilde kaleme alınmalıdır:

“2. Maddeye İlişkin

1. Madde’de belirtilen hüküm, Anayasanın 82. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesinin getirdiği koşullara karşılık gelmektedir.

2. Fıkra göre sözleşmenin [v.b.] ... Maddesi ... Fıkrası gereğince Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe girme tarihi, Federal Resmi Gazete’de ilan edilmelidir.”

İki taraflı sözleşmelerde “Almanya Federal Cumhuriyeti’nde” sözcükleri kalkmalıdır.

1.4 Sözleşme Kanununun Sonuç Bölümü

Sözleşme yasınının maddelerine ilişkin gerekçelerin sonunda bir “son söz” eklenmelidir (içerik için bkz. GGO’nun 44. maddesi).

1.5 Rapor

Hükümet nüshasında sözleşme yasasının gerekçesinin ardından ve sözleşmenin sözleşme metninin sunumu bir “rapor”da açıklanmalıdır. “Genel” başlığına sahip olan bir bölümde sözleşmenin anlamı, amacı ve tarihi, sözleşmenin yapılış nedenleri ve iç hukukta söz konusu sözleşmeye bağlı olarak meydana gelen değişiklikler ortaya konulmalıdır. “Özel Hususlar” başlıklı bir bölümde sözleşmenin hükümleri içeriklerine, diğer düzenlemelerle olan ilişkilerine ve etkilerine bağlı olarak ortaya konulmalıdır.

Mevcut olduğu takdirde rapora sözleşmeyle ilgili diğer belgeler de eklenmelidir (bkz. yukarıda 1.2.5.4).

1.6 Yabancı Dildeki Sözleşme Metinlerinin Yayınlanması

Sözleşme yasasının 1. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen uluslararası hukuk anlaşmalarının yayımlanması, aşağıda belirtilen ilkelere göre gerçekleştirilmelidir:

1.6.1 **İki taraflı** sözleşmelerde yayımın esas olarak resmî sözleşme dillerinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Sözleşmenin diğer sözleşme tarafının dilinde yayımlanmasından, bu yayımın çok alışılmadık harflerle gerçekleştirilmesi gerektiği veya daha somut olarak ortaya çıkan özel durumlar nedeniyle karşılanması mümkün olmayan masraflara neden olduğu takdirde istisnai olarak imtina edilebilir. Birleşmiş Milletlerin resmi dillerinden birinde kullanılan harfler, alışılmadık harfler olarak değerlendirilemez. Bir ortak dil kullanıldığı takdirde, – Almanca dilindeki metnin yanında – ortak dildeki yayım yeterli olacaktır.

1.6.2 **Çok taraflı** sözleşmelerde Almanca sözleşme metninin veya resmi Almanca çevirisinin yanında İngilizce ve/veya Fransızca metni yayımlamak yeterli olacaktır. Başka dillerdeki resmî metinler ancak pratik bir ihtiyaç veya önemli gerekçeler söz konusu olduğu takdirde yayımlanmalıdır.

1.6.3 **Avrupa Toplulukları** çerçevesindeki sözleşmeler resmî Almanca sözleşme metninde yayımlanmalıdır. Sözleşmeler yayımlanırken Federal Resmi Gazete Kısım II’de, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nde bulunduğu yere (en geç yürürlüğe girmenin ilanında) atıf yapılmalıdır.

1.6.4 Almanca metnin yayımı veya metnin resmî Almanca çevirisi ya da diğer dillerdeki metinlerin yayımı, kural olarak özet biçiminde gerçekleştirilir.

1.7 Hükümet Metninden Önce Basım

Federal Adalet Dairesi’nde bulunan Federal Resmi Gazete Kısım II’nin Yazı İşleri, kanun taslağını gerekçesiyle, yayımlandığı dillerdeki kanun metniyle ve raporla birlikte, nihai hükümet nüshasının gönderilmesine kadar gerçekleştirilmesini mümkün kılacak şekilde (GGO’nun 73. maddesi 1. fıkrası) ulaştırılmalıdır.

2 Sözleşme Kanununda Tamamlayıcı Düzenlemeler

2.1 “İç Hukuka İlişkin Hükümlerin Yer Almaması”

Sözleşme kanununa uluslararası hukuk anlaşmasının iç hukuk uygulamasına ilişkin düzenlemeleri alınmamalıdır. Bunun nedeni uluslararası hukuk anlaşmalarının meclis görüşmelerinde (GOBT'nin 78. maddesi 1. fıkrası, 81. maddesi 4. fıkrası, 82. maddesi 2. fıkrası ve 86. maddesi 4. cümlesi) özel bir biçimde ele alınması, iç hukuktaki düzenlemelerin Federal Resmi Gazete Kısım I'de ve uluslararası hukuk sözleşmelerinin Federal Resmi Gazete Kısım II'de (GGO'nun 76. maddesi 1. ve 2. fıkraları) yayımlanması ve bunların ayrı ayrı yerlerde belgelendirilmeleridir.

Bundan ötürü iç hukuk düzenlemeleri, kural olarak özel bir **uygulama kanununa** tabi olmalıdır.

Ancak bazı belirli durumlarda, özellikle sadece bir anlaşmada yapılan değişiklikleri geçerli kılan tüzükleri çıkarma yetkisi söz konusu olduğunda (krş. 2.3) ve uluslararası hukuk sözleşmelerinin uygulanmasında ölçüt olarak alınacak koşulların değiştirilmesine ilişkin düzenlemelerde istisnaların yapılması yerinde olabilir.

2.2 Ceza ve Para Cezası Hükümleri

2.2.1 Sözleşme, sözleşme taraflarının bazı davranış biçimleri için **cezai yükümlülük** getiriyorsa, özel ceza hükümlerinin çıkartılması gerekmektedir (Anayasanın 103. maddesinin 2. Fıkrası). Aynı durum kazanç müsaderesi ve eşya müsaderesi hükümleri için de geçerlidir. Şayet ilgili durum sözleşmede yeteri kadar açık bir şekilde belirlenmemişse, takibat sözleşmedeki ilgili hükümlere atıfta bulunularak ve ceza hukuku bakımından eşzamanlı düzenlemeler çerçevesinde yapılır. Uluslararası hukuk sözleşmesindeki ilgili hüküm anayasa hukukunun belirlilik ilkesine (Anayasanın 103. maddesi 2. fıkrası) uygun düşmüyorsa, durum, yasada bağımsız olarak formüle edilecektir. Aynı şey para cezası için de geçerlidir.

Anlaşmaların uygulanmasına ilişkin iç hukuka yönelik düzenlemeler Bulunduğu yer bilgisi A'da bulunurken, anlaşmaların ve anlaşmalara bağlı sözleşme yasalarının dokümantasyonu sadece Bulunduğu yer bilgisi B'de gerçekleşecektir.

2.2.2 Sözleşme, sözleşme taraflarını, belirli bazı davranış tarzlarında belirli bir takibat türü öngörmeden takibatta bulunmaya yükümlü kılıyorsa, bu durumda bu yükümlülüğün **ceza ve para cezası hükümlerinin** uygulanmasıyla yerine getirilmesi, Almanya Federal Cumhuriyeti'ne bırakılmıştır. Bu gibi durumlarda bir ceza takibatı ancak bu ceza takibatı kaçınılmaz ise, bilhassa cezai işleme tabi tutulacak eylem tarzı haksızlık içeriği ve sosyal zararı bakımından bir para cezasıyla – ceza ve para cezası takibatıyla ilgili diğer yurtiçi hükümlerin dikkate alınmasıyla - karşılanamayacak boyuttaysa gerçekleşebilir. Sadece idari bir haksızlık söz konusuysa, kural olarak para cezası hükümleri yeterli olmaktadır.

Ceza ve para cezası hükümlerinin formüle edilmesi için “Yan ceza Hukukunda ceza ve para cezası hükümlerinin şekillendirilmesine ilişkin öneriler”e atıfta bulunulmalıdır (16.7.1999 tarihli Federal Resmî İlan Gazete Ek Numara 178a).

2.2.3 Ceza ve para cezası hükmü, zorunluluğunun ortaya konulmasıyla birlikte sözleşme yasasının gerekçesinde açıklanmalıdır.

Madde 2.2.2 durumlarında ceza hukuku takibatı zorunluluğunun ayrı olarak açıklanması gerekmektedir.

2.3 Tüzük Çıkarma Yetkisi

2.3.1 Çok taraflı uluslararası hukuk sözleşmeleri, sözleşme devletlerinin ya da belirli sözleşme organlarının karar almak suretiyle sözleşmelerde değişiklik ya da ek yapmaları imkânını giderek artan ölçüde öngörmektedir. İki taraflı sözleşmeler de belirli koşullar altında tamamlayıcı düzenlemeler üzerinde uzlaşmaya ilişkin hükümler içermektedir. Burada kanun koyma konularıyla ilgili olan ve bundan ötürü Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi gereğince federal kanun koyma yetkisine sahip olan kanun koyma organlarının onayını veya katılımını gerektiren sözleşme değişiklikleri veya ekleri söz konusuysa, kanun koyucunun yükünün azaltılması amacıyla, değişikliğe veya eke konu olan hususun içerik, amaç ve kapsam bakımından (Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 2. cümlesi) yeterince belirlenmiş olması durumunda, sözleşme yasasında bu tür değişiklik ve eklerin tüzükler yoluyla uygulanmasını sağlayacak bir yetkilendirme öngörülmalıdır. Bu yetkilendirme hangi durumlarda ve hangi amaçlarda kullanılabilineceğinin öngörülmesine izin verecek kadar belirli bir şekilde kaleme alınmalıdır.

2.3.2 Bu maksatla sözleşmedeki ilgili düzenlemeye yapılacak somut bir atıf yolu kullanılabilir:

“Federal Almanya Hükümeti (gereğinde Federal ... Bakanlığı) ... Madde uyarınca sözleşmenin [v.b.] ... Maddesinde [Bölüm v.b.] yapılan değişiklikleri tüzükler yoluyla Federal Konsey’in onayıyla/onayı olmaksızın yürürlüğe koymaya yetkilendirilmiştir.”

2.3.3 Ancak bu yetki, içeriği, amaç ve kapsamı bağımsız olarak da belirleyebilir:

“Almanya Federal Hükümeti (gereğinde Federal ... Bakanlığı) tüzük yoluyla Federal Konsey’in onayıyla/onayı olmaksızın sözleşmenin ... maddelerinin uygulanmasına ilişkin şu konularda hükümler ilan edebilir:

1. ...
2. ...
3. ...”

Bu tür bir kanun aynı zamanda Bulunduğu yer bilgisi A’da da yer almalıdır.

2.3.4 Düzenleme çerçevesi uluslararası hukuk anlaşması tarafından içerik, amaç ve kapsam bakımından bir bütün olarak açık bir şekilde belirlenmişse, şu şekilde bir yazım da tercih edilebilir:

“Federal Almanya Hükümeti (gereğinde Federal ... Bakanlığı) sözleşmenin ... maddesinde/maddelerinde [ek v.b.] yapılan değişiklikleri sözleşme [v.b.] hedefleri çerçevesinde bulunan ... maddesi uyarınca tüzükler yoluyla Federal Konsey’in onayıyla/onayı olmaksızın yürürlüğe koymaya yetkilendirilmiştir.”

2.3.5 **Gereğince** yetkinin içeriği, amacı ve kapsamı bir kez daha tek tek açıklanmalıdır.

2.4. Yeni Düzenlemenin İlanı Yetkisi

Bir uluslararası hukuk sözleşmesinde yapılacak kapsamlı değişikliklerde, sözleşmenin yeni metninin ilanı uygun olabilir. Bu gibi durumlarda, değiştirilecek anlaşmaya ilişkin yasada yetkili federal bakanlığın sözleşmenin yeni metnini ilan edebileceği öngörülmelidir.

“... Federal Bakanlığı ... tarihli ... konulu sözleşmeyi [v.b.] ... tarihli protokol [v.b.] ile değiştirilmiş metnini (resmi bir Almanca çevirisiyle) ... tarihinden itibaren geçerli metin olarak ilan edebilir.”

3 Uluslararası Hukuk Sözleşmelerinin Tüzükler Aracılığıyla Uygulanmaya Konulması

3.1 Koşullar

3.1.1 İçeriği itibarıyla federal kanun koyma yetkisi konularıyla ilgili olan (Anayasa'nın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi) bir uluslararası hukuk sözleşmesi, Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası uyarınca bir tüzük tarafından verilen yetkiyle ülke içinde yürürlüğe konulabiliyorsa, bir sözleşme yasasına ihtiyaç duyulmaz. Tüzük yetkilendirmesi – Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrasında anılan koşullar dışında – ülke dışıyla, yani en azından uluslararası hukuk sözleşmelerinin uygulanmasına da yönelik olmalıdır. Metin bu konu hakkında bir sonuca ulaşmayı mümkün kılmıyorsa, bu durumda yetkilendirici kanun tarafından ele alınan konunun ve bu hukuk alanının uluslararası hukuk sözleşmelerindeki düzenleme uygulamalarının dikkate alınmasıyla yapılacak bir yorum ile, tüzüğün verdiği yetkinin uluslararası hukuk sözleşmelerinin yürürlüğe konulmasını da kapsayıp kapsamadığı tespit edilmelidir.

3.1.2 En sık kullanıldığı durumlar şunlardır:

(a) Hangi devletle imzalandıklarından bağımsız olarak belirli türden sözleşmelerin uygulamaya konulması için tüzük yetkilendirmeleri (Uluslararası Örgütlerin imtiyazlarına ve muafiyetlerine ilişkin sözleşmeler; pasaport ve vize sistemi; dış ticaret; uluslararası trafik; balıkçılık; sosyal güvenlik v.b.),

(b) İki veya çok taraflı sözleşmelerde yapılacak değişikliklerin veya eklerin uygulanmasına ilişkin tüzüklerin yetkilendirmeleri (bkz. 2.3).

3.2 Sözleşmeye Dayanan Tüzüklerin Metni

Tüzüklerin yazımında, şayet sonradan farklı bir durum belirtilmemişse, bu yönergenin 1. ve 2. maddeleri geçerlidir. Tüzüğün ceza ve para cezaları hükümleri içermesi durumunda (bkz. 2.2), Anayasanın 103. maddesi 2. fıkrası dikkate alınmalıdır. Uluslararası hukuk sözleşmeleri ve bunların yürürlüğe konulmaları için çıkartılan tüzükler Federal Resmi Gazete Kısım II'de yayımlanır ve Bulunduğu yer bilgisi B'de belgelendirilir; anlaşmaların uygulanması için yapılan ülke içi düzenlemeler Bulunduğu yer bilgisi A'ya kaydedilir.

3.2.1 Temel İlke

1.2.1’de yasanın başlığına ilişkin söylenenler geçerlidir. “... Sözleşmesinin Yürürlüğe Konulmasına İlişkin Tüzük” karmaşık ifadelerden kaçınılmalıdır.

3.2.2 Giriş Metni

Tüzüğün giriş bölümünde yetkilendirici kanuni hüküm açık bir şekilde belirtilmelidir (Anayasanın 80. maddesi 1. fıkrası 3. cümlesi). Yasaların giriş metinlerinin aksine tüzüklerin giriş metinlerinde söz konusu tüzüğün Federal Konsey’in onayıyla çıkarılıp çıkarılmadığı belirtilmemektedir. Federal Konsey’in onayını gerektiren tüzüklerde, Federal Konsey ile Almanya Federal Hükümeti arasında yapılan bir anlaşma nedeniyle bu bilgi ilk olarak tüzüğün sonuç bölümünde yer alır.

3.2.3 Bölümlendirme

Uluslararası hukuk anlaşmalarının uygulanmasına ilişkin tüzükler de kural olarak maddelere ve - gerektiği takdirde – fıkralara ayrılmalıdır (GGO’nun 62. maddesi, 2 fıkrası, 1. cümlesi, 42. maddesi, 2. fıkrası, 1. cümlesi ve 6. ek 3 numara ile bağlantılı olarak 73. madde , 3. fıkra 3. cümlesi)

3.2.4 Yürürlüğe girme Bölümü (1. madde)

Çok taraflı sözleşmelere ilişkin tüzüklerde **kural olarak** 1. madde şu şekilde dile getirilir:

“...-de,-da ...tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanan ...tarihli ...konulu sözleşme [v.b.] yürürlüğe konulmaktadır. Sözleşme [v.b.] aşağıda resmi bir Almanca çeviriyle yayımlanmaktadır.”

İki taraflı sözleşmelerde sözleşme tarafları da belirtilmelidir:

“...-de,-da ...tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti ile ... arasında imzalanan ...konulu sözleşme [v.b.] yürürlüğe konulmaktadır. Tüzük [v.b.] aşağıda yayımlanmaktadır.”

3.2.5 Yürürlüğe Girme ve Yürürlükten Kaldırma Tarihi (2. madde)

Uluslararası hukuk sözleşmesinin yürürlüğe girme tarihi tüzüğün çıkarılışı esnasında belirlenmişse, yürürlüğe girme düzenlemeleri ve yürürlükten kaldırmaya ilişkin düzenlemeler aşağıdaki gibi kaleme alınmalıdır:

“(1) Bu tüzük ... tarihinde yürürlüğe girecektir. ... de [uluslararası hukuk anlaşmasının kısa tanımı] ...maddesi ...fıkrası uyarınca aynı gün Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe girecektir.

(2) Bu tüzük sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlükten kalkacağı gün yürürlükten kalkacaktır. Yürürlükten kaldırma günü Federal Resmi Gazete’de ilan edilmelidir.”

Uluslararası hukuk sözleşmesinin Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe gireceği tarih henüz **belirlenemiyorsa**, kural olarak şu şekilde bir düzenleme yapılır:

“(1) Bu tüzük, ...’nın [uluslararası hukuk anlaşmasının kısa ismi] ...maddesi ...fıkrası uyarınca Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe gireceği gün, yürürlüğe girecektir.

(2) Bu tüzük sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlükten kalkacağı gün yürürlükten kalkacaktır.

(3) Yürürlüğe girme günü ve yürürlükten kaldırılış günü Federal Resmi Gazete'de ilan edilmelidir.“

Bu gibi durumlarda tüzükte ek olarak tüzüklerin ve uluslararası hukuk anlaşmasının yürürlüğe gireceği tarih de belirtilmelidir.

İki taraflı anlaşmalarda “Almanya Federal Cumhuriyeti'nde” ibaresi yer almamaktadır.

3.3 Sonuç Bölümü

Federal Konsey'in onayını gerektiren bir tüzüğe şu sonuç bölümü eklenmelidir:

„Federal Konsey tarafından onaylanmıştır.”

Sonuç bölümü tamamlanma yeri ve tarihinin belirtilmesiyle sonlanmaktadır.

3.4 Tüzüğün Gerekçesi

Bir tüzüğün hükümete sunulması için bir gerekçenin eklenmesi gerekmektedir (GGO'nun 62. maddesi, 2. fıkrası, 1. cümlesi ve 42. maddesi, 1. fıkrası ile bağlantılı olarak 73. maddesi, 3. fıkrası 3. cümlesi). Tüzüğün Avrupa Birliği hukukuyla ilgili olması, Federal Konsey'in onayını gerektirmesi, yetkilendirici yasada kamu bütçeleri üzerinde henüz ortaya konulmamış mali etkilerinin olması, fiyatlar veya fiyat seviyesi, özellikle de tüketici fiyatları seviyesi üzerinde etkilerinin olması durumunda bir gerekçenin eklenmesi özellikle gerekmektedir (GGO'nun 62. maddesi, 2. fıkrası, 2. cümlesi ve 44. maddesi ile bağlantılı olarak 73. maddesi, 3. fıkrası, 3. cümlesi).

Tüzük birden fazla kanuni dayanağa sahipse, gerekçede tek tek hükümlerin hangi kanuni dayanağa sahip olduklarının belirtilmesi gerekmektedir.

Bunun dışında bu yönergenin 1.3. maddesi aynen geçerlidir.

3.5 Sonuç Bölümü ve Rapor

Tüzüğe ilişkin sonuç bölümü ve rapor için bu yönergenin 1.4. ve 1.5. maddeleri aynen geçerlidir.

4 Örnek

Örnek A

İki taraflı bir sözleşmeye ilişkin kanun taslağı

... tarihli taslak¹

Taslak

Almanya Federal Cumhuriyeti

ile ... arasında

... konulu ve ... tarihli sözleşmeye ilişkin

kanun

Federal Meclis'i (gerektiğinde: Federal Konsey'in onayıyla) aşağıdaki yasaı kabul etmiştir:

Madde 1

...-de,-da ... tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti ile ... arasında imzalanmış olan ... konulu² (gerektiğinde: sözleşmeye ve iki ülke arasındaki karşılıklı nota vermeye ilişkin protokol)³ sözleşme onaylanmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve iki ülke arasında karşılıklı nota verme) aşağıda yayımlanmaktadır.

Madde 2

Bu kanun ilanını izleyen günde (gerektiğinde: bir başka tarihte) yürürlüğe girer.

Sözleşmenin [v.b.] ... maddesine ... fıkrasına göre (gerektiğinde: protokol ve iki ülke arasında karşılıklı nota verme) yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete'de ilan edilecektir.

Yasanın oluşmasından sonra GGO'nun 58. maddesi uyarınca gerekli olan eklemeler yetkili dairelerin talebi durumunda orijinal metnin yazımı için Federal Resmi Gazete Bölüm II'nin Federal Adalet Bakanlığı'nda bulunan Yazı İşleri Kurulu'na iletilir (örn. Sonuç bölümü, ilan bölümü, imza sırası).

İlk kanun metninin oluşturulmasından sonra aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

(a) Sonuç bölümünden sonra tamamlanma tarihi ve tarih, cumhurbaşkanı tarafından eklenecektir.

(b) İmzaya yetkili birinin yokluğunda matbu olarak veya el yazısıyla " ... için. ... [temsilcinin ismi] sözcükleri eklenecektir.

1 Taslağın hükümete sunulmasıyla birlikte bu kayıt da düşecektir.

2 Sözleşmenin eksiksiz ve kısaltılmamış ismi.

3 Diğer belgeler için bkz. yukarıda Madde 1.2.5.4.

Örnek B

Çok taraflı bir sözleşmeye ilişkin kanun taslağı
(tamamlayıcı düzenlemelerle birlikte)
... tarihli taslak
Taslak
... tarihli ... konulu sözleşmeye ilişkin
kanun

Federal Meclis'i (gerektiğinde: Federal Konsey'in onayıyla) müteakip yasayı çıkarmıştır:

Madde 1

“...’-de,-da ...tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış (ya da: ...’-de,-da ...konferansı tarafından kabul edilen) olan ...konulu¹ (gerektiğinde: sözleşmeye ve iki ülke arasında yazışmaya ilişkin protokol)² sözleşme onaylanmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve iki ülke arasında karşılıklı nota verme) aşağıda yayımlanmaktadır.
(gereğinde:)

Madde 2

Almanya Federal Hükümeti (gereğinde Federal ... Bakanlığı) tüzük yoluyla Federal Konsey'in onayıyla/onayı olmaksızın sözleşmenin ... maddelerinin uygulanmasına ilişkin şu konularda hükümler ilan edebilir:

1. ...
2. ...

Madde 3

- (1) Bu kanun ilanını izleyen günde yürürlüğe girer.
- (2) Sözleşmenin ... maddesine ... fıkrasına göre (gerektiğinde: protokol ve yazışma) Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete'de ilan edilecektir.

Krş. Örnek A.'ya ilişkin açıklamalar

---

1 Almanya Federal Cumhuriyeti'nin anlaşmayı imzaladığı tarih ile sözleşmenin imzalandığı tarih birbiriyle aynıysa, tarih bilgisi düşmektedir.

2 Sözleşmenin eksiksiz ve kısaltılmamış ismi.

Örnek C

Çok taraflı bir sözleşmeye katılıma
ilişkin kanun taslağı
... tarihli taslak
Taslak
... tarihli ... konulu
sözleşmeye ilişkin
kanun

Federal Meclis'i (gerektiğinde: Federal Konsey'in onayıyla) aşağıdaki yasayı kabul etmiştir:

Madde 1

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin ...tarihli ...konulu sözleşmeye (gerektiğinde: sözleşmenin protokolü ve yazışmaları) onaylanmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.

Madde 2

- (1) Bu kanun ilanını izleyen günde yürürlüğe girer.
- (2) Sözleşmenin ... maddesine ... fıkrasına göre (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete'de ilan edilecektir.

Örnek D

Çok taraflı bir sözleşmede değişiklik yapılmasına ilişkin kanun taslağı Taslak

... tarihli ... konulu
Sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin
kanun

Federal Meclis'i (gerektiğinde: Federal Konsey'in onayıyla) aşağıdaki yasa'yı kabul etmiştir:

Madde 1

...-de,-da ... tarihinde ... tarihli ... konulu sözleşmede değişiklik yapılmasına ilişkin Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanan protokol [gereğinde ek olarak: ... tarihli protokol tarafından değiştirilmiştir/son olarak değiştirilmiştir (BGBl. 20.. II S. ...)] onaylanmaktadır. Protokol [v.b.] aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.

Madde 2

- (1) Bu kanun ilanını izleyen günde yürürlüğe girer.
- (2) Protokolün [v.b.] ... maddesine ... fıkrasına göre Almanya Federal Cumhuriyeti'nde yürürlüğe gireceği gün, Federal Resmi Gazete'de ilan edilecektir.

Krş. Örnek A.'ya ilişkin açıklamalar.

Örnek E

Sözleşme Yasasının Gerekçesi

Ek 1'e İlişkin

Sözleşmeye [v.b.] Anayasanın 59. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesi uygulanmalıdır, çünkü sözleşme [v.b.] federal kanun koyma yetkisi konularıyla ilgilidir

(Politik sözleşmelerde: „... Almanya Federal Cumhuriyeti'nin politik ilişkilerini düzenlediği için.“)

(Gereğinde: Anayasa'nın ... maddesine göre Federal Konsey'in onayı gerekmektedir, çünkü ...)

Madde 2'ye İlişkin

1. Fıkroda belirtilen hüküm, Anayasanın 82. maddesi 2. fıkrası 1. cümlesinin getirdiği koşulları taşımaktadır.

2. Fıkroya göre sözleşmenin [v.b.] ... maddesi ... fıkrası ...cümlesi (Almanya Federal Cumhuriyeti'nde)¹ yürürlüğe girme tarihi, Federal Resmi Gazete'de ilan edilmelidir.

Sonuç²

1 İki tıfralı sözleşmelerde “Almanya Federal Cumhuriyeti” için ifadesi düşmektedir.

2 Bkz.buna ilişkin § (madde) 44 GGO.

Örnek F

İki taraflı bir tüzüğe ilişkin taslak

... tarihli taslak¹

Taslak

Almanya Federal Cumhuriyeti
ile ... arasında imzalanan
... tarihli ...konulu sözleşmeye ilişkin
tüzük

... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... paragrafı/maddesine dayanarak federal hükümet/... federal bakanlığı aşağıdaki düzenlemeyi yapmaktadır:

Madde 1

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin ...tarihli ...konulu sözleşmeye (gerektiğinde: sözleşmenin protokolü ve yazışmaları) onaylanmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır. ...'-de,-da ...tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti ile ... arasında imzalanan ... konulu sözleşme (gerektiğinde: sözleşmenin protokolü ve yazışmaları) yürürlüğe konulmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) aşağıda yayımlanmaktadır

Madde 2

- (1) Bu tüzük ... tarihinde yürürlüğe girecektir².
- (2) Aynı gün ...maddesi ...fıkrası uyarınca ... [uluslararası hukuk anlaşmasının kısa ismi yürürlüğe girecektir².
- (3) Bu tüzük, sözleşmenin yürürlükten kalkacağı gün yürürlükten kalkacaktır. Yürürlükten kaldırılış günü Federal Resmi Gazete'de ilan edilmelidir. (Gereğinde: Federal Konsey tarafından onaylanmıştır.)

---

1 Taslağın hükümete sunulmasıyla birlikte bu kayıt da düşecektir.

2 Uluslararası hukuk anlaşmasının yürürlüğe girme tarihinin henüz belli olmadığı durumları için: krş. Yönergeler 3.2.5 ve 2. Fıkıradaki "Almanya Federal Cumhuriyeti'nde" ekinin düşmesi durumunda, Örnek G'deki 2. Madde.

Örnek G

Cok taraflı bir tüzüğe ilişkin taslak

... tarihli taslak¹

Taslak

... tarihli ...konulu sözleşmeye ilişkin
tüzük

... tarihli yasanın (BGBl. ...) ... maddesine dayanarak federal hükümet/... federal bakanlığı aşağıdaki düzenlemeyi getirmektedir:

Madde 1

“...’-de,-da ...tarihinde Almanya Federal Cumhuriyeti tarafından imzalanmış (ya da: ...konferansı tarafından kabul edilen) olan ...konulu ...tarihli (gerektiğinde: sözleşme protokolü ve yazışmalar) sözleşme yürürlüğe konulmaktadır. Sözleşme (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) aşağıda (resmi bir Almanca çeviriyle) yayımlanmaktadır.

Madde 2

- (1) ... maddesine ... fıkrasına göre (gerektiğinde: protokol ve yazışmalar) sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlüğe gireceği gün, bu tüzük de yürürlüğe girecektir² .
- (2) Bu tüzük, sözleşmenin Almanya Federal Cumhuriyeti’nde yürürlükten kalkacağı gün yürürlükten kalkacaktır.
- (3) Yürürlüğe girme ve yürürlükten kaldırılma günü Federal Resmi Gazete’de ilan edilmelidir.

Krş. Örnek F’ye ilişkin açıklamalar

1 Bkz. Örnek F için Açıklama 1.

2 Uluslararası hukuk sözleşmesinin yürürlüğe girme tarihinin henüz belli olmadığı durumların kaleme alınmasına ilişkin: krş. Yönerge 3.2.5 maddesi ve 2. Fıkra da sözleşmenin kısa isminin arkasına “Almanya Federal Cumhuriyeti’nde” ibaresinin eklenmesi durumunda, Örnek F’deki 2. Madde.

Ek 2 (Kn 43'e ait)
Para Cezası Yaptırımlarının Gerekliliğine İlişkin Kurallar,
Özellikle 2 Mart 1983 Tarihli Zorlayıcı İdari Önlemlerle İlişkili Olarak

1 Genel İlke

Kabahatler bakımından sadece yerine getirilmemeleri halinde kamu yararı bakımından önemli sakıncaların ortaya çıkabileceği yükümlülükler bir yaptırıma bağlanmalıdır. Yükümlülük ihlallerinin bu ağırlıkta olmadığı durumlarda, para cezası yaptırımına gerek yoktur.

2 Belirli Ödeme Yükümlülüklerinin Para Cezası Yaptırımı Yoluyla Uygulanması

2.1 İşlem Yapma Yükümlülüğü

İşlem yapma yükümlülüklerinin uygulanmasına yönelik hükümler, ağırlıklı olarak bireylerin korunmasına veya çıkarlarına hizmet ediyorsa ya da anılan yükümlülüklerin ihlali kamu düzeni açısından önemli sakıncalar taşııyorsa, bir para cezası yaptırımı gerektirmez.

2.2 Bilgilendirme, Başvuru veya Bildirim Yükümlülükleri

Bilgilendirme, başvuru veya bildirim yükümlülüklerinin uygulanmasına yönelik hükümler, ancak söz konusu yükümlülüklerin yetkili resmi kurumların kamu yararını korumak için harekete geçmesinden sonra yerine getirilmesi durumunda bir para cezasını gerektirir.

2.3 Katlanma Yükümlülükleri

Katlanma yükümlülüklerinin uygulanması ile ilgili hükümler, ancak, bu yükümlülükler yerine getirilmemesi, kamu düzeni ile ilgili idari önlemlerin alınmasını engelliyorsa bir para cezasını gerektirir. Diğer durumlarda idari zorlama araçlarının uygulanması yeterli olur.

2.4 Ödeme Yükümlülükleri

Bir para alacağının ödenmesini zorunlu kılan hükümlerin para cezası ile yaptırıma bağlanması söz konusu olmaz.

2.5 Diğer Katılım Yükümlülükleri

Diğer katılım yükümlülüklerinin uygulanmasını sağlamaya yönelik hükümler, örneğin başvurularda belirli formların kullanılması gibi, ancak söz konusu katılım yükümlülüğünün yerine getirilmemesinin kamu yararı bakımından ağır sonuçlara neden olabileceği endişesini ortaya çıkarması durumunda bir para cezasını gerektirir. Eğer katılım yükümlülüğü ağır sonuçlara neden olmadan yerine getirilebiliyorsa, idari zorlama araçlarının uygulanması gerekmektedir.

3 Bir İdari Hizmeti Yerine Getirmeyi Reddetme veya Hizmetten Mahrum Bırakma

3.1 Bir İdari Hizmeti Yerine Getirmeyi Reddetme

İlgilinin tutumu bir idari hizmeti yerine getirmemek yoluyla yönlendirilebiliyorsa, bir para cezasına gerek duyulmaz.

3.2 Bir İdari Hizmetten Mahrum Bırakma

İlgilinin tutumu bir idari hizmetten mahrum bırakma, ruhsat veya imtiyaz iptali tehdidi yoluyla yönlendirilebiliyorsa, bu durumda da bir para cezası yaptırımına gerek duyulmaz.

4 Para Cezası Yaptırımıyla İdari İşlemlerin Uygulanmasının Sağlanması

Uygulanmaları ile amaçlarına ulaşılabilir nitelikte olan idari işlemler (talimatlar ve yükümlülükler), bir para cezası yaptırımını gerektirmezler.

5 Bir Para Cezası Yaptırımının Yükümlülüğün Özülle Uyuşmaması

Bir yükümlülüğün özü, bu yükümlülüğün gönüllü olarak kabulünü gerektiriyorsa, bu durumda bir para cezası söz konusu olmaz.

6 Taksirde Para Cezası

Kural olarak sadece kasıtlı ihlallerde para cezası yoluna gidilmelidir. Taksirli ihlaller, sadece bir yükümlülüğün uygulanması için zorunlu olması durumunda para cezasıyla yaptırıma bağlanmalıdır.

7 Sadece Belirli Kişi Grupları İçin Geçerli Olan Yükümlülüklerde Para Cezaları

şayet emir veya yasak, iş hukukuna ilişkin önlemler, disiplin cezaları veya mesleki önlemler ile yeteri kadar güvence altına alınabiliyorsa, bir para cezası yaptırımını gerektirmez.

Ek 3 (Kn 44'e ait)
Daha iyi bir kanun koyma için kontrol listesi

	Plan	Evet	Hayır/Uygulamaya gerek yoktur
1.	GGO'nun 42. maddesinin, 2. fıkrası: Kanun metni şunları içermektedir:		
	. Diğer hukuk kurallarında takip eden değişiklikler		
	. Eskimiş hükümlerin kaldırılması		
2.	GGO'nun 42. maddesinin, 5. fıkrası:		
	Yazı İşleri Kurulu tasarımı dilsel doğruluğu ve anlaşılabilirliği bakımından denetlemiştir		
3.	GGO'nun 43. maddesinin, 1. fıkrası: :		
a.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası 1. numarasına istinaden		
	. Hedef tespiti ve gereklilik (bkz. Önceki sayfa A, Gereke S. ...)		
	Aşağıdaki hususlar nedeniyle bir düzenleme zorunluluğu bulunmaktadır:		
	o AB mevzuatının gerekleri		
	o Anayasal gereklilikler		
	o ...		
b.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası 2. numarasına istinaden		
	. temel teşkil eden durum ve bilgi kaynakları (bkz Gereke S. ...)		
c.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası 3., 4. maddelerine, Ek 7'ye istinaden		
	. Görevlerin özel şahıslar tarafından yapılması (bkz. Gereke S. ...)		
	. Düzenleme, örn. hukuki açıdan yükümlülük veya sınırlama getiren sözleşmeler (bkz. Gereke S. ...)		
d.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası, 6. numarasına istinaden		
	. bir süre belirleme imkânı (bkz. Gereke S. ...)		
e.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası 7. numarası hukuk ve idarî usulün basitleştirmelerine istinaden, örneğin		
	. mevcut çalışma süreçlerinin ve organizasyon yapılarının kullanılması (bkz. Gereke S. ...)		
	. E-Devlet kullanımı (bkz. Gereke S. ...)		
f.	GGO'nun 43. maddesinin 1. fıkrası, 8. numarasına istinaden		
	. AB mevzuatıyla uyum (bkz. Gereke S. ...)		

Ek 3

4.	GGO Madde 44:		
a.	GGO'nun 44. maddesinin 1. fıkrası		
	Amaçlanan etkiler ve olası yan etkiler ortaya konulmuştur (bkz. Gerekçe S. ...)		
b.	GGO'nun 44. maddesinin 2. ve 3. fıkraları		
	Kamu bütçeleri üzerindeki etkileri ortaya konulmuştur (bkz. önceki sayfa Madde D, Gerekçe S. ...)		
c.	GGO'nun 44. maddesinin 4. fıkrası		
	Ekonomi ve tüketici üzerindeki etkileri araştırılmış ve ortaya konulmuştur. Özellikle şu hususlar ortaya konulmuştur:		
	. Piyasanın harcamaları, örn. Bir kereye mahsus uygulama harcamaları, süreklilik arz eden işletme harcamaları, yatırımlar, ticaret, rekabet üzerindeki etkileri vs. (bkz. önceki sayfa , Madde E, Gerekçe S. ...)		
	. Fiyatlar, genel fiyat seviyesi ve bilhassa tüketici fiyatları seviyesi (bkz. önceki sayfa Madde E, Gerekçe S. ...) üzerindeki etkileri		
	. Tüketiciler üzerindeki etkileri (bkz. Önceki sayfa madde E, Gerekçe S. ...)		
d.	GGO'nun 44. maddesinin 5. fıkrası [yeni]:		
	NKR Yasası'na göre bürokrasi harcamaları belirlenmiş ve belirtilmiştir (bkz. önceki sayfa Madde F, Gerekçe S. ...)		
e.	GGO'nun 44. maddesinin 6. fıkrası [yeni]: Kanunun diğer sonuçları ... FB'nin isteği üzerine belirlenmiş ve belirtilmiştir (bkz. Gerekçe S. ...)		
f.	GGO'nun 44. maddesinin 7. fıkrası [yeni]:		
	Düzenlemenin değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır; değerlendirme ... yıl sonra yapılacaktır (bkz. Gerekçe S. ...)		
g.	Eşitlik bakımından önem taşıyan düzenleme sonuçlarının araştırılmasının sonuçları GGO Madde 2'de gösterilmiştir (bkz. Gerekçe S. ...)		
5.	GGO'nun 45. maddesinin 1. fıkrası: Belirtilen resmi kurumlar ... tarihinde ilk kez katılmışlardır: FB... Görüş bildirme süresi ... gün/haftadır		
6.	GGO'nun 45. maddesinin 2. fıkrası [yeni], GGO'nun 42. maddesinin 1. fıkrası:		
	. NKR ... tarihinde katılmıştır		
	. NKR ... tarihinde görüş bildirmiştir; görüş bildirme süresi ... gün/haftadır		
	. Bildirilen görüş taslakta dikkate alınmıştır		
	. NKR'nin bildirdiği görüş taslakta yer almaktadır		
	. Federal hükümet NKR'nin bildirdiği görüşe cevap verecektir		
7.	GGO'nun 45. maddesinin 3. fıkrası GGO [yeni]:		
	Belirtilen görevliler ... tarihinde katılmışlardır: ... Görüş bildirme süresi ... gün/haftadır		

8.	GGO'nun 46. ve 51 maddeleri 2. numarası: BMJ taslağı		
	. hukukî biçim ve sistematik bakımından Denetlemiştir		
	. hukukî denetimini nihai olarak onaylamıştır; denetleme süresi ... gün/ haftadır		
9.	GGO'nun 47. maddesi:		
	Eyaletler, Belediye Yüksek Birlikleri, uzman çevreler tarihinde ... katılmışlardır		
10.	GGO'nun 48. maddesi:		
	Belirtilen diğer kurumlara bilgi verilmiştir:		

Ek 4 (Kn. 273 için)

“Avrupa Parlamentosu, Kurulun ve Komisyonun, birlik organlarında hukuki metinlerin yazılmasına katılan kişilere yönelik ortak kılavuzundan” alıntı (<http://www.eur-lex.europa.eu/de/techleg/index.htm>)

15.4. Bir hukuk metninin tasarrufta bulunan bölümünün yapısal bölümlenmesi aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Basit yapılu hukuk metinleri maddelere ve bunların alt bölümlerine ayrılırlar. Hukuk metninin üst bölümlenmesi, duruma göre ayırımlara bölünen kısımlarla başlar. Ancak metnin karmaşıklık derecesi yüksekse, kısımlar başlıklar halinde ve gerekli olması durumunda bunlar da yine bölümler halinde bir araya getirilirler.

Tür/Tanım	Simge	Alıntı şekli	Açıklamalar
I. Üst Bölümlenme			Konu tanımıyla ya da tanımsız
- Bölüm	Bölüm I, II (ya da Birinci Bölüm)	Bölüm I('de), (birinci bölüm, birinci bölümde)	Uzun ya da yoğun olarak bölümlere ayrılan metinlerde kullanım (tek ya da birlikte)
- Başlık	Başlık I	Başlık I('de)	
- Kısım	Kısım I (ya da 1)	Kısım I('de) (ya da 1)	
- Ayırım	Ayırım 1	Ayırım I('de)	
II. Temel Bölümlenme			Konu tanımıyla ya da tanımsız
- Madde	Tek Madde Madde 1 (ya da I)	Tek madde, tek maddede, 1. Madde('de) (ya da I)	Var olabilecek üst bölümlenmelerden bağımsız kesintisiz numaralandırma
- Rakam	I	Rakam I (altında)	Belli tavsiyelerde, kararlarda, açıklamalarda kullanım
- Numara	1.	Numara 1 (altında)	
- Harf	A.	A harfi (altında)	
III. Alt Bölümlenme			Konu tanımı yok
- Fıkra	(I)	Fıkra 1('de)	Bir maddenin numaralandırılan bölümü
- Fıkra	Simge yok	Fıkra 1('de)	Bir maddenin numaralandırılmayan bölümü
- Alt fıkra	Simge yok	Alt fıkra 1('de)	Numaralandırılan bir fıkranın numaralandırılmayan bölümü
- Harf	a)	a harfi (altında)	
- Numara	1. ya da 1	numara 1 (altında)	Genelde bir giriş cümlesinin ya da cümle bölümünün ardından
- Rakam	i), ii), iii), iv)	i rakamı (altında)	
- Tire	-	İlk tire, ilk tirenin altında	
- Cümle	Simge yok	Cümle 1('de)	Noktalar arasında yer alan metin bölümü

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

A

Kısaltma/Kısaltması

- Federal Makamlar 141
- Kanun/Tüzük
- Federal Adalet Dairesi ile Federal Hukukun Veri Bankasının uyuşması 345
- İlgâ eden Kanunun 509
- Münferit olarak değişen Kanunun 533
- Çerçeve Kanunun 729
- Temel Kanunun 341 vd.
- Tüzüğün 773
- Değişiklik, sonradan yapılan eklemeler 341, 645
- Değişiklik kanunlarında bilgi olmaması 529

> Başlık

- Hukukî düzenlemelerde sınırlı kullanımı 139 vd.
- Ölçü Birimlerinde 141
- Bölümlenmelerde (fıkra, numara) 196
- Tablolarda, başlıklarda, şekillerde 140 vd.
- Yayımlayan organların 140, 178 vd.
- Para biriminin 137
- Federal Yönetim Dairesinin **kısaltmalar cetveli** 141
- **İlgâ eden Kanun** 494, 503, 504 vd.
- Mevcut hukukî düzenlemelerin yürürlükten kalkması 513 vd.
- Nitelendirme/Başlık 506, 508
- Giriş cümlesinin olmaması 506
- Bölümleme 506 vd.
- Kurucu yeni metin 505
- Çerçeve Kanunda 515, 737
- Atıfların denetimi 512
- Alıntı olarak 510
- **İlgâ eden Tüzük** 813, 815, 820

> Tüzük

- **Fıkra** 374
- Numara, uzunluk 105
- Yazım biçimi 196 vd., 375, 879
- Fıkranın düşmesi 579
- Rakamlandırılması 374 vd.

> Bölümleme

Bölüm

- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın 1. Eki 214
- Temel kanunda üst başlık olarak 379

>Bölümleme

Eyaletlerin farklı düzenlemeleri

- Belgeleme 31
- Yasaklama 434 vd.
- Bağlayıcı nitelikte olmayan Uluslararası hukuk ve Avrupa Hukuku kurallarında 436
- Federal hukuka ilişkin düzenlemelerin yürürlüğe girmesinin sonuçları 437
- Onay zorunluluğu 434 vd.

> Anayasaya uygunluk testi 52

Tekniğin genel kabul görmüş kuralları 253, 255

> Teknik kurallara atıfta genel koşullar

Genel kabul görmüş hükümler

- Uluslararası Hukuka ilişkin sözleşmeler 165, 212
- Kanunlar ve Tüzükler 172, 240

> Alıntılar

Genel olarak anlaşılabilirlik

> Dil

> Hukukî düzenlemelerin anlaşılabilirliği

Ortak çekinceler (ihtirazî kayıtlar)

> Berlin Koşulları

Resmî

- Lafız/Metin 23, 26, 163, 279, 321, 351, 365, 520 vd., 548, 697, 724, 871, 880
- İlân 177, 189, 309

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Kısaltma 345, 509, 533, 645, 729, 773
- Dipnotlar 242, 317
- Yeni metnin ilânında 873, 882 vd., 887 vd., 890 vd.
- İzin verilen kısaltmalarda açıklayıcı dipnotlar 142
- Ayır basılmış ek bölümünde 366
- Bildirim yönergesine atıf 317 vd. NAIL ALKAN
- Özel hukuk eserlerine atıfta 242,
- Yönerge değişikliklerinde (uyumlaştırmalarında) alıntı emrinin yerine getirilmesi 310 vd., 315, 528, 882 vd.
- İçindekiler 646
- Teknik kuralların ilânı 260
- Koşullu olarak yürürlüğe girmede ilân 453
- Yeni metnin ilânı
- 493
- Temel şekiller 494
- Asıl ve yan değişiklikler 495 vd.
- Kanunun/Tüzüğün esaslı unsurlarında
- Ekler 664 vd.
- Saymalar 559, 568, 612 vd.
- Yürürlük zamanına ilişkin kurallar 678 vd.
- Bölümlemede üst başlık 579, 592, 611
- İçindekiler 577 vd.
- İçerik 646
- Başlık, nitelendirme, kısa nitelendirme, kısaltma 641 vd.
- Noktalama işaretleri, 588, 602, 622 vd.
- Süreli 680 vd.
- Nitelendirmeler, eski 647 vd.
- Birden fazla 541, 632 vd.
- Paralel olanlar 676 vd.
- Askıda olanlar 545, 634 vd., 670 vd., 712, 830, 863
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın 658 vd.
- Sosyal Güvenlik Kanunu'nun düzenlemelerinde 654 vd.
- Temel hakları sınırlayan hükümler 662 vd.
- Federal hukukun veri bankasında gösterilmesi 29
- Kanun aracılığıyla tüzüklerde 690 vd.

> Başlık

Resmî nitelendirmeler

- Kısaltma 141
- Uyum/Değişiklik 649 vd.
- Federal Bakanlar 385
- Şahıslar 121, 649
- 493
- Temel hakları sınırlayan hükümler 662 vd.
- Federal hukukun veri bankasında gösterilmesi 29
- Kanun aracılığıyla tüzüklerde 690 vd.

Avrupa Birliği **Resmî Gazetesi**

- Sınıflandırma 27
- Bulunduğu yer bilgisi 37, 178
- 276. vd.daki nitelendirmede

> Avrupa Birliği belgeleri

Resmî dil ve yönetim dili 49, 68

> Dil

Kıyasen uygulanma 219, 232

> Atıflar

Değişiklik

- Değişiklik Kanunu yapmaya ilişkin genel bilgiler 492 vd.
- Hukuk düzeninin bütünlüğünün ve anlaşılabilirliğinin güvence altına alınması

> Değişiklik emri

> İlân izni

> Yan değişiklik

> Belirli bir hukuk alanında yürürlükte kabul edilen mevzuatın biçimsel olarak tespiti

> Özetler

> Geçiş hükmü düzenlemesi (geçiş hükümleri)

> Numaraların değiştirilmesi 580 vd., 592 vd.

Değişiklik talebi 7, 838, 842, 852

> Yazım araçları

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Değişiklik talimatları 843 vd.

> Yazım araçları

Değişiklik emri 499 vd., 544, 552 vd.

- Paralel taslaklardaki tasarıda 551
- Silsile/Sıralama 552
- Türleri
- Kaldırmak, terkin etmek, yürürlükten kaldırmak 575 vd.
- Eklemek (bölümlerler arasında) 589 vd.
- Öne almak 603 vd.
- Eklemek (bölümlerlerin sonuna) 609 vd.

- Kaleme almak 614 vd.
- İkame etmek 620 vd.
- Yapı, numaralandırma, alt bölümlerle 563 vd.
- Yalnızca bir hükmün değiştirilmesinde 629 vd.
- Yan değişikliklerde 636
- Süresiz 682
- Bağlı 200, 624 vd. 651
- Yazım araçlarının değişiklik talimatlarının konusu olarak 848, 850 vd.
- Etkililik 710 vd., 753
- Değişiklik emrinde alıntı 562

Değişiklik Kanunu 21 vd., 492 vd.

> Değişiklik

> İlga eden Kanun

> Uygulama kanunu

> Bir kanunun münferit değişikliği

> Yürürlüğe girme

> Çerçeve kanun

Değişiklik Notu 189 vd.

- Eklerin değişikliğinde 665
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma nedeniyle gerçekleşen değişiklikte 214, 217
- Tek bir hükmün değişmesinde 190, 629
- Avrupa Birliği hukuki belgelerinde 280

- Tüzüklerin giriş bölümünde 780 vd., 791 vd.

- Değişiklik notunun açık bırakılması 549

- Paralel değişiklik taslaklarında 550 vd.

- İlgi cümlesi 190, 629,791

- Uluslararası hukuka ilişkin sözleşmelerde 164

- İki değişiklikte 191

- İkiye bölünmüş 192

> Tam alıntı

Değişiklik Görevi 495 vd., 501 vd., 505, 582, 585, 854

Değişiklik Tekniği

- Genel bilgi, yararları ve sakıncaları 499 vd.

- Temel Kanuna ilişkin olarak 519

- Yeni düzenlemenin düzeltilmesinde 894

- Münferit olarak değişen kanunun 519, 522 vd.

- Yazım araçlarında 844 vd.

- Değişikliklerin toplanması 493, 677

> Değişiklik emri

> Giriş cümlesi 544 vd.

Değişiklik Tüzüğü 21, 812 vd.

- Yapı 829 vd.

- Giriş bölümü 817 vd.

- Sonuç bölümü 833 vd.

- Başlık 812 vd.

Eklemek (Bölümlerlerin sonuna) 609 vd.

> Değişiklik emri

Tırnak İşaretleri 562, 586, 588, 591, 617, 621 vd., 667, 850 vd.

Bilgi 558 vd., 646

- Parasal tutarlar 137

- Ek sayfa bilgileri 184 vd., 210

> Tarih

> Bulunduğu yer bilgisi

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- > İçerik bilgisi
- > Sıra bilgisi/Cins bilgisi
- > Alıntı

Ek 189

- Hukukî yazım usulü el kitabının
- Ek 1 22, 42, 159, 173
- Ek 2 43
- Ek 3 44
- Ek 4 273, 283
- Değişiklik Kanununa

- > Ek

Hukuki Düzenlemelerde **Dinlenme** 399 vd., 793 vd.

Ek 189, 365 vd., 506

- Resimler, kartlar, listeler, hukuk eserleri, tablolar, derlemeler 242, 365
- Kısaltmalar ve diğer yazım usulleri 143
- Değişiklik
- Tam alıntıda dikkate alınma 189
- Değişiklik emri 563, 604, 609, 630, 664 vd.
- Kapsamlı eklerin yeri 667
- İçindekilerde 358
- Ekler için ayrı bası 366
- Belgeleme/Federal hukukun veri bankası 31
- Birden fazla ek 365
- Başlık 365, 669
- Yeni ilanlarda verilmesi 880
- Avrupa Birliği belgelerinin eklerine atf 248
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın

- > Ek

Uygulanma Alanı 81, 296, 361 vd.

- > Yürürlük alanı

Uygulama Hükümü (Düzenlemesi)

- > Geçiş düzenlemesi, geçiş hükümü

Madde nitelemesi 369 vd., 379 vd., 537, 732

Madde

- Münferit olarak değişen kanunun 537 vd., 632
- Çerçeve Kanunun 732 vd., 736 vd.
- Yan değişiklikler ile 636 vd., 740 vd.
- Kanunda sıralama 540 vd., 734
- Yazım usulü 196
- Başlık 372, 736
- Rakamlandırma 537, 732

- > Bölümleme

Madde Kanunu (Maddelerden oluşan Kanun) 22, 718

Kaldırmak 575 vd.

- > Değişiklik emri

Sayma

- Bölümleme 92, 107 vd., 376
- Seçimlik, toplu 90 vd.
- İki nokta 571
- Liste 92, 107 vd., 376, 572
- Alıntıda bölümlemelerin 200
- Saymanın nitelendirilmesi 376
- Farklı düzenlemeyi yasaklayan hükümlerin 435
- Saymalardaki bilgilerin değişikliği 559, 568
- Numaralandırılmış saymaların değişikliği 612 vd.
- Saymalarda cümle olmaması 572 vd.
- Kademeli olarak yürürlüğe girecek Kanunlarda yürürlüğe girecek kısmın 752 vd.
- Tüzüklerin kapsamlı dayanak Kanunu gösteren bölümlerinde 799
- Yazım araçlarının özetlerinde 856 vd.
- Yeni ilanda kaldırılmış olan sayma bölümleri 885

Tamamlanma

- Tüzüğün 805,810
- Tamamlanma tarihi 174 vd., 349, 534, 811

Uygulama Kanunu 326, 348

Geçiş Normu

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

> Atıflar

Yurt dışı

Yorum Kuralları 157, 67

Yasaklama

> Farklı Eyalet Hukukunun 434 vd.

> Onay zorunluluğu 407 vd.

Dış Atıf 219, 227, 235 vd.

Dış Etki 438, 458, 710

> Yürürlük zamanı

Yürürlükten Kalkma

- İlgâ eden Kanunda 513 vd.
- Şartlı olarak 479
- Yazım 470, 477 vd.
- Çerçeve Kanunda 745, 754
- Son hüküm 367, 373
- Temel Kanunda 470 vd.
- Değişikliklerin 680 vd.
- Uzatma 480, 679

> Süre verilmesi

> Yürürlük zamanı

> Süre

> Son gün (sürenin resmî olarak sonu)

> Belirli süreli kanun

B

Koşul

> Yürürlükten kalkma, koşullu

> Yürürlüğe girme, koşullu

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Emir kipi 83, 393

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Süre verilmesi 469 vd.

- Değişiklik 480, 679
- Deneme Kanunları 474
- Yer 475, 804 vd.
- Değişiklik hükümlerinde 680 vd.
- Geçiş düzenlemelerinde 473
- Tüzüklerde 806 vd.
- Belirli süreli kanunlar 481

> Yürürlükten kalkma

Açıklayıcı metinler 65

Kavramsal olarak açıklığa kavuşturma 18 vd.

Tanım hükümleri 59 vd., 78, 208, 363

Kanun Tasarısının gerekçesi 52

Resmî Makamlar

- Takdir 80, 82 vd., 391 vd.

> Resmî ünvanlar

> Eyaletlerin farklı düzenlemesi

Ek

- Federal Resmî Gazetede 26

- Federal Resmî İlan Gazetesinde 47, 178

> Ek

İlân

- Tam alıntıda yer alacak bilgiler 169, 175, 177, 184, 186
- Koşullu yürürlüğe girmede 184, 186, 453 vd.
- Sözleşme kanunlarında 454, Ek 1
- Teknik kurallar 260

> Yeni düzenlemenin ilânı

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

İlân izni

- Değişiklik kanunlarında 699 vd., 714, 859
- Değişiklik tüzüklerinde 831, 859
- Madde (kenar) başlığı 699
- Kabul edilmiş lafza bağlılık 704 vd.
- Yasama yetkisinin olmaması 698, 704 vd.
- Yer 696
- Son gün (sürenin resmî olarak sonu) 697, 700 vd.
- Etkililiği 714

Yeni düzenlemenin ilânı 859 vd.

- Metnin yeni yazım kurallarına uyumu 879
- Düzeltme 705, 863, 892 vd.
- Değişiklikten sonraki (bildirici) / yeni metin 175, 879 vd.
- Dikkat çekici etki 697
- Örnek 859'dan önce
- Dipnotlar
- Askıda olan değişikliklerde 873, 887 vd.
- Avrupa Birliği belgelerinin uyumuna atf
- Yürürlük bakımından önemli diğer mevzuata atf 891
- Hukuki denetim (kontrol) 864
- Son gün (sürenin resmi olarak sonu) 859, 862 vd.
- Kanunun/Tüzüğün lafzı 879 vd.
- Belirli hükümlerin tanımlanması
- Tamamlanmış (icra edilmiş) hükümler 886
- Kalkmış hükümler 885
- Zaman 862 vd.
- Avrupa Birliği belgelerinin uyumunda alıntı emri 314, 882 vd.

İlân Metni 860, 865 vd.

- Değişikliklerin listelenmesi 860, 870 vd.
- İlânın şekli 860, 868 vd.
- Düzeltme 892 vd.
- Değiştirilmiş şekliyle zikredilen isim 868 vd. (??)
- Son gün (sürenin resmi olarak sonu) 862 vd.
- Başlık 865
- İmza 878

Hukukun ayıklanması

- > Hukukun ayıklanması

Düzeltilme

- Dipnotların 311
- Alıntı usulü 163, 184, 187 vd., 217, 279
- > Yeni düzenlemenin ilânı 705, 892 vd.

Berlin Koşulları 652 vd., 666

Meslek isimleri 78, 121, 648

Karar

- > Avrupa Birliği hukukî belgeleri
- > Karar tavsiyeleri
- > Örnek kararlar

Karar tavsiyeleri 7, 838, 841, 852, 855

- > Yazım araçları

Belirlilik gereği (ilkesi) 81, 222, 298, 307

- > Normların açıklığı

- > Anayasaya uygunluk testi 52

Federal Bakanların katılımı

- Maliye 51, 52
- İçişleri 51, 52, 355 vd., 434, 437, 690
- Adalet 1 vd., 5 vd., 13 vd., 51, 52, 355 vd. 434, 437

Tüzüklerin çıkarılmasında katılımlar 399 vd., 793 vd.

İspat ve somutlaştırma yükü 86, 261

İsim/Tanım

- Resmî makamlar, Federal Bakanlar 141, 385, 649 vd., 796, 834
- Federal Cumhuriyet, Federal alan 152, 155 vd.
- Eyaletler 153
- Münferit hükümler 196, 201, 368 vd.
- Avrupa Birliği 265 vd.
- Üye devletler 268

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Organlar 270
- Hukukî belgeler 273 vd.
- Vatandaşlar 269
- Sözleşmeler 266
- Kanun/Tüzük
- İlgâ eden kanunun 508
- Münferit değişikliğin 520 vd., 815 vd.
- Çerçeve kanunun 724 vd.
- Temel kanunun 324 vd., 331 vd.
- Temel tüzüğün 767 vd.
- Bölümlemede üst başlık 377 vd.
- Uluslararası organizasyonlar 158 vd.
- Şahıslar, meslek, resmî daire, görev 78, 110 vd., 648, 878
- Devletler 152 vd.
- Diğer metinler 241 vd.

> Kısaltma

> Cinsler arası eşitliğe dayalı olarak yazım

> Başlık

> Alıntı adı

İlgi

> Atıflar

İlgi (dayanak) normu

> Atıflar

İç Atf 219, 227, 233 vd., 245

Geçiş Dönemi Hukuku Hakkında Açık Norm 423

Kısımlar 129

Harfler 374

- Yazım usulü 196 vd.
- Başlıklardaki kısaltmalarda 143
- Avrupa Birliği belgelerinde bölümleme olarak 283
- Çifte harf 196, 374, 566, 845
- Üç harf 566

> Sayma

> Değişiklik emri

> Bölümleme

Harf ekleme 371, 593, 605, 607, 681, 852, 885

> Bölümleme

Federal Adalet Dairesi

- Kanun koyma faaliyetinde görevleri 23 vd., 29, 31
- Kısaltmalarda katılım 345, 533, 645, 729

Federal Resmî İlân Gazetesi 23, 178

Federal alan 155 vd.

Federal Resmî Gazete 24 vd., 178

> Bulunduğu yer bilgisi

Eyaletler

- Nitelendirme 153

> Eyaletlerin farklı düzenlemeleri

İçişleri Bakanlığı 45, 47, 51 vd., 355 vd.

Adalet Bakanlığı

- Hukukî yazım usulüne ilişkin tavsiyeler 15 vd.
- Hukukî denetim 1 vd., 5 vd., 8 vd., 11 vd., 864
- Sözleşme kanunlarının yazımı hakkında yönerge 42 vd., 159, Ek 1
- Yetkinin uyumu 796

> Katılım

Cumhurbaşkanı

- Kanunun tamamlanması 349, 535
- Giriş bölümü 354, 535
- Sonuç bölümü 483 vd., 491, 715 vd., 755

Federal Hukuk Veri Bankası

- Resmî kısaltmaların uyumlaştırılması 345, 509, 645
- Yan değişikliklerin (gerekli olup olmadığının) araştırılması 497, 585
- Önceki metinler/yazımlar 31
- Listenin kapsamı 30 vd.
- Arama kriterleri 32

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Yetkilendirme normlarına göre arama 34
- E-Norm ile bağlantı 46
- Atıf kontrolü 33, 237, 512, 582
- Kelime arama 60

> Veri bankası

> juris/hukukî bilgi sistemi

Almanya Federal Cumhuriyeti 30, 152 vd., 158 vd., 209

> Federal alan 155 vd.

> Eyaletler 153

> Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma

> Uluslararası hukuk sözleşmeleri

Federal Meclis

- Kanunların giriş cümlelerinde 321, 350, 353, 354
- Tüzüklerde katılım 402 vd., 797

> Yazım araçları

Para cezası hükümleri

- İlkeler 43, Ek 2
- Geçmişe etkili olmama (geçmişe yürümeme) 467
- Para cezası miktarlarının yazım usulü 136
- Tüzük yapma yetkisinin verilmesi 387
- Avrupa Birliği tüzükleri hakkında 290

D

Somutlaştırma ve ispat yükü 86, 261

Veri bankası 28 vd.

- Juris'te Federal hukukun

> Federal Hukuk veri bankası

- Avrupa Kanunu 37

- DIP (Parlamento için bilgi ve belge sistemi)

41

- Kanunlar için portal (genel ağ sayfası) 38

- İnternetteki Kanunlar 36

- GESTA (Federal Kanun koyma faaliyetinin bulunduğu aşama) 40 vd.

- Literatür 29

- İhtihat 29, 39

> Juris/hukukî bilgi sistemi

> Atıf kontrolü

Tarih Belirtme Emri

- Yürürlükten kaldırma için 478

- Yürürlüğe girmesi için 419 vd., 447 vd., 459, 462

- Geçiş hükümlerinde 689

- İlân izninde 702

Tarih

- Tamamlanmanın 26, 173, 174 vd., 177, 181, 349, 510, 514, 520, 529, 534, 546, 642, 689, 737, 810 vd., 868, 881

- Yayın organının baskısının 178

- İlânın 173, 174 vd., 177, 181, 514, 546, 860, 867, 878

- Yayın tarihi 31 vd., 182

- Sürelerde 149 vd.

- Yürürlüğe girmenin 31 vd., 419 vd., 444 vd., 462 vd., 689

- Yazım usulleri 133

- Sona Erme/Yürürlükten kalkma tarihi 470 vd., 679, 806, 808

- İlgili metinlerin yayımının 241

- Uluslararası Hukuk sözleşmeleri 161, 173

> Süre verme

> Süre

> Yürürlük zamanı

> Son gün (sürenin resmi olarak sonu)

> Tam alıntı

Tanımlar

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

> Kavram tanımları

Değişiklikten sonraki/bildirici yeni metin 175, 524, 698, 859 vd.

> Yeni metnin ilânı

İşaret edici (bildirici) atf 219, 230 vd.

Demokratik Alman Cumhuriyeti (DDR) 154, 180, 209 vd., 660

Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma

Almanca

- Danışman 48 vd.
- Hukuk dili olarak 68, 77 vd., 158, 160, 223, 297, 300, 306 vd.

. Dil

Almanya

Almanya □ **Federal Cumhuriyeti**

Ondalık rakamlar-ışaretler 132, 137

Bilgi toplumu hizmetleri

> Bilgilendirme yönergesi

DIN (Alman Standartlaştırma Enstitüsü)

Normları 242, 247, 259

DIP (Parlamento için bilgi ve belge sistemi)

41

Basılı şey 41, 839, 842, 855 vd.

Uygulama hükümleri

- Avrupa Birliği belgelerinde 37, 285 vd., 772
- Kanunun uygulanması için yayımlanan tüzüklerde 236, 393, 770 vd.
- Başlıkta gösterme 348
- Uluslararası Hukuk Sözleşmelerinde 325

Dinamik (esnek) atf

. Dinamik (esnek) atf

E

Avrupa Birliği-Yönerge

> Avrupa Birliği belgeleri

Avrupa Birliği Tüzüğü

> Avrupa Birliği belgeleri

Acele (ivedi) tüzük

> Tüzüklerin süreye bağlanması

eklemek 589 vd., 613

> Değişiklik emri

Uygulama kanunu 756 vd.

- Kısaltma 348

- Nitelendirme 326

- Birlikte yürürlüğe girme 760

Kanunun giriş bölümü

- Çoğunluk bilgileri 350, 354

- Federal Mecliste kabul bilgileri 355 vd.

- Münferit kaleme almalar 354

- Münferit olarak değişen kanunda 535 vd.

- Taslakta 352 vd.

- Çerçeve Kanunda 722, 730 vd.

- Temel Kanunda 350 vd.

- Yer 351

Tüzüğün Giriş Bölümü 763, 774 vd.

- Giriş bölümünde değişiklik olmaması 775

- Yetkilendirme normunun değişikliğinde 823 vd.

- Tüzük değişikliklerinde 817 vd.

- Hukukî dayanağa ilişkin bilgi 780 vd.

- Değişikliğin gösterilmesi 788 vd.

- Yetkilendiren Kanun hakkında bilgi 787 vd.

- Değişen Kanun hakkında bilgi 788, 792

- Genişletmeler 783

- Organizasyon kararnamesi 796

- Yönetim Masrafları Hakkında Kanun 784

- Anayasa öncesi yetkilendirme normu 785

- Yetkinin Uyumuna Hakkında Kanun 796

- Tüzük koyucu hakkında bilgi 776 vd.

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Yapı, bölümlenme 795, 798 vd.
- Katılımlar 399 vd., 793 vd., 831
- Temel tüzüklerde 762 vd., 774 vd., 776 vd., 780 vd.,
- Alt yetkilendirmede 801
- Federal Konseyin onayı, bilgi olmaması 779

> Anayasa'nın 80.maddesine göre alıntı emri 780 vd.

> Onay zorunluluğu

Giriş cümlesi

- Değişikliklerde 544 vd.
- Tek bir hükmün değişikliğinde 629 vd.
- Birden fazla değişikliğin bulunmasında 632
- Yeni alıntılarda 548
- Değişikliğe işaretle 549 vd.
- Tam alıntılarda 546
- İlga edilmesinde bulunmaması 507

Ölçü birimleri tüzüğü 141

Bütünlük

- Kanun dilinin 1, 53 vd.

> Normların açıklığı

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

> Hukukî düzenlemelerin anlaşılabilirliği

- Hukuk düzeninin 1, 8 vd., 424, 493

> Hukukî denetim

Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma 209 vd.

- Farklı düzenlemeler/değişiklikler 658 vd.
- Alıntı 210 vd.
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın koşulları 214 vd., 217, 660 vd.

Federal Konseyin İtiraz Ettiği Kanun

- Sonuç bölümü 484, 486, 715

Kanunda Münferit Değişiklik 22, 494, 502, 516 vd., 875

- Yapı/Bölümlenme 537 vd.
- Giriş bölümü 535 vd.
- Giriş cümlesi 544 vd., 629 vd.
- Yan değişiklikler 542, 497, 636 vd.
- Asıl değişiklik 538
- Yürürlüğe girme 543, 708 vd.
- Birden fazla değişiklik 541, 632 vd.
- Örnek 492'den önce
- Düzenleme artışı (Temel Kanuna eklenmesi gereken bir düzenlemenin, -geçiş hükümlerinin- değişiklik Kanununda yer alması) 686
- Değişikliklerin sıralanması 552
- Sonuç bölümü 715 vd.
- Geçiş hükümleri 684 vd.
- Başlık 520 vd.
- Değişmesi gereken Kanunun bilgileri 529 vd.
- Kısa nitelendirme veya kısaltmanın olmaması 532 vd.
- Sayma 522 vd.
- Ek bilgilerin olmaması 531

> Değişiklik

> Değişiklik emri 552 vd.

Tüzükte münferit değişiklik 813, 816, 821, 829, 875

- Örnek 812'den önce

> Bir kanunun münferit değişikliği

Münferit Hüküm 19, 368 vd.

- Madde paragraf 368 vd.
- Harf eki 371, 593
- Birbirini takip eden numaralandırma 370
- Başlık 372 vd.
- Alt bölümlenme 374
- Fıkra 374 vd.
- Saymalar 376
- Harf, çift harf 374
- Numaralar 374
- Rakamlandırma 369

> İç atf 234

> Bölümlenme

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Kıyasen uygulama 232

> Atıflar

Yumuşatma koşulu 695

Yetkilendirme normu

– Federal Hukuk veri bankasında belgeleme 34

> Tüzük, giriş bölümü

Tüzük çıkarılmasında yetkilendirme 381 vd.

– Muhatap 383 vd.

– Süre verme 806

– Belirlenebilirlik 386 vd., 390

– Tüzük çıkarılmasında takdir yetkisi 392

– Yürürlüğün öne çekilmesi 460

– Başka yetkilendirmelere atıf bulunmaması 389

– Birden fazla bakanın yetkilendirilmesi 384 vd.

– Katılım hakları

– Genel olarak 399 vd.

– Federal Meclisin 402 vd.

– Yer 364

– Alt yetkilendirme 394 vd.

– Anayasal gereklilikler 381 vd., 386 vd.

– Tüzük çıkarma yükümlülüğü 391, 393

– Federal Meclisin onayı 405 vd.

– Yasak(lama) 407 vd.

– Açıklığa kavuşturma 406, 410 vd.

> Tüzüğün giriş bölümü

> Anayasaya uygunluk testi 52

İkame etmek 620 vd.

> Değişiklik emri

Çerçeve Kanunda ilk düzenleme

737 - Özel bir giriş bölümünün bulunmaması 722,

737 - Özel bir yürürlük hükmünün bulunmaması

737 - Özel bir sonuç bölümünün bulunmaması 722,

- Başlık 736 vd.

- Alıntı usulü 185

> Çerçeve kanun

> Temel kanun

Avrupa Birliği Hukuku

> Avrupa Birliğinin hukukî belgeleri

Avrupa Birliği Hukukî belgeler

> Avrupa Birliği'nin hukukî belgeleri

Avrupa Birliği Hukuku-Kanun 37

Avro (Euro) 134 vd.

Avrupa Topluluğu

– Tanım

– Kuruluş sözleşmeleri 266

– Üye devletleri 268, 272

– Organları 270

– Hukukî belgeleri 271

– Vatandaşları 269

– Kuruluşu 265 vd.

> Avrupa Birliği Hukuku 266, 271

Avrupa Komisyonu 270

Avrupa Konseyi 270

Avrupa Parlamentosu 270, 273

Avrupa Birliği

– Tanım

– Ortakları 266 vd.

– Üye devletleri 268, 272

– Organları 270

– Hukukî belgeleri 271

– Vatandaşları 269

> Avrupa Birliği Hukuku

> Avrupa Birliği'nin hukukî belgeleri

Avrupa Ekonomik Topluluğu

> Avrupa Topluluğu

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Avrupa Ekonomik Bölgesi 272
Değerlendirme 474
Deneme kanunu yapma 474

F

Hukuk dili 53 vd.

> Dil

> Hukuk kurallarının anlaşılabilirliği

Mali düzenleme yapma yetkisi

> Anayasaya uygunluk testi 52

Kanun dili ve resmî dil için işaretler 49

> Bulunduğu yer -A (FNA)

> Bulunduğu yer- B (FNB)

Takip eden değişiklik 424 vd., 496 vd.

- Alıntının değişikliğine göre 642
- Askıda değişiklikte 634
- Bölümleme 638, 640
- Uygulama kanununda 758
- münferit olarak değişen kanunda 517, 636 vd.
- Çerçeve kanunda 740 vd.
- Temel kanunda 424 vd.
- Sıra (lama) 425, 515, 542, 639, 741

– Yer 367, 425, 744

> Değişiklik emri

> Numaralamanın değişmesi

Formüller

- Değişiklik emrinde 558 vd.
- Yazım usulü 140

> Kanunun giriş bölümü

> Tüzüğün giriş bölümü

> Sonuç bölümü

Matbu belgeler 122

Yazım araçları

- Genel olarak 836 vd..
- Değişiklik başvurusu 7, 838, 842, 852
- Değişiklik talimatları 841, 843 vd.
- Değişiklik emirleri 848 vd.
- Gereçlendirme 840
- Karar tavsiyesi 7, 838 vd., 841, 852, 855
- Bölümleme 845, 848, 852, 856
- Örnek kararlar 839, 842
- Özetler 839, 854 vd.
- Değişiklik Kanunu tasarısı hakkında 846 vd., 850 vd.

– Temel Kanun tasarısı hakkında 845, 849

Demokratik Alman Cumhuriyeti Hukukunun yürürlükte kalmayı sürdürmesi

> Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma

Özgürlükler

> Anayasaya uygunluk testi 52

Yabancı sözcükler 68, 78 vd.

> Dil

Süre 144, 149 vd.

Bulunduğu yer bilgisi

– Avrupa Birliği Resmî Gazetesi 27, 37, 178, 276 vd.

– esas unsurlar

- Yayımlayan organ hakkında bilgi 178 vd.
- Sayfa bilgileri 163, 183 vd., 210
- Yıla ilişkin bilgi 163, 181, 186 vd., 279
- Yeni metnin (düzenlemenin) ilânı 175, 177, 867
- Şartlı yürürlüğe girmede ilân 184, 186
- Düzeltmenin 163, 187, 279
- Çerçeve Kanunda ilk düzenlemenin 184 vd.
- İlânın 177, 178 vd.
- Bir ilgi (dayanak) metninin yayımlanmasının
- Uluslararası hukuk sözleşmelerinin 160, 162 vd.

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın 209 vd.,660 vd.
- Demokratik Alman Cumhuriyeti Hukuku'nun yürürlükte kalmayı sürdürmesi 210, 215
- Değişiklik atfında 549
- Federal Resmî Gazete Bölüm III'te 182

> Tam alıntı

Bulunduğu yer bilgisi A

- İçerik (İçindekiler) 26
- Federal Hukuk Veri bankası için anlamı 31
- Yan değişiklikler için anlamı
- Temel Kanundan dolayı 425, 515
- Münferit olarak değişen kanunda 542, 639
- Çerçeve Kanunda 741
- Federal Resmî Gazete'de bölümlenme numaraları 40

Düzenleme artığı (Temel Kanuna eklenmesi gereken bir düzenlemenin, -geçiş hükümlerinin-değişiklik Kanununda yer alması) 686

- Çerçeve Kanunda maddelerin sıralanması 734
- Federal Hukuk külliyatı 182

Bulunduğu yer bilgisi B 26

Topluluk hukukunun bulunduğu yer bilgisi

27

Dipnot

- Yeni metnin ilânında 873, 882 vd., 887 vd, 890 vd.
- Bir dipnotun düzeltilmesi 311
- Juris nezdinde Federal Hukukun veri bankasında 31
- Paralel değişiklik planlarının taslağında 551
- Kullanılmasına izin verilen kısaltmalarda açıklayıcı dipnot142
- Ayrı basılan eklerde 366
- Bilgilendirme Yönergesine atfı 317 vd.
- Özel hukuk eserlerine atfıta 242
- Yönergeye uyumda alıntı emrinin (gereği) yerine getirilmesi 310 vd., 315, 528, 882 vd.

G

Değişiklik yapılan düzenlemenin türüne ilişkin bilgi 520, 527 vd., 868, 870

> Sıra bilgileri

> Münferit olarak değişen hükmün başlığı

Alan nitelemeleri 152 vd.

> Federal alan

> Yürürlük alanı

Bağlı değişiklik emirleri 200, 624 vd., 651

> Değişiklik emri

Tire işareti

- Avrupa Birliği hukukî belgelerinde bölümlenme olarak 283
- Başlıkta 344, 528, 767

Konuya ilişkin bilgi

- Avrupa Birliği hukukî belgelerinin isimlendirilmesinde 276 vd.
- Değişen Kanunun başlığında 528, 532, 815 vd.
- Çerçeve Kanunlar/Tüzüklerin başlığında 725, 815 vd.

> İçerik bilgisi

Konusuz kalan hükümler

- Ayıklama 493, 575
- Berlin Koşulları 652
- Sosyal Güvenlik kanunlarında 657
- Geçiş hükümleri 683
- Yerine getirilmiş değişiklik emirleri 675, 710
- Yeni ilânlarda verilmesi 886

Karşılaştırma

> Özetler

Birlikte yürürlüğe girme 462 vd.,760

> Uygulama kanunu

Parasal tutarlar 134, 137

Yürürlüğe girme 85

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Yürürlük alanı 87, 156, 214, 361 vd.,652

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Yürürlük zamanı 20 vd., 438 vd., 444 vd., 465 vd., 469 vd., 481 vd., 749 vd. 804 vd..

- Düzenleme yeri 475 vd., 543, 709, 746 vd. 750, 804
- Değişiklik 678 vd., 680 vd., 807
- Belirli süreli kanun 481 vd.

> Yürürlükten kalkma

> Süre verme

> Yürürlüğe girme

Federal Bakanların İşbölümü

> Federal Bakanların İşbölümü hakkında Tüzük (GGO)

Topluluk Hukuku

> Avrupa Topluluğu Hukuku

> Avrupa Birliği Hukuku

Toplumsal cinsiyet

> Cinslerin eşitliğine uygun yazım

Teknik kurallara atıfta genel koşullar

- Temel biçimler 252 vd.

- Sınırlar 261 vd.

- İçerik 255 vd.

- Karineler 258 vd.

Genelleştirilmiş eril sözcük 110 vd.

Avrupa Topluluğu Adalet Divanı 270

Avrupa Birliği Adalet Divanı 270

İlk derece mahkemesi 270

Avrupa Birliği Personel (Kamu Hizmetleri)

Mahkemesi 270

Cinsler arası eşitliğe dayalı olarak yazım

- Meslek, resmî makam ve görev nitelemeleri 121, 648 vd.

- Genelleştirilmiş eril sözcük 110, 113, 119

- Tarafsız (cinsiyet çağrışımı olmayan) nitelendirme 114, 116

- Yaratıcı nitelendirme 114, 117

- Her iki cinsin de ifade edildiği hükümler 114, 118, 122 vd.

- Yazımda tasarruf 115

- Anlaşılabilirliğe özen göstermek 112, 123

> Nitelendirme

> Dil

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

> Hükümlerin anlaşılabilirliği 53, 62 vd.

Almanca dilbilgisi hizmeti sunan birim 48 vd.

Kanun 19 vd.

Kanun koyma işlemi 18

Demokratik Almanya Cumhuriyeti Resmî Gazetesi 178, 215

Eyaletlerin Resmî Gazetesi 180

Kanun koyma yetkisi

Anayasaya uygunluk testi 52

İnternette kanun 36

Kanunlar için portal (genel ağ sayfası) 38

Kanun hükümlerinin saklı tutulması

Anayasaya uygunluk testi 52

Kanun koyma yetkisi 293, 304

Anayasaya uygunluk testi 52

Bölünmüş yürürlük 455 vd.

- Eyaletlerin farklı düzenlemesinin yasaklanmasında 437

- İlân izninde 702

- Yeni ilânın ilân metninde 875

- Münferit olarak değişen kanunda 713

- Yazım araçlarında 856

- Çerçeve Kanunda 752 vd.

- Kısmî olarak geçmişe yürüme halinde 467

- Geçiş hükümlerinde 420

Yürürlük zamanı

Yürürlüğe girme

GESTA (Federal Kanun koyma faaliyetinin bulunduğu aşama) 40 vd.

Kademeli yürürlüğe girme

Birden fazla değişiklik

Federal Bakanların İşbölümü hakkında Tüzük (GGO)

- Düzeltme kuralları 311, 705, 895

- Katılım kuralları 51, 355, 400

- Kanun ve Tüzük tasarılarının biçimi 12, 15, 42, 48, 54, 110, 173, 284, 292, 304, 332, 349, 350 vd., 369, 379, 434 vd., 460, 485, 488 vd., 765, 768, 805, 810, 815

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Kanun yapma 44
  - Hukukî denetim 5 vd., 12 vd., 864
  - Özetler 498
  - İlân 23, 841
- > Hüküm
- > Yazım araçları

Eşitlik Hakları

Anayasaya uygunluk testi 52

Eşitlik

Cinsler arası eşitliğe dayalı olarak yazım

Esnek (dinamik) atf 219

- Anlamı 224, 243 vd.
- Bir kanun içerisinde 245
- Nitelendirme (Tanım) 67, 172, 243
- Diğer kanun koyucuların normlarına 246
- özel hukuk eserlerine 247
- Avrupa Birliği Hukukuna 248, 301, 307
- Atf kontrolleri 9, 512
- Koşulları 244

> Metinlerde atf anlaşılabilirliği

Bölümleme

- değişiklik emrinin 552 vd., 563 vd.
- Tüzüğün giriş bölümünün 774 vd., 780 vd., 791, 798 vd.
- yetkilendirme normu 825
- İçerik 358, 646
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma 209 vd.
- Kanunun, Tüzüğün 53, 105, 358

> İlgâ eden kanun

> Bir tüzüğün/kanunun değişen metni

> Çerçeve kanun

> Temel kanun

> Tüzük

– Yan değişikliklerin 425, 515, 542, 636 vd., 740 vd.

– Yürürlük zamanı hükümleri 438 vd., 455 vd.

Sayma

> İlân metni

> Cümle

Bölümleme

- Türleri 368 vd.
- Değişiklik
- Kaldırma 575 vd.
- eklemek, başa yerleştirmek, sona eklemek 589 vd., 603 vd., 609 vd.
- yeniden kaleme almak, ikame etmek 614 vd., 620 vd.
- Nitelendirme, yazım usulü 196 vd., 234, 368 vd. 379 vd., 537, 732
- Yazım araçları 845, 847, 850 vd., 856 vd.
- İlânda 879 vd., 885
- Avrupa Birliğinin hukukî belgelerinde 282 vd. Ek 4
- Gereğinden fazla (bölümleme) 370, 377 vd. .
- Kaldırma 577 vd., 885
- Değişiklik emrinde 845
- Eklemek 594 vd.
- Tüzüğün giriş bölümünde 781
- Başa yerleştirmek 605
- Numara değişikliği sonucunda kayma 580
- Alıntı 198 vd., 591

> Fıkra

> Madde

> Değişiklik emri

> Sayma

> Harf

> Harf ekleme

> Hüküm

> Sayı

> Sıralama/Rakamlandırma

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Bölümleme numarası

- Genel olarak (Genel bilgi) 25 vd., 40, 686
- Alıntıda 182
- Düzenleme unsuru olarak
- Yan değişiklikler için 425, 515, 639, 741
- Çerçeve Kanunda 734

> Bulunduğu yer bilgisi A

Temel Haklar

- Parlamentonun münhasır yetkisi 381, 387
- Sınırlamalar
- Alıntı gereği (ilkesi) 427 vd.
- Yeni sınırlamalar ve değişiklikler 662 vd.
- Geçiş hükümlerinde 416

> Anayasaya uygunluk testi 52

Temel haklar anlaşması

> Avrupa Birliği Hukuku

H

Temel değişiklik 497

- Değişen münferit kanunda 518, 543, 545, 552
- Çerçeve kanunda 719, 739, 744

> Yan değişiklik

I

Emir kipi 83, 393

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

İçerik bilgileri 326, 328

İçeriği ilgilendiren atf 219, 238

> Atıflar

İçerik/İçindekiler 358 vd.

- Değişiklik 563, 630, 646
  - Yapı 358
  - Yer 359, 735
- Yeni metnin ilanında 880

Yürürlüğe girme 21 vd., 438 vd.

- Anayasanın 82 maddesi 439
- Değişiklik kanununun 670 vd., 676 vd., 708, 749
- Koşullu olarak 184, 186, 452 vd.
- Sınırlı değişiklik olanakları 616, 674, 676 vd., 678
- Zamanın belirlenmesi
- Eyaletlerin farklı düzenlemelerinin yasaklanmasında 437, 442
- Kanun koyucunun sorumluluğu 318, 439 vd. 444 vd., 676 vd., 708, 711, 749
- Belgeleme 31 vd.
- Yetkilendirme normlarında 460, 805

– Birlikte 462 vd., 758, 760

– Yazım

– İlâna dayanak 447, 451

– Tarih Belirtme Emri 448

– Takvime uygunluk 450

– Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü, süre 144 vd.

– Farklı tarihlerde 455 vd., 467, 540, 702, 713, 752 vd.

– Kademeli olarak 541, 632 vd.

> Birden çok değişiklik

– Denetim 10

– Hukukî etki 412, 438

– Değişikliklerde 21, 499, 675

– Geçmişe etkili 465 vd.

– Paralel değişiklik planlarında 677

– Düzenleme 709, 750, 804

– Temel kanunda 361, 373, 443

– Değişen münferit kanunda 543, 576, 709

– Çerçeve kanunda 443, 722, 746, 749 vd.

– Tüzükte 460, 805, 832

– Ceza ve para cezası hükümlerinde 52, 467 vd.

> Süre verme

> Yeni metnin ilanı

> Yazım araçları

> Yürürlük zamanı

> Geçiş düzenlemesi, -hükümler 283

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Yurt içi 155

Kurumlar

- Avrupa 270
- uluslararası 158

> Resmî nitelemeler

Kurumsal garantiler

> Anayasaya uygunluk hakkında testi 52

J

Yıl 150, 340, 449

> Tarih

> Süre

> Takvim

> Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü

Yıl sayısı

- Başlıkta 340, 509, 727, 866
- Yazım usulü 133

> Bulunduğu yer bilgisi

Juris/Hukukî bilgi sistemi 29 vd.

- Literatür bilgisi 29
- İçtihat 29, 39
- İnternette kanunlar 36
- Kanunlar için portal (genel ağ sayfası) 38

>Federal hukuk veri bankası

K

Takvim

- Yıl 150, 340, 449 vd.
- Takvime uygunluk 450
- Ay 150, 449
- Gün 149, 451
- Hafta 150, 449

> Tarih

Muktedir olmak 82 vd., 391 vd.

> Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Avrupa Topluluğu Komisyonu 270

Kurucu metin

> İlga eden kanun

Anayasaya uygunluk testi 52

Kurucu atf 219, 231

Yoğunlaşma/Toplanma

- Kanun yapmanın 493, 540, 551
- Hukukun 493

Kısa nitelendirme

- Değişiklik 642
- Sonuna eklemek 644
- Değişiklik kanunlarında 529, 532, 547, 724
- Yeni ilânda 880
- Avrupa Birliği belgelerinde 276, 287, 315
- Tüzüğün 769, 816
- Temel kanunun 173, 322 vd., 331 vd.
- Uluslararası hukuk sözleşmeleri 161
- Tam alıntıda 169, 173

> Nitelendirme

> Başlık

> Alıntılar

Avrupa Birliği belgelerinin kısa zikri 166, 171, 240, 243, 281

L

Almanya Federal Cumhuriyeti Eyaletleri 153
Eyalet Hukuku

> Farklı eyalet hukuku

Harita 226, 242

Liste 92, 107 vd., 376, 572

> Sayma

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- M**
- Torba Kanun**
- Diğer kanun türlerinden ayrılması 22, 367, 494, 502, 518, 523, 717 vd.
  - Değişiklik tekniği 519
  - Kanunun yapısı/bölümlemesi 732 vd., 741
  - Maddesi 736 vd.
  - Maddelerin birbirini takip etmesi 734
  - Kanun hükümlerinin kaldırılması 743 vd., 754
  - Nitelendirilme 724 vd.
  - Giriş bölümü 722, 730 vd.
  - Yan değişiklikler 740 vd.
  - Asıl değişiklikler 738 vd.
  - Örnek 717’den önce
  - Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma 722, 749 vd.
  - Düzenleme artığı 204, 476, 656 vd., 686, 747 vd.
- Sonuç bölümü 722, 755
- Temel Kanun ile 367, 425 vd., 737
- İlgâ eden kanun ile 515, 745, 754
- Düzeltilme 187
- Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma 443, 476
- Sosyal güvenlik kanunları 202, 204
- Alıntı 173, 174, 184 vd., 871, 875
- Geçiş hükümleri 747 vd.
- Başlık 724 vd., 736 vd.
- Onay zorunluluğu 731
- > Değişiklik, askıda
- Torba Tüzük**
- > Tüzük
- Ölçü birimleri** 127 vd., 141
- Örnek kararlar** 839, 842
- > Yazım araçları
- Doğu ve Batı Almanya’nın birleşmesini öngören anlaşma gereğince/koşulları** 214 vd., 217, 660 vd.
- Dikkat çekici etki** 697
- >Yeni metnin ilanı
- Birden fazla değişiklik** 540 vd., 632 vd., 670 vd. vd., 682, 839
- Bakan Tüzüğü**
- >Tüzük
- >Tüzük koyucu
- Üye devletler**
- Avrupa Topluluğunun 268
  - Avrupa Birliğinin 268
  - Avrupa Ekonomik Alanının 272
- Birlikte denetim**
- > Hukukî denetim
- Tüzüklerin çıkarılmasında Katılım (İşbirliği)** 399 vd. 402 vd. 793 vd.
- Moda sözcükler** 76
- Ay** 133
- Tarih
- Takvim
- Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü, süre
- Örnek**
- Yeni metnin ilanı 859’den önce
  - Bir kanunun münferit değişikliği 492’den önce
  - Bir tüzüğün münferit değişikliği 812’den önce
  - Çerçeve kanun 717’den önce
  - Temel Kanun 320’den önce
  - Temel tüzük 761’den önce
  - Sözleşme kanunları ve tüzükleri Ek 1
- N**
- Yan temel hukuk** 204, 214, 686
- >Düzenleme artığı
- >Geçiş düzenlemesi, hükümler
- Yeni federal eyaletler** 153
- >Doğu ve Batı Almanya’nın birleşmesini öngören anlaşma
- Yeniden kaleme alma** 614 vd.

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

>Değişiklik emri

– Avrupa Birliği belgelerinde bölümlenme olarak 283
– Münferit hükümlerin rakamlandırılması 370 vd.

Yeni metin

– Bildirici yeni metin 698, 859 vd., 871
– Kurucu yeni metin 505, 871

>Değişiklik emri

>Yeni metnin ilanı

>Sayma

Normların belgelendirilmesi 31, 46, 645

>Yazım araçları

>Federal Hukuk Veri Bankası

>Bölümlenme

>Juris/hukuki bilgi sistemi

>Sayı/rakam

Normların sayısındaki aşırı artış 3 vd., 44

İlgili norma atf 219, 237

Normların açıklığı

– Değişikliklerde 64, 636
– Önemi 54, 80, 695
– Bölümlenme 105, 570, 680

O

veya 91 vd., 201

Düzen

>Temel kanunun başlığında 338

>Hukuki düzenlemelerin anlaşılabilirliğinde

– Yürürlük zamanı hükümlerinde 144, 148, 437, 444, 702, 806

– Geçiş hükümlerinde 144, 148, 684

– Avrupa Birliği belgelerinin uyumunda 298, 307

(Genel) Düzene Aykırılık 81

>Belirlilik gereği (emri)

>Ceza ve para cezası hükümleri
Organizasyon kararnamesi 796

>Dil

> Yetkinin Uyumu Hakkında Kanun

>Hukuki düzenlemelerde sözcük seçimi

P

Her iki cinsin de ifade edildiği hükümler 114, 118, 122 vd..

>Hukuki düzenlemelerin anlaşılabilirliği

>Cinslerin eşitliğine dayalı yazım

Bilgilendirme Yönergesi

– Teknik hükümlerde dikkate alınması 316 vd.

– Gösterme/dipnot 317 vd.

Değişen Kanun

>Şahıs nitelemeleri

Paragraf

>Münferit değişen kanun

>Münferit hüküm

Değişen kanun artığı

>Bölümlenme

>Düzenleme artığı

Parlamento

– Güçler ayrılığı 402, 690, 761

– Belgeler 41

– Parlamentonun münhasır yetkisi 381

Numara

– Yazım 196 vd., 879

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

– Avrupa Parlamentosu 270, 273

Pasif 104, 117

Şahıs nitelendirmeleri

– Meslek, resmî makam ve görev nitelendirmeleri 121, 648 vd.

– Belgelerde ve matbu formlarda 122

– Gerçek ve tüzel kişiler 113

>Cinsler arası eşitliğe uygun yazım

Çoğul biçim

– Cinsiyet belirtmeyen şahıs nitelendirmesinde sıfatlar ve sıfat fiiller 116

– Bölümlenmelerin

– Alıntıya dahil olmayan 198

– Madde ile 199

– Sözcük, sözcükler 557

Özel düzenleme kuralları 242, 247

>Teknik kurallar

>Atıflar

Zamirler 116 vd.

Yüzde 73, 127

Denetim listesi

– Daha iyi kanun yapmak için 44, Ek 3

– Para cezası hükümlerinin gerekliliği hakkında 43, Ek 2

– Anayasaya uygunluk hakkında

> Anayasaya uygunluk testi 52

Nokta (işareti)

– Kısaltmalarda 143, 178

– Değişikliklerde 588, 622

>İşaretleme

R

Çerçeve karar

– Uyum/Değişiklik 278, 302

– Dipnot atfı 315

– Alıntı usulü 274, 278 vd.

Sıra bilgisi

– Temel kanunun nitelendirilmesinde 324 vd.

– Çerçeve kanunun nitelendirilmesinde 333, 337 vd.

– Temel kanunun kısaltmasında 348

– Tüzüğün başlığında 768, 773, 815

>İçerik bilgisi

>Başlık

Avrupa Birliği Konseyi 270

Avrupa Topluluğu Hukuku 265 vd.

– Niteleme

– Topluluğun 266

– Üye devletlerin 268, 272

– Organların 270

– Belgelerin 271

– Vatandaşların 269

Avrupa Birliği Hukuku 265 vd.

– Avrupa Birliği Hukukunun Federal Hukuka uyumu 284 vd.

– Nitelendirme 271

– Sözleşmelerin 266 vd.

– Üye devletlerin 268, 272

– Organların 270

– Belgelerin 271

– Vatandaşların 269

– Teknik kurallara atıfta genel koşullar 256

– Farklı eyalet hukuku için anlamı 436 vd.

– Belgeleme

– Juris'teki veri bankasında 31

– Avrupa Birliği kanunlarında 37

– Süre 292, 304

– Resmî Gazete'de bulunduğu yer 178

– Bölümlenmeler 273, Ek 4

– Temel haklar anlaşması 266, 284

– Kurucu sözleşmeler 266

– Avrupa Birliği Hukukuna atıf 235, 240, 243, 248

– Alıntı usulü 165, 273 vd., 282 vd.

– Alıntı emri (gereği)

– Yönergelerin uyumunda 308 vd.

– Bilgilendirme Yönergese göre 316 vd.

– İkinci ve üçüncü sütun 267, 271

>Avrupa Birliği

>Avrupa Ekonomik Bölgesi (EWR)

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Avrupa Birliği Belgeleri 267, 271

– Karar

– Nitelendirme 278

– Uyum 303 vd.

– Uyum işareti 315

– Resmî Gazete’de bulunduğu yer 178

– Çerçeve karar

– Nitelendirme 278

– Uyum 302

– Uyum işareti 315

– Yönerge

– Nitelendirme 277

– Uyum 291 vd.

– Uyum işareti /

Alıntı emri (gereği) 308 vd.

– Tüzük

– Nitelendirme 276

– Yürütme kuralları 285 vd.

– Alıntı emri (gereği)

– Yönergelerin uyumunda 308 vd.

– Bilgilendirme Yönergesine göre 316 vd.

– Alıntı usulü

– Tam alıntı 275 vd., 279 vd.

– Kısa (kısmen) alıntı 166, 171, 240, 243, 281

– Münferit hükümler 273, 282 vd., Ek 4

>Bilgilendirme Yönergesine

>Avrupa Birliği belgelerinin uyumu

Hukukun ayıklanması

– Federal Hukukun derlenmesi 25

– Temel ilke 493, 743

– Dil bakımından 647 vd.

– Berlin koşullarının 652 vd.

– Düzenleme artıklarının 656 vd., 660, 686 vd., 747

Doğru (Hukukî) yazım

– Yeni düzenleme 47 vd., 68, 879

– Hükümlerin değişikliğinde 602, 623

>İşaretleme

Kanun yapma işlemi 18, 21, 493 vd., 540 vd., 632 vd., 675, 717, 758, 822

Hukukî sonuçlar 63, 80, 84, 89 vd., 107, 218, 225,

231, 340, 414, 468, 678

>Sözcük seçimi

>Anayasaya uygunluk testi 52

Hukukî yazım denetimi

>Hukukî denetim

Hukukî açıklık

> Anayasaya uygunluk testi 52

Hukukî denetim

– Tarih 1 vd.

– İçerik, kapsam 8 vd.

– Denetimin örgütlenmesi 11 vd., 864

– Hukukî yazım Tavsiyeleri 15 vd.

– Federal Bakanların İşbölümü hakkında Tüzük’e (GGO) göre yetki 5 vd.

Hukukî güvenlik 104, 698

>Anayasaya uygunluk testi 52

Hukuk dili

– Almanca 68, 78 vd., 158, 160, 223

– Birlik 1, 28, 32, 56, 60 vd., 68, 74, 124 vd., 133 vd., 196, 265, 493, 648

– Hukuk dili 56 vd., 78, 99

>Dil

>Hükümlerin anlaşılabilirliği

Tüzük

– İlgâ eden tüzük 766, 812 vd., 820

– Değişiklik tüzüğü 21, 765 vd., 812 vd.

– Yapı 829 vd.

– Giriş bölümü 817 vd., 823 vd.

– Giriş cümlesi 168, 170, 192

– Yeni ilân 831, 862, 872, 895

– Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma 832

– Sonuç bölümü 833 vd.

– Kanun yoluyla değişiklik 690 vd

– Süre verme 806 vd., 830

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Kavram 19 vd., 382, 761
- Belirlilik ilkesi 386 vd.
- Çıkarılmasında katılımlar 399 vd., 793 vd., 831
- Münferit olarak değişen kanun 813, 815, 821
- Yumuşatma koşulları 695
- Yetkilendirme normu
- Yetkilendirmenin ortadan kalkmasında tüzüğün geçerli olmaya devam etmesi 827
- Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma 804 vd., 832
- Çerçeve tüzük 813 vd., 822
- Bakanlık tüzüğü 384 vd. .
- Hükümet tüzüğü 383 vd.
- Birden fazla yetkiye dayanılarak çıkarılan (derleme) tüzük 777
- Temel tüzük 20, 765 vd., 767 vd.
- Alt yetkilendirmede 394 vd., 800 vd..
- Alıntı gereği (emri) 694, 762

>Tüzüğün giriş bölümü

>Tüzüğün çıkarılmasına ilişkin yetkilendirme

Almanca dilbilgisi hizmeti sunan birimin redaksiyon bölümü 48

Tekniğin kuralları

>Teknik kurallar

Düzenleme artışı 476, 493, 656 vd., 686 vd., 747

Hükümet tüzüğü

>Tüzük

İmparatorluk Resmî gazetesi 179

Sıra(lama)

- Değişiklik talimatları 843
- Değişikliklerin 552
- Yan değişikliklerin 639, 741
- Birden fazla değişiklikte 632, 677
- Çerçeve Kanunda 425, 515, 734
- Münferit olarak değişen kanunda 540, 541, 542
- Yeni ilânın listelenmesinde 872
- Bulunduğu yer işaretlerinde 188
- Yürürlüğe girme düzenlemelerinde 456, 457, 458
- İlânlarda 676
- Tüzük koyucunun 776

Avrupa Topluluğu Yönergeleri

>Avrupa Birliği belgeleri

Uluslararası hukuk sözleşmelerinin uygulanmaları için yönerge 42, 159, Ek 1

Roma rakamları 125, 283

Bütünlük halindeki tüzük sırasına geri dönülmesi

>Yumuşatma koşulları

Geriye yürüme 465 vd., 678

– İlânın başlangıç günü 445

– Yazım 458, 466

– Geçerli olmama 467 vd.

>Geçiş düzenlemeleri/hükümleri

>Anayasaya uygunluk testi 52

S

Birden fazla yetkiye dayanılarak çıkarılan (derleme) tüzük 777

>Tüzük

Federal Resmî Gazete Bölüm III'te federal hukuk derlemesi 25, 176 vd., 179, 182, 871

>Bölümleme numarası

>Bulunduğu yer işareti A

Cümle

– Yapı 102, 104, 107, 109

– Genel olarak (bilgi) 53, 62 vd.

– Aktif/Pasif 104, 117

– İsmi –in hali, isim tamlaması 98, 101

– Uzunluk ve içerik 95 vd.

– Parantez içine alma 99 vd.

– Mastar hali 103

– Şart kipi 86, 89

– Yüklem 96, 99, 104, 201

– Uzun cümleler 97

– Kaldırmak 575, 584

– Eklemek 590, 599

– Cümle işaretleri 48, 560, 571, 588, 602, 623, 706

– Alıntının tekil olması 198, 201

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

– Sayma suretiyle 570 vd., 584, 600

Nihaî (son) hüküm

>Son hükümler

Sonuç bölümü

- Anlam (önem) 483 vd.
- İlga eden kanunun 506
- Bir kanunun değişen hali 715 vd.
- Bir tüzüğün 778 vd., 810 vd., 833 vd.
- Çerçeve kanunun 722, 737, 755
- Temel kanunun 483 vd., 486 vd.
- Yetkili bakanlık tarafından kararlaştırılması 485
- yazımlar 486 vd.

Son hükümler

- Eyalet hukukunun farklı düzenlemesinin yasaklanması 435
- İlân izni 696
- Yürürlüğe girme, yürürlükten kaldırma 443, 476, 709, 746, 750, 804
- Geçiş düzenlemeleri, hükümleri 422, 659, 687 vd., 695
- Temel hak sınırlamalarında alıntı gereği (emri) 432 vd., 662

Yazım usulleri

- Fıkra 196 vd., 375, 879
- Madde 196 vd., 375
- Tekrar 197
- Kısımlar 129
- Harf 196 vd.
- Harf ekleme 593
- Tarih 133

- Para tutarları 134 vd.
- Para cezası 136
- Ölçü birimleri 127 vd.
- Ay isimleri 133
- Numaralar 196 vd., 879
- Yüzde 73, 127
- Sayıların yuvarlanması 138
- Cümle 196
- Sayfa 132, 178
- Saat 127
- Para birimi 137
- Rakamlar 125 vd., 132
- Sayı sözcükleri 131
- Rakamlar 125 vd., 131, 134 vd. .

>Kısaltma

İlân organlarının yazı işleri yönetimi 23, 448, 893

Askıdaki değişiklik

- Anlam (önem) 545, 634 vd., 670 vd., 712, 830, 863
- Değişiklik atıflarında bilgi 192, 549, 675
- yeni ilânda 863, 887

> Değişiklik

Sayfa 132, 178, 184

> Bulunduğu yer bilgisi

Tekil 115 vd., 137, 198, 201

Yapılması gerekli olmak 84

>Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Sosyal güvenlik kanunu

- Değişiklikler 654 vd.
- Düzenleme artığı 204
- İç atıflar ve kanunlara atıflar 206 vd.
- Alıntı usulü 203, 205

Tire işareti 376

>Sayma

> Tire işareti

Dil

- Değişim 74 vd.
- Anlam farklılıkları 60
- Avrupa Birliği Hukukunun uyumunda 297, 300, 306 vd.
- Kavramlar 59 vd., 363
- Resmî dil 68
- Almanca 68, 158, 160, 223, 297, 300, 306 vd.
- Birlik 1, 28, 32, 60 vd., 68, 74, 124, 133 vd., 178, 265, 648
- Hukuk dili 56 vd.
- Yabancı dildeki metinler 78 vd., 223
- Ortak dil 57, 59
- Mantık 69 vd., 80
- Açıklık 62 vd., 65
- Danışman 48 vd.

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Dürüstlük 72
- Cümle yapısı 53, 62 vd., 95 vd.
- Cümle uzunluğu 62 vd., 95 vd.
- Dil bakımından eşit davranma 110 vd.
- Metin yapısı 53, 105 vd.
- Saymalar 107 vd.
- Açık bölümler 105
- Akıcı ifade 106
- Çeviri 158, 160, 223, 297, 306
- Zamana uygun dil 73 vd.
- >Kısaltma
- >Belirlilik ilkesi
- >Cinsler arası eşitliğe uygun yazım biçimi
- >Normun açıklığı
- >Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi
- >Hukuk kurallarının anlaşılabilirliği
- Devlet alanı** 152 vd.
- Temel kanun**
  - Kısaltma 341 vd.
  - Ekler 365 vd.
  - Yapı 361 vd.
  - Tamamlama 349, 483
  - Süre verme 470 vd.
  - Kavram 20
- Nitelendirme 324 vd.
- Giriş bölümü 350 vd., 354
- Yan değişiklik 424 vd.
- Bölümler 361 vd.
- Bölümler 368 vd.
- İçindekiler 358 vd.
- Yürürlüğe girme, yürürlükten kalkma 438 vd., 476 vd.
- Kısa nitelendirme 331 vd.
- Boşluklar 583, 616
- Sonuç bölümü 483 vd.
- Geçiş hükümleri 412 vd.
- Başlık 321 vd.
- Alıntılar 323 vd., 332
- Temel tüzük** 20, 765, 767 vd.
- >Tüzük
- Tekniğin durumu** 253, 256
- Ekonomi ve Tekniğin durumu** 253, 257
- >Teknik kurallara atıfta genel koşullar
- Statik atf** 9, 67, 219, 239 vd., 248
- >Atıflar
- Sürenin resmî olarak belirlenen son günü**
  - Anlam (önem) 144 vd.
  - Yazım usulü 145 vd.
  - Yeni ilânda 697 vd., 859, 861 vd., 868, 873, 879, 887, 890 vd., 894
  - Federal hukuk derlemesi 25, 182
  - Geçiş hükümlerinde 418, 459, 689
- >Süre
- >Yürürlüğe girme
- Ceza ve para cezası hükümleri** 43, 81, 290, 361, 373, 467
- Çizmek** 575, 578 vd., 586 vd.
- >Değişiklik emri
- Alt yetkilendirme** 394 vd.
  - Yetki devrine ilişkin tüzük 800 vd.
  - Alt yetkilendirme tüzüğü 803
- Onay zorunluluğu 411
- >Tüzük
- Talilik** 87
- Özetler** 35, 498, 839 vd., 854 vd.
- T**
- Tablolar** 128, 133 vd., 226, 342, 365, 669
- >Özetler
- >Ekler

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Unsur 19, 63, 80 vd., 90 vd., 218, 225, 231, 414, 784

>Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

>Anayasaya uygunluk testi 52

>Atıflar

Gün 133

>Tarih

>Takvim

Teknik kurallar

- Genel koşullar aracılığıyla ilgi kurmak 252 vd.
- İspat yükü 261
- Bilgilendirme 316 vd.
- Karineler 258 vd.
- Yayımılama 223, 260

>Teknik kurallara atıfta genel koşullar

> Bilgilendirme Yönergesi

Metin yerleri

>Bölümleme

>Lafız

U

Geçiş düzenlemesi, hükmü

- Dengeleme, denetim ihtiyacı 415, 416
- Değişikliklerde
- Temel kanun sonucunda 412 vd.
- Değişiklik kanunu ile 684 vd., 748
- İhtiyaç denetimi 415, 416
- Yürürlüğe girme ile ilgi kurmak
- Farklı tarihlerde yürürlüğe girmede 420, 459
- Tarih belirtme emri ile 419, 448
- Açık norm 423
- Düzenleme yapma alanı 417
- Düzenleme artığı 476, 493, 656 vd., 686 vd., 747
- Temel kanunda yer 422, 685, 747

- Sürenin resmî olarak belirlenen son günü 144 vd.
- Mevcut hukukun uygulanmaya devam etmesi 421
- Etkileri 412 vd.

>Son hükümler

>Güvenin korunması

Başklandırılmış bölümler 377 vd.

- Çerçeve kanunda 737
- Temel kanunda 377 vd.

Transfer kanun 652

Transfer hukuk 659

Kaldırmak

- Konusuz kalan hükümler 652
- İcra edilen hükümler 616, 680
- Kaldırılan hükümler 616

>Yeni metin 614 vd.

Başlık

- İlgâ eden kanunun 506, 508
- İlgâ eden tüzüğün 815
- Bir kanunun münferit değişikliğinin 520 vd., 531
- Bir tüzüğün münferit değişikliğinin 815 vd.
- Çerçeve kanunun 724 vd. 726
- Çerçeve tüzüğün 815 vd.
- Temel kanunun 321 vd.
- Temel tüzüğün 767 vd.
- Değişiklik 641 vd.
- İlânı 865

– Yan değişikliklerde

>Nitelendirme

>Kısa nitelendirme

Saat 127

Numara değişikliği

- Kaldırmalarda 580 vd., 583
- Yeni bölümlemede 592 vd., 606 vd., 681
- Yazım araçlarında 852, 856

Avrupa Birliği belgelerinin uyumu

- Gereklilikler 291 vd., 302, 303 vd.
- Uyum ihtiyacının araştırılması 294 vd., 305 vd.
- Biçimleri
- Münhasır düzenleme 299, 302

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- Lafzî olarak alma 300, 302
- Atfen düzenleme 301, 302
- Süre 292
- kavramların alınması 300, 307
- Değiştirme biçimi 815
- Alıntı emri (gereği) 308 vd..
- Bir dipnotta 310 vd.
- Düzenleme metninde 313
- Başlıkta 312, 330, 772
- Yeni metnin ilânında 314, 882 vd..
- Tam alıntı 309

>Avrupa Birliği belgeleri

Birlik vatandaşı 269

V

Yasaklar 81

>Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın akdi 209, 217

Anayasaya uygunluk

- Hukukî denetimin esaslı unsuru 8
- Anayasaya uygunluğun denetimine katılım 51

>Anayasaya uygunluk testi 52

Ölçülülük

> Anayasaya uygunluk testi 52

Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlığı Resmî Gazetesi 23, 178

İlân Yönergesi 484, 487 vd.

İlânın bulunduğu yer

>Bulduğu yer bilgileri

İlân organları

- Kısaltmalar 178 vd.
- Federal 23 vd..
- Avrupa Birliğinin 27
- Demokratik Alman Cumhuriyeti Resmî Gazetesi 178
- Bulduğu yer –A (FNA)'ya ve Federal Kanun koyma faaliyetinin bulunduğu aşama (GESTA)'ya

işaret 40

Karine

- İspat yükü 85 vd..
- dereceli 259
- İki basamaklı 260
- Sözcük seçimi 85 vd., 258 vd.

>Teknik kurallar

İlân organları

>İlân organları

Tüzük

>Tüzük

Avrupa Topluluğu tüzükleri

- Tüzük nitelemesi 276
- İcra kuralları 285 vd.
- Ceza ve para cezasının önleyici etkisi 290
- Alıntı usulü 276, 279 vd.

>Avrupa Birliği belgeleri

Tüzük yapıcısı (koyucusu) 383 vd., 394, 693 vd., 776 vd., 784, 793, 802, 809, 826 vd.

>Tüzük çıkarılmasında yetkilendirme

>Alt yetkilendirme

Hukuk kurallarının anlaşılabilirliği

- Hukuk dilinde ve genel olarak anlaşılabilirlik 53 vd.
- Hukukî düzenlemeler için genel kurallar 62 vd.
- Değişikliklerde
- Yardımlar 48 vd.
- Kanun koyma tekniği araçları 66 vd.
- Hukukî denetimin parçası 10

>Belirlilik ilkesi

>Normun açıklığı

>Dil

>Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

Sözleşme

- Avrupa Topluluğunun kurulması hakkında 266, 271
- Lizbon 265 vd., 274, 284, 302, 315

>Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma

>Uluslararası hukuk

Sözleşme kanunu

- Birleşme sözleşmesi hakkında 210 vd.
- Kuruluşa ilişkin Yönergeler 42, 159, 173, Ek 1
- Sözleşmeye dayanan tüzükler 42, 159, 173, Ek 1

Güvenin korunması

- İlke olarak 414 vd.
- Geçmişe yürüme halinde 445, 468
- Geçiş düzenlemelerinde 415

>Anayasaya uygunluk testi

Yönetmelik yetki

> Anayasaya uygunluk testi 52

Yönetim Giderleri Hakkında Kanun 784

Yönetim Usulü

>Farklı eyalet hukuku

> Anayasaya uygunluk testi

Atıflar

- Avantaj ve dezavantajların karşılaştırılması (dengelenmesi) 225 vd.
- Türleri 219
- Kıyas atfı 219, 232
- Dış atf 219, 235 vd.
- İç atf 219, 233 vd.
- Bildirici atf 219, 230
- Esnek (dinamik) atf 219, 243 vd.
- İçeriğe dayalı atf 219, 238
- Kurucu atf 219, 231
- İlgili norma atf 219, 237
- Statik atf 219, 239 vd.
- Çıkış normu 33, 218, 224 224
- Belirlilik 222, 238
- Dayanak norm 33, 218, 224

– Federal veri bankası juris'teki belgeler 29, 33, 237 vd..

– Atf zinciri 229

– Atıflar

– İlgâ edilen kanuna 512

– Almanca metne 221, 223

– Avrupa Birliği belgelerine 223, 248, 301 vd., 307

– Özel hukuk eserlerine 242, 247, 252, 259

– Teknik kurallara 252 vd., 261 vd.

– Kısa nitelendirmelerin kullanılması 236, 240, 243

– Alıntı usulü 230 vd..

Atf kontrolleri 224, 33

Metinlerin atf kabiliyeti 79, 221, 223

Uluslararası hukuk

– Hukukî denetimin konusu 8

– Uluslararası hukuk sözleşmeleri 42, 159 vd., Ek 1

>Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşma

>Sözleşme kanunu

Yüzde

> yüzde

Tam alıntı

– Genel olarak bilinen Kanunlar 172

– Tarih

– Tamamlanma 174

– Yeni ilânı 175

– Oluşum 169 vd..

– Bulunduğu yer bilgileri 177 vd.

– Uygulama

– Değişikliklerde giriş cümlesinde 170, 546

– Tüzüklerin giriş bölümünde 170, 787, 829

– Alıntı usulü 173

Öne almak 603 vd.

>Değişiklik emri

Geçiş zamanı 318, 437, 442, 445 vd., 678, 711

Öncelik 87

Hükümlerin dili

>Hukuk dili

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

- W**
- Para birimi** 137
- Esaslılık kuramı**
- > Anayasaya uygunluk testi 52
- Etki**
- >Yürürlüğe girme
- Hafta**
- >Takvim
- Sözcük, sözcükler**
- karma metinlerde 131
- Çoğul olarak 557
- Birleşik olanlarda 77, 116, 334 vd.
- Sözcük kontrolü** 60
- Lafız**
- Açık lafız 62, 553, 636, 673, 680, 713
- Değişiklik emrinde kullanım 561
- >resmî
- > Değişiklik
- > Değişiklik teknikleri
- >Düzeltilme
- >Belirlilik ilkesi
- >Federal Resmî Gazete
- > Federal Hukuk veri bankası
- >Dipnot
- >Yeni metin
- >Alıntı kuralları
- Hukukî düzenlemelerde sözcük seçimi** 62 vd., 68 vd.
- Değişim 74 vd.
- Anlam farklılıkları 60
- Avrupa Birliği Hukukunun uyumunda 297, 300, 306 vd.
- Koşullar 86, 89
- Emir kipi 83, 393
- Kavram hükümleri 59 vd., 363
- Örnek, örnek olarak 88
- İspat yükü/somutlaştırma yükü 86
- ve benzeri (vb.), ve/veya 93
- Birlik 1, 28, 32, 60 vd., 68, 74, 124 vd., 133 vd., 178, 196, 265, 648
- Hukukî kavramlar/Hukuk dili 56 vd.
- Varsayımlar 66, 85
- Süreler 146 vd.
- Yabancı dil/yabancı sözcükler 78 vd., 223
- Emirler 81
- yürürlükte (geçerli) olmak 85
- özellikle 88
- muktedir olmak 82
- Moda deyimler (sözcükler) 76
- Zorunluluk 83
- veya 91 vd..
- Açıklık 65, 69 vd., 80, 112
- Danışman 48 vd.
- Hukukî sonuç 80
- Dürüstlük 72
- zorunluluk 84
- olduğu sürece, şayet, 86 vd., 89
- ve bunun gibi 90
- Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü 144 vd.
- zarar görmeyen, dokunulmayan 87
- ve 90, 93
- Yasaklar 81
- Karine 85
- Atıflar aracılığıyla basitleştirme 66, 85 vd.
- Birleşik sözcükler 77
- Eğer 89
- Zamana uygun yazım biçimi 73
- >Kısaltma
- >Kavram hükümleri
- >Nitelendirme

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

>Cinsler arası eşitliğe uygun yazım

>Normun açıklığı

>Hukuk kurallarının anlaşılabilirliği

>Alıntı usulü

Z

Rakamlandırma

- Maddenin 537, 732
- Münferit hükümlerin 369 vd.
- Harf eklemek 371, 593
- Başlıklandırılmış bölümlerlerin 379 vd.
- Fıkraların 375, 579
- Cümlelerin 570, 584, 599 vd.

Rakamlar

- Değişiklik emrindeki bilgiler 558 vd.
- Para cezası hükümlerinde 136
- Münferit olarak değişen kanunun başlığında 522 vd., 812
- Çerçeve kanunun/tüzüğün başlığında 728, 812
- Yuvarlama 138
- Yazım usulü 125 vd.

İşaretler

- Değişiklik emrindeki bilgiler 558 vd.
- Yazım usulü 125 vd., 141

İşaretleme 48

- Değişikliklerde 588, 602, 623
- Düzeltme 706

- Noktalama işaretleri 48, 560, 571, 588, 602, 623, 706

Belirli süreli kanun 340, 470 vd., 481

Zaman

> Bir sürenin resmî olarak belirlenen son günü

Sayma

- Münferit olarak değişen kanunların 521 vd.
- Temel kanununun alıntısının değiştirilmesinde 525

- Temel kanunun ilan yoluyla kesilmemesi 524
- İcraî tüzüklerde olmaması 771

Rakam 125 vd.131 vd. 283

Alıntı emri

- Temel hak sınırlamalarında 427 vd., 662 vd.
- Uygulama durumları 428, 663
- İstisnalar 429 vd., 663
- Yazım biçimi 432
- İşlev 427
- Yer 431 f.
- Değişikliklerde yer 662
- Avrupa Birliği belgelerinin uyumunda 308 vd.
- Dipnotta 310 vd.
- Düzenleme metninde 313
- Başlıkta 312, 330, 772
- Yeni metnin ilanında 314, 882 vd.

>Avrupa Birliği belgelerinin uyumunda

- Anayasa'nın 80. maddesine göre 762 vd., 780 vd., 818 vd.

>Tüzüğün giriş bölümünde

Alıntı adı

- Genel olarak tanınmış kanunlarda 172, 240
- Yeni metnin ilanında 869
- Nitelendirme 173
- Değiştirilmiş alıntı 641 vd., 866, 869
- Giriş cümlesinde 547
- Münferit olarak değişen kanunun başlığında 529
- Kısa nitelendirme 173
- Değişiklik işaretinde olmaması 193

Alıntı kuralları 168 vd.

Hukukî düzenlemelerin unsurlarının zikredilmesi 195 vd.

Alıntı usulleri

- Anlam 168
- Sosyal güvenlik kanunlarına 202 vd.
- Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesini öngören anlaşmanın 209 vd.
- İlga eden kanunun 510
- Avrupa Birliği hukukunun 273 vd., Ek 4
- Değişen kanunun değişiklik işaretinde 189 vd.
- Haritalar, tablolar, örnekler 226
- Uluslararası hukuk sözleşmeleri 161 vd.

Kısaltmalar Cetveli (Kenar Numarasına Göre)

>Tam alıntı

>Atıf

>Hukuksal düzenlemelerin esaslı unsurlarının zikredilmesi

Özet

– Giriş cümlesi ve değişiklik emrinin 629

– Tüzük yetkilendirmelerinin 364

Yetki Uyumuna Hakkında Kanun 796

Yetki Uyumuna Hakkında Tüzük 796

Federal Konseyin Onayı

– Kanunun giriş bölümünde 354, 355, 506, 536, 731

– Tüzüğün sonuç bölümünde 779, 811

Onay zorunluluğu

– Hükümet tasarısının gönderilme yazısında bilgi 355

– Tüzüklerin çıkarılması için yetkilendirme 405 vd.

– Münferit olarak değişen kanunun 536

– Çerçeve kanunun 731

– İçişleri bakanlığı (BMI), maliye bakanlığı(BMF) ve adalet bakanlığı (BMJ) tarafından denetim 51

>Eyaletlerin farklı düzenlemeleri

>Anayasaya uygunluk testi

Ara başlıklar

>Bölümleme

>Başlık